

**وزارت صنایع و معدن
سازمان زمین شناسی و اکتشاف معدنی کشور**

**طرح زمین شناسی عمومی (پروژه ژئوشیمی)
اکتشاف ژئوشیمایی ناحیه ای ۱/۲۵۰۰۰ - استان آذربایجان غربی
مشاور: شرکت مهندسی ایتوک ایران**

**مجری طرح: آقای مهندس ناصر عابدیان
 مجری فنی: آقای مهندس ابراهیم شاهین
 ناظر: آقای مهندس احمد مشکانی**

مرداد ماه ۱۳۸۸

ساختمان شماره ۱: تهران ۱۹۹۱۸-۱۶۸۸۳ میدان ونک، خیابان ونک شماره ۱۵۴

تلفن: ۸۸۰۶۶۱۹۳ فاکس: ۸۸۰۶۶۲۲۲

ساختمان شماره ۲: تهران ۱۹۹۱۸-۱۶۸۸۳ میدان ونک، خیابان ونک شماره ۱۵۶

تلفن: ۸۸۶۱۲۷۴۵ فاکس: ۸۸۰۴۲۰۶۵

ایتوک ایران
IRAN ITOK
Engineering, Procurement &
General Contracting

چکیده :

از لحاظ موقعیت جغرافیایی، منطقه مورد مطالعه (نقده ۲) در جنوب شهرستان نقده واقع گردیده است. این منطقه مابین طولهای جغرافیایی $30^{\circ} 09'$ شرقی و عرضهای جغرافیایی $36^{\circ} 37'$ شمالی قرار گرفته است.

قدیمی ترین سنگ‌های محدوده نقده ۲ شامل تناوب شیل و ماسه سنگ اسلیتی به همراه سنگ آهک کرتاسه پائین می‌باشد.

همچنین در این منطقه نفوذیهایی از جنس گرانیت، مخلوط گرانیت و هورن فلس، گرانودیریت، دیوریت و دیوریتیک گابرو عمدت‌ترین فعالیت‌های نفوذی منطقه را تشکیل داده‌اند.

اکتشافات ژئوشیمیایی در این محدوده ابتداء با نمونه‌برداری توجیهی آغاز گردید. در این مرحله برای تعیین سایز بھینه و همچنین تعیین چگالی نمونه‌برداری اصلی، تعداد هشت نمونه برداشت گردید و در پنج سایز مختلف جداسازی و آنالیز گردید. مرحله بعد با برداشت ۷۴۰ نمونه از رسوبات آبراهه‌ای 120° مش ادامه یافت. این نمونه‌ها در آزمایشگاه شرکت توسعه علوم زمین برای 43 عنصر آنالیز گردیدند. در این مرحله تعداد 289 نمونه کانی سنگین نیز برداشت گردید. برای بررسی‌های کنترل آنومالی نیز تعداد 24 نمونه کانی سنگین و تعدادی نمونه از رخنمونه‌ها و مناطق آلتوه و مینرالیزه برداشت گردید. کنترل دقیق دستگاهی، حاکی از خطای قابل قبول در نمونه‌های تکراری می‌باشد.

مراحل داده پردازی مقدماتی شامل داده پردازی تک متغیره، داده پردازی دو متغیره (همبستگی‌ها) و داده پردازی‌های چند متغیره می‌باشد. در مرحله تخمین مقدار زمینه و بررسی شاخص غنی شدگی ابتداء تمامی جوامع یک تا پنج سنگی شناخته شده و بر اساس میانه‌های آنها ضرایب غنی شدگی تعیین گردید. هدف از این مرحله به حداقل رساندن اثرات سن ژنتیکی غلظت نمونه‌ها در رسوبات بوده است. لازم به ذکر است که اصولاً در اکتشافات ژئوشیمیایی در مقیاس $1:25000$ در صورت تهیه نبودن نقشه زمین شناسی با مقیاس $1:25000$ سنگ‌های بالادرست و درنتیجه شاخص غنی شدگی محاسبه نمی‌گردد. لذا کارشناسان این شرکت بخش‌های فوق را با هماهنگی ناظر برگه حذف نکردند و برای مقایسه در گزارش آورده‌اند.

ب

گزارش اکتشافات ژئوشیمیایی در محدوده ۱:۲۵۰۰۰ نقده ۲
چکیده

ترسیم نقشه‌ها و تعیین مناطق ناهنجار، بر اساس مقادیر لگاریتم ضرایب غنی شدگی و داده‌های خام صورت گرفت و نقشه‌های تک عنصری و نقشه‌های فاکتوری ترسیم گردید. جمع بندی و تلفیق داده‌های مختلف منجر به ارائه مناطق ناهنجار و امید بخش گردید که به صورت اولویت‌های مختلف درجه بندی و معرفی گردیدند. مطالعات، حاکی از حضور کانی سازی‌های طلا می‌باشد. در نهایت مدل سازی ناهنجاری‌ها بر اساس میزان سازگاری آنها با تیپ معینی از کانسارها صورت گرفت. تاخیر بسیار زیاد در اخذ جواب آنالیز نمونه‌ها (حدود ۱۴ ماه) از مشکلات این پروژه بوده است.

فهرست مطالعات

<u>عنوان</u>	<u>صفحه</u>
فصل اول	
۱	چکیده
۱	۱-۱- مقدمه
۲	۱-۲- اهداف و روش اجرای مطالعات اکتشافات ژئوشیمیایی در مقیاس ۱:۲۵۰۰۰
۲	۱-۲-۱- کاربرد اکتشافی
۲	۱-۲-۲- کاربرد زیست محیطی و کشاورزی
۲	۱-۳- موقعیت جغرافیایی، توپوگرافی، ریخت شناسی، آب و هوا و راههای دسترسی
۴	۱-۳-۱- راههای دسترسی
۴	۱-۴- اهداف پروژه و روش اجرای مطالعات اکتشافات ژئوشیمیایی در مقیاس ۱:۲۵۰۰۰
۸	۱-۵- تاریخچه مطالعات قبلی
۸	۱-۵-۱- گزارش اکتشافات ژئوشیمیایی ۱:۱۰۰،۰۰۰ برگه نقده (سازمان زمین شناسی کشور)
۱۱	۱-۵-۲- نتایج بدست آمده از مطالعه کانیهای سنگین در محدوده نقده
۱۲	۱-۶- شرح زمین شناسی و سیمای ساختمانی
۱۲	۱-۶-۱- جغرافیا و ریخت شناسی
۱۳	۱-۶-۲- موقعیت ورقه نقده در زمین شناسی ایران
۱۴	۱-۶-۳- چینه نگاری
۲۱	۱-۶-۴- زمین شناسی ساختمانی
۲۵	۱-۷- اطلاعات ژئوفیزیک هوائی
۲۶	فصل دوم
۲۶	۱-۲- مقدمه
۲۷	۲-۱- نمونه برداری توجیهی و تجزیه و تحلیل سایز و فاصله نمونه برداری (Orientation Survey)
۲۷	۲-۲- ۱- مقدمه
۲۷	۲-۲- ۲- برداشت نمونه های توجیهی
۳۷	۲-۳- ۲- انتخاب فاصله بهینه در نمونه برداری
۳۷	۲-۳- ۳- طراحی شبکه نمونه برداری

فهرست مطالعه

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۳۸	۱-۳-۲ - روش طراحی مرکز ثقل آبراهه‌ای
۳۹	۴-۲ - طراحی شبکه نمونه برداری و نحوه نمونه برداری و کد گذاری نمونه‌ها
۴۰	۵-۲ - نحوه آماده سازی نمونه‌های ژئوشیمیایی
۴۱	۶-۲ - آنالیز نمونه‌های ژئوشیمیایی و بررسی دقت و صحت داده‌ها
۴۱	۱-۶-۲ - حد حساسیت Detection Limit
۴۱	۲-۶-۲ - پردازش داده‌های سنسورد و فایل بندی داده‌های خام
۴۲	۳-۶-۲ - بررسی نمونه‌های تکراری و محاسبه دقت عملیات تجزیه
۴۶	۱-۴-۶-۲ - روش ترسیمی
۵۵	۲-۴-۶-۲ - روش محاسباتی
۵۵	۷-۲ - بررسی‌های آماری اولیه
۵۵	۱-۷-۲ - بررسی‌های آماری اولیه
۵۵	۲-۷-۲ - جدول پارامترهای آماری داده‌های خام
۶۰	۳-۷-۲ - رسم هیستوگرامها و شرح آنها
۶۳	۴-۷-۲ - مقادیر خارج از رده
۷۲	۸-۲ - بررسی‌های آماری چند متغیره
۷۲	۱-۸-۲ - مقدمه
۷۲	۲-۸-۲ - محاسبه خسایب همبستگی و بررسی اعتبار آنها
۷۵	۳-۸-۲ - جدایش جوامع سنگی و اهمیت آن
۷۸	۱-۳-۸-۲ - رده بندی نمونه‌ها بر اساس نوع سنگهای بالا دست :
۷۸	۲-۳-۸-۲ - پردازش داده‌های جوامع تک سنگی
۷۸	۳-۳-۸-۲ - پردازش داده‌های جوامع دو سنگی
۷۸	۴-۳-۸-۲ - پردازش داده‌های جوامع سه سنگی
۷۸	۵-۳-۸-۲ - پردازش داده‌های جوامع چهار سنگی
۷۹	۶-۳-۸-۲ - پردازش داده‌های جوامع پنج سنگی

فهرست مطالعه

<u>عنوان</u>	<u>صفحه</u>
۴-۸-۲ - روش کلاستر به منظور رده بندی نمونه ها	۷۳
۱-۴-۸-۲ - پردازش جوامع کمتر از ۹ نمونه با استفاده از روش آنالیز کلاستر	۸۰
۵-۸-۲ - تغییر پذیری سنگ بستر و نقش آن در ارزیابی مقدار زمینه	۸۱
۱-۵-۸-۲ - اهمیت بررسی مقادیر کلارک در منطقه	۸۴
۶-۸-۲ - تحلیل ناهمگنی ها	۸۵
۷-۸-۲ - سیمای ژئوشیمیایی جوامع مختلف بر اساس سنگ بستر بالادست	۸۸
۸-۸-۲ - تعیین شاخص غنی شدگی Enrichment Index	۸۸
۹-۸-۲ - محاسبه پارامترهای آماری و ترسیم هیستوگرامهای شاخص غنی شدگی	۹۶
۱۰-۸-۲ - تجزیه عاملی داده ها	۱۰۰
۱-۱۰-۸-۲ - مقدمه	۱۰۰
۲-۱۰-۸-۲ - معرفی ناهنجاری های عاملی	۱۰۲
۹-۲ - روش و تهییه نقشه های ژئوشیمیایی	۱۰۹
۱-۹-۲ - تخمین شبکه ای داده ها	۱۰۹
۱-۱-۹-۲ - مقدمه	۱۰۹
۱۰-۲ - تعبیر و تفسیر نقشه های ژئوشیمیایی	۱۱۰
۱۱-۲ - معرفی مناطق امید بخش ژئوشیمیایی	۱۱۱
فصل سوم	
۱-۳ - مقدمه	۱۳۲
۲-۳ - روش نمونه برداری و اهداف آن	۱۳۲
۳-۲-۳ - ۱- طراحی شبکه نمونه برداری و نحوه نمونه برداری کانی سنگین	۱۳۲
۳-۲-۳ - ۲- هدف از نمونه برداری کانی سنگین	۱۳۳
۳-۲-۳ - ۳- مطالعه نمونه های کانی سنگین	۱۳۴
۳-۳ - ۴- نحوه آماده سازی نمونه های کانی سنگین	۱۳۴

فهرست مطالا

<u>عنوان</u>	<u>صفحه</u>
۳-۴- کمی کردن (Quantitatine) داده های کانی های سنگین و تعیین نمونه های مهم و خیلی مهم	۱۳۴
۳-۵- بررسی خطای نمونه برداری کانی های سنگین	۱۳۵
۳-۶- پردازش داده های کانی سنگین	۱۴۱
۳-۶-۱- جدول پارامتر های آماری	۱۴۱
۳-۶-۲- هیستوگرام های کانی های سنگین	۱۴۱
۳-۶-۳- محاسبه شاخص غنی شدگی کانی های سنگین	۱۴۶
۳-۶-۴- مقدمه	۱۴۶
۳-۷- روش تهیه و توصیف نقشه های کانی سنگین	۱۴۸
۳-۸- نمونه های کانی سنگین مهم	۱۴۸
۳-۹- معرفی مناطق امید بخش کانی سنگین	۱۵۰
فصل چهارم	
۴-۱- معرفی مناطق امید بخش	۱۵۱
۴-۱-۱- مقدمه	۱۵۱
۴-۱-۲- معرفی مناطق امید بخش	۱۵۱
۴-۲- مطالعات کانی سنگین	۱۸۴
۴-۳- مطالعات نمونه های لیتوژئوشیمیایی	۱۸۵
۴-۴- نتیجه گیری	۱۸۸
۴-۵- پیشنهادات	۱۹۲

فهرست اشکال

عنوان	صفحه
شکل ۱-۱- محل قرار گیری محدوده نقده ۲ در نقشه ۱:۵۰۰۰۰	۳
شکل ۱-۲- راههای دسترسی در منطقه مورد مطالعه	۵
شکل ۱-۳- روند اجرای پروژه اکتشافات ژئوشیمیایی در محدوده ۱:۲۵۰۰۰ نقده ۲ بصورت شماتیک	۷
شکل ۱-۴- بررسی تغییرات عیار عناصر در نمونه‌های توجیهی	۳۰
شکل ۱-۵- بررسی تغییرات عیار عناصر در نمونه‌های توجیهی	۳۱
شکل ۱-۶- بررسی تغییرات عیار عناصر در نمونه‌های توجیهی	۳۲
شکل ۱-۷- بررسی تغییرات عیار عناصر در نمونه‌های توجیهی	۳۳
شکل ۲-۱- نمودارهای تامپسون و هوارت	۴۸
شکل ۲-۲- نمودارهای تامپسون و هوارت	۴۹
شکل ۲-۳- نمودارهای تامپسون و هوارت	۵۰
شکل ۲-۴- نمودارهای تامپسون و هوارت	۵۱
شکل ۲-۵- نمودارهای تامپسون و هوارت	۵۲
شکل ۲-۶- نمودارهای تامپسون و هوارت	۵۳
نمودار ۱۱-۱- نمودار خطای نسبی آنالیز	۵۴
شکل ۱۲-۱- هیستوگرام نرمال، لگاریتمی و نمودار احتمال عناصر Au, As, Cu	۶۴
شکل ۱۲-۲- هیستوگرام نرمال، لگاریتمی و نمودار احتمال عناصر Pb, Sb, Zn	۶۵
شکل ۱۲-۳- باکس پلات برخی عناصر	۶۸
شکل ۱۲-۴- فراوانی نمونه‌ها در جوامع سنگی تک سنگی تا پنج سنگی	۷۷
شکل ۱۲-۵- مقایسه میانه کلی عناصر با میانه‌های جوامع مختلف	۷۹
شکل ۱۲-۶- مقایسه میانه کلی عناصر با میانه‌های جوامع مختلف	۸۲

فهرست اشکال

<u>عنوان</u>	<u>صفحه</u>
شکل ۲-۳۷- مقایسه میانه کلی عناصر با میانه‌های جوامع مختلف	۹۲
شکل ۲-۳۸- مقایسه میانه کلی عناصر با میانگین‌های جوامع مختلف	۹۳
شکل ۲-۳۹- مقایسه میانه کلی عناصر با میانگین‌های جوامع مختلف	۹۴
شکل ۲-۴۰- مقایسه میانه کلی عناصر با میانگین‌های جوامع مختلف	۹۵
شکل ۲-۴۱- هیستوگرام نرمال و لگاریتمی ضرایب غنی شدگی در محدوده نقده ۲	۹۹
شکل ۲-۴۲- نمودار صخره‌ای فاکتورهای انتخابی	۱۰۷
شکل ۳-۱- هیستوگرام فراوانی کانی‌های سنگین در برگه ۱:۲۵۰۰۰ نقده ۲	۱۴۵
شکل ۳-۲- مجموع سنگ‌های بالادست و تعداد آنها در نمونه‌های کانی‌سنگین در برگه ۱:۲۵۰۰۰ نقده ۲	۱۴۷

فهرست جداول

<u>عنوان</u>	<u>صفحه</u>
جدول ۱-۱ - جدول آنالیز نمونه‌های توجیهی در فواصل و الکهای مختلف	۸
جدول ۲-۱ - تعیین سایز الک بهینه جهت نمونه‌برداری	۳۶
جدول ۲-۲ - داده‌های سنسورد و مقادیر جایگزینی آنها	۴۲
جدول ۲-۵ - جدول نمونه‌های تکراری در محدوده ۱:۲۵۰۰۰ نقده ۲	۴۴
جدول ۲-۶ - جدول نمونه‌های تکراری در محدوده ۱:۲۵۰۰۰ نقده ۲	۴۵
جدول ۷-۲ - جدول آنالیز نسبی آنالیز در برگه نقده ۲	۴۷
جدول ۲-۸ - جدول مقادیر خطای نسبی آنالیز در برگه نقده ۲	۵۴
جدول ۹-۲ - جدول پارامترهای آماری داده‌های خام در محدوده ۱:۲۵۰۰۰ نقده ۲	۵۸-۵۷
جدول ۱۰-۲ - جدول پارامترهای آماری داده‌های لگاریتمی در محدوده نقده ۲	۶۲-۶۱
جدول ۱۱-۲ - SUMMARY OF OUTLIER SAMPLES IN NAGHADEH 2 SHEET	۶۹
جدول ۱۲-۲ - Contents of outlier SAMPLES IN NAGHADEH 2 SHEET	۷۰
جدول ۱۳-۲ - Positive Outliers Samples in NAGHADEH 2 1:25000 SHEET	۷۱
جدول ۱۴-۲ - ضرایب همبستگی به روش اسپیرمن	۷۴
جدول شماره ۱۵-۲ - علایم اختصاری و خلاصه سازی با توجه به جنس سنگ‌ها	۷۷
جدول ۱۶-۲ - سنگ‌های بالادست نمونه‌ها در برگه ۱:۲۵۰۰۰ نقده ۲	۸۳
جدول ۱۷-۲ - میزان متوسط فراوانی برخی از عناصر در سنگ‌های مختلف	۸۴
جدول ۱۸-۲ - مقایسه میانگین تمامی گروه‌های سنگی با میانگین کل	۸۶
جدول ۱۹-۲ - مقایسه میانگین تمامی گروه‌های سنگی با میانگین کل	۸۷
جدول شماره ۲۱-۲ - جدول پارامترهای آماری ضرایب غنی شدگی	۹۷
جدول شماره ۲۲-۲ - جدول پارامترهای آماری ضرایب غنی شدگی	۹۸
جدول ۲۳-۲ - فاکتورهای بدست آمده از بین داده‌های خام و لگاریتمی تمامی عناصر	۱۰۳

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۱۰۴	جدول ۲-۲۴- فاکتورهای بدست آمده از بین داده‌های خام لگاریتمی عناصر مهمن
۱۰۵	جدول ۲-۲۵- فاکتورهای بدست آمده از بین داده‌های غنی شده تمامی عناصر
۱۰۶	جدول ۲-۲۶- فاکتورهای بدست آمده از بین داده‌های غنی شده تمامی عناصر
۱۰۷	جدول ۲-۲۷- Communalities
۱۰۸	جدول ۲-۲۸- Total Variance Explained
۱۲۲	جدول ۲-۲۹- مشخصات مناطق ناهنجار Zn و نمونه‌های مرتبط با آن در نمونه رسوب آبراهه‌ای
۱۲۳	جدول ۲-۳۰- مشخصات مناطق ناهنجار Sb و نمونه‌های مرتبط با آن در نمونه رسوب آبراهه‌ای
۱۲۴	جدول ۲-۳۱- مشخصات مناطق ناهنجار Pb و نمونه‌های مرتبط با آن در نمونه رسوب آبراهه‌ای
۱۲۵	جدول ۲-۳۲- مشخصات مناطق ناهنجار Mo و نمونه‌های مرتبط با آن در نمونه رسوب آبراهه‌ای
۱۲۶	جدول ۲-۳۳- مشخصات مناطق ناهنجار Cu و نمونه‌های مرتبط با آن در نمونه رسوب آبراهه‌ای
۱۲۷	جدول ۲-۳۴- مشخصات مناطق ناهنجار Au و نمونه‌های مرتبط با آن در نمونه رسوب آبراهه‌ای
۱۲۸	جدول ۲-۳۵- مشخصات مناطق ناهنجار As و نمونه‌های مرتبط با آن در نمونه رسوب آبراهه‌ای
۱۲۹	جدول ۲-۳۶- مشخصات مناطق ناهنجار فاکتور دوم و نمونه‌های مرتبط با آن
۱۳۰	جدول ۲-۳۷- مشخصات مناطق ناهنجار فاکتور دوم و نمونه‌های مرتبط با آن
۱۳۱	جدول ۲-۳۸- مشخصات مناطق ناهنجار فاکتور دوم و نمونه‌های مرتبط با آن
۱۴۰-۱۳۶	جدول ۳-۱- نتایج کمی کردن داده‌های خام نمونه‌های کانی سنگین
۱۴۴-۱۴۳	جدول ۳-۲- جدول پارامترهای آماری نمونه‌های کانی سنگین در محدوده نقده ۲
۱۴۹	جدول ۳-۳- نتایج عددی نمونه‌های کانی سنگین مهمن
۱۵۰	جدول ۳-۴- نتایج عددی نمونه‌های کانی سنگین حاوی طلا و عناصر همراه آن
۱۵۳	جدول ۴-۱- لیست نمونه‌های مینرالیزه برداشت شده در منطقه ناهنجار (I)
۱۵۹	جدول ۴-۲- نتایج نمونه‌های ژئوشیمیایی واقع در منطقه آنومال ۱
۱۶۰	جدول ۴-۳- نتایج نمونه‌های کانی سنگین واقع در منطقه آنومال ۱

فهرست جداول

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۱۶۲	جدول ۴-۴- لیست نمونه های مینرالیزه برداشت شده در منطقه ناهنجار (II)
۱۶۵	جدول ۴-۵- نتایج نمونه های ژئوشیمیایی واقع در منطقه آنومال ۲
۱۶۶	جدول ۴-۶- نتایج نمونه های کانی سنگین واقع در منطقه آنومال ۲
۱۶۸	جدول ۴-۷- نتایج نمونه های ژئوشیمیایی واقع در منطقه آنومال ۳
۱۶۸	جدول ۴-۸- نتایج نمونه های کانی سنگین واقع در منطقه آنومال ۳
۱۶۹	جدول ۴-۹- لیست نمونه های مینرالیزه برداشت شده در منطقه ناهنجار (IV)
۱۷۱	جدول ۴-۱۰- نتایج نمونه های ژئوشیمیایی واقع در منطقه آنومال ۴
۱۷۱	جدول ۴-۱۱- نتایج نمونه های کانی سنگین واقع در منطقه آنومال ۴
۱۷۲	جدول ۴-۱۲- لیست نمونه های مینرالیزه برداشت شده در منطقه ناهنجار (V)
۱۷۹	جدول ۴-۱۳- نتایج نمونه های ژئوشیمیایی واقع در منطقه آنومال ۵
۱۷۹	جدول ۴-۱۴- نتایج نمونه های کانی سنگین واقع در منطقه آنومال ۵
۱۸۱	جدول ۴-۱۵- نتایج نمونه های ژئوشیمیایی واقع در منطقه آنومال ۶
۱۸۱	جدول ۴-۱۶- نتایج نمونه های کانی سنگین واقع در منطقه آنومال ۶
۱۸۳	جدول ۴-۱۷- نتایج نمونه های ژئوشیمیایی واقع در منطقه آنومال ۷
۱۸۳	جدول ۴-۱۸- نتایج نمونه های کانی سنگین واقع در منطقه آنومال ۷
۱۸۶	جدول ۴-۱۹- نتایج عددی نمونه های کانی سنگین در مرحله کنترل آنومالی
۱۸۷	جدول ۴-۲۰- جدول پارامترهای آماری داده های نمونه های مینرالیزه

گزارش اکتشافات ژئوشیمیایی
در محدوده ۱:۲۵۰۰۰ نقده ۲

فصل اول

کلیات

۱-۱ - مقدمه

با توجه به اهمیت روز افزون معادن به عنوان یکی از زیربنایهای توسعه بخشش‌های اقتصادی و اجتماعی کشور در سالهای اخیر، عملیات اکتشافی که هدف آن شناخت مناطق با پتانسیل معدنی می‌باشد، از رشد چشمگیری برخوردار شده است. بدین منظور، با توجه به اتمام بیش از ۹۵٪ از لایه‌های ۱:۱۰۰۰۰ و نیاز مبرم به شناخت و شناسایی دقیق تر مناطق امید بخش معرفی شده در این لایه‌ها، توجه به نیاز کشور برای تکمیل لایه اطلاعات اکتشافات ژئوشیمیایی در مقیاس ۱:۲۵۰۰۰، اثبات توانایی‌های اکتشافات ژئوشیمیایی، افزایش تکنولوژی آزمایشگاهی و کارآمد شدن تکنیک‌های پردازش اطلاعات، توجه به این امر را دو چندان می‌کند. کشور پهناور ایران با وسعتی حدود ۱۶۴۸۰۰۰ کیلو متر مربع به تحقیق، یکی از پهناور ترین سرزمینهای جهان به شمار می‌آید. بدلیل همین گستردگی، وقایع و رخدادهای گوناگون زمین شناسی در این گستره پهناور روی داده است که به تبع آن مناطق مستعدی را به لحاظ دارا بودن ذخایر معدنی بوجود آورده که تا به حال بخش کوچکی از آن شناسایی و مورد بهره‌برداری قرار گرفته است.

بدلیل همین ویژگی‌های شاخص، سرمایه گذاری در زمینه شناخت استعدادهای معدنی میتواند کمک شایان توجهی در امور زیر بنایی، در راستای توسعه پایدار داشته باشد.

سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور در راستای این مهم، تهییه ورقه‌های ژئوشیمیایی ۱:۲۵۰۰۰ را در دستور کار خود قرار داده و گام مهمی در زمینه تکمیل اطلاعات اکتشافی بر میدارد. در این راستا تهییه برگه ژئوشیمیایی ۱:۲۵۰۰۰ نقده ۲ به این شرکت واگذار گردید.

اکتشافات ژئوشیمیایی بعد از مرحله نمونه‌برداری توجیهی با نمونه‌برداری از رسوبات آبراهه‌ای شروع و پس از تجزیه و تحلیل داده‌ها و رسم نقشه ناهنجاری‌های ژئوشیمیایی با کنترل ناهنجاری‌های ژئوشیمیایی پایان یافت.

۱-۲- اهداف و روش اجرای مطالعات اکتشافات ژئوشیمیایی در مقیاس ۱:۲۵۰۰۰

۱-۲-۱ - کاربرد اکتشافی

هدف از تهییه نقشه‌های ژئوشیمیایی، ارزیابی درجه اعتبار بی هنجریهای ژئوشیمیایی، کانی سنگین، دورسنگی، ژئوفیزیک هوایی و می‌باشد. در نهایت مناطق امید بخش برای ادامه عملیات زمین شناسی و اکتشافی در مقیاس ۱:۵۰۰۰ پیشنهاد می‌گردد. روش‌های ژئوشیمیایی در شناسایی و اکتشاف کانسارهای عناصر مهم سرب، روی، مولیبدنیم، طلا، آرسنیک، آنتیموان، نقره، تنگستن و غیره که‌هاله‌های ژئوشیمیایی وسیعی تشکیل می‌دهند، بسیار مفید هستند.

۱-۲-۲- کاربرد زیست محیطی و کشاورزی

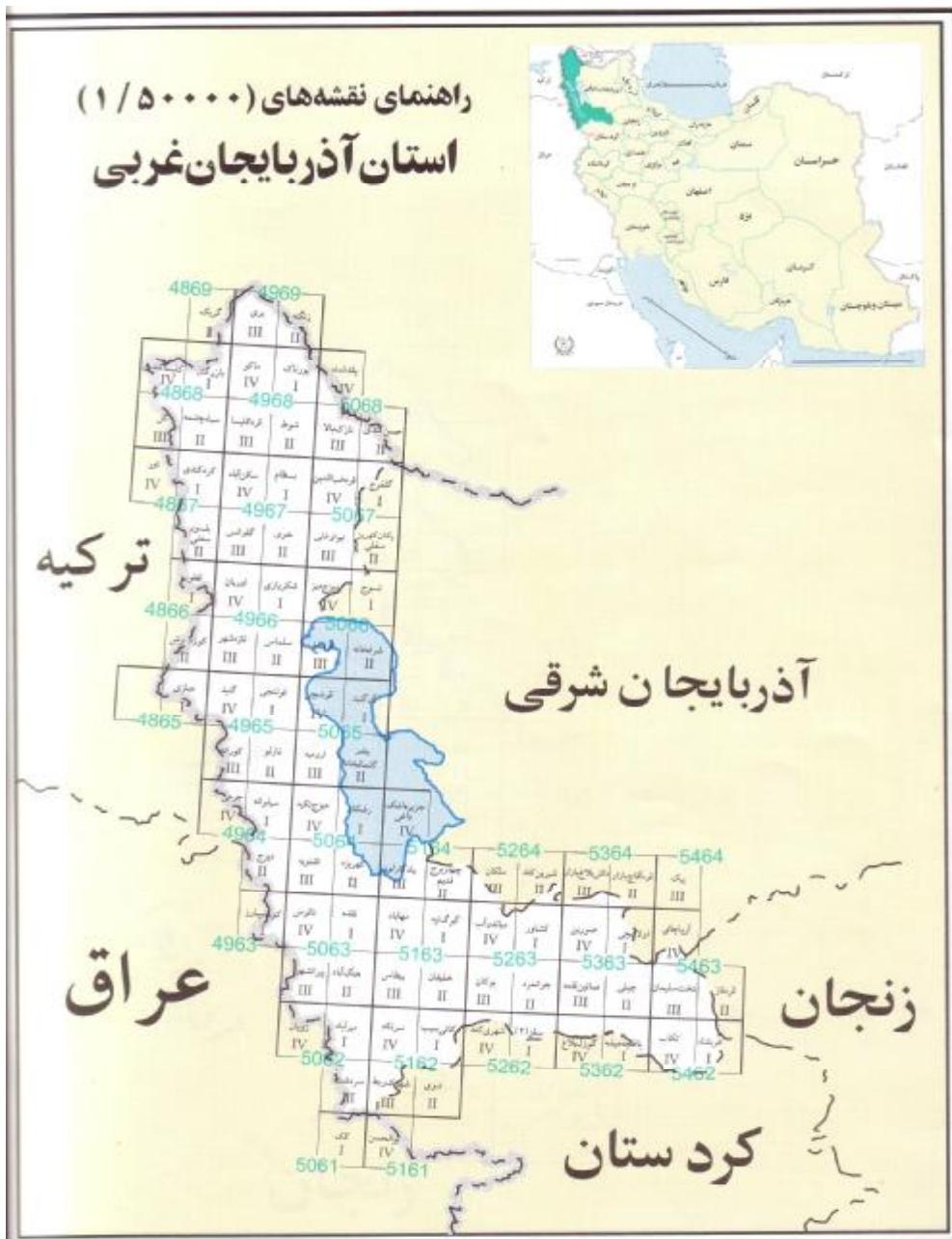
بررسی‌های ژئوشیمیایی در تعیین میزان آب‌چشممه‌ها، رودخانه‌ها، دریاها و دریاچه‌ها و شناسایی منابع آلاینده‌ها (معدنی، صنعتی، کشاورزی، شهری و غیره) از جایگاه ویژه‌ای برخوردار می‌باشند. اجرای چنین بررسی‌هایی در قالب طرحهای زمین شناسی پزشکی در محدوده اماكن مسکونی (بويژه شهرهای بزرگ) برای جلوگیری از ایجاد و شیوع برخی از بیماریها و تامین سلامت افراد حائز اهمیت است. در ضمن با بررسی ژئوشیمیایی افق‌های خاک، می‌توان قابلیت خاک هر منطقه را برای کشت محصولات مناسب تعریف نمود؛ و برای بهبود کیفیت خاک و افزایش بهره وری آن از کودهای شیمیایی مناسب استفاده کرد.

۱-۳- موقعیت جغرافیایی، توپوگرافی، ریخت شناسی، آب و هوای دسترسی

محدوده مورد مطالعه ما بین طولهای جغرافیایی $30^{\circ} 36'$ تا $30^{\circ} 45'$ شرقی و عرضهای جغرافیایی $30^{\circ} 09'$ تا $37^{\circ} 26'$ شمالی قرار گرفته است. این محدوده در بخش جنوب شرقی برگه ۱:۱۰۰۰۰۰ نقده واقع شده است.

این منطقه از دیدگاه آب و هوایی، ناحیه‌ای نیمه خشک با زمستان‌های سرد و تابستان‌های معتدل است. بیشتر مردم منطقه کرد زبانند و دین آنها اسلام (اکثراً تسنن) است.

شکل ۱-۱ موقعیت منطقه مورد مطالعه را در برگه‌های ۱:۵۰۰۰۰ نشان می‌دهد.

شکل ۱-۱ - محل قرار گیری محدوده نقده ۲ در نقشه ۱:۵۰۰۰۰

۱-۳-۱ - راههای دسترسی

مهتمرین جاده‌های ارتباطی منطقه، جاده مهاباد - نقده - پیرانشهر می‌باشد. افزون بر آن جاده‌های آسفالت، شوسه و خاکی‌های فرعی فراوان نیز وجود دارد که از جاده‌های فوق منشعب شده و آبادیهای منطقه را به همدیگر وصل می‌کنند.

بطورکلی راههای دسترسی به منطقه شامل :

- ۱ - مسیر آسفالت که از جاده پیرانشهر - سردشت به سمت روستای هنگ آباد و از آنجا با یک جاده ماشین رو به روستای قلات در قسمت جنوب غرب محدوده نقده ۲ منشعب می‌شود.
- ۲ - مسیر آسفالت و در بعضی جاها خاکی ماشین رو که از شهرستان نقده در شمال محدوده، بعد از طی چندین روستا به روستای کوه چین چینکو در شمال محدوده نقده ۲ می‌رسد.

شکل ۱-۲ نقشه راههای دسترسی منطقه رانشان می‌دهد.

۱-۴ - اهداف پروژه و روش اجرای مطالعات اکتشافات ژئوشیمیایی در مقیاس ۱:۲۵۰۰۰

هدف از اکتشافات ناحیه‌ای (۱:۲۵۰۰۰ تا ۲:۲۵۰۰۰) معرفی مناطق ناهنجار پر پتانسیل معدنی می‌باشد. از آنجا که رسوبات آبراهه‌ای، حاصل شستشو و حمل مواد بالا دست خود می‌باشند، نماینده خوبی از محیط‌های واقع در مسیر حرکت آب می‌باشند. نکته دیگر هاله‌های وسیع رسوبات آبراهه‌ای است. به خاطر شرایط اکسیدان، تحرک عناصر کانی ساز افزایش یافته و هاله‌های وسیعی به جا می‌گذارد. از نکات دیگر سهولت نمونه‌برداری و آماده سازی و بزرگی میدان اثر نمونه‌ها می‌باشد. در اینگونه مطالعات طراحی اپتیمم، نوع و تعداد مناسب نمونه‌ها، تعیین دانه بندی مناسب (نمونه‌های توجیهی)، آنالیز عناصر مناسب و موارد دیگر در بهبود کیفیت کار اثر مستقیم می‌گذارد.

مطالعات اکتشافی ژئوشیمیایی انجام شده در طی این پروژه، مشتمل بر دو مرحله صحراوی و مطالعات دفتری آزمایشگاهی بوده است. پروژه با جمع آوری اطلاعات شروع گردیده و پس از طراحی نقاط نمونه‌برداری، کارهای صحراوی آغاز گردید.

شکل ۱-۲: راه‌های دسترسی در منطقه مورد مطالعه

این مرحله شامل برداشت نمونه‌های رسوبات آبراهه‌ای Stream Sediment Sampling و نمونه‌های کانی سنگین در منطقه‌ای به وسعت تقریباً ۱۵۶ کیلو متر مربع بوده است. اکیپ مجهز به نقشه‌های توپوگرافی حاوی جانمایی نمونه‌ها، دستگاه GPS و سایر وسایل مورد نیاز طی چندین مرحله عازم منطقه گردیدند. از محدوده جمعاً ۷۴۰ نمونه آبراهه‌ای و ۲۸۹ نمونه کانی سنگین برداشت گردید که محل برداشت نمونه‌ها بر روی سطح زمین با رنگ مشخص گردید. نمونه‌های برداشت شده در دو مرحله آماده گردیدند، مرحله اول آماده سازی در کمپ و مرحله دوم آماده سازی در آزمایشگاه. پس از ارسال نمونه‌ها به آزمایشگاه توسعه علوم زمین و تحقیق در مورد دقت آزمایشگاه، عملیات آماده سازی داده‌ها و داده پردازی آغاز گردید و بدین گونه مناطق ناهنجار مشخص گردید. در مرحله بعد مناطق ناهنجاری با نمونه‌های کنترلی (نمونه‌های کانی سنگین ۲۴ نمونه)، نمونه‌های آلتره، مینرالیزه، نمونه‌هایی XRF (مورد تحقیق بررسی مجدد قرار گرفت. در ادامه با تلفیق تمام اطلاعات، گزارش در پیش رو تهیه گردیده است. روند اجرای این پروژه را می‌توان به صورت شماتیک (شکل ۱-۳) ارائه کرد.

جمع آوری کلیه اطلاعات شامل نقشه‌ها گزارش و ...

طراحی اولیه به کمک نقشه‌های زمین شناسی، توبوگرافی و ژئوفیزیک هوایی و ...

تکمیل و تصویب طرح توسط ناظر طرح

اسکن کردن نقشه‌ها

رقومی کردن نقشه‌های زمین شناسی و توبوگرافی

استخراج موقعیت نمونه‌ها و ثبت در GPS

تجهیز و آماده سازی گروه‌های کارشناسی نمونه‌برداری

نمونه‌برداری توجیهی جهت تعیین فاصله و سایز بهینه نمونه‌برداری

دستیابی به موقعیت محل نمونه‌ها و برداشت نمونه‌ها

آماده سازی اولیه نمونه‌ها در کمپ - 120 MESH

آماده سازی ثانویه نمونه‌ها در آزمایشگاه -200MESH

آنالیز نمونه‌ها در آزمایشگاه شرکت توسعه علوم زمین

بررسی خطای آزمایشگاه

داده پردازی (دستیابی به مناطق ناهنجار)

کنترل ناهنجاریها

تل斐ق کلیه اطلاعات و ارائه گزارش نهایی

شکل ۱-۳: روند اجرای پروژه اکتشافات ژئوشیمیایی در محدوده ۱:۲۵۰۰۰ نقده ۲ بصورت شماتیک

۱-۵- تاریخچه مطالعات قبلی

۱-۵-۱- مقدمه: گزارش اکتشافات ژئوشیمیایی ۱:۱۰۰،۰۰۰ نقده (سازمان زمین شناسی کشور)

در این برگه مجموعه تعداد ۴۴۹ نمونه ژئوشیمی و ۱۵۳ نمونه کانی سنگین برداشت شده است. از دیدگاه نتایج نمونه‌های ژئوشیمیایی میزان حداقل عیار طلا، مس، سرب، نقره، قلع، روی، مولیبدن، ارسنیک، آنتیموان، بیسموت، جیوه و تنگستن به ترتیب برابر با ۲۳ میلی گرم در تن، ۵۰، ۸۵، ۰/۱۹، ۰/۶۰ و ۴/۶ گرم در تن می‌باشد که به استثنای طلا، روی، ارسنیک و آنتیموان در مورد سایر عناصر نشان چندانی از غنی شدگی مشاهده نشده است. در مورد میزان میانگین عناصر ذکر شده هیچکدام از عناصر اثربخش نشان نداده‌اند. (جدول ۱-۱)

Table No. 1-1 Statistical parameters of analytical data in 1:100,000 geochemical exploration report

		AU	B	CU	PB	AG	SN	ZN	MO	AS	SB	BI	HG	W
N	Valid	449	449	449	449	449	449	449	449	449	449	449	449	449
	Missing	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13
Mean	1.734	30.69	35.6	16.2	0.10345	3.003	103	1.177	12.15	1.0695	0.2128	0.0609	1.0847	
Std. Deviation	1.701	16.24	9.69	6.1	0.02643	0.763	19.3	0.439	7.275	1.2357	0.1321	0.0499	0.4058	
Minimum	0.1	7	6	3	0.01	1.4	10	0.5	0.6	0.13	0.1	0.05	0.14	
Maximum	23	130	85	50	0.19	7.6	280	4	71.9	21	1.6	0.9	4.6	
Percentiles	25	1.1	19.75	30	12	0.085	2.5	90	0.915	8.005	0.51	0.12	0.05	0.86
	50	1.4	29	34	15	0.1	2.9	102	1.1	10.9	0.78	0.19	0.05	1.05
	75	1.8	38	40	19	0.12	3.4	110	1.35	14.2	1.14	0.26	0.055	1.25

اطلاعات ژئوشیمیایی و کانی سنگین برگه ۱:۱۰۰.۰۰۰ نقده مورد بررسی مجدد قرار گرفته و بررسی‌هایی روی آنها انجام گرفت. در زیر خلاصه‌ای از این نتایج آورده شده است.

ناهنجاری‌های عنصر مس در محدوده نقده

در ورقه ۱:۱۰۰.۰۰۰ نقده، مقدار عنصر مس از ۶ تا حداقل ۸۵ گرم در تن تغییر می‌کند. حتی مقدار ماکزیمم مس نمی‌تواند نشانه‌ای از ناهنجاری معنی داری را دربرداشته باشد. در این ناحیه مقادیر بیشتر از ۴۸ گرم در تن به عنوان ناهنجاری عنصر مس در نظر گرفته شده است که چندان منطقی نیست. این ناهنجاری‌ها در برگه‌های ۱:۵۰.۰۰۰ نقده، هنگ آباد، نالوس و پیرانشهر پراکنده می‌باشند.

ناهنجری‌های عنصر طلا در محدوده نقده

در ورقه ۱:۱۰۰.۰۰۰ نقده مقدار طلا از ۱۴/۰ تا حداکثر ۲۳ میلی‌گرم در تن تغییر می‌کند. در این ورقه ناهنجاری‌های به نسبت با اهمیتی از عنصر طلا در برگه‌های ۱:۵۰.۰۰۰ نقده، هنگ آباد و نالوس پراکنده می‌باشد.

ناهنجری‌های عنصر سرب در محدوده نقده

در ورقه ۱:۱۰۰.۰۰۰ نقده مقدار عنصر سرب از ۲/۷ گرم در تن تا حداکثر ۵۰ گرم در تن تغییر می‌کند. در این ورقه مقادیر بالای ۲۵ گرم در تن به عنوان ناهنجاری در نظر گرفته شده است که این عیار نمی‌تواند معرف ناهنجاری باشد. این ناهنجاری‌ها در برگه‌های ۱:۵۰.۰۰۰ نقده، هنگ آباد و نالوس پراکنده می‌باشند.

ناهنجری‌های عنصر روی در محدوده نقده

در ورقه ۱:۱۰۰.۰۰۰ نقده مقدار عنصر روی از ۵۳ تا حداکثر ۲۸۰ گرم در تن تغییر می‌کند. ناهنجاری‌های با اهمیت این عنصر در برگه‌های هنگ آباد، نالوس و نقده پراکنده می‌باشند.

ناهنجری‌های عنصر بر در محدوده نقده

در ورقه ۱:۱۰۰.۰۰۰ نقده مقدار عنصر بر از ۶/۶ تا حداکثر ۱۳۰ گرم در تن تغییر می‌کند. ناهنجاری‌های با اهمیت این عنصر در برگه هنگ آباد و در شرق روستای میشه ده پائین و جنوب بابکر آباد قرار دارند.

ناهنجری‌های عنصر آرسنیک در محدوده نقده

در ورقه ۱:۱۰۰.۰۰۰ نقده مقدار آرسنیک از حداقل ۲/۷۳ تا حداکثر ۷۱/۹ گرم در تن تغییر می‌کند. مقادیر بالای این عنصر اهمیت اکتشافی دارد. ناهنجاری‌های مهم این عنصر در برگه‌های ۱:۵۰.۰۰۰ نقده، هنگ آباد متوجه بوده و می‌تواند به عنوان راهنمای اکتشافی حائز اهمیت باشد.

ناهنجری‌های عنصر آنتیموان در محدوده نقده

در ورقه ۱:۱۰۰.۰۰۰ نقده مقدار عنصر آنتیموان از مقدار ۱۲/۰ تا حداکثر ۲۱ گرم در تن تغییر می‌کند. مقادیر بالای این عنصر اهمیت اکتشافی دارد. در این ناحیه نمونه‌های ناهنجار در سه برگه ۱:۵۰.۰۰۰ نقده، هنگ آباد و نالوس پراکنده می‌باشند.

ناهنجری‌های عنصر نقره در محدوده نقده

در ورقه ۱:۱۰۰.۰۰۰ نقده مقدار نقره از ۱۰٪ تا حداکثر ۱۹٪ گرم در تن تغییر می‌کند. در ناحیه موردنظر مطالعه مقادیر بیشتر از ۱۵٪ گرم در تن به عنوان ناهنجاری در نظر گرفته شده و در برگه‌های ۱:۵۰.۰۰۰ نقده، هنگ آباد و نالوس پراکنده می‌باشد.

ناهنجری‌های عنصر جیوه در محدوده نقده

در ورقه ۱:۱۰۰.۰۰۰ نقده مقدار عنصر جیوه از ۰٪ تا حداکثر ۹٪ گرم در تن تغییر می‌کند. نمونه‌های ناهنجار در این ناحیه به تقریب در کل ورقه پراکنده بوده و پیوستگی فضایی با اهمیتی بین آنها مشاهده نمی‌شود.

ناهنجری‌های عنصر مولیبدن در محدوده نقده

در ورقه ۱:۱۰۰.۰۰۰ نقده مقدار مولیبدن از ۵٪ تا حداکثر ۴٪ گرم در تن تغییر می‌کند. ناهنجاری‌های این عنصر در برگه‌های ۱:۵۰.۰۰۰ نقده، هنگ آباد، نالوس و پیرانشهر پراکنده می‌باشد.

ناهنجری‌های عنصر قلع در محدوده نقده

در ورقه ۱:۱۰۰.۰۰۰ نقده مقدار عنصر قلع از ۱/۴٪ تا حداکثر ۷/۶٪ گرم در تن تغییر می‌کند. در ناحیه موردنظر مطالعه مقادیر بیشتر از ۳/۸٪ گرم در تن به عنوان ناهنجاری در نظر گرفته شده که در برگه‌های ۱:۵۰.۰۰۰ نقده، هنگ آباد و نالوس پراکنده می‌باشد.

ناهنجری‌های عنصر تنگستن در محدوده نقده

در ورقه ۱:۱۰۰.۰۰۰ نقده مقدار عنصر تنگستن از ۴/۶٪ تا حداکثر ۴/۴٪ گرم در تن تغییر می‌کند. در این ناحیه مقادیر بیشتر از ۱/۶٪ گرم در تن به عنوان ناهنجاری در نظر گرفته شده و این ناهنجاری‌ها در برگه‌های ۱:۵۰.۰۰۰ نقده، هنگ آباد و نالوس پراکنده می‌باشند.

ناهنجری عنصر بیسموت در محدوده نقده

در ورقه ۱:۱۰۰۰۰۰ نقده عنصر بیسموت از مقدار ۱٪ تا حداکثر ۱/۶٪ گرم در تن تغییر می‌کند. ناهنجاری‌های این عنصر در برگه‌های ۱:۵۰۰۰۰ نقده، نالوس و هنگ آباد پراکنده می‌باشد.

۱-۵-۲- نتایج بدست آمده از مطالعه کانیهای سنگین در محدوده نقده

از ورقه ۱:۱۰۰۰۰ نقده تعداد ۱۵۳ کانی سنگین برداشت گردید که از این تعداد ۶۰ نمونه در برگه هنگ آباد، ۳۷ نمونه در برگه نقده، ۴۴ نمونه در برگه نالوس و ۱۲ نمونه در برگه پیرانشهر قرار دارد. به طور کلی مطالعه و بررسی نمونه‌های کانی سنگین در این ورقه منجر به معرفی ناهنجاریهای طلا، کانیهای حاوی مس، سرب و روی و گردید.

ناهنجاریهای طلا

در ورقه ۱:۱۰۰۰۰ نقده از تعداد ۱۵۳ نمونه کانی سنگین برداشت شده ۸ نمونه حاوی عنصر طلا می‌باشد.

ناهنجاریهای کانیهای مس

در ورقه ۱:۱۰۰۰۰ نقده از تعداد ۱۵۳ نمونه کانی سنگین برداشت شده ۲۵ نمونه حاوی کانیهای مس می‌باشد، مس شامل مس طبیعی (در ۵ نمونه)، مالاکیت (در ۲ نمونه) و بروشاتیت (در ۱۹ نمونه) می‌باشد.

ناهنجاریهای کانیهای سرب

در ورقه ۱:۱۰۰۰۰ نقده از تعداد ۱۵۳ نمونه کانی سنگین برداشت شده، ۲۳ نمونه حاوی کانیهای سرب می‌باشند.

ناهنجاریهای کانیهای روی

در ورقه ۱:۱۰۰۰۰ نقده از تعداد ۱۵۳ نمونه کانی سنگین برداشت شده، ۸ نمونه حاوی کانیهای روی می‌باشد.

ناهنجاریهای کانی شیلیت

در ورقه ۱:۱۰۰۰۰ نقده از تعداد ۱۵۳ نمونه کانی سنگین برداشت شده، تعداد ۹ نمونه حاوی کانی شیلیت می‌باشد.

ناهنجاریهای کانی سینابر

در ورقه ۱:۱۰۰۰۰ نقده از تعداد ۱۵۳ نمونه کانی سنگین برداشت شده، تعداد ۱۳ نمونه دارای کانی سینابر می‌باشد.

ناهنجاریهای کانی پیریت

نقده کانی پیریت به صورت اکسید و پیریت لیمونیت در نمونه‌های کانی سنگین مشاهده شده است و در این میان کانی پیریت اکسید به طور عمده در بیشتر محدوده‌ها گستردگی و پراکنده است

ناهنجاریهای کانی باریت

در ورقه ۱:۱۰۰۰۰ نقده باریت در اکثر نمونه‌ها قابل مشاهده می‌باشد. لذا در این بخش تنها نمونه‌هایی که دارای مقادیر بالای باریت می‌باشند آورده شده است.

ناهنجاریهای کانی سلسیتین

در ورقه ۱:۱۰۰۰۰ نقده از تعداد ۱۵۳ نمونه کانی سنگین تنها ۳ نمونه حاوی کانی سلسیتین می‌باشد.

۱-۶- شرح زمین شناسی و سیمای ساختمانی

۱-۶-۱- جغرافیا و ریخت شناسی :

گسترده نقشه زمین شناسی نقده در محدوده استان آذربایجان غربی در شمال باختری ایران و در طولهای جغرافیائی 30° تا 45° خاوری و عرضهای جغرافیائی 30° تا 37° شمالی جای گرفته‌اند. است. شهرستان‌های نقده-پیرانشهر وبخش پسوه در محدوده‌این ورقه جای گرفته‌اند.

از دیدگاه ریخت شناسی سرتاسر منطقه را برجستگی‌هایی با بلندای میا نگین از ۱۵۰۰ تا ۲۵۰۰ متر از سطح دریا پوشش داده است. بلندا در پایین ترین بخش دشت نقده در پیامون رو دخانه گدار ۱۳۰۰ متر است. بلند ترین ارتفاعات منطقه نیز کوههای جنوب باختری شهرستان پیرانشهر است که مرز ایران و عراق نیز در خط الرأس این کوهها جای گرفته است.

بلندترین نقاط در کوههای گرگ حلالان و خدر شرفان ارتفاعی از ۳۰۰۰ تا ۳۱۰۰ متر از سطح دریا دارند.

رخنمونهای منطقه را سنگ‌های گوناگون از دیدگاه ترکیب و دیرینه‌های گوناگون پدید آورده است که بطور عمده در برگیرنده سنگهای آذرین-رسوبی-دگرگونی از زمان پرکامبرین تا عهد حاضر است و از این رو پایداری و فرسایش آنها در برابر عوامل مختلف زمین شناختی نیز یکسان نیست. واحدهای کربناته و سنگ‌های ولکانیک به علت پایداری در برابر فرسایش بلندترین ارتفاعات منطقه را ساخته‌اند حال آن که واحدهای شیلی و ماسه‌ای نقاط پست منطقه را پدید آورده‌اند.

از رودخانه‌های مهم منطقه رودخانه گدار است که در شمال شهرستان نقده روان است و همچنین رودخانه لاوین یکی دیگر از رودخانه‌های مهم منطقه است که از بلندی‌های این منطقه سرچشممه می‌گیردو به سوی جنوب سرازیر می‌شود.

از مهمترین جاده‌های شبکه منطقه می‌توان به جاده‌های آسفالت نقده-پیرانشهر-سردشت، اشنویه-جلدیان و سرانجام مهاباد-پسوه-پیرانشهر اشاره کرد. افزون بر آن جاده‌های شوسه و خاکی زیادی نیز روستاهای و آبادی‌های منطقه را به همدیگر می‌پیوندد. ارتباط در ارتفاعات جنوب باختری شهرستان پیرانشهر و نوار مرزی ایران و عراق بسیار محدود است که ارتباط تنها از طریق راههای مالو امکان پذیر است. این منطقه از دیدگاه آب و هوایی، ناحیه‌ای نیمه خشک با زمستان‌های سرد و تابستان‌های معتدل است. بیشتر مردم منطقه کرد زبانند و دین آنها اسلام (تسنن) است.

۱-۶-۲- موقعیت ورقه نقده در زمین شناسی ایران:

گستره نقشه نقده در شمال باختری ایران جای دارد و از دیدگاه تقسیمات کشوری در محدوده استان آذربایجان غربی است، ولی از دیدگاه تقسیمات واحدهای ساختمانی - رسوبی ایران (اشتوكلین ۱۹۶۸)، این ناحیه بخشی از کمرنگی دگرگونی و افیولیتی زون سنندج- سیرجان دانسته شده است. به باور (ج. افتخار نژاد) این منطقه در بخش باختری شکستگی مهم زرینه رود- ارومیه، جای گرفته و به همین روی بخشی از زون همدان- ارومیه به شمار می‌آید. ایشان می‌پنداشد که دو شکستگی مهم

سلطانیه - تبریز و زرینه رود-ارومیه عامل اصلی نا همسانی بسیار مشخص رخساره‌ها در آذربایجان شده‌اند. خطواره زرینه رود-ارومیه جدا کننده کمربندهای فلیشی خاور دریاچه و نهشته‌های سکویی قاره‌ای ایران مرکزی است.

به گمان شماری از زمین شناسان، این منطقه از دیدگاه لیتولوژی همسانی‌های نزدیک با پهنه Outher Touros ترکیه دارد و شماری از سازندهای منطقه با پهنه یاد شده قابل مقایسه‌اند. در این منطقه سنگ‌های دگرگونی، آذرین و رسوبی در گستره‌ای بسیار پهناور رخمنون دارند. در سنگ‌های جای گرفته در همبری با توده‌های آذرین، انواع کانی‌های دگرگونی مجاورتی (هورن فلز‌ها) پدیدار شده است. نهشته‌های زمان سیلورین، دونین و کرپونیفر به مانند دیگر نقاط مجاور، در این منطقه نیز دیده نمی‌شوند. پی‌آمد رویداد لارامید، گرانیت زایی در گستره‌ای وسیع از این منطقه انجام شده که خود دگرگونی سنگ‌های پیرامون را به دنبال داشته است. وجود سنگ‌های آمیزه رنگین که ادامه آن به نقشه‌های مجاور نیز کشیده شده است از دیگر ویژگی‌های این منطقه است.

۱-۶-۳ - چینه نگاری:

کهن ترین سنگ‌های رخمنون یافته در منطقه شامل مجموعه‌ای از یکسری سنگ‌های دگرگونه با رخساره شیست سبز به همراه کمی سنگ‌های آتشفسانی است که در ده کیلومتری خاور شهرستان نقده در مسیر جاده پیرانشهر در هسته یک تاقدیس جای گرفته‌اند. نهشته‌های دوره کامبرین، در بر گیرنده سازندهای باروت، لالون و میلا می‌باشد که برروی مجموعه یاد شده قرار گرفته‌اند. نهشته‌های کربناته پرمین، در بیشتر جاها، توسط گسل‌های تراستی بر روی نهشته‌های فوق و جوانتر رانده شده است. نبودهای بزرگ چینه‌ای مربوط به دوره‌های اردوبیسین، سیلورین، دونین و کربونیفر است که اثری از نهشته‌های مربوط به این دوره‌ها در منطقه دیده نمی‌شود، حال آنکه سنگ‌های زمان پرمین از گسترش بسیار زیادی برخوردارند، هر چند که قاعده سنگ‌های وابسته به این دوره نیز در بیشتر جاها نمایان نیستند و نهشته‌های متعلق به این دوره با همبry گسله راندگی بر روی سازندهای گوناگون جای گرفته‌اند.

واحدهای وابسته به زمان کرتاسه در بر گیرنده شیل، ماسه سنگ، آهک، دولومیت و سنگ‌های آتشفشنای است که درجه دگرگونی ضعیفی را متحمل شده و یا بخشی از آنها در مجاورت توده‌های نفوذی آذرین، شاید در اواخر کرتاسه، قرار گرفته و ضمن دگرگونی دوباره، انواع کانی‌های دگرگونی مجاورتی (هورن فلس‌ها) را پدید آورده‌اند که در گستره‌های بسیار پهناور در این منطقه گسترش دارند. در باخته ورقه، گستره‌ای از سنگ‌های آمیزه‌های افیولیتی دیده می‌شود، در بر گیرنده سنگ‌های اولتراپازیک، سرپانتینیت، دیاباز و سنگ‌های آذرین، رسوبی همراه آنها است که در حد رخساره شیست سبز دگرگون شده‌اند. در باخته جلدیان در باخته نقشه، یک مجموعه دگرگونی در بر گیرنده آمفیبولیت، همراه کمی شیست رخمنون دارد که در مطالعات پیشین و نقشه ۲۵۰۰۰۰:۱ مهاباد، دیرینه‌ای برای این مجموعه مشخص نشده ولی به گفته (ج.افتخار نژاد) این آمفیبولیت‌ها گدازه‌های بازیک مجموعه افیولیتی هستند که در اثر فشار تبدیل به آمفیبولیت شده‌اند.

واحدهای اُوسن در بر گیرنده سازه‌های بطور عمده مارنی همراه با لایه‌هایی از ماسه سنگ، شیل سنگ آهک ماسه‌های و میکرو کنگلومرا که در بخش شمال خاوری ورقه گسترش دارند.

واحدهای میوسن تنها در گستره‌ای کم، در شمال خاوری ورقه به گونه‌ای پیشرونده و با دگرگشی زاویه دار، روی واحدهای کهن تر را پوشانده‌اند که شامل کنگلومرا و سنگ آهک است. سرانجام همه واحدهای یاد شده توسط آبرفت‌های متعلق به زمان کواترنر به طور افقی پوشیده می‌شوند.

پالئوزوئیک:

Pr^{d1}: در بر گیرنده ستبرایی چندین صد متر دولومیت، آهک دولومیتی، دولومیت‌های آهکی و سنگ آهک‌های درشت بلور به همراه کمی شیست است. این بخش دارای لایه بندی ضخیم تا توده‌ای است و رنگ عمومی آن سفید تا خاکستری روشن است. درون بخش‌های کربناته رگچه‌های کلسیت و چرت دیده می‌شود. همیزی آن با واحد Pr^{d1} بطور کامل تدریجی است ولی در سایر مناطق ورقه توسط گسله‌های تراستی کم شیب بر روی واحدهای گوناگون رانده شده است. در مناطقی که زیر تأثیر دگرگونی مجاورتی بوده‌اند به شدت باز بلورین شده‌اند، طوری که سنگ آهک‌ها و دولومیت‌های ریز دانه اولیه در اثر این

دگرگونی به مرمرهای بلورین درشت دانه شکری تبدیل شده‌اند در لایه‌های آهکی این بخش فسیلهای باسن پرمین بالابنی (مرغابین) یافت شده‌اند.

کرتاسه :

بیش از نیمی از گستره ورقه نقده را سنگ نهشته‌های مربوط به زمان کرتاسه پوشانده که از نظر رخساره از تنوع بسیار زیادی برخوردار هستند و با توجه به اینکه بیشتر آنها زیر عوامل مختلف دگرگونی قرار گرفته‌اند، بطور معمول کم فسیل اند که همپوشانی آنها را نیز با همدیگر کمی دشوار می‌نماید. واحدهایی که در نیمه خاوری و شمالی ورقه رخمنون دارندبا رخمنون‌های جنوب باختり منطقه نا همسا نند که همین ویژگی باعث شده تا این منطقه از نظر ساختاری به دو زیر پهنه نقده و پیرانشهر جدا شود.

پهنه نقده

Ksh : این واحد ، گستردگی ترین واحدهای کرتاسه در این محدوده است که در بر گیرنده ماسه سنگ‌های خاکستری رنگ ، اسلیتی ، شیستی ، میکاسه و در بیشتر جاهای با فرسایش مدادی همراه با میان لایه‌هایی از سنگ آهک‌های ضخیم و نازک لایه است. افزون بر آن درون آنها سنگ‌های آتشفسانی گدازه و توف و کنگلومرا نیز دیده می‌شود. رنگ عمومی و دور نمای آنها خاکستری تیوه تا سیاه‌رنگ است و مورفولوژی نرمی دارند. لایه‌های آهکی ، در بیشتر جاهای بیشتر، عدسی شکل در ابعاد مختلف و با خاصیت‌های متغیر به صورت برجسته درون شیل‌ها حای گرفته‌اند که به طور جانبی به شیل‌ها تبدیل می‌شوند. این واحد دگرگونی ناچیزی را متحمل شده و حالت اسلیتی پیدا کرده‌اند. همچنین بخش سترگ از این واحد در مجاورت توده‌های نفوذی به هورن فلز‌ها تبدیل شده‌اند.

Kst : این واحد در جنوب خاوری ورقه در حاشیه توده‌های نفوذی گرانیت در پائین ترین بخش واحدهای کرتاسه جای گرفته ، در بر گیرنده ماسه سنگ‌های قرمز، ماسه سنگ‌های کوارتزیتی و کوارتزیت‌های سفید رنگ است که زیر تأثیر توده‌های نفوذی قرار گرفته و دگرگون شده‌اند. این واحد نیز در ادامه از پهلوها به واحدهای شیلی کرتاسه تبدیل می‌شود.

K1: این بخش از واحدهای کرتاسه در بر گیرنده سنگ آهک‌های ضخیم، متوسط تا نازک لایه، خاکستری رنگ، چرتدار، ریز بلورین و در بر دارنده میکرو و ماکرو فسیل‌های به نسبت فراوان است که با سنترازی متغیر و با مورفولوژی صخره‌ای به حالت عدسی در لابلای واحدهای کرتاسه به ویژه k جای گرفته و در امتداد بطور جانبی به شیل‌ها تبدیل می‌گردد. رنگ همگانی و دور نمای آنها خاکستری و کمتر به رنگ‌های سفید و بنفش است. بیشترین گسترش این واحد در میان شیل‌های کرتاسه در بخش جنوب خاوری است.

Kd: این واحد نیز در بر گیرنده دولومیت، دولومیت آهکی ریز بلورین همراه با لایه‌هایی از سنگ آهک و سنگ آهک‌های دولومیتی است که رنگ عمومی آنها خاکستری روشن، قهوه‌ای، ولی رنگ زمینه آنها بیشتر سفید رنگ است.

لایه بندی آنها بطور عمده ضخیم تا توده‌ای است، کمتر، لایه بندی نازک تا متوسط نیز درون آنها دیده می‌شود. رگه‌های کلسیتی، نوار و یا گرهک‌های چرت درون آنها پدیدار شده است. بیشترین گسترش این واحد در مسیر جاده پسوه - مهاباد پس از روستای لک بن است که بلند ترین ارتفاعات آن منطقه را پدید آورده است. این واحد نیز همسان واحد K1 به حالت عدسی درون واحد K جای گرفته و در ادامه به واحدهای دیگر کرتاسه تبدیل می‌شود.

Kv: این واحد که گسترش آن بیشتر در بخش جنوب خاوری ورقه است، در بر گیرنده یکسری سنگ‌های آتشفسانی و جریان گدازه‌های بیشتر زیر دریایی، همواهی شده با لایه‌های توفی، برش‌های ولکانیک، شیست و سنگ آهک‌های ریز بلورین. این واحد لایه بندی خوبی ندارد و ریختاری صخره ساز دارد که به همراه بقیه رخنمون‌های کرتاسه در حد شیست سبز دگرگون شده است.

در بلندی‌های چین چینکو و کوه سرخ با بیشترین ستبر (بیش از ۱۰۰۰ متر)، این واحد بگونه همشیب بر روی واحد شیلی کرتاسه جای می‌گیرد و خود نیز توسط بخش‌های بالایی این واحد پوشیده می‌شود. نمونه‌های فراوان این واحد در بررسی‌های میکروسکوپی با نام سنگ شناختی، تراکی آندزیت، آندزیت، تراکیت، هیالو آندزیت ولکانیک متوسط تا بازیک (آندزیتیک بازالت) ولکانیک متوسط اسپیلیتی شده نام گذاری شده‌اند. کانی عمده شامل پلازیوکالاز، بیوتیت، کوارتز، آمفیبول، پیروکسن و قالب‌های کریستالی

از کانی‌های مافیک که بیشتر آنها به کانی‌های رسی، کلریت، سریسیت، کربنات، اپیدوت و تجزیه گشته‌اند. زمینه سنگ از میکرولیت‌های ظرفی پلازیوکلاز سدیک، آلکالی فلدسپات، کلریت، اپیدوت، آپاتیت، اسفن، لوکوکسن، بیوتیت، کانی‌های اپک و گاه مقدار کمی کوارتز و... است. کانی‌های ثانویه کلریت، کربنات، سریسیت، کانی‌های رسی، سیلیسی، اپیدوت و... است، بافت آنها پور فیری که اغلب بافت جریانی از خود نشان می‌دهند، در شماری از نمونه‌ها حفراتی با اشکال نا منظم کربنات، سیلیس، کلریت با فاسیس شعاعی قابل رویت است.

نمونه‌های توفی نیز در زیر میکروسکوپ با نام لیتیک توف معرفی شده‌اند که بافت لیتو کلاستیک دارند و بطور عمده از کریستال‌های شکسته شده پلازیوکلاز سریسیتیزه، قطعات سنگی آندزیت، تراکی آندزیت و گاه کربناتیزه آهک، قطعات شیشه، کلریت در زمینه‌ای از شیشه کریستالیزه و اکسید آهن جای دارند.

کواترنر:

Q^{t1} : این واحد در بر گیرنده پادگانه‌های کهنه است که گستره‌ای به نسبت بزرگ را در نقاط گوناگون ورقه را پوشانده است. از نگاه لیتولوژی، کنگلومرایی است با قطعاتی در اندازه‌های گوناگون از حد چند سانتیمتر تا چند دسیمتر، که بر روی هم جور شدگی کمی دارد ولی اغلب قطعات آن گرد شده و لایه بندی نشان نمی‌دهند. سیمان آن رسی، ماسه‌ای به نسبت سست است و ستبرای آن در بعضی مناطق دشت پیرانشهر) بیش از ۵۰ متر است، که بگونه افقی بر روی واحدهای گوناگون جای گرفته است.

Q^{t2} : این واحد شامل پادگانه‌های جوان و نهشته‌های دشت است که در بلندایی کمتر از تراس‌های کهنه جای گرفته‌اند. از دیدگاه لیتولوژی در بر گیرنده ماسه ریز، سیلت، رس و کنگلومرای سخت نشده است.

واحدهای سنگی نفوذی (intrusive rock)

gn^m : این واحد که بیشتر در شمال روستای گرد سور مجتمعه آمفیبولیتی را قطع کرده، سنگی با ترکیب گرانیت است که در نگاه ماکروسکوپی دارای بافتی با کانی‌های بطور کامل جهت یافته است که مقدار کانی‌های روشن به تیره بیشتر است، به همین روی، دارای رنگ همگانی روشن و سفید تری نسبت به آمفیبولیت‌ها دارد. در بررسی‌های میکروسکوپی، دارای بافت گرانولار - گرانوبلاستیک است که

فنوکریست‌های عمدۀ آن، کوارتز، پلازیوکالازهای سدیک به شدت سربیسیتیزه و آرژیلیتی شده، فلدسپات آلکالن، موسکویت بصورت تیغک‌هایی جهت یافته هستند. کانی‌های ثانویه بطور عمدۀ کانی‌های رسی، سریسیت و اکسید آهن است که با نام متا گرانیت معروفی می‌شود. احتمال دارد که سنگ اصلی آن پلازیوگرانیت باشد که به علت ترکیب و در اثر فشار به گرانیت گنیس تبدیل شده باشد که در مجموعه افیولیتی حضور آنها غیر عادی نیست گفتنی است که سن دقیقی نمی‌توان به‌این واحد نسبت داد.

Gr1 : در گستره‌ای به نسبت پهناور، در محدوده نقشه، برونزدهایی پرشمار ازیک گرانیت آلکالن دیده می‌شوند که با توجه به شواهد موجود و مطالعات پیشین، دیرینه‌این گرانیت اواخر کرتاسه و قبل از ائوسن است. این گرانیت که به احتمال می‌توان آن را پی‌آمد رخداد تکتونیکی لارامید نسبت داد. در منطقه مورد مطالعه مجموعه نهشته‌های کرتاسه و سنگ‌های کهنه تر را قطع کرده و خود با دگرشیبی توسط نهشته‌های متعلق به زمان میوسن پوشیده شده است. این برونزدها، در حقیقت، یک باتولیت بزرگ از نوع نفوذی‌های گرم است و به تقریب در همه آنهاهاله به نسبت گسترهای از سنگ‌های در برگیرنده را دگرگون نموده و بر اثر این دگرگونی، هورن فلس‌ها، مرمر و کانی‌های مثل گارنت، کوردیریت، آندالوزیت در این مجاورتها در سنگ‌های کرتاسه پدیدار شده است. افزون بر آن رگه‌ها و آپوفیزهایی پرشماری نیز از این توده به درون سنگ‌های میزبان (کرتاسه) نفوذ کرده‌اند. هر چند که این توده بیشتر واحدهای منطقه را بریده و آنها را باز بلورین و دگرگون کرده است و باعث تشکیل هورن فلس‌ها شده ولی کانی سازی مهمی در نتیجه‌این نفوذ روی نداده است. از نگاه ماکروسکوپی، سنگی است درشت بلور به رنگ عمومی خاکستری تیره، گراییده به سبز، صورتی و سفید رنگ که به خاطر رنگ آن، بیشتر بعنوان سنگ نما بهره‌برداری می‌شود. در بررسی‌های میکروسکوپی نیز نام سنگ شناختی آنها، گرانیت، گرانودیوریت، دیوریت، کوارتز، مونزودیوریت و دیوریتیک گابرو معروفی شده است. بافت این سنگ‌ها گرانولار و به طور عمدۀ در بردارنده کانی‌های پلازیوکالاز با بلورهای شکلدار با ترکیب شیمیائی در حد الیگوکلاز- آندزین، فلدسپات آلکالن به مقدار کم با بلورهای بی‌شکل و تجزیه شده به کانی‌های رسی، کوارتز با بلورهای شفاف و بی‌شکل، آمفیبول، بیوتیت، موسکویت، اسفن، لوکوکسن است که در بعضی از نمونه‌ها پیروکسن نیز دیده می‌شود.

کانی‌های ثانویه : کانی‌های رسی، سریسیت، اپیدوت و اکسید آهن

کانی‌های فرعی : کانی‌های تیره، اسفن، آپاتیت، زیرکن و لوکوکسن

گاه‌این سنگ‌ها به شدت زیر تأثیر نیروهای تکتونیکی قرار گرفته، به گونه‌ای که جهت یافتنگی فلدسپاتها به همراه کوارتز در آنها دیده می‌شود، و یا در کناره‌ها، کوارتز‌فلدزپاتها، کوارتزها دوباره تبلور یافته و در جهت شیستوزیتی سنگ‌ها دیده می‌شوند. از این روی، در این نوع سنگ‌ها بافت سنگ گرانولار- کاتاکلاستیک، جهت یافته است که زیر نام گرانیت یا دیوریت کاتاکلازیت و یا تکتونیزه معروفی می‌شوند.

Gr1-h : این بخش در بر گیرنده منطقه‌ای در کناره‌های توده‌های نفوذی است که بخش بزرگ آن را آپوفیزهایی از توده‌های نفوذی فوق و باقی مانده را سنگ‌های میزبان دگرگونه تشکیل می‌دهند. توده‌های نفوذی در این محدوده‌ها نیز دارای ترکیب به نسبت بازیکتر، در حد دیوریتیک گابرو، هستند و بافت آنها نیز، بیشتر، کاتاکلاستیک است که در مطالعات سنگ شناسی زیر نام کاتاکلازیت معروفی شده‌اند.

Gr2 : این واحد در بر گیرنده توده‌های نفوذی گرانیت روشن رنگ است که در فاز بعدی، به درون توده‌های به نسبت بازیک gr1 نفوذ کرده است. این بخش از گرانیت‌ها، بر عکس واحد gr1، در بیشتر جاها صخره ساز و کمتر تجزیه شده است. در سایر مناطق بخش‌هایی از این گرانیت بصورت آپوفیز و رگه‌های متعدد به درون بخش‌های تیره نفوذ کرده است. بر روی هم به دلیل رنگ نادل چسب آن، بر این گرانیت بهره‌برداری انجام نمی‌شود.

در مطالعات میکروسکوپی، این توده‌ها سینیت کوارتزدار و گرانیت کاتاکلازیت معروفی شده‌اند. بافت این سنگ‌ها نیز گرانولار، بطور عمده دارای کانی‌های فلدزپات آلکالن با ترکیب سدیک (ارتوز و پرتیت) تجزیه شده به کانی‌های رسی و گاه تبدیل شده به فلدزپات‌های پتاسیک، پلازیوکلاز آرژیلیزه، کوارتز با بلورهای بی‌شکل و شفاف است.

کانی‌های ثانویه آن، بیشتر کانی‌های رسی، کلریت، اکسید آهن و کانی‌های فرعی، کانی‌های تیره و آپاتیت است. گسترش این واحد بیشتر در جنوب خاوری ورقه است.

۱-۶-۴- زمین شناسی ساختمانی

گستره نقشه نقده در شمال باختری ایران جای دارد، با توجه به تقسیمات واحدهای ساختاری (اشتوکلین ۱۹۶۷)، این ناحیه بخشی از کمربند دگرگونی افیولیتی زون سنندج - سیرجان دانسته شده است. ج افتخار نزد این منطقه را بخشی از زون همدان - ارومیه می‌داند که گستره نقشه نقده در یال باختری گسله مهم زرینه رود - ارومیه واقع شده است. هر چند که ساختمان کنونی منطقه نتیجه رویدادهای گوناگون تکتونیکی در روند طولانی، از پرکامبرین تا کواترنر است. ولی از دیدگاه ساختاری، با توجه به تفاوت سنگ‌های کرتاسه به دو زیرزون قابل تقسیم است.

زیر زون نقده :

این زیرزون در برگیرنده نیمه خاوری، شمال و شمال باختر ورقه ۱۰۰۰۰۰:۱ نقده، در حقیقت بخش عمدۀ مساحت نقشه را در بر می‌گیرد. در این ناحیه سنگ‌های رسوبی، دگرگونی، آتشفسانی، آذرین نفوذی از عهد پرکامبرین تا زمان حاضر با روند همگانی شمال باختری - جنوب خاوری رخمنون دارند. پی سنگ پر کامبرین پسین - پالئوزوئیک در نتیجه عملکرد فازهای تکتونیکی گوناگون و گسل‌ها در این ناحیه رخمنون یافته است. روند همه گسل‌ها و چین خورده‌گی‌ها از امتداد زون زاگرس و زون سنندج - سیرجان پیروی می‌کنند. راستای SE - NW دارند. گسل‌های بی شماری نیز از نوع راندگی در این منطقه دیده می‌شود که بیشترشان از همان راستا پیروی می‌کنند. نهشته‌های پرمین، که در سطحی گستردۀ در این زیرزون رخمنون دارند، بیشترشان توسط گسل‌های تراستی کم شیب بر روی واحدهای گوناگون رانده شده‌اند. قاعده‌این رسوبات توسط گسل‌های یاد شده حذف شده‌اند و در جاهایی بلوک‌ها و قطعات بزرگ و کوچکی از این نهشته‌ها بی ریشه بر روی واحدهای گوناگون منطقه دیده می‌شوند. زمین لغزش‌ها و ریزش‌ها، بویژه در مسیر این گسل‌ها فراوان است. از دیگر ویژگی‌های این منطقه گرانیت زایی در گستره بسیار پهناور در این زون است که در نتیجه رویداد زمین ساختی لارامید انجام گرفته و سنگ‌های در برگیرنده، از جمله کرتاسه و کهن‌تر را در سطحی بسیار گستردۀ دگرگون کرده است.

زیرزون پیرانشهر:

این زیرزون بخش جنوب باختری ورقه را شامل می‌شود که در نتیجه عملکرد گسل پیرانشه به صورت فرازمین (uplift) بالا آمده است. این بخش زیر پوششی از سنگ‌های مزوژوئیک قرار گرفته و طبقات کهنه تر از مزوژوئیک در آن رخنمون ندارند، این طبقات در این ناحیه به شدت چین خورده و گسلیده‌اند. از دیگر ویژگی‌های این زیرزون در این گستره رخنمون گسترده، سنگ‌های افیولیتی، مانند سنگ‌های اولترابازیک، سرپاتینیت، دیاباز، بازالت، به همراه سنگ‌های رسوبی دگرگونه نواحی ژرف است، که هر کدام از این سنگ‌های تشکیل دهنده، سرگذشت جداگانه خود را دارند و در روند فرایندهای زمین ساختی - رسوبی در کنار یکدیگر جای گرفته‌اند. زمان درهم آمیختگی آنها در این منطقه تا پالوسن دنباله دارد که فرجام عملکرد بسته شدن کافت اقیانوسی و بالا آمدن و نمایان شدن آنها در سطح است. این منطقه نیز به شدت تکتونیزه و گسلیده است و روند گسل‌ها، فزون بر جهت کلی NW - SE در جهات گوناگون دیگر نیز دیده می‌شود.

تاریخ تکامل زمین شناسی منطقه:

به گونه‌ای که در بخش چینه نگاری نیز عنوان شده، کهنه ترین رخنمون‌های منطقه مورد مطالعه یکسری سنگ‌های دگرگونه شیست به همراه کمی سنگ‌های آتشفسانی است که درجه دگرگونی آنها در حد رخساره شیست سبز است که در مسیر جاده نقده به پیرانشهر در هسته یک تاقدیس جای گرفته‌اند که با توجه به موقعیت چینه‌ای به پرکامبرین نسبت داده می‌شود که به صورت حرارتی - حرکتی دگرگون شده‌اند.

دریای کامبرین با رخساره پلاتفرمی تا اوایل اردویسین در منطقه چیرگی داشته و باعث رسوبگذاری یک سری نهشته‌های تخریبی و کربناته شده که دربرگیرنده سازندهای باروت، زاگون، لالون، و سازند میلا است که این مجموعه بطور ناپیوسته بر روی نهشته‌های پرکامبرین جای گرفته‌اند. نهشته‌های زمان اردویسین، سیلورین، دونین و کربونیفر در محدوده ورقه و پیرامون دیده نمی‌شود که به یقین فرمانروایی یک نبود چینه‌ای درازمدت را در زمان‌های یاد شده، در منطقه نشان می‌دهد و گمان می‌رود که علت اصلی و اساسی این نبود در ارتباط با فاز خشکی زایی کالدونین - هرسینین بوده باشد. بدین سان که در

منطقه در سرانجام‌های اردویسین بر اثر این رخداد، که شاید تنها به صورت حرکت‌های شاغری عمل کرده و از آب بیرون شده و این وضع همچنان در این محدوده تا سرانجام‌های کربونیفر و اوایل پرمین دنباله داشته است. دریای پرمین به تقریب در سرتاسر ایران زمین پیشروی نموده و در این منطقه نیز نهشته‌های متعلق به این دوره از گستردگی بسیار برخوردارند. قاعده ماسه سنگی آن (سازند درود) در محدوده نزدیک به منطقه در جنوب خاوری با دگرشیبی بر روی واحدهای متعلق به کامبرین (سازند میلا) دیده می‌شود ولی در گستره نقشه، همه جا با همبری گسله تراستی کم شیب بر روی نهشته‌های گوناگون منطقه دیده می‌شود و در سایر نقاط بخش زیرین و زبرین آنها پوشیده و نامشخص است.

نهشته‌های متعلق به زمان تریاس به احتمال یافت نمی‌شود ولی رسوبات متعلق به زمان ژوراسیک - کرتاسه زیرین در بخش جنوب باختری شامل مجموعه‌ای از یکسری سنگ‌های شیل و آهک‌های دگرگونه در حد رخساره شیست سبز است و نهشته‌های زمان کرتاسه بالا با رخساره شیلی، آهکی، آتشفسانی زیوردریابی، ماسه‌ای و کنگلومرا بی باستبرای صدها متر در بخش عمده ورقه گسترش دارند که همه آنها در حد رخساره شیست سبز دگرگون شده‌اند و گذر آنها نیز به یکدیگر تدریجی است.

جایگزینی توده باتولیتی دیوریت - گرانیت، این منطقه را می‌توان پیامد فاز لارامین دانست که نفوذ آن باعث دگرگونی‌هاله به نسبت پهنه‌ی از سنگ‌های دربرگیرنده، شده، که بر اثر این دگرگونی هورن فلس‌ها و مرمرها تشکیل شده‌اند.

در زمان ژوراسیک - کرتاسه، این منطقه زیر پوشش آبهای اقیانوسی نئوتیس می‌بوده است و سنگ‌های بازیک قاعده پوسته اقیانوسی را تشکیل می‌داده‌اند، که بر روی آنها سنگ‌های دگرگونی در حد شیست سبز، حجم زیادی از سنگ‌های بازالت، دیاباز، شیست به همراه سنگ‌های رسوبی نواحی ژرف، مانند چرت‌های رادیولاریتی و سنگ آهک‌های پلازیک جای دارند. در فاصله زمانی کرتاسه بالایی - پالئوسن مجموعه ملانژ افیولیتی در سطح ناحیه نمایان شده که در حد رخساره شیست سبز نیز دگرگون گشته‌اند.

واحدهای متعلق به ائوسن دربرگیرنده مارن با لایه‌هایی از شیل، ماسه سنگ و میکروکنگلومرا است که در شمال خاوری ورقه پدیدار شده‌اند. حوضه میوسن نیز یک حوضه کم ژرف با گسترش بسیار کم است،

دربر گیرنده کنکلومرا و آهک، که در قاعده آنها با رسوبات کهنه یک نا همسازی دیده می شود که می تواند وابسته به جنبش های پیرنہ باشد. در فاصله زمانی پلیوپلیستوسن، فاز پاسادانین رخ می دهد که سبب چین خوردگی انباشته ها در حوضه میوسن شده است. مجموعه های انباشته های یاد شده توسط انباشته های وابسته به زمان کواترنر، بگونه دگر شیب و افقی، پوشیده می شود.

زمین شناسی اقتصادی :

در گستره نقشه نقده، در سطحی بسیار گسترده، توده های نفوذی آذرین را بر روی خود دارد که هر چند این توده از نوع نفوذی های گرم هستند و هاله های دگرگونی و دگرسانی گسترده ای را در پیرامون خود، بویژه در سنگ های رسوبی را تکوین داده اند و باعث تشکیل هورن فلس های گوناگون و یا تبلور مجدد سنگ های کربناته شده اند، ولی در نتیجه این نفوذ کانی سازی مهمی در منطقه صورت نگرفته است. از همین روی برای این منطقه، از دیدگاه متالوژنی از اهمیت و اعتبار چندانی برخوردار نیست، ولی در برابر، این ورقه از لحاظ توانایی سنگ های ساختمنی بویژه سنگ های دیوریتی، گرانیتی بعنوان سنگ نما از درجه بسیار بالایی برخوردار است. توده های نفوذی با بافت درشت بلور و با ترکیب دیوریت، گرانیت، گرانودیوریت و گابرو، ولی بطور عمده، با ترکیب دیوریت، در سطح بسیار گسترده با رنگ های متنوع، خاکستری، خاکستری تیره متمایل به سبز، صورتی، کرمی، سفید نیز دیده می شوند که رنگ سبز تیره، متمایل به سیاه از اهمیت خاصی برخوردار است، که در تجارت بعنوان گرانیت پیرانشهر معروف است.

گرانیت - دیوریت یاد شده تحت تأثیر فشارها و نیروهای مختلف اغلب شکسته شده و سپس زیر تاثیر عوامل گوناگون فیزیکی و شیمیایی از حاشیه شکستگی ها به درون فرسوده شده و بخش بیرونی آنها در سطح بسیار وسیعی تجزیه گشته و به ماسه تبدیل شده است، به همین روی هنگام بهره برداری، بیشتر این ماسه ها را کنار زده و بلوک های سالم را از درون ماسه ها برداشت می کنند و همین عوامل، باعث شده که این گرانیت در همه جا بلوک سالمی ندهد و به همین سبب برای بهره برداری از این توده، تعیین مناطق کم تأثیر از گسل خوردگی ها و خردشیدگی ها ضروری به نظر می رسد. با این وصف، این توده در بیشتر نقاط منطقه بهره برداری می شود و یا در نقاط مختلفی که نتوانسته اند و یا نمی توانند بلوک سالمی استخراج کنند، بعد از کاوش و هزینه های زیاد، منطقه را ترک می کنند. به هر حال معادن زیاد این

توده در این ورقه و نقاط همجوار در بهسازی وضع اقتصادی منطقه نقش به سزایی دارد و این سنگ پس از استخراج افزون بر مصرف داخلی به کشورهای همجaron کشور ترکیه به صورت بلوک یا پلاک صادر می‌شود.

سیلیس:

رگه‌های سفید رنگ و پر شماری که فراورده نهایی شیره ماگمایی گرانیتی است، در نقاط مختلف درون سنگهای دربرگیرنده مختلف از پرکامبرین تا کرتاسه نفوذ کرده‌اند، که ستبرای برخی از آنها تا چند متر و حتی گاه به بیش از ۱۰ متر می‌رسد و با توجه به درجه خلوص بالا و ضخامت قابل توجه تعدادی از آنها ممکن است از نظر اقتصادی با ارزش باشند.

آهن:

در منطقه مورد مطالعه، در چند نقطه در حاشیه توده نفوذی دیوریت - گرانیت نشانه‌هایی از این عنصر به صورت هماتیت، پیریت در سنگ‌های میزان و درون گیر دیده می‌شود. رگه‌های هماتیت، هر چند که گسترش زیادی ندارند، ولی اغلب در مجاورت توده‌های نفوذی با سنگ آهک‌ها در چند نقطه دیده می‌شود که از درجه خلوص بالایی برخوردارند ولی گسترش زیادی ندارند.

۱-۷- اطلاعات ژئوفیزیک هوائی

نقشه ژئوفیزیک هوایی در مقیاس ۱:۲۵۰،۰۰۰ (مهاباد) بعنوان یک لایه اطلاعاتی در طراحی نمونه‌های اصلی مورد استفاده قرار گرفته است. پارامتر مهم این نقشه شامل گسلهای عمیق، پهنه‌های کم عمق مگنتی و ناویدیس به عنوان یک لایه اطلاعاتی مورد استفاده قرار گرفته است.

فصل دوم

اکتشافات ژئوشیمیایی

۱-۲ - مقدمه

اکتشافات ژئوشیمیایی امروزه به عنوان یکی از لایه‌های مهم اطلاعاتی در اکتشاف مواد معدنی در جهان شناخته شده است. گستره میدان آنالیزهای شیمیایی، حد تشخیص و حساسیت مناسب دستگاههای آنالیز کننده و دقت آنها، امکان آنالیز متغیرهای گوناگون ژئوشیمیایی، روش‌های متنوع در پردازش داده‌ها با هدف اخذ نتایج بهینه، نرم افزارهای مناسب و کارا، به عنوان دست افزارهایی است که ژئوشیمیست‌های نوین در نیل به اهداف اکتشافی به آنها تکیه کرده و بهره می‌برند.

حجم عظیم اطلاعاتی که در چرخه داده پردازیهای ژئوشیمی اکتشافی وارد شده، کارشناسان را بر آن میدارد که پس از رقومی کردن آنها به راه حل‌هایی متولّ شوند که نتیجه آن دستیابی به مناطق پر پتانسیل و امید بخش است.

کارایی سیستم کلاسیک اکتشافی و تکیه بر یافته‌های عینی در صحرا امروزه در اکتشافات جایگاه چندان مقبولی ندارد. هنر اکتشافات با در نظر گرفتن قوانین آمار و احتمالات و با در نظر گرفتن احتمال تمرکز ماده معدنی، احتمال کشف و نوسانات قیمت‌ها است که در یک روند تسلیسل، دسترسی به اهداف اکتشاف را آسانتر می‌نماید.

همانطور که عنوان شد روش نمونه برداری در پروژه‌های اکتشافی ۱:۲۵۰۰۰ استفاده از رسوبات آبراهه‌ای می‌باشد. نکات زیر موبایل مسئله می‌باشند.

- به دلیل تنوع واحدهای زمین شناسی و فرایندهای مختلف کانی سازی، با توجه به مقیاس کار و بودجه و زمان در اختیار، بهترین راه، کسب اطلاعات مستقیم می‌باشد.
- در پروژه‌های کوچک مقیاس اطلاعات کلاسیک و تدوین شده قبلی وجود ندارد.
- با توجه به وجود آنومالی‌های ثبت شده در مرحله‌های قبلی، نمونه برداری با چگالی بالاتر می‌تواند صحت یا عدم صحت این آنومالی‌ها را کنترل کند.
- حد تشخیص و حساسیت مناسب در دستگاههای آنالیز، همچنین دقت و گستردگی میدان آنالیزهای شیمیایی، در پیشرفت‌اندیشه کسب اطلاعات دقیق در این روش کمک بسزایی می‌کند.

بنابراین در صورتیکه طراحی صحیح، نمونه برداری دقیق، آنالیز و پردازش صحیح روی رسوبات آبرفتی انجام بگیرد، دستیابی به الگوی واحدهای بالا دست نمونه‌ها و به الطبع تائید و مشخص نمودن مناطق ناهنجار دور از دسترس نخواهد بود. بدیهی است در این روش گستردگی سیستم آبراهه‌ای، سیستم عملکرد فرسایش‌های فیزیکی و شیمیایی، آب و هوا، میزان بارندگی، شبب عمومی و دانسیته آن و... میتواند بسیار موثر باشد.

۲-۲- نمونه‌برداری توجیهی و تجزیه و تحلیل سایز و فاصله نمونه برداری (Orientation Survey)

۱-۲-۲- مقدمه

هدف از مطالعات توجیهی، ارائه راهکارهایی جهت ماقزیمیم ساختن تمایزات ناهنجاری‌ها می‌باشد. این مطالعات در حقیقت یک تحقیق اولیه طراحی شده برای کسب اطلاعات جهت برنامه‌ریزی بهینه برای یک پروژه می‌باشد. انجام این مطالعات در نواحی فاقد اطلاعات ژئوشیمیایی از اهمیت حیاتی برخوردار است. در این نواحی، نمونه‌های توجیهی بایستی از مجاورت کانسارهای شناخته شده، رگه‌ها، شواهد معدنی و همچنین از مناطق غیر کانی‌سازی برداشت شوند تا پوشش کامل شرایط طبیعی محیط را منعکس سازند. این نمونه‌برداری امکان کسب اطلاعات دال بر:

۱: بهترین اندازه ذرات (Size Fraction) که در آن اندازه بیشترین مقدار مواد معدنی تجمع یافته

۲: بهترین و مناسب‌ترین دانسیته نمونه‌برداری

۳: تعیین مشخصه‌های ژئوشیمیایی (Geochemical Signature) را فراهم آورد.

۲-۲-۲- برداشت نمونه‌های توجیهی

پس از تپیه نقشه‌های توپوگرافی ۱:۲۵۰۰۰، نقشه زمین‌شناسی منطقه مطالعه و بررسی و گزارش‌های قبلی منطقه، اقدام به انتخاب محل مناسب، در درجه اول از جمله محدوده‌های معدنی، مناطق کانی-سازی شده و در درجه دوم آلتراسیون‌ها و مناطق گسله گردید. بدین ترتیب در حاشیه محدوده مورد

مطالعه، محدوده کانی‌سازی احتمالی، انتخاب گردید که در گزارش‌های قبلی، به عنوان محدوده آنومالی طلا و سایر عناصر معرفی شده بود. انتخاب این محدوده با هماهنگی ناظر محترم پروژه انجام گردید. از محدوده مذکور شده در آبراهه اصلی ابتدا به فاصله صد متری، ۵ نمونه (I4-I) و سپس به فاصله ۵۰۰ متری، سه نمونه (I5-I7) و در مجموع ۸ نمونه برداشت گردید. نمونه‌ها در محل‌های تعیین شده در پنج سایز بصورت زیر برداشت گردید.

$$P40 = -40, +60 \quad P60 = -60, +80 \quad P80 = -80, +100 \quad P100 = -100, +120 \quad P120 = -120$$

جدول ۲-۱ نتایج آنالیز این نمونه‌ها را نشان می‌دهد.

انتخاب سایز بهینه:

جهت تعیین سایز بهینه، راهکارهای متنوعی در نظر گرفته می‌شود که از آنجمله می‌توان به ترسیم نمودارهای خطی (Line Chart)، ترسیم نمودارهای جعبه‌ای (Box Plot) و بررسی نتایج داده‌ها و انتخاب سایز بهینه با نظر کارشناسی، اشاره کرد که این مشاور در این پروژه از روش‌های اول و سوم استفاده کرد.

اشکال ۲-۱ تا ۲-۴ نمودارهای خطی تمامی عناصر را نشان می‌دهد. در بررسی این شکل‌ها می‌توان به نتایج زیر دست یافت:

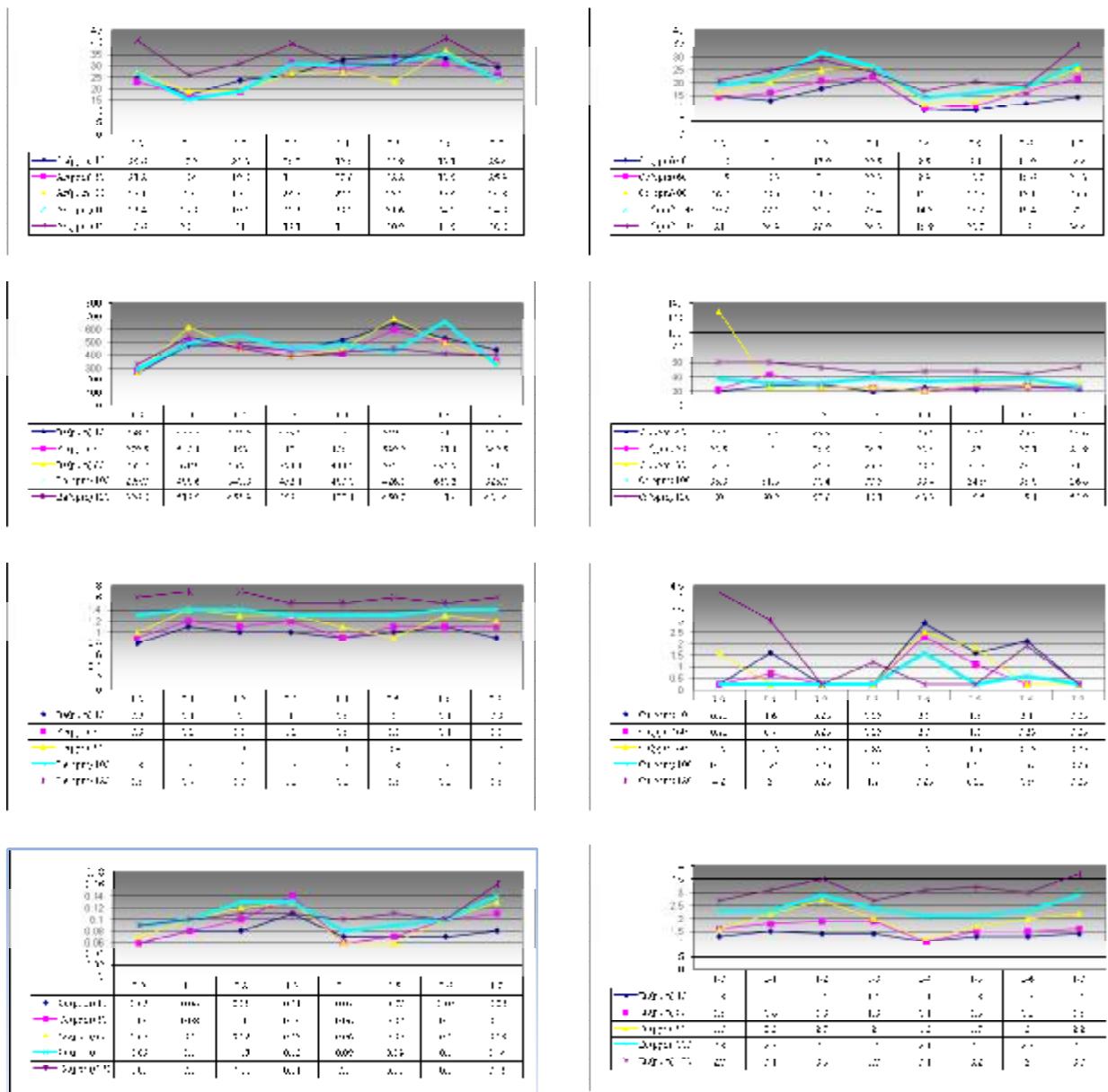
تغییرات فاحش و ملموسی بین سایزهای مختلف در عناصر Co و Nb, Zn, Sr, Ba, Cd, S, Ga و شود.

بطور بارزی عناصر Eu و Nd, Yb, Sc, V, Y, As, Be, Ni, La, Li, Cr در سایز ۱۲۰- غنی‌شدگی مشاهده می‌شود.

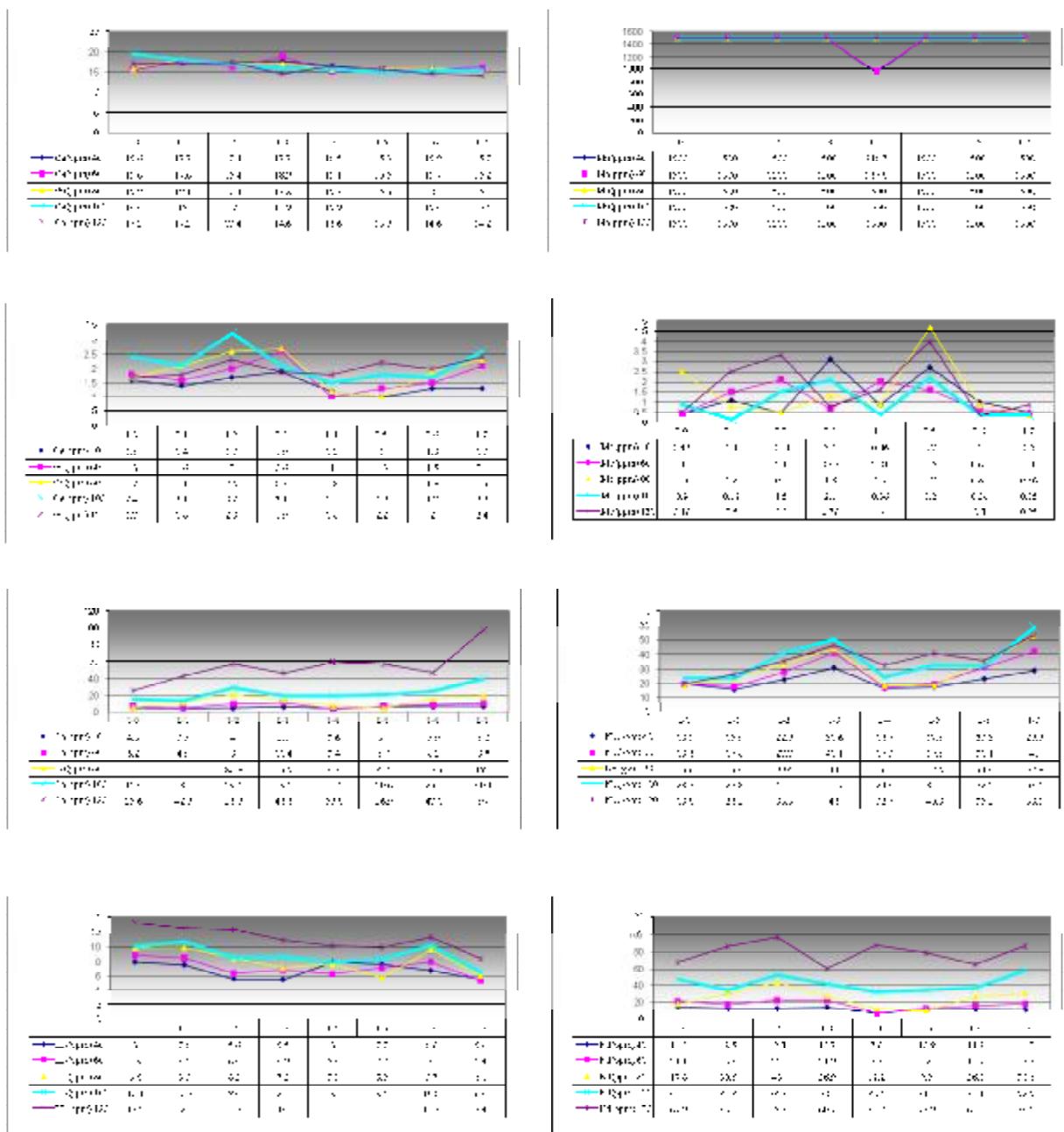
عناصری مانند طلا در دو نمونه (سایز ۱۲۰-)، روی یک نمونه (سایز ۱۲۰-)، مولیبدن ۴ نمونه (سایزهای ۴۰-، ۸۰-، ۱۲۰-)، ارسنیک ۴ نمونه (در سایز ۱۲۰-)، سرب در دو نمونه (سایز ۱۰۰-) و مس در دو نمونه (سایز ۱۲۰-) نتایج بالاتری نشان داده‌اند.

جدول ۱-۲ : نتایج آنالیز نمونه‌های توجیهی در فوائل و الک‌های مختلف

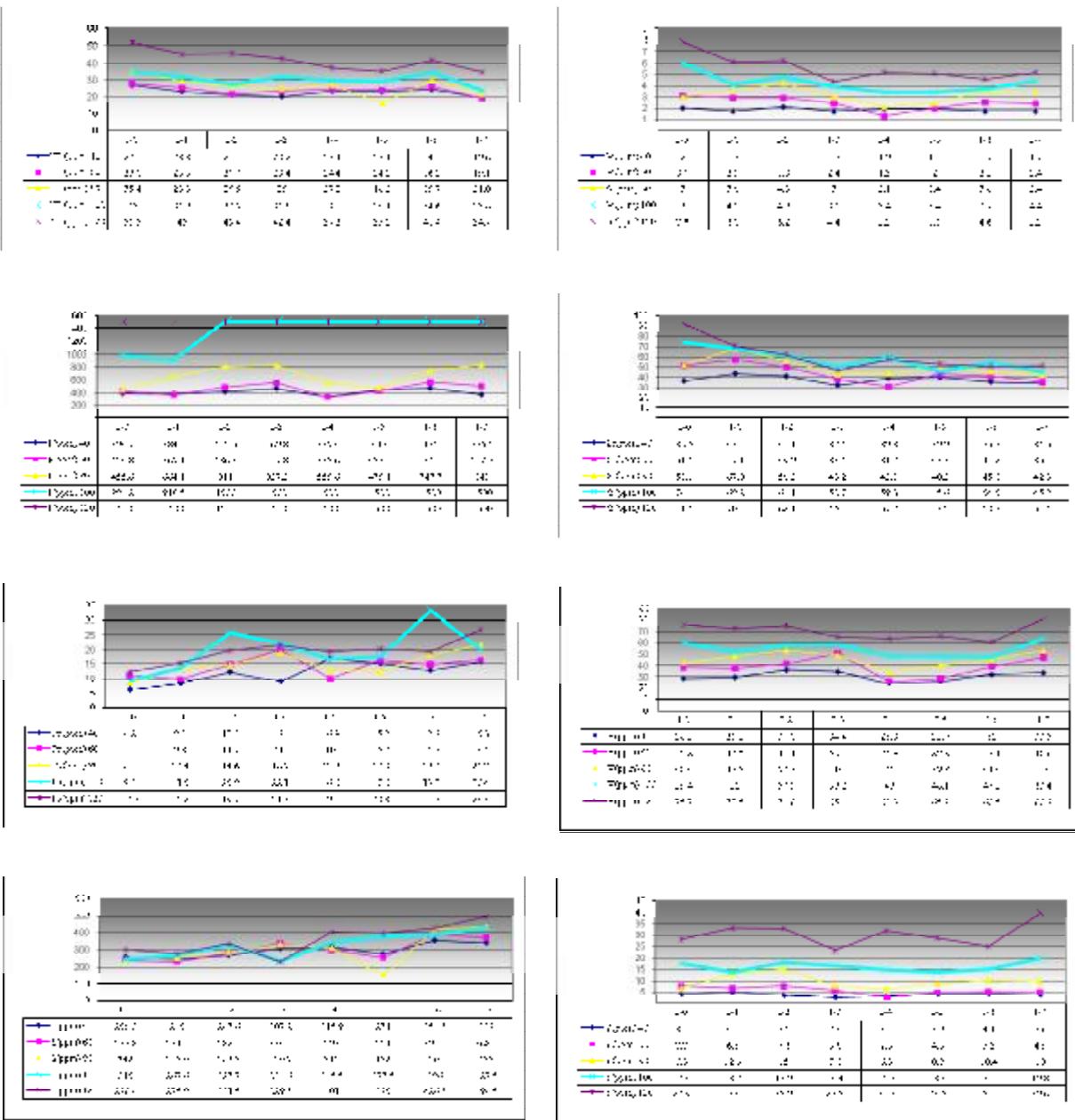
As(ppm)						Cu(ppm)					Eu(ppm)					Sc(ppm)					Sr(ppm)					V(ppm)				
	40	60	80	100	120		40	60	80	100	120		40	60	80	100	120		40	60	80	100	120		40	60	80	100	120	
I0	25.6	23.2	27.1	26.4	40.6	I0	<0.5	<0.5	1.6	<0.5	4.2	I0	1.3	1.6	1.6	2.3	2.7	I0	2	3.1	3	6	7.8	I0	36.6	51.4	52.1	74.1	91.4	
I1	17.2	16.4	19	15.3	26.1	I1	1.6	0.7	<0.5	<0.5	3	I1	1.5	1.8	2.2	2.3	3.1	I1	1.7	2.9	3.6	4.1	6.1	I1	43.5	57.1	67.8	68.2	70.5	
I2	23.8	18.6	19.4	19.1	31	I2	<0.5	<0.5	<0.5	<0.5	<0.5	I2	1.4	1.9	2.7	2.9	3.5	I2	2.1	2.9	4.3	4.8	6.2	I2	41.1	49.9	56.2	61.1	62.1	
I3	26.2	31.1	26.7	30.6	39.3	I3	<0.5	<0.5	<0.5	<0.5	1.2	I3	1.4	1.9	2	2.4	2.7	I3	1.7	2.4	3	3.9	4.4	I3	32.4	38.4	43.2	50.7	46.9	
I4	32.6	27.8	27.5	29.9	31.1	I4	2.9	2.3	2.5	1.6	<0.5	I4	1.1	1.1	1.2	2.1	3.1	I4	1.9	1.3	2.1	3.4	5.2	I4	39.3	31.2	43.8	59.8	57.7	
I5	33.9	32.2	23.2	31.6	30.8	I5	1.6	1.1	1.8	<0.5	<0.5	I5	1.3	1.5	1.7	2.1	3.2	I5	1.9	2	2.4	3.4	5.1	I5	39.9	43.3	48.2	45.6	53.2	
I6	33.3	30.5	36.6	34.9	41.5	I6	2.1	<0.5	<0.5	0.6	1.9	I6	1.3	1.5	2	2.3	3	I6	1.7	2.5	3.6	3.7	4.6	I6	35.8	41.2	45.8	54.5	50.8	
I7	29.4	25.9	24.3	24.3	30.6	I7	<0.5	<0.5	<0.5	<0.5	<0.5	I7	1.4	1.6	2.2	2.9	3.7	I7	1.7	2.4	3.4	4.4	5.2	I7	34.5	35.9	42.9	45.2	51.4	
					4																							1		
Ba(ppm)						La(ppm)					Nb(ppm)					Yb(ppm)					Zn(ppm)					Au(ppb)				
	40	60	80	100	120		40	60	80	100	120		40	60	80	100	120		40	60	80	100	120		40	60	80	100	120	
I0	258.2	278.5	252.7	289.7	326.6	I0	4.5	6.2	5.1	15.4	25.6	I0	19.9	19.6	18.8	23.8	19.8	I0	1.6	2.2	2.1	3.6	4.4	I0	83.5	84.9	94	100.8	99	
I1	478.3	510.4	619	488.6	539.8	I1	3.5	4.9	11	13.1	42.8	I1	15.9	17.8	23.6	23.8	26.5	I1	1.6	2.2	2.9	2.9	4.6	I1	79.4	94.1	107.3	112.1	107.8	
I2	474.6	458	456.9	547.9	455.9	I2	4	9	20.9	29.4	56.8	I2	22.8	27.7	33.4	41.1	35.5	I2	1.8	2.2	3	3.3	4.4	I2	104.4	98.7	114.1	118.6	107.2	
I3	439.2	442.4	394.1	452.1	389.4	I3	5.5	10.4	13.5	19.5	46.6	I3	30.6	41.1	44	50.7	46	I3	1.4	2.3	2.4	3.2	3.6	I3	96.9	133.3	116.1	115.6	100.3	
I4	513.1	406.1	444.5	483.1	422.4	I4	3.6	3.4	6.7	19.5	58.8	I4	16.7	17.3	18.7	24.6	32.7	I4	1.3	1.1	1.6	2.7	4.3	I4	71.7	59.3	67.1	76.3	88.9	
I5	649.1	598.2	682.9	426.1	450.7	I5	5.6	6.7	4.2	20.6	56.9	I5	17.6	19.6	18.6	32.9	40.9	I5	1.6	1.5	2	2.6	4.2	I5	72.4	77.5	86.5	85.6	98.2	
I6	534.1	493.3	495.9	660.2	413.6	I6	5.9	8.2	15.3	25.1	47.1	I6	23.3	31.1	34.6	32.2	35.5	I6	1.5	2	2.5	3	3.7	I6	75.1	93.2	101.1	94.6	87.1	
I7	442.2	348.5	341	326.7	401.4	I7	6.2	9.8	19.3	40.1	97	I7	28.8	42	52.9	58.4	53.1	I7	1.5	2	2.7	3.4	5.1	I7	78.2	100.7	111	116.4	121.4	
					3																							1		
Co(ppm)						Ni(ppm)					P(ppm)					Mo(ppm)					Y(ppm)					Cr(ppm)				
	40	60	80	100	120		40	60	80	100	120		40	60	80	100	120		40	60	80	100	120		40	60	80	100	120	
I0	14.6	14.5	16.2	19.2	21	I0	27.1	28.1	35.4	35	51.5	I0	394.7	424.8	455.6	984.2	>1000	I0	0.42	0.41	2.5	0.9	0.48	I0	3.9	7.7	6.9	17.6	27.9	
I1	13	16.3	20.5	22.1	24.9	I1	23.3	25.5	29.3	31.8	45	I1	384.5	369.1	664.1	910.5	>1000	I1	1.1	1.5	0.8	0.12	2.5	I1	4.9	6.6	12.9	13.7	33	
I2	17.8	21	24.9	31.7	28.8	I2	21.1	21.7	26.5	27.5	45.4	I2	422.5	486.8	811	>1000	>1000	I2	0.48	2.1	0.5	1.5	3.3	I2	3.5	7.6	15	17.9	32.9	
I3	22.5	22.3	26.4	26.4	24.3	I3	20.2	23.4	25	31.8	42.4	I3	469.8	557.8	827.2	>1000	>1000	I3	3.1	0.67	1.3	2.1	0.78	I3	2.6	5.8	7.8	16.4	23.2	
I4	9.5	9.9	11.5	14.3	16.9	I4	23.4	24.4	27.2	30	37.2	I4	339.4	332.6	559.6	>1000	&													

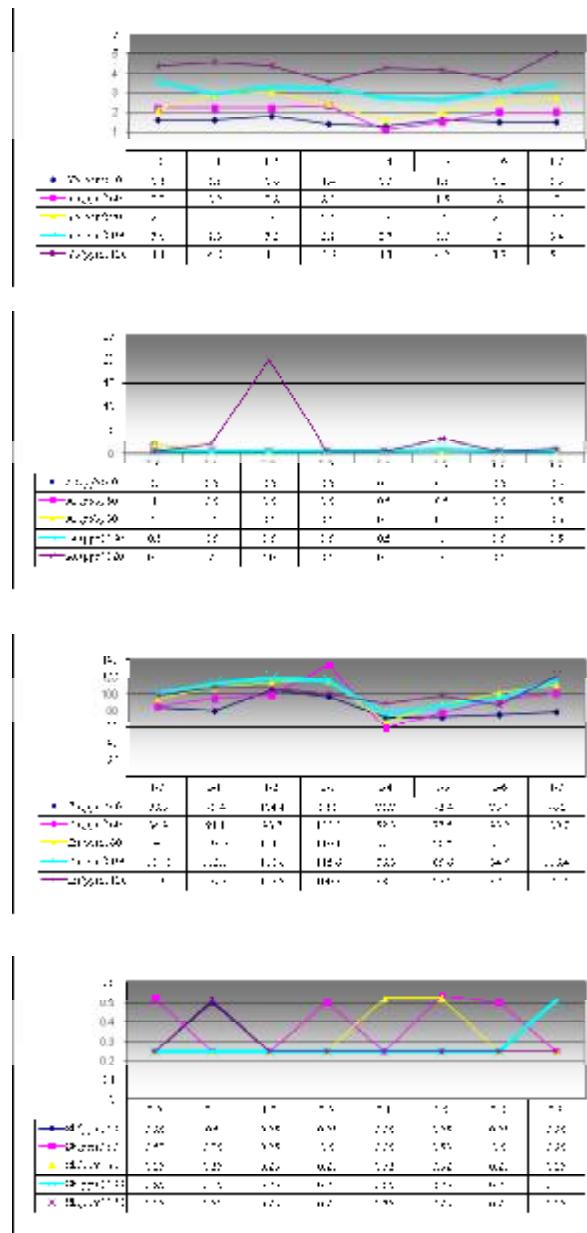
شکل ۱-۲: بررسی تغییرات عیار عنصر در نمونه‌های توجیهی

شکل ۲-۲: بررسی تغییرات عیار عنصرهای توجیهی

شکل ۳-۲: بررسی تغییرات عیار عناصر در نمونه‌های توجیهی

شکل ۲-۴: بررسی تغییرات عیار عناصر در نمونه‌های توجیهی

برای کسب اطمینان بیشتر جدول ۲-۲ تنظیم گردید. بر اساس اطلاعات این جدول سایزهایی انتخاب گردیده‌اند که اختلاف معنی‌داری را از لحاظ تمرکز عنصر مورد نظر نشان دهند و مقادیری که بسیار نزدیک یکدیگر بوده اصلاً انتخاب نگردیده‌اند. به عبارتی در مرحله اول تمامی عناصری که اختلاف قابل توجهی از نظر عیار داشته‌اند، انتخاب گردیده و با رنگ نارنجی مشخص شده‌اند. به عنوان مثال در مورد عناصر Zn و Nb تنها یک نمونه و در بسیاری از عناصر هیچکدام از سایزها به عنوان سایز بهینه انتخاب نشده‌اند. زیرا تمرکز در هیچکدام از آنها بطور شاخص انجام نشده است.

در مرحله دوم امتیاز عناصر در سایزهای مختلف جمع گردید. امتیاز سایزهای مختلف به ترتیب زیر بوده است.

$$-40,+60=4 \quad -60,+80=1 \quad -80,+100=5 \quad -100,+120=5 \quad -120=65$$

با توجه به اینکه سایز ۱۲۰-، شصت و پنج مورد امتیاز داشته‌این سایز به عنوان سایز بهینه برای نمونه‌برداری انتخاب گردید.

ذکر این موارد در انتخاب سایز ۱۲۰- ضروری است :

نـا عیار بسیاری از عناصری که امتیاز دهی شده‌اند بطور واضح فاصله زیادی تا حد غنی شدگی و کانی زایی دارند، از آنچمله میتوان به عناصر Zn, V, Sr, S, Pb, Cr, Ni, Co, La, Ba اشاره کرد.

نـا عناصری که تا حدودی به مرز غنی شدگی نزدیک شده‌اند شامل As, Nb, Au (تنها در یک نمونه و در سایز ۱۲۰-) می‌باشند.

نـا مقادیراندک مس بسیار تعجب برانگیز است، در نمونه‌هایی که از پهنه برگه ۱:۱۰۰۰۰۰ نقده برداشت شده حداقل این عنصر 6ppm بوده و قریب به ۷٪ داده‌ها عیاری بیش از 50ppm داشته‌اند. در صورتیکه بیشترین مقدار مس آنالیز شده در نمونه‌های توجیهی 4.2ppm عیار سنجی شده و قریب ۶۰٪ داده‌ها با عیار کمتر از 0.5ppm گزارش شده‌اند که میزان تردید را در مورد صحت مقادیر این عنصر بالا می‌برد.

نـا عناصر مهمی همچون Ag, Bi, Fe, Hg, Sn, Te, Th, U, Tl, W در لیست عناصر آنالیزی وجود ندارند و این امر بطور جدی در پردازش داده‌های مرحله توجیهی خلل وارد می‌کند.

- ن عمدۀ امتیازات این بخش را عناصر As و Ni, V, Y, Nd, La گرفته‌اند که بجز عنصر آخر بقیه شاید نقش چندانی در تمایزات کانی سازی در بر نداشته باشند.
- ن تنها نقطه امید بخش در انتخاب سایز 120- غنی شدگی نسبی عناصر As (در ۵ نمونه) و طلا (در یک نمونه) در این سایز است، اما بهر صورت با توجه به موارد مذکور این انتخاب نمی‌تواند خالی از شک و تردید باشد.
- ن مقادیر Upper Detection Limit در عناصر منگنز و فسفر کار انتخاب را با مشکل رو برو می‌کند.

جدول ۲-۲: تعیین سایز الک بهینه جهت نمونه برداری

۳-۲-۲ - انتخاب فاصله بینه در نمونه برداری

بنا به دلایلی که در سرفصل قبل به شرح آنها پرداخته شد، انتخاب سایز ۱۲۰- نمیتواند قطعیت چندانی داشته باشد، هر چنداین امر بنا به شرح خدمات قرارداد انجام یافته است اما در مورد نحوه تغییرات عیاری در قبال دور شدن از منشا احتمالی کانی زایی موارد زیر قابل اشاره می‌باشد:

- ن_۱ بعضی از عناصر با دور شدن از منشا احتمالی عیار بیشتری (بطور نسبی و نه به معنای غنی شدگی یا کانساری) نشان داده‌اند از آنچمله میتوان به La,Nb,Eu,Zn,Pb,S اشاره کرد.
- ن_۲ سایز عناصر روند خاصی را نشان نمی‌دهند.
- ن_۳ با توجه به اینکه بخش عمدات از عناصر فاقد روند یا روند افزاینده عیاری در قبال افزایش فاصله دارند امکان انتخاب فاصله مناسب جهت نمونه برداری وجود ندارد.
- ن_۴ فاصله نمونه‌ها بین ۴۰۰- ۳۰۰ تعیین شد.
- ن_۵ الک هم بین ۱۲۰ تا ۱۰۰ تعیین شد.

۳-۲-۳ - طراحی شبکه نمونه برداری

نمونه برداری یک پدیده احتمال پذیر است که همواره با ضریبی از خطأ و سطحی از اعتبار معرفی میشود تلاش کارشناسان در طراحی نمونه برداری، پرهیز از بروز خطاهایی است که چنانچه در مجموعه خطای کل قرار گیرند، اعتبار داده پردازی را مورد شک و تردید قرار میدهند.

یکی از مراحل مهم و اساسی هر فاز اکتشافی، طراحی نقاط نمونه برداری است که به عنوان اساس و پایه کار بایستی بدون خطأ و یا با کمترین خطأ صورت گیرد. طراحی مذکور بایستی مبتنی بر شناخت حوضه‌های آبریز، شبکه آبراهه‌ها و اشراف به اصل Sample Junction صورت گیرد. مبنای اساس طراحی در پروژه‌های اکتشافی ۱:۲۵۰۰۰، نقشه‌های رقومی ۱:۲۵۰۰۰ می‌باشد. ولی با توجه به تهیه نبودن نقشه رقومی منطقه، از نقشه توپوگرافی ۱:۵۰۰۰۰ هنگ آباد استفاده گردید و برای دقت بیشتر در کار نیز تمامی آبراهه‌ها تا حد امکان از روی آن دیجیت گردید.

۱-۳-۲ - روش طراحی مرکز نقل آبراهه‌ای

پس از تکمیل سیستم آبراهه‌ای بر روی نقشه، اقدام به طراحی سیستم نمونه برداری گردید. نکات مهمی در طراحی محل نمونه‌ها در نظر گرفته شد که عبارت بودند از:

- از عوامل مهم در طراحی مرکز نقل آبراهه‌ای، درجه مرکز نقل آنهاست. البته عواملی مثل چینه شناسی، سنگ شناسی و تکتونیک منطقه نیز باید مورد توجه قرار گیرد.

- ظرفیت حد اکثر تعداد نمونه‌ها در برگه‌های ۲۵۰۰۰:۱ که از پیش در شرح خدمات تعریف شده بود که این امر خود تا حدود زیادی مورد بحث کارشناسان است و این سقف در بسیاری از کشورها فراتر از این حد رفته است.

- بدیهی است نواحی اطراف گسلهای بزرگ، محل تقاطع گسلها، التراسیونهای موجود در نقشه‌های زمین شناسی، عکس‌های ماهواره‌ای، واحدهای زمین شناسی مستعد کانی سازی، اطراف معادن قدیمی، توده‌های نفوذی و خروجی و نواحی هم جوار آنها و توده‌های نیمه عمیق پنهان (Shallow Depth Bodies) معرفی شده در نقشه‌های ژئوفیزیک هوایی (Tethered Airborne Geophysical Surveys) را می‌طلبند و تراکم نمونه‌ها در این مناطق بیشتر در نظر گرفته شده است. در ضمن باید در نظر داشت عدم دستیابی به نتایج قابل توجه در نمونه‌های مرکز نقلی، نمی‌تواند بیانگر عدم وجود مناطق ناهنجار در مسافت‌های طولانی بالا دست آنها باشد.

از آنجاکه نقشه زمین شناسی در مقیاس ۱:۲۵۰۰۰ تهیه نگردیده بود با استفاده از نقشه زمین شناسی ۱:۱۰۰۰۰۰ نقده و در نظر گرفتن مناطق مهم از لحاظ لیتولوژی و گسل و با استفاده از عکس‌های ماهواره‌ای، طراحی شبکه نمونه برداری صورت گرفت که در این طراحی معیارهای زیر مورد توجه قرار گرفته است:

- آنومالی‌های بدست آمده از مرحله مطالعات ژئوشیمیایی ۱:۱۰۰۰۰۰.
- توزیع همگن و حتی امکان یکنواخت نمونه‌های متناسب با سطح حوضه آبریز و تعداد انشعابات آن.
- آنومالی‌های بدست آمده از مرحله مطالعات کانی سنگین در بررسی‌های نقشه‌های ۱:۱۰۰۰۰۰.

- دستیابی به بیشترین توزیع یکنواخت نمونه‌ها در کل منطقه (به جز مناطق مورد نظر و حاوی پتانسیل).

- توجه به نتایج مرحله نمونه برداری توجیهی (Orientation Survey)

- رعایت چگالی نمونه برداری ژئوشیمیایی بر اساس ویژگی‌های منطقه از جمله مناطق گسلی، مناطق با لیتوولوژی پر اهمیت، مناطق گسلی و تلاقی آنها و.....

- اولویت به رسوبات آبراهه‌ای که سنگ بستر خود را قطع می‌کنند.

- در نظر داشتن اصل مهم Sample Junction.

- پرهیز از مناطق کشاورزی به ویژه در جاهایی که این زمینها در بالا دست محل نمونه‌ها قرار می‌گیرد وجود آلودگی ناشی از کودهای شیمیایی در طراحی نمونه‌ها تاثیر منفی می‌گذارد).

- توجه به واحدهای سنگی مختلف و انتشار زونهای آلتراسیون و کانی ساز.

۴-۲- طراحی شبکه نمونه برداری و نحوه نمونه برداری و کد گذاری نمونه‌ها

کارشناسان پس از پیدا کردن محل نمونه‌ها با استفاده از نقشه‌های توپوگرافی و دستگاه GPS، از جدیدترین رسوبات آبراهه‌ای نمونه برداری کردند که در طی عملیات نمونه برداری معیارهای زیر در نظر گرفته شد.

۱- پس از کنار زدن مواد سطحی بستر آبراهه‌ای محل هر نمونه، نمونه برداری توسط بیله‌چه صورت گرفت.

۲- در آبراهه‌هایی با عرض حدود ۲ متر، گودالی به عمق حداقل 20Cm حفر گردید و سپس از این عمق به اندازه حدود ۴ کیلوگرم از رسوبات برداشت گردیده و از الک ۱۲۰- مش عبور داده شده و در نهایت ۲۰۰ الی ۳۰۰ گرم نمونه زیر الک برداشت گردید.

۳- از برداشت مواد آلی اجتناب شد چرا که اغلب بدلیل ارتباط با پدیده جذب، غلظت فلزات در آنها بالاست. تجربه نشان داده است که در مواردی ناهنجاری در این مواد از نوع بی اهمیت بوده و ارتباطی با کانی سازی ندارد.

۴- در جاهایی که عرض آبراهه کم بوده، سعی گردید حتی الامکان، نمونه‌ها از وسط آبراهه‌ها برداشت شود کوشش زیادی هم برای اجتناب از برداشت واریزه‌های کنار آبراهه شد زیرا این اجزاء معرف ترکیب میانگین رسوبات حوضه آبریز نیستند.

۵- بر مبنای نظر کارشناسان و با توجه به اهداف اکتشاف، در صورت لزوم اقدام به تغییر وضعیت شبکه نمونه برداری گردید که بدلاًیلی نظیر مشخص شدن آبراهه جدید، نداشتن رسوب در نقاط از پیش تعیین شده و.... بوده است.

۶- در آبراهه‌هایی با عرض بیش از ۵ متر نمونه گیری از چند نقطه مختلف کف آبراهه انجام گرفت. نمونه‌ها در کیسه‌های ضخیم پلاستیکی که قبلاً شماره بر آن درج شده بسته بندی و به کمپ منتقل گردید.

۷- مشخصات هر نمونه شامل شماره صحراوی، محیط نمونه برداری نظیر رودخانه آبرفت و... لیتولوژی بالا دست آبراهه و... ثبت گردید. شماره نمونه‌ها بصورت NG-S-21 کدگذاری شد (NG مخفف برگه نقده ۲ و S مخفف Silt یا بخش زیر 120- مش و 21 شماره محل نمونه) نمونه‌ها پس از آماده‌سازی اولیه در کمپ، با رعایت اصول عدم آلودگی متقابل سرنده و بسته بندی شده و آماده حمل به آزمایشگاه گردید.

۲-۵- نحوه آماده سازی نمونه‌های ژئوشیمیایی

همانطور که عنوان شد نمونه‌ها طی دو مرحله برای آنالیز و ارسال به آزمایشگاه، آماده گشتند. در مرحله اول در کمپ، نمونه‌های زیر الک 120- مش مرتب و آماده گردیده و در مرحله دوم حدود ۱۰۰ تا ۲۰۰ گرم از نمونه فوق با توجه به اصول کنترل کیفیت و پرهیز از هر گونه آلودگی (QC) (در آسیابهای میله‌ای به اندازه ۲۰۰ مش آسیاب گشته و بقیه نمونه با یگانی گردید. مجموعاً ۷۴۰ نمونه به همراه ۳۰ نمونه تکراری آسیاب گردید. نمونه‌های آسیاب شده پس از وزن کردن (حدود ۵۰ گرم)، آماده آنالیز گردیدند.

۶-۲ - آنالیز نمونه‌های ژئوشیمیایی و بررسی دقت و صحت داده‌ها

در این پروژه نمونه‌ها برای ۴۳ عنصر که در جدول زیر آورده شده است مورد تجزیه شیمیایی قرار گرفتند.

Au(PPb)	Ag(PPm)	Al(PPm)	As(PPm)	Ba(PPm)	Be(PPm)	Bi(PPm)	Ca(PPm)	Cd(PPm)	Ce(PPm)	Co(PPm)
Cr(PPm)	Cs(PPm)	Cu(PPm)	Fe(PPm)	Hg(PPm)	K(PPm)	La(PPm)	Li(PPm)	Mg(PPm)	Mn(PPm)	Mo(PPm)
Na(PPm)	Nb(PPm)	Ni(PPm)	P(PPm)	Pb(PPm)	Rb(PPm)	S(PPm)	Sn(PPm)	Sb(PPm)	Sc(PPm)	Sr(PPm)
Te(PPm)	Th(PPm)	Ti(PPm)	Tl(PPm)	U(PPm)	V(PPm)	W(PPm)	Y(PPm)	Zn(PPm)	Zr(PPm)	

۱-۶-۲ - حد حساسیت : Detection Limit

مهمترین پارامتر در انتخاب روش آنالیز، حد حساسیت آن می‌باشد. حد تشخیص آزمایشگاهی عناصر مختلف در فایل رسوبات آبراهه بر اساس جدول شماره ۲-۳ بوده است.

۲-۶-۲ - پردازش داده‌های سنسورد و فایل بندی داده‌های خام

نتایج آنالیز آزمایشگاه به صورت فایل Excel ی در اختیار کارشناسان این مشاور قرار گرفت. پس از دریافت نتایج آنالیزهای شیمیایی از شرکت توسعه علوم زمین، نتایج وارد یک صفحه گستردۀ Excel گردید و دو ستون x و y مربوط به مختصات UTM نمونه‌ها با توجه به ردیف نمونه‌ها اضافه گردید. همانطوری که می‌دانیم در بررسی آماری گاهی نتایج به صورت کمتر یا بیشتر (< >) گزارش می‌شوند. علت وجود این داده‌ها که به آنها داده‌های سنسورد نیز می‌گویند این است که دستگاه تشخیص دهنده با توجه به حد حساسیت عنصر مربوطه، توانایی سنجش مقادیر کمتر از حد حساسیت دستگاه را نداشته و بنابراین با نماد (< >) نشان داده است. این مسئله در مورد مقادیر عیاری بیشتر از یک حد مورد نظر برای دستگاه نیز صادر است و دستگاه آنالیز آنرا با نماد (< >) یا بیشتر نشان داده است. از آنجا که داده‌های سنسورد نماد کمیتی نیستند در پردازش داده‌های ایجاد اخلال می‌کنند بنابراین می‌بایست مقادیر عددی مطلوب را جایگزین داده‌های سنسورد کرد. چون به کارگیری روش‌های آماری نیازمند داده‌های غیر سنسورد می‌باشد، در مورد تخمین داده‌های سنسورد روش‌های گوناگونی به کار گرفته می‌شود از جمله‌این روش‌ها عبارتند از:

۱- روش جایگزینی ساده : جایگزینی $\frac{3}{4}$ حد قابل ثبت برای مقادیر کوچکتر از ($<$) و جانشینی $\frac{3}{4}$

حد قابل تشخیص بالایی برای مقادیر بزرگتر از ($>$)

۲- روش بیشترین درست نمایی کوهن (Cohen Maximum Likelihood) : که به صورت معادلاتی و با استفاده از تعداد داده‌های سنسورد، تعداد کل نمونه‌ها، میانگین بخش غیر سنسورد، انحراف معیار داده‌های لگاریتمی و حد قابل ثبت به تخمین مقدار جایگزینی می‌پردازد.

۳- روش جایگزینی نصف حد قابل تشخیص به جای مقادیر سنسورد حد پائین و $\frac{1}{5}$ برابر مقدار سنسورد برای داده‌های با نماد $<$

در این پروژه تنها برای عنصر Sb و برای حد پائین به صورت عدد منفی گزارش شده بود و این شرکت پس از مشاوره با ناظر محترم برای حدودی پائین $\frac{3}{4}$ حد قابل ثبت برای مقادیر کوچکتر از ($<$) را جایگزین نمود.

جدول شماره (۴-۲) تعداد سنسورد، درصد آن، حد تشخیص و مقادیر جایگزینی اعداد سنسورد را نشان می‌دهد. همانطور که در جدول فوق مشخص می‌باشد تنها عنصر Sb با ۲۷٪ درصد دارای مقادیر سنسورد می‌باشد.

جدول شماره ۴-۲ : جدول داده‌های سنسورد و مقادیر جایگزینی آنها

No.	Element	Unit	Lower Limit	Replace Value	Total No.	No. of Sens.	% Sens.
1	Sb	ppm	0.1	0.05	740	2	0.27

۳-۶-۲ - بررسی نمونه‌های تکراری و محاسبه دقت عملیات تجزیه

برای کنترل دقت آنالیز (Precision of Analysis) از نمونه‌های تکراری استفاده گردید. برای اینکه میزان خطای نمونه برداری و آماده سازی، کاهش یابد، نمونه‌ها پس از مرحله آماده سازی اولیه (120 Mesh) در حضور ناظر به دو بخش تقسیم شده و پس از کد گذاری رمزی همراه با نمونه‌های اصلی به آزمایشگاه ارسال گردید. جداول شماره (۴-۲ و ۴-۵) جداول نمونه‌های تکراری در برگه نقده ۲ را نشان میدهد. نگاهی گذرا به نتایج، حاکی از دقت قابل قبول آنالیز می‌باشد. در ضمن باید در نظر داشت که وجود خطای بالا در عناصری که حد تشخیص (Detection Limit) پایینی دارند و یا اینکه تعداد داده

سنسورد زیادی دارند، طبیعی می‌باشد بطور مثال اختلافهای بین نمونه‌های تکراری و اصلی عنصر طلا به چشم می‌خورد که ناشی از وجود تعداد زیاد داده‌های سنسورد وحد تشخیص پایین آنها می‌باشد. بهترین راه برای تشخیص خطای اینگونه عناصر انتخاب نمونه‌هایی در بین نمونه‌های تکراری است که میزان آنها ده یا پانزده برابر حد تشخیص باشد.

در ضمن برای تشخیص صحت آنالیز (Accuracy of Analysis) هم می‌بایست با نمونه‌های استاندارد مقایسه کرد که از حوضه‌این پروژه خارج است.

خطای آزمایشگاهی امری اجتناب ناپذیر است. این خطا می‌تواند متأثر از خطای سیستماتیک یا خطای تصادفی باشد. منشا خطای سیستماتیک عامل ثابتی است که موجب انحراف مقادیر به سمت مقادیر بالاتر یا مقادیر پایین تر شده که بایستی منشا آن که به احتمال زیاد از دستگاه آنالیز است، شناسایی و تمام آنالیزها مجددآ تکرار شود.

خطای تصادفی به مجموع خطاهای اطلاق می‌شود که گریز از آنها ممکن است اما حذف آنها تقریباً غیر ممکن است.

روشهای آنالیز نیز با گونه‌های متفاوتی از خطای آنالیز همراه خواهند بود به طور مثال روشهایی که عناصر را به صورت جداگانه می‌سنجند، می‌توانند دقیق‌تری در بر داشته باشند، اما در اینجا حد تشخیص این روشهای بالاتر خواهد رفت، در مقابل روشهای نوینی که به صورت Package عناصر را در یک سلول می‌سنجند، احتمالاً "دقیق‌تری را نشان می‌دهند زیرا حد تشخیص آنها به مراتب پایین تر خواهد بود. در این پروژه برای بررسی دقیق از دو روش محاسباتی و ترسیمی استفاده گردید.

جدول ۲-۵: جدول نمونه‌های تکراری در محدوده ۱:۲۵۰۰۰ نقده ۲

No.	Sample.No	Au(PPb)	Ag(PPm)	Al(PPm)	As(PPm)	Ba(PPm)	Be(PPm)	Bi(PPm)	Ca(PPm)	Cd(PPm)	Ce(PPm)	Co(PPm)	Cr(PPm)	Cs(PPm)	Cu(PPm)	Fe(PPm)	Hg(PPm)	K(PPm)	La(PPm)	Li(PPm)	Mg(PPm)	Mn(PPm)	Mo(PPm)
1	NG-DA	1.5	0.20	70530	12.53	410.80	1.86	4.98	14350	0.28	79.85	19.08	45.71	10.72	12.50	87410	0.11	26190	36.48	22.34	6488	1540.00	2.12
	NG2 534	1.5	0.20	71340	11.69	416.60	1.96	5.10	15440	0.29	80.24	19.75	46.30	11.87	13.36	88170	0.12	28160	36.82	23.90	6599	1657.00	2.25
2	NG-DB	2.6	0.27	77030	10.84	399.60	2.23	3.18	16160	0.26	58.66	18.62	130.40	4.74	34.09	62650	0.08	17540	31.89	41.31	9071	1326.00	1.04
	NG2-373	2.3	0.26	77420	10.12	402.10	2.09	3.19	15120	0.28	57.13	17.97	131.50	4.43	33.83	61900	0.09	16650	30.24	40.11	8900	1339.00	1.01
3	NG-DC	2.4	0.26	88360	2.21	391.90	1.29	4.37	39340	0.22	56.76	30.53	268.30	5.94	71.67	86960	0.09	13730	23.36	30.51	20350	1207.00	0.42
	NG2-192	3.6	0.27	89860	2.23	390.40	1.39	5.41	39230	0.21	57.47	31.14	267.30	6.19	70.16	87470	0.09	14010	23.70	31.80	21070	1389.00	0.43
4	NG-DD	1.6	0.39	83370	11.86	379.20	2.62	3.11	7780	0.38	85.46	23.57	158.30	6.67	37.97	66420	0.10	19330	43.41	52.17	8564	1007.00	1.23
	NG2-198	2.3	0.40	82580	11.91	380.10	2.72	3.17	7739	0.37	85.02	23.68	160.70	6.59	38.85	67460	0.11	19740	43.94	52.06	8588	1039.00	1.17
5	NG-DE	1.7	0.28	83510	7.40	400.20	1.62	2.74	14560	0.27	58.08	20.86	101.80	5.93	34.76	60450	0.10	15410	30.15	25.61	10110	1251.00	0.76
	NG2-340	3.0	0.27	84490	7.51	413.20	1.70	2.78	15270	0.26	57.96	20.25	100.80	5.69	33.91	61590	0.11	16230	29.35	26.44	10230	1333.00	0.76
6	NG-DF	2.4	0.27	71380	8.63	387.20	1.84	2.78	24900	0.26	63.76	22.71	163.40	5.68	36.94	66050	0.10	15270	30.88	30.90	13020	1475.00	0.89
	NG2-319	2.5	0.26	70870	8.73	389.10	1.83	2.76	24660	0.27	62.35	22.85	164.00	5.19	36.75	67580	0.11	16320	30.40	31.68	14260	1541.00	0.91
7	NG-DG	1.5	0.31	82620	10.44	350.90	2.73	2.20	14440	0.30	80.25	19.95	143.80	5.04	33.68	68150	0.09	20820	39.54	43.07	9032	1069.00	1.26
	NG2-63	1.8	0.32	81980	11.44	351.00	2.85	2.23	15340	0.28	79.03	20.10	142.30	5.72	34.38	69450	0.08	21820	38.67	44.00	9144	1102.00	1.15
8	NG-DH	4.6	0.33	80770	4.80	291.70	1.31	4.91	31650	0.10	74.11	27.93	131.40	9.86	28.21	105210	0.13	16560	31.51	17.35	14850	1335.00	0.85
	NG2 654	5.0	0.32	81950	4.95	297.90	1.30	4.99	32330	0.10	74.89	27.79	130.50	10.97	28.95	101400	0.14	17010	32.27	18.68	15910	1385.00	0.84
9	NG-DI	2.4	0.61	80350	14.28	861.60	2.51	4.40	14110	0.19	111.90	20.57	60.78	12.09	17.20	110500	0.16	22620	52.06	40.47	4769	1963.00	2.42
	NG2 624	2.9	0.34	83220	6.77	852.50	2.41	3.53	13090	0.13	83.19	20.58	81.41	12.85	18.93	95200	0.12	31950	39.45	26.59	6510	1450.00	1.68
10	NG-DJ	1.3	0.24	78100	8.50	374.20	2.39	2.63	23010	0.37	71.41	24.59	136.40	7.66	40.71	69750	0.12	17370	34.33	34.88	10100	1340.00	1.05
	NG2 563	2.0	0.23	79210	8.37	394.20	2.87	3.63	25140	0.40	75.07	25.73	135.50	8.40	43.54	70610	0.11	19680	36.69	39.60	10730	1481.00	1.14
11	NG-DK	1.4	0.24	87550	6.19	368.90	1.77	5.61	27140	0.37	58.83	25.33	189.80	6.11	44.56	74720	0.12	13710	27.20	45.18	15960	1085.40	0.83
	NG2 588	5.6	0.25	88570	6.31	371.70	1.83	5.20	28710	0.38	59.09	26.16	199.70	6.79	45.56	75990	0.13	15910	28.15	46.44	16100	1028.00	0.84
12	NG-DL	2.1	0.21	87290	7.89	374.20	2.11	4.88	26420	0.40	73.66	25.17	178.70	6.25	37.35	80360	0.13	17990	34.86	41.82	11540	1151.00	1.08
	NG2 577	2.2	0.20	88410	8.62	374.70	2.12	5.44	27310	0.41	74.02	26.34	177.30	6.89	38.28	81500	0.13	18480	35.11	42.98	12190	1211.00	1.26
13	NG-DM	1.3	0.20	74690	0.66	161.00	1.53	2.70	48090	0.28	69.23	46.65	85.25	23.48	29.28	122600	0.15	6331	27.18	12.14	17140	1812.00	1.89
	NG2 553	1.1	0.20	75450	0.65	162.40	1.70	2.69	47720	0.31	68.52	46.77	84.05	24.88	28.47	118300	0.16	6481	28.36	13.46	17000	1807.00	1.90
14	NG-DN	1.3	0.47	94070	2.59	400.30	1.41	3.01	41730	0.28	64.95	24.46	160.30	7.13	50.49	80890	0.11	11170	27.83	36.72	14950	1012.00	0.67
	NG2-430	2.3	0.46	95640	2.63	403.60	1.52	4.72	40840	0.29	65.13	24.66	158.00	6.80	51.11	81540	0.12	12640	28.07	37.25	15150	1148.00	0.68
15	NG-DO	2.0	0.32	79840	4.71	371.70	1.59	3.84	47520	0.22	70.41	20.47	112.10	6.77	30.14	76510	0.10	14200	33.01	28.47	10890	735.50	0.60
	NG2-453	2.1	0.33	80220	4.59	374.20	1.65	4.65	48770	0.27	72.65	20.07	118.80										

جدول ۶-۲: جدول نمونه‌های تکراری در محدوده ۱:۲۵۰۰۰ نقده ۲

No.	Sample.No	Na(PPm)	Nb(PPm)	Ni(PPm)	P(PPm)	Pb(PPm)	Rb(PPm)	S(PPm)	Sn(PPm)	Sb(PPm)	Sc(PPm)	Sr(PPm)	Te(PPm)	Th(PPm)	Ti(PPm)	Tl(PPm)	U(PPm)	V(PPm)	W(PPm)	Y(PPm)	Zn(PPm)	Zr(PPm)
1	NG-DA	24460	32.82	26.54	1079.00	38.07	85.37	180.50	3.75	4.18	8.87	88.88	0.34	22.33	10050	1.29	8.55	61.62	1.93	54.16	112.50	161.90
	NG2 534	24530	31.04	26.04	1097.00	39.31	84.71	187.00	3.78	5.82	8.94	87.60	0.35	23.42	10470	1.32	9.83	61.21	1.85	55.43	110.00	169.60
2	NG-DB	4688	16.88	91.21	592.40	42.70	73.53	482.40	2.87	3.50	17.69	75.79	0.29	17.57	4483	0.86	6.75	134.60	1.79	36.32	99.70	134.00
	NG2-373	4575	15.90	92.25	602.80	43.01	72.75	483.30	2.91	3.40	16.17	74.83	0.28	16.77	4537	0.88	6.63	133.60	1.74	35.52	98.90	136.10
3	NG-DC	9570	19.28	71.10	852.50	31.76	41.26	292.20	1.97	4.34	33.98	292.10	0.35	21.35	6237	1.09	6.12	256.90	1.33	37.95	82.82	155.50
	NG2-192	9585	18.82	70.11	856.30	30.88	42.41	291.70	1.99	3.95	32.27	290.40	0.34	21.25	6381	1.02	6.82	258.10	1.34	38.85	83.84	151.70
4	NG-DD	5163	20.53	93.82	1533.00	44.67	98.40	1051.00	3.49	3.51	18.96	126.00	0.33	20.21	6214	1.12	5.38	141.70	2.28	35.07	138.90	223.80
	NG2-198	5295	19.66	92.05	1525.00	43.59	97.93	1052.00	3.51	3.85	19.18	125.40	0.32	20.31	6261	1.09	5.71	142.10	2.21	35.88	139.00	222.20
5	NG-DE	13190	16.64	55.63	892.50	40.63	57.97	534.40	2.50	3.10	19.67	197.40	0.31	17.14	5637	1.08	6.36	151.70	1.63	33.96	85.77	159.40
	NG2-340	12840	15.40	54.57	895.60	39.61	56.36	535.30	2.49	3.21	18.78	196.70	0.31	16.79	5608	1.01	6.80	152.50	1.58	34.74	84.19	158.50
6	NG-DF	8282	17.19	75.56	916.90	42.73	58.67	790.00	2.29	3.38	21.95	190.90	0.29	17.42	5089	0.98	7.28	174.00	1.53	32.71	88.54	138.30
	NG2-319	8269	16.19	74.63	923.40	43.48	57.51	789.90	2.25	3.60	20.10	191.10	0.29	18.14	4924	0.95	7.58	174.50	1.50	32.97	89.05	137.40
7	NG-DG	13930	22.41	84.58	665.60	46.64	103.80	630.60	5.10	9.67	19.74	140.10	0.32	20.27	5078	1.06	5.87	142.80	2.09	41.17	118.40	176.90
	NG2-63	13950	21.92	85.51	669.50	46.84	103.20	629.10	5.14	9.70	20.07	139.40	0.31	20.41	5152	1.02	5.80	143.90	2.26	40.58	119.50	175.90
8	NG-DH	28700	25.31	62.09	1927.00	29.09	61.87	211.50	2.28	4.12	20.77	197.10	0.37	23.51	9057	1.31	7.30	139.40	1.45	57.95	96.69	203.20
	NG2 654	29710	24.62	61.98	1948.00	28.79	60.62	213.00	2.30	4.11	21.18	198.70	0.38	24.31	9004	1.32	7.20	140.00	1.46	58.94	97.45	204.80
9	NG-DI	26870	36.89	56.63	1930.00	41.93	75.12	280.80	5.96	5.51	10.25	91.29	0.41	29.96	11670	1.53	11.24	63.60	2.91	80.52	169.50	376.40
	NG2 624	26320	28.89	47.59	1663.00	34.75	101.00	697.80	4.85	4.46	12.06	107.30	0.38	24.94	10460	1.42	8.18	92.78	2.22	48.38	128.70	207.00
10	NG-DJ	15000	25.49	86.30	1148.00	41.53	95.80	968.80	3.98	2.01	18.79	228.80	0.32	20.34	73.44	1.15	7.16	145.90	2.47	58.70	120.40	165.10
	NG2 563	14450	25.95	85.41	1185.00	42.22	96.83	967.40	3.96	2.02	18.69	229.80	0.32	21.06	7433	1.14	7.92	146.30	2.13	60.84	128.10	169.80
11	NG-DK	10060	20.57	78.04	931.90	38.59	58.17	613.60	2.16	1.46	28.67	227.10	0.33	20.10	6127	1.09	6.15	228.30	1.48	42.56	90.85	151.50
	NG2 588	10800	21.26	77.94	930.20	39.72	57.63	614.90	2.18	1.32	29.17	228.30	0.34	21.69	6211	1.11	6.09	229.90	1.54	43.95	91.78	150.00
12	NG-DL	8387	22.94	93.85	1121.00	41.61	65.31	610.00	2.82	3.22	30.32	224.10	0.34	24.37	6002	1.13	6.11	228.50	1.59	46.23	93.51	147.50
	NG2 577	8428	23.37	92.36	1172.00	42.64	66.31	602.70	2.90	2.46	30.46	233.80	0.35	23.74	6184	1.13	6.97	231.10	1.71	48.17	94.33	146.70
13	NG-DM	26520	41.76	34.30	2244.00	31.65	23.60	90.90	3.63	4.65	29.16	274.80	0.49	29.65	22320	2.11	12.98	313.30	1.66	78.32	125.20	215.20
	NG2 553	25110	41.38	33.44	2208.00	32.38	22.85	89.58	3.65	3.79	26.15	266.20	0.49	30.60	23840	2.05	13.03	314.90	1.64	77.66	124.90	220.20
14	NG-DN	12680	19.49	60.03	909.20	35.92	45.25	531.70	2.11	3.17	31.81	325.60	0.34	21.35	6926	1.15	5.58	236.00	1.49	41.22	85.98	162.80
	NG2-430	11540	19.40	58.63	916.70	35.36	44.47	537.80	2.14	2.02	30.39	329.30	0.35	22.29	7041	1.11	4.83	244.20	1.50	42.41	86.01	161.20
15	NG-DO	9142	19.35	58.26	794.90	35.19	50.63	441.50	2.45	3.21	26.41	314.20	0.32	20.21	6439	1.06	4.63	227.70	1.31	37.59	73.17	139.80
	NG2-453	9046	19.13	52.73	866.30	33.45	49.70	435.80	2.48	2.30	25.18	309.80	0.31	21.94	6580	1.00	3.92	225.20	1.32	41.93	72.63	136.60
16	NG-DP	7211	14.37	80.92	797.70	36.32	81.63	744.30	3.0													

۱-۶-۴-۱- روش ترسیمی

در این روش در یک سیستم مختصات تمام لگاریتمی، بر روی محور افقی میانگین نمونه تکراری و نمونه اصلی مرتبط به آن و بر روی محور قائم قدر مطلق اختلاف بین دواندازه گیری آورده شده است. دیاگرام فوق به عنوان نمودار کنترلی خوانده می‌شود. در این نمودار خطوط مایلی دیده می‌شوند که معرف سطح دقیق مورد نظر می‌باشند و در اینجا معادل ۱۰ درصد در نظر گرفته شده است معادلات این خطوط را می‌توان بر حسب روابط ریاضی زیر تعریف نمود. اگر میزان تغییرات انحراف معیار متغیر مورد داندازه گیری را (Sc) بنامیم می‌توان آنرا تابعی از غلظت C و انحراف معیار در غلظت صفر با S دانست بطوریکه :

$$Sc = S_0 + Kc$$

و اگر دقیق مورد نظر را به صورت $Pc = 2Sc/c$ تعریف نماییم خواهیم داشت :

$$Pc = 2S_0/c + 2Kc$$

بنابراین با در نظر گرفتن دقیق مورد نظر معادله خطوط مایل نمودار کنترلی به صورت زیر خواهد بود:

$$D_{90} = 2.326(S_0 + Kc)$$

$$D_{99} = 3.643(S_0 + Kc)$$

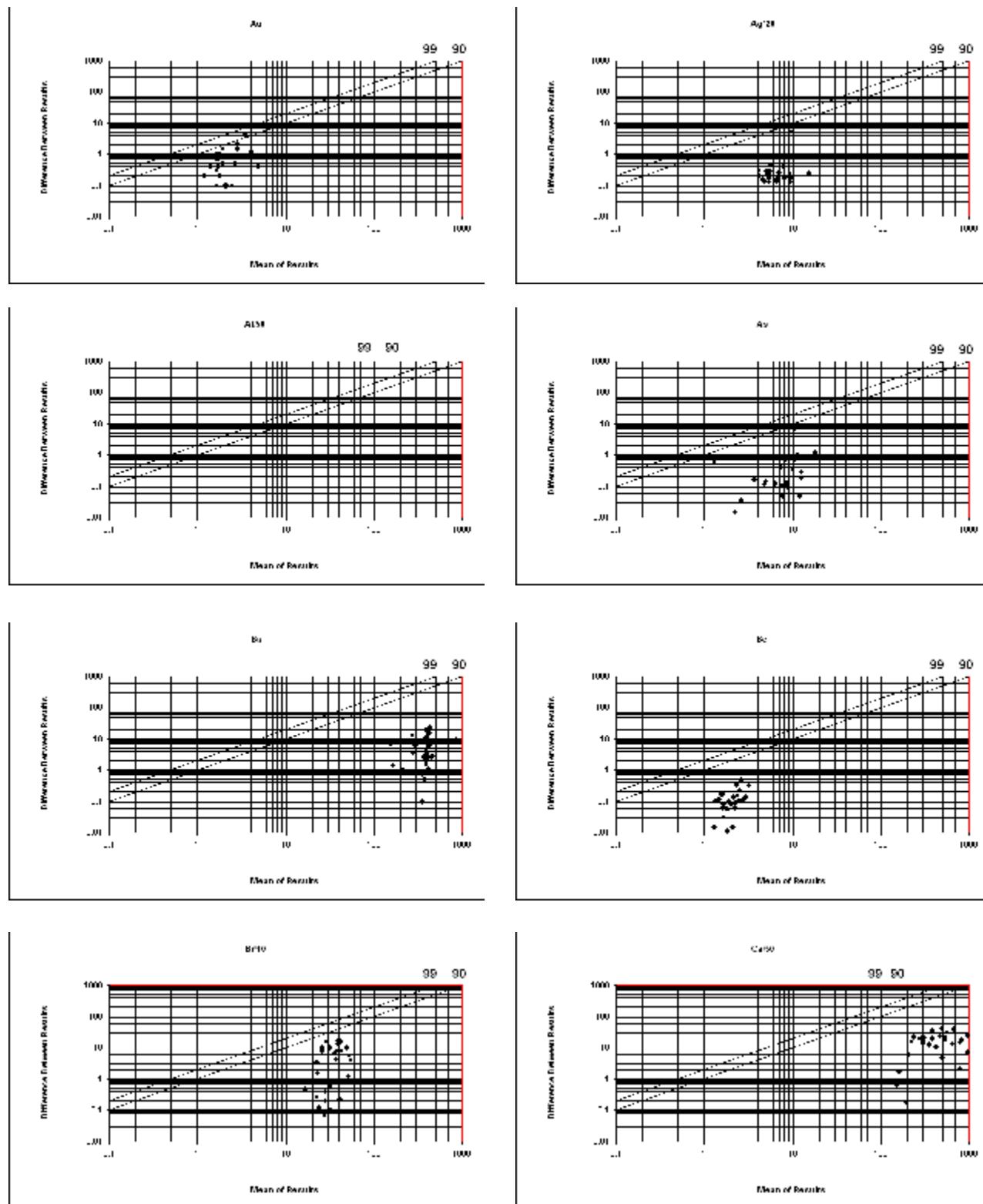
در نمودار کنترلی مورد استفاده که برای خطای ۱۰٪ طراحی شده است، برای رسم خطوط مایل فرض شده است که $Sc = 0.05C$ باشد. با محاسبه کمیتهای میانگین و اختلاف بین هر جفت نمونه تکراری می‌توان آنها را به صورت نقطه‌ای در نمودار کنترلی نشان داد.

جدول ۷-۲ میانگین و اختلاف هر جفت نمونه نشان داده شده است (دادمه جدول در بخش پیوست آورده شده است). حال اگر مجموعه نقاط طوری در نمودار کنترلی توزیع شوند که ۹۰٪ آنها زیر خط پایین (D_{90}) و ۹۹٪ زیر خط بالایی (D_{99}) قرار گیرند در اینصورت خطای آنالیز مورد قبول می‌باشد. این روش توسط تامپسون Tampson و هوارت Hougart (۱۹۷۸) ارائه گردید و نمودارهای ترسیمی آن در اشکال ۲-۵ تا ۲-۱۰ آورده شده است.

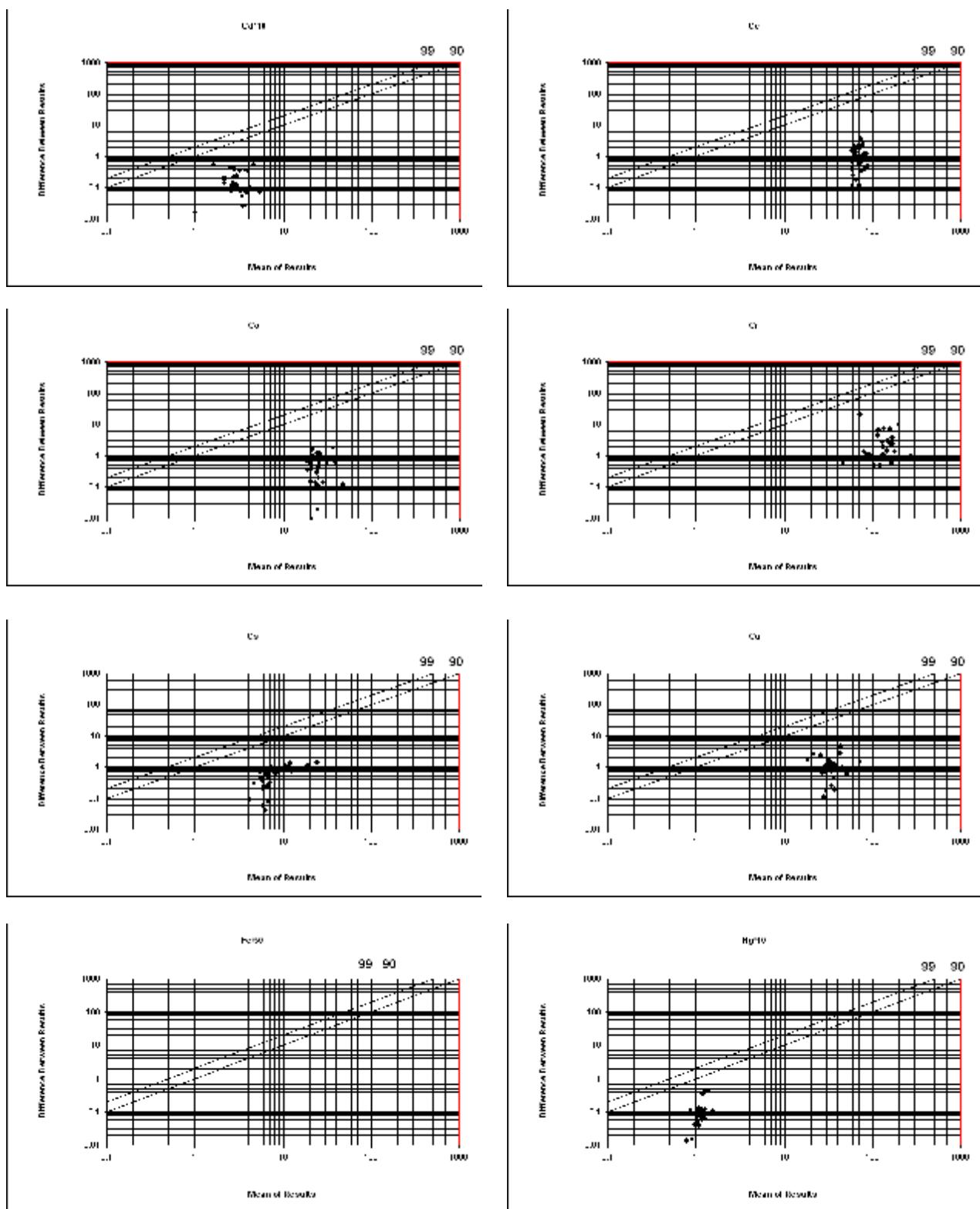
همانطور که در نمودارهای ترسیمی تامپسون و هوارت مشاهده می‌شود تنها عناصر Au و Ti (تنها یک نمونه) بالای مقادیر D90 دارند. تعداد سنسورد بالا و حد ثبت بسیار پایین نیز عامل خطا برای عنصر طلا بوده است. بنابراین روش ترسیمی حاکی از دقیق قابل قبول می‌تواند باشد.

Table No.2-7: Summary Analytical Precision for Elements (Tampon & Hougart 1978)

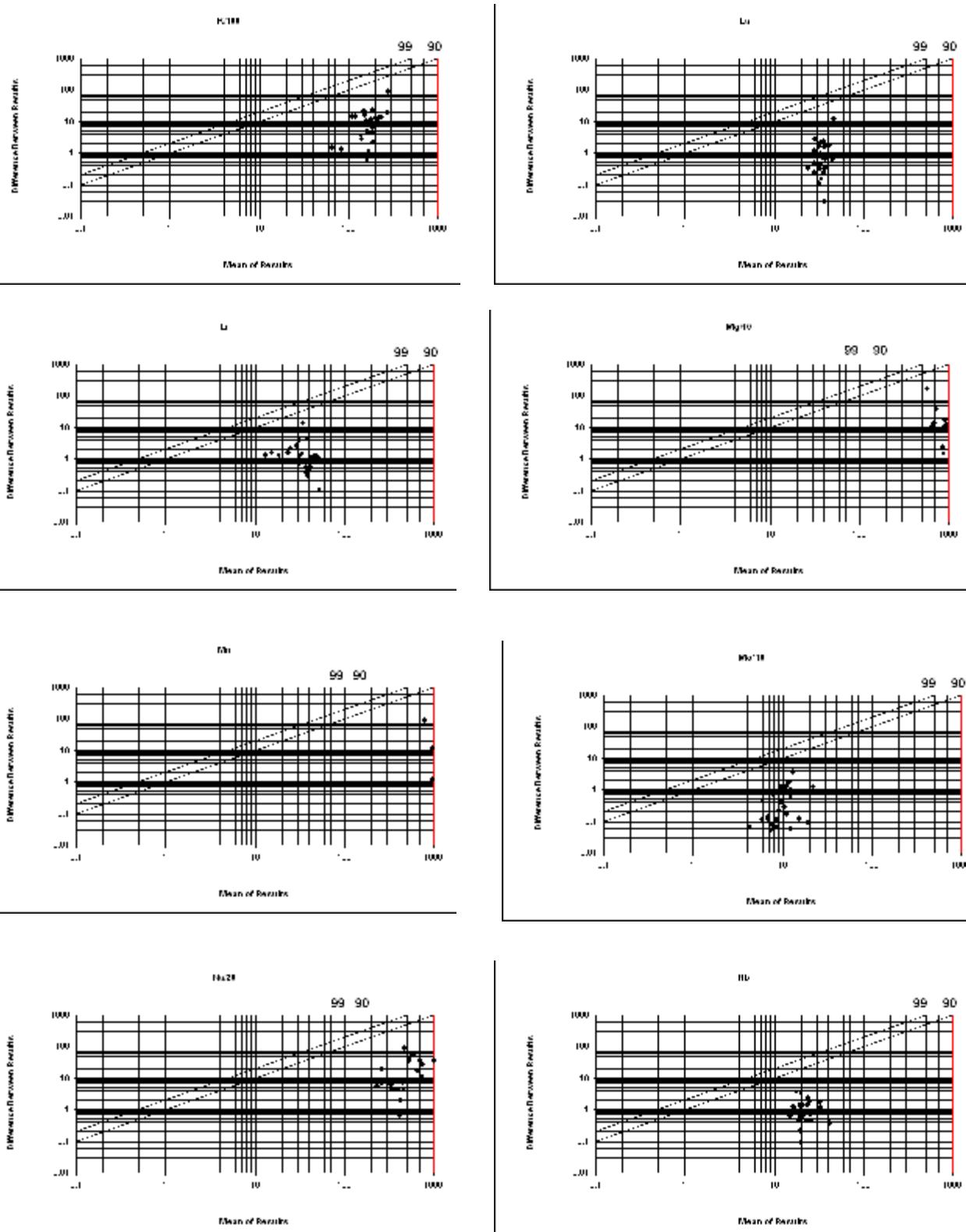
	Sample No.	Initial Value	Duplicate Value	Mean of Results	Difference Between Results		Sample No.	Initial Value	Duplicate Value	Mean of Results	Difference Between Results
Au	NG2 534	1.5	1.5	1.5	0.00	Al	NG2 534	71340	70530	70935	810.00
	NG2-373	2.3	2.6	2.45	-0.30		NG2-373	77420	77030	77225	390.00
	NG2-192	3.6	2.4	3	1.20		NG2-192	89860	88360	89110	1500.00
	NG2-198	2.3	1.6	1.95	0.70		NG2-198	82580	83370	82975	-790.00
	NG2-340	3.0	1.7	2.35	1.30		NG2-340	84490	83510	84000	980.00
	NG2-319	2.5	2.4	2.45	0.10		NG2-319	70870	71380	71125	-510.00
	NG2-63	1.8	1.5	1.65	0.30		NG2-63	81980	82620	82300	-640.00
	NG2 654	5.0	4.6	4.8	0.40		NG2 654	81950	80770	81360	1180.00
	NG2 624	2.9	2.4	2.65	0.50		NG2 624	83220	80350	81785	2870.00
	NG2 563	2.0	1.3	1.65	0.70		NG2 563	79210	78100	78655	1110.00
	NG2 588	5.6	1.4	3.5	4.20		NG2 588	88570	87550	88060	1020.00
	NG2 577	2.2	2.1	2.15	0.10		NG2 577	88410	87290	87850	1120.00
	NG2 553	1.1	1.3	1.2	-0.20		NG2 553	75450	74690	75070	760.00
	NG2-430	2.3	1.3	1.8	1.00		NG2-430	95640	94070	94855	1570.00
	NG2-453	2.1	2.0	2.05	0.10		NG2-453	80220	79840	80030	380.00
	NG2-506	2.3	1.4	1.85	0.90		NG2-506	68750	67940	68345	810.00
	NG2-480	1.7	1.6	1.65	0.10		NG2-480	83420	82810	83115	610.00
	NG2-521	1.5	1.9	1.7	-0.40		NG2-521	75430	76820	76125	-1390.00
	NG2-157	3.6	2.1	2.85	1.50		NG2-157	83590	82670	83130	920.00
	NG2-172	2.1	1.4	1.75	0.70		NG2-172	79130	78030	78580	1100.00
	NG2-209	1.2	1.6	1.4	-0.40		NG2-209	86720	87530	87125	-810.00
	NG2-242	1.7	2.2	1.95	-0.50		NG2-242	70450	71550	71000	-1100.00
	NG2-6	3.9	1.8	2.85	2.10		NG2-6	76560	77120	76840	-560.00
	NG2-40	2.7	1.2	1.95	1.50		NG2-40	80540	81270	80905	-730.00
	NG2-25	2.2	1.1	1.65	1.10		NG2-25	79850	78020	78935	1830.00
	NG2-99	4.6	3.4	4	1.20		NG2-99	80620	79620	80120	1000.00
	NG2-269	4.0	3.1	3.55	0.90		NG2-269	76680	76720	76700	-40.00
	NG2-293	1.9	1.7	1.8	0.20		NG2-293	71530	72310	71920	-780.00
	NG2 697			1.6	0.8		NG2 697	82410	81080	81745	1330.00
	NG2 666			1.1	0.55		NG2 666	88990	89990	89490	-1000.00
Ag	NG2 534	0.20	0.20	0.2	0.00	As	NG2 534	11.69	12.53	12.11	-0.84
	NG2-373	0.26	0.27	0.2668	-0.01		NG2-373	10.12	10.84	10.48	-0.72
	NG2-192	0.27	0.26	0.2642	0.01		NG2-192	2.23	2.21	2.2175	0.02
	NG2-198	0.40	0.39	0.3944	0.01		NG2-198	11.91	11.86	11.885	0.05
	NG2-340	0.27	0.28	0.27125	-0.01		NG2-340	7.51	7.40	7.4555	0.11
	NG2-319	0.26	0.27	0.2654	-0.01		NG2-319	8.73	8.63	8.6795	0.10
	NG2-63	0.32	0.31	0.3136	0.01		NG2-63	11.44	10.44	10.94	1.00
	NG2 654	0.32	0.33	0.32665	-0.01		NG2 654	4.95	4.80	4.8735	0.15
	NG2 624	0.34	0.61	0.47435	-0.27		NG2 624	6.77	14.28	10.524	-7.51
	NG2 563	0.23	0.24	0.23655	-0.01		NG2 563	8.37	8.50	8.4355	-0.13
	NG2 588	0.25	0.24	0.24705	0.01		NG2 588	6.31	6.19	6.247	0.12
	NG2 577	0.20	0.21	0.205	-0.01		NG2 577	8.62	7.89	8.253	0.73
	NG2 553	0.20	0.20	0.2	0.00		NG2 553	0.65	0.66	0.6557	-0.01
	NG2-430	0.46	0.47	0.4667	-0.01		NG2-430	2.63	2.59	2.6075	0.04
	NG2-453	0.33	0.32	0.32335	0.01		NG2-453	4.59	4.71	4.65	-0.11
	NG2-506	0.20	0.21	0.2025	-0.02		NG2-506	13.12	13.92	13.52	-0.80
	NG2-480	0.26	0.27	0.26305	-0.01		NG2-480	9.78	10.13	9.956	-0.35
	NG2-521	0.26	0.29	0.2758	-0.02		NG2-521	9.62	10.49	10.0565	-0.87
	NG2-157	0.76	0.75	0.7561	0.01		NG2-157	12.45	12.16	12.305	0.29
	NG2-172	0.28	0.27	0.2773	0.01		NG2-172	10.86	11.64	11.25	-0.78
	NG2-209	0.37	0.39	0.38005	-0.02		NG2-209	7.40	6.98	7.191	0.42
	NG2-242	0.20	0.20	0.2	0.00		NG2-242	12.34	12.16	12.25	0.18
	NG2-6	0.46	0.47	0.4658	-0.01		NG2-6	17.15	18.37	17.76	-1.22
	NG2-40	0.33	0.34	0.3353	-0.01		NG2-40	7.85	6.96	7.405	0.88
	NG2-25	0.26	0.25	0.25585	0.01		NG2-25	3.67	3.51	3.593	0.16
	NG2-99	0.34	0.35	0.3436	-0.01		NG2-99	11.69	10.61	11.15	1.08
	NG2-269	0.26	0.27	0.263	-0.01		NG2-269	10.34	9.82	10.078	0.52
	NG2-293	0.22	0.23	0.22615	-0.01		NG2-293	7.67	7.71	7.69	-0.05
	NG2 697	0.41	0.42	0.41555	-0.01		NG2 697	1.00	1.61	1.305	-0.61
	NG2 666	0.46	0.45	0.456	0.01		NG2 666	4.90	4.09	4.4925	0.81

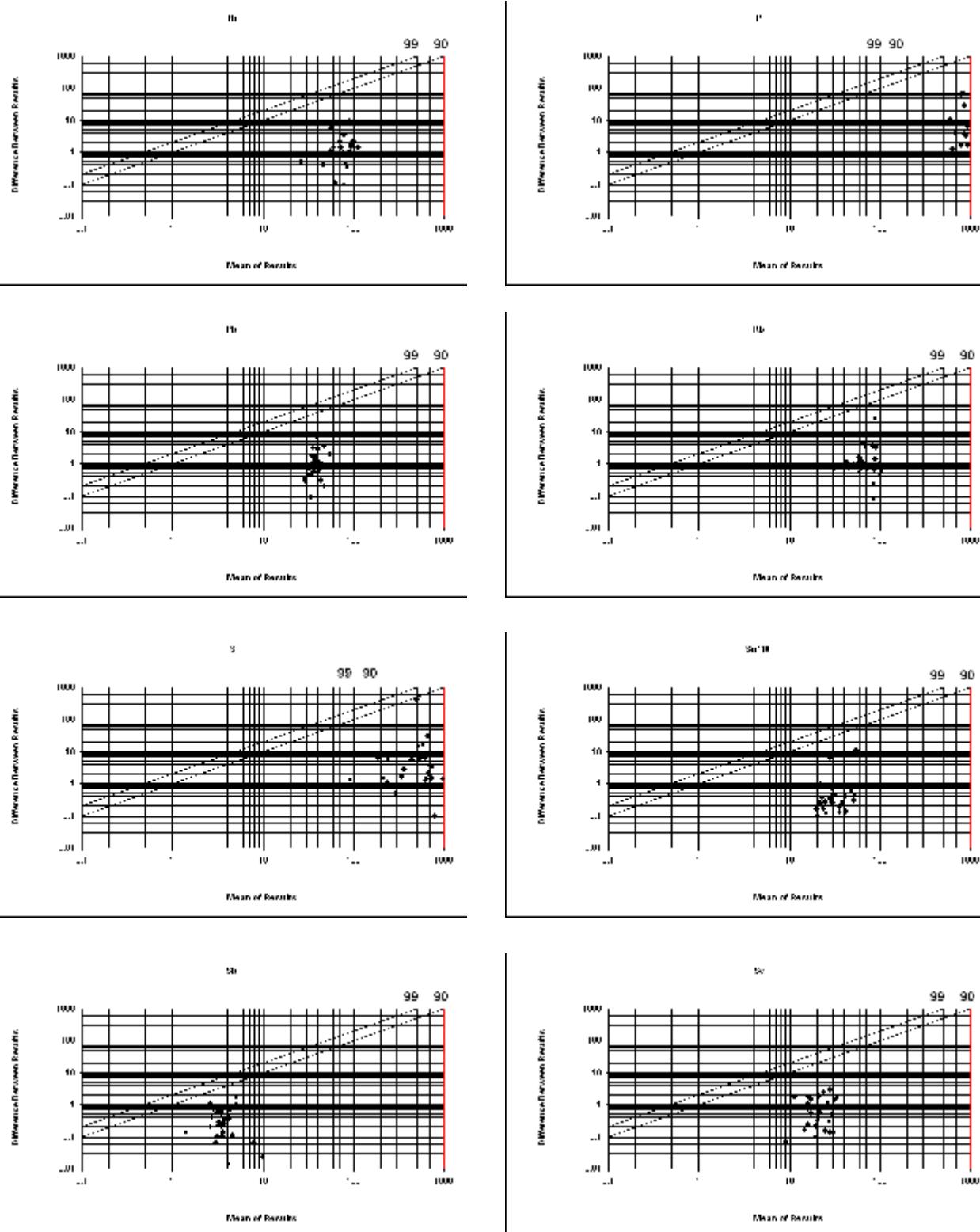
شکل ۲-۵: نمودارهای تامپسون و هووارث

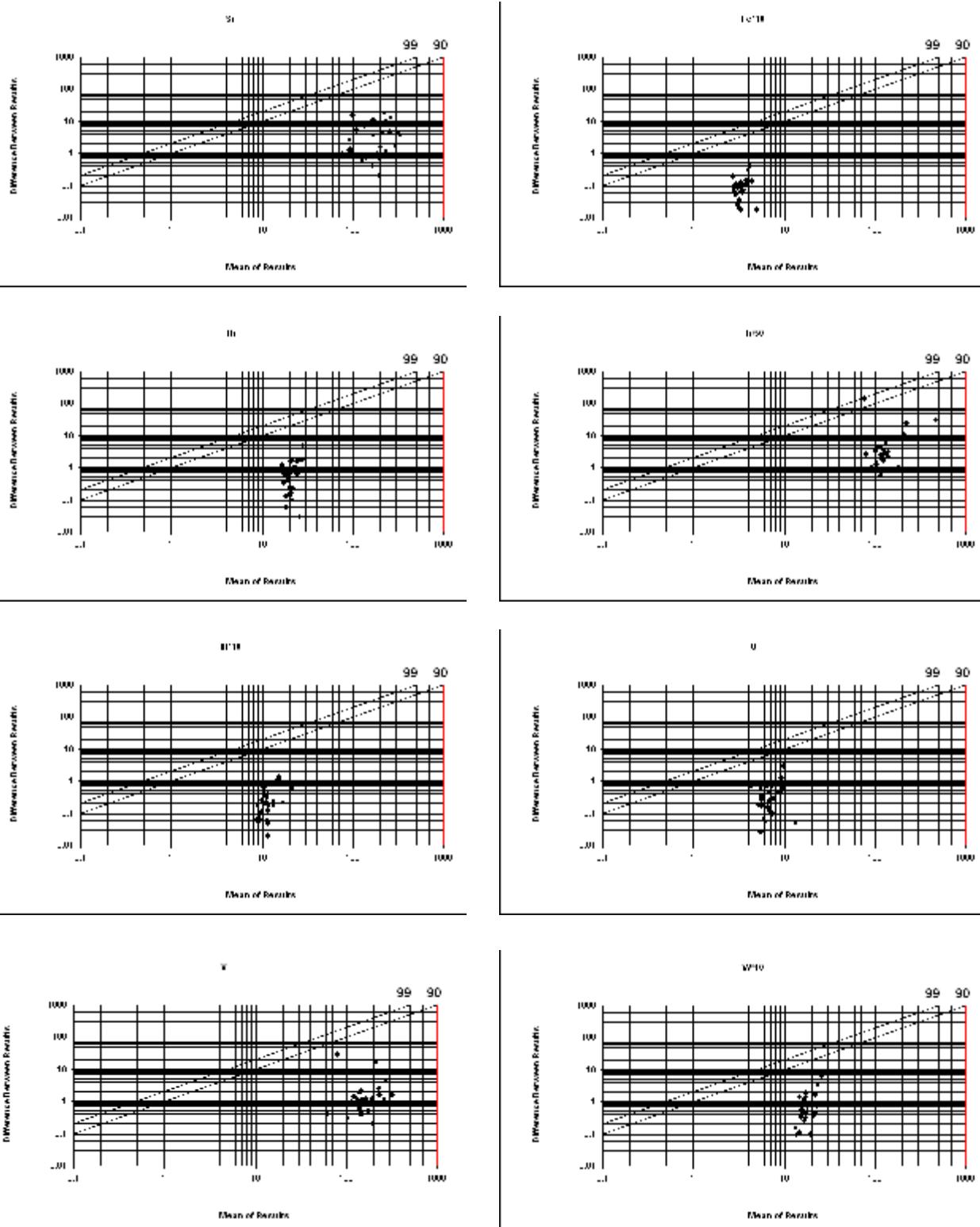
شکل ۲-۶: نمودارهای تامپسون و هوارت

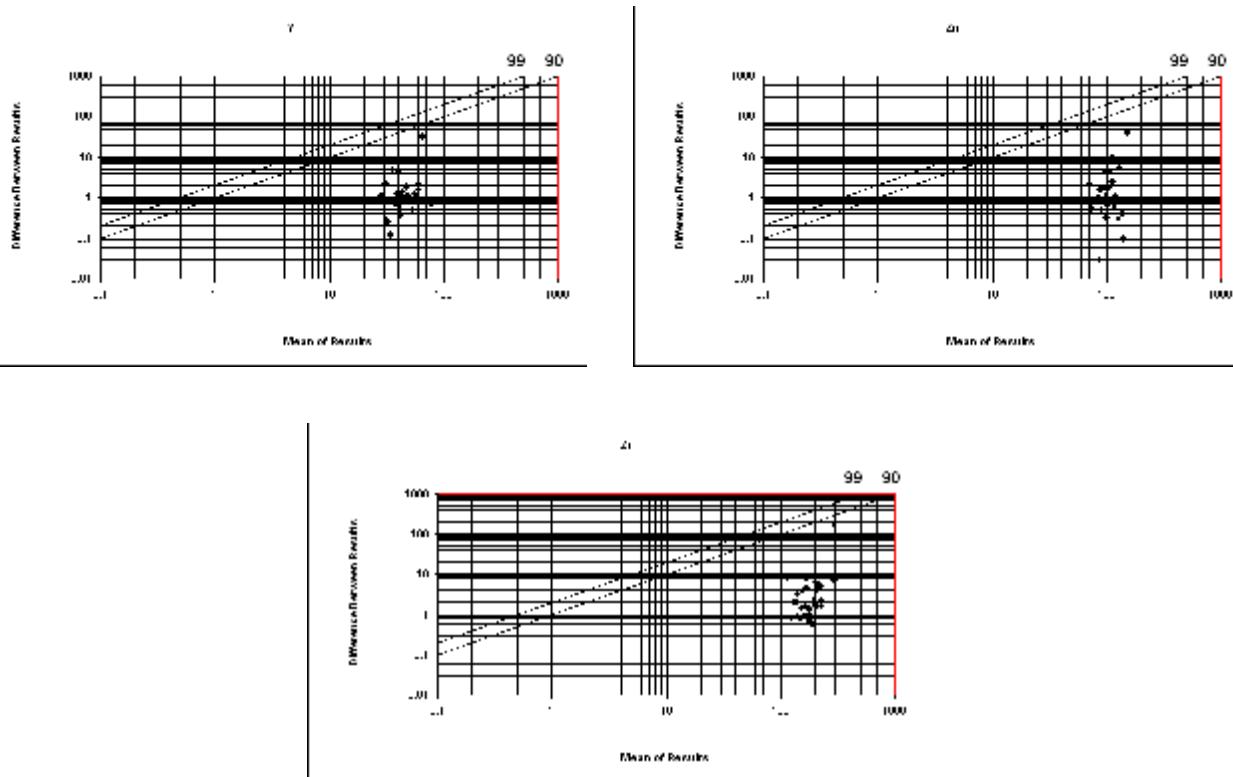
شکل ۲-۲: نمودارهای تامپسون و هوارت

شکل ۲-۸: نمودارهای قامپسون و هوارت

شکل ۲-۹: نمودارهای تامپسون و هوارت

شکل ۲-۱۰: نمودارهای تامپسون و هوارت

فرمول خطای نسبی آنالیز

$$RAE\% = \frac{2}{n} \sum |X_1 - X_2| / (X_1 + X_2) * 100$$

RAE=Relative Analytical Error
n=Number of Duplicate Samples
X₁=Orginal Result
X₂=Orginal Duplicate

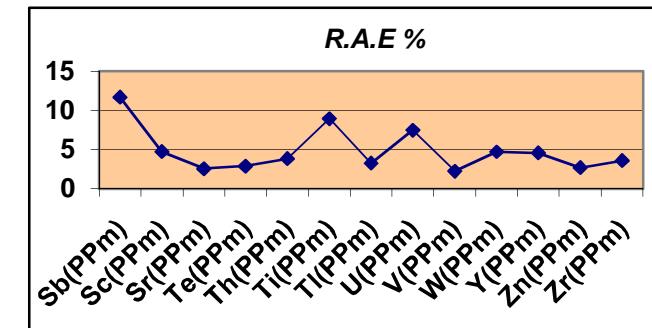
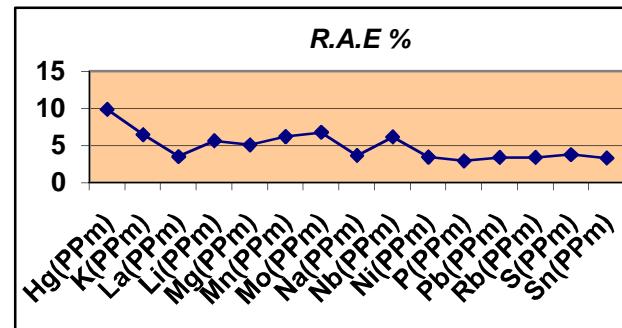
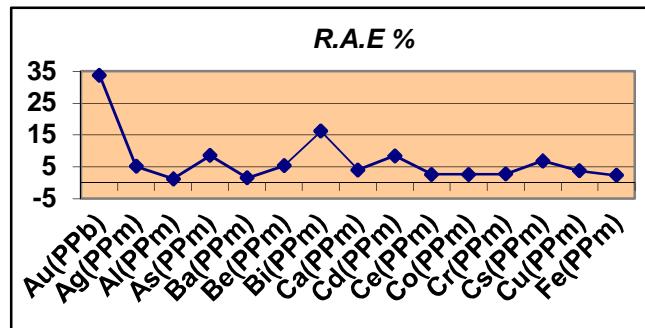
جدول شماره ۸-۲: جدول مقادیر خطای نسبی آنالیز در بوجه نقده ۲

Element	Au(PPb)	Ag(PPm)	Al(PPm)	As(PPm)	Ba(PPm)	Be(PPm)	Bi(PPm)	Ca(PPm)	Cd(PPm)	Ce(PPm)	Co(PPm)	Cr(PPm)	Cs(PPm)	Cu(PPm)	Fe(PPm)
R.A.E %	33.78	5.13	1.22	8.57	1.54	5.41	16.20	4.03	8.53	2.64	2.61	2.71	6.83	3.78	2.32

Element	Hg(PPm)	K(PPm)	La(PPm)	Li(PPm)	Mg(PPm)	Mn(PPm)	Mo(PPm)	Na(PPm)	Nb(PPm)	Ni(PPm)	P(PPm)	Pb(PPm)	Rb(PPm)	S(PPm)	Sn(PPm)
R.A.E %	9.87	6.48	3.52	5.66	5.11	6.21	6.80	3.69	6.16	3.46	2.96	3.42	3.43	3.79	3.34

Element	Sb(PPm)	Sc(PPm)	Sr(PPm)	Te(PPm)	Th(PPm)	Ti(PPm)	Tl(PPm)	U(PPm)	V(PPm)	W(PPm)	Y(PPm)	Zn(PPm)	Zr(PPm)
R.A.E %	11.69	4.73	2.54	2.87	3.82	8.97	3.25	7.48	2.25	4.72	4.58	2.68	3.60

نمودار شماره ۱۱-۲: نمودار خطای نسبی آنالیز

۴-۶-۲ - روش محاسباتی

اگر N را تعداد نمونه تکراری و x_1, x_2 را به ترتیب مقادیر نمونه‌های اصلی و تکراری قلمداد کنیم با استفاده از فرمول خطای نسبی دستگاهی یا $R.A.E$ می‌توان خطای آنالیز را بدست آورد.

$$R.A.E = \frac{2}{n} \sum \frac{|x_1 - x_2|}{x_1 + x_2} \times 100$$

همانطور که در نمودارهای شکل ۱۱-۲ نیز مشاهده می‌شود، نتایجی تقریباً مشابه روش ترسیمی بدست آمده است. نتایج عددی آن نیز در جدول شماره ۸-۲ آورده شده است.

۷-۲ - بورسیهای آماری اولیه

۱-۷-۲ - مقدمه

اکتشافات، بویژه اکتشافات ژئوشیمیایی از بدرو امر تا کنون همیشه با انبوهی از داده‌ها و با طیف وسیعی از متغیرها سرو کار داشته و بدیهی است که تلاش روز افزون متخصصان این علوم در چگونگی ارائه بهینه و انتقال اطلاعات و نتایج، توقف ناپذیر است. اولین گام در این راه، بررسی و نگاهی آماری به متغیرها است. این نگاه، متغیرها را با این فرض که آنها مستقلانه عمل کرده و وابستگی به هم ندارند بررسی نموده و به پردازش آنها اقدام می‌کند. نحوه و میزان استقلال و یا وابستگی آنها در مباحث همبستگی و بورسیهای چند متغیره کنکاش خواهد شد.

۷-۲-۲ - جدول پارامترهای آماری داده‌های خام

بررسی چگونگی پراکندگی داده‌ها و دستیابی به پارامترهای آماری، اولین گزینه‌ای است که به عنوان مهمترین اطلاعات آماری جهت داده پردازی نتایج، مورد استفاده قرار می‌گیرد.

این مرحله به عنوان مقدمه‌ای بر داده پردازی دو متغیره و چند متغیره محسوب می‌شود بنا به همین نیاز بود که گزارش اکتشافات ژئوشیمیایی نقده ۲ و زیر مجموعه داده پردازی را با این مبحث آغاز می‌کنیم. جدول پارامترهای آماری حاوی اطلاعاتی است که نحوه تمایل به میانگین، پراکندگی داده‌ها در حول میانگین، میزان چولگی و کشیدگی جامعه و تشابه یا تمایز آن با یک توزیع نرمال را به صورت فشرده

نشان می‌دهد. همچنین حداقل و حداکثر عیار عناظر، آنالیز شده و در جدول مذکور آورده شده است.

پارامترهایی همچون میانگین، میانه و به عنوان گروه اول آماره‌هایی هستند که معرف میزان و چگونگی تمایل به مرکز داده‌ها را نشان می‌دهد و گروه دوم آماره‌هایی هستند که نحوه پراکندگی و پراکنش داده‌ها از میانگین را نشان می‌دهد و شامل انحراف معیار و واریانس می‌باشند. نکته حائز اهمیت‌اینکه تمام اطلاعات عنوان شده، بعد از جایگزینی داده‌های سنسورد نمایش داده شده است. جدول شماره ۹-۲ پارامترهای آماری داده‌های خام پس از جایگزینی اعداد سنسورد را نشان می‌دهد.

جدول ۹-۲: جدول پارامترهای آماری داده‌های خام در محدوده ۱:۲۵۰۰۰ نقدہ ۲

		Au(PPb)	Ag(PPm)	Al(PPm)	As(PPm)	Ba(PPm)	Be(PPm)	Bi(PPm)	Ca(PPm)	Cd(PPm)	Ce(PPm)	Co(PPm)
N	Valid	736	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740
	Missing	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mean		3.44	0.31	82257.84	11.59	377.03	1.91	3.47	26043.74	0.34	66.52	25.81
Median		2.40	0.28	82120.00	8.60	384.15	1.83	3.49	22660.00	0.31	66.17	23.86
Mode		2.30	0.20	72630(a)	0.50	373.60	1.448(a)	3.362(a)	13550(a)	0.10	57.95(a)	21.44(a)
Std. Deviation		5.65	0.18	8388.84	15.03	148.91	0.62	1.27	16059.86	0.16	13.94	8.07
Variance		31.98	0.03	70372671.64	225.88	22172.81	0.38	1.62	257918984.23	0.03	194.28	65.16
Skewness		9.83	14.52	0.06	6.47	1.02	0.86	0.05	1.58	4.63	0.28	1.60
Std. Error of Skewness		0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09
Kurtosis		129.48	312.37	3.11	64.27	2.62	1.85	0.33	6.14	38.10	2.06	3.20
Std. Error of Kurtosis		0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18
Minimum		1.00	0.20	37870.00	0.23	112.70	0.62	0.16	4593.00	0.10	22.46	10.53
Maximum		99.00	4.20	121000.00	218.60	1065.00	5.00	8.16	148200.00	1.98	138.70	63.32
Sum		2528.90	231.42	60870800.00	8579.45	279001.10	1412.88	2568.70	19272364.00	253.18	49224.53	19096.52
Median+S		8.05	0.46	90508.84	23.63	533.06	2.45	4.77	38719.86	0.47	80.11	31.93
Median+2S		13.71	0.64	98897.68	38.66	681.96	3.06	6.04	54779.71	0.64	94.05	40.00
Median+3S		19.36	0.82	107286.53	53.69	830.87	3.68	7.31	70839.57	0.80	107.99	48.07
CV%		164.57	56.76	10.20	129.63	39.49	32.44	36.63	61.66	47.31	20.95	31.28

		Cr(PPm)	Cs(PPm)	Cu(PPm)	Fe(PPm)	Hg(PPm)	K(PPm)	La(PPm)	Li(PPm)	Mg(PPm)	Mn(PPm)	Mo(PPm)
N	Valid	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740
	Missing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mean		141.29	8.98	35.86	78132.59	0.12	16575.48	31.27	32.84	11887.76	1244.78	1.07
Median		129.35	6.60	34.88	71990.00	0.11	16585.00	31.23	33.48	11340.00	1180.50	0.93
Mode		128.30	12.18	31.20	101300.00	0.11	16910(a)	27.68(a)	17.34(a)	11170(a)	1120(a)	1.15
Std. Deviation		74.79	5.98	12.85	23401.15	0.03	6398.49	7.37	11.82	3699.66	385.53	0.55
Variance		5594.04	35.72	165.04	547613817.35	0.00	40940691.60	54.25	139.79	13687509.74	148635.98	0.31
Skewness		3.71	2.63	1.96	3.07	0.46	0.21	0.16	-0.05	0.83	1.69	2.92
Std. Error of Skewness		0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09
Kurtosis		23.49	8.84	10.45	18.76	-0.20	-0.06	1.18	-0.58	1.34	7.08	15.66
Std. Error of Kurtosis		0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18
Minimum		13.70	2.48	5.81	29190.00	0.06	2762.00	8.33	7.68	2112.00	368.00	0.28
Maximum		865.90	49.58	139.10	312650.00	0.20	38660.00	62.05	71.96	28340.00	3801.00	6.30
Sum		104552.70	6643.82	26534.19	57818120.00	85.83	12265858.00	23139.99	24299.22	8796942.00	921136.00	790.92
Median+S		204.14	12.58	47.72	95391.15	0.14	22983.49	38.60	45.30	15039.66	1566.03	1.49
Median+2S		278.94	18.56	60.57	118792.30	0.16	29381.98	45.96	57.13	18739.33	1951.57	2.04
Median+3S		353.73	24.53	73.42	142193.45	0.19	35780.47	53.33	68.95	22438.99	2337.10	2.60
CV%		52.94	66.57	35.83	29.95	22.08	38.60	23.55	36.01	31.12	30.97	51.88

ادامه جدول ۲-۹: جدول پارامترهای آماری داده‌های خام در محدوده ۰:۲۰۰۰۰ نقده

		Na(PPm)	Nb(PPm)	Ni(PPm)	P(PPm)	Pb(PPm)	Rb(PPm)	S(PPm)	Sn(PPm)	Sb(PPm)	Sc(PPm)	Sr(PPm)
N	Valid	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740
	Missing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mean		13012.40	20.72	75.72	1186.00	38.05	63.77	620.11	3.47	3.49	20.61	184.76
Median		10525.00	18.95	71.98	976.30	37.48	62.79	599.60	3.51	3.33	20.06	174.60
Mode		10530(a)	18.18	100.8(a)	725(a)	30.26(a)	23.23(a)	739(a)	3.54	2.300(a)	19.75(a)	102.1(a)
Std. Deviation		8025.98	6.84	29.66	726.29	7.81	25.95	338.24	1.18	1.59	5.99	79.17
Variance		64416413.87	46.76	879.91	527492.70	60.98	673.21	114406.23	1.38	2.53	35.94	6268.39
Skewness		1.17	2.42	0.93	4.19	5.21	0.23	1.58	0.69	2.52	0.52	0.61
Std. Error of Skewness		0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09
Kurtosis		0.56	10.84	1.57	31.32	72.48	-0.28	6.71	2.31	13.01	0.45	-0.25
Std. Error of Kurtosis		0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18
Minimum		2084.00	7.41	11.40	342.00	16.47	7.04	40.00	0.84	0.05	6.20	37.40
Maximum		43700.00	76.60	205.60	9567.00	156.80	140.50	2789.00	9.35	17.02	47.24	446.20
Sum		9629175.00	15330.28	56031.00	877643.00	28155.33	47187.70	458880.00	2566.18	2582.27	15254.77	136718.50
Median+S		18550.98	25.78	101.64	1702.59	45.28	88.74	937.84	4.69	4.91	26.05	253.77
Median+2S		26576.97	32.62	131.31	2428.87	53.09	114.68	1276.08	5.86	6.50	32.05	332.95
Median+3S		34602.95	39.46	160.97	3155.16	60.90	140.63	1614.32	7.04	8.09	38.04	412.12
CV%		61.68	33.01	39.18	61.24	20.52	40.69	54.55	33.93	45.53	29.08	42.85

		Te(PPm)	Th(PPm)	Ti(PPm)	Tl(PPm)	U(PPm)	V(PPm)	W(PPm)	Y(PPm)	Zn(PPm)	Zr(PPm)
N	Valid	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740
	Missing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mean		0.34	20.57	8329.06	1.19	6.75	171.76	1.71	43.13	105.46	178.12
Median		0.33	19.84	6236.00	1.08	6.26	164.25	1.67	40.45	100.15	171.95
Mode		.298(a)	19.16	6176.00	1.02	5.58	136.9(a)	1.54	37.69	104.7(a)	143.5(a)
Std. Deviation		0.06	4.28	5678.96	0.34	2.20	63.58	0.44	12.51	36.03	47.22
Variance		0.00	18.31	32250584.16	0.12	4.83	4042.21	0.20	156.49	1298.07	2229.81
Skewness		1.55	1.83	3.21	2.15	1.63	1.14	3.58	1.30	5.99	0.82
Std. Error of Skewness		0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09
Kurtosis		4.07	9.70	13.39	6.31	5.75	3.11	31.94	2.49	64.76	2.15
Std. Error of Kurtosis		0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18
Minimum		0.19	8.00	2384.00	0.50	2.30	28.30	0.66	16.24	41.30	31.20
Maximum		0.73	57.64	50250.00	3.35	23.01	498.70	6.98	105.70	588.60	366.10
Sum		252.52	15221.72	6163503.00	876.94	4991.96	127098.60	1265.40	31914.82	78038.70	131804.70
Median+S		0.39	24.12	11914.96	1.42	8.45	227.83	2.11	52.96	136.18	219.17
Median+2S		0.45	28.40	17593.92	1.76	10.65	291.41	2.55	65.47	172.21	266.39
Median+3S		0.52	32.68	23272.88	2.10	12.85	354.98	3.00	77.98	208.24	313.61
CV%		18.87	20.80	68.18	28.62	32.56	37.02	25.94	29.01	34.16	26.51

پارامتر دیگری که در این جدول به کار رفته شده، ضریب تغییرات Coefficient of Variance می‌باشد. برای مقایسه تغییرات در هر عنصر و میزان آن می‌توان به پارامترهای معرف پراکندگی داده‌ها رجوع کرد. بدیهی است در جوامع لاغ نرمال مقادیر بالا، با فراوانی‌اندک می‌تواند معرف پتانسیلهای اقتصادی باشد که خود در یک جامعه با چولگی زیاد در انحراف معیار بالا معرفی می‌شوند. میزان انحراف معیار داده‌ها قابل مقایسه نیست و برای دستیابی به پارامتری که بتوان با تکیه بر آن میزان تغییرات را در تمامی داده‌ها مقایسه کرد، ضریب تغییرات (CV) می‌باشد که این ضریب با استفاده از رابطه زیر حاصل شده است.

$$CV \% = \frac{s}{x} \times 100$$

با نگاهی به جدول پارامترهای آماری ۹-۲ در می‌یابیم که :

- چولگی (Skewness) تمامی عناصر بین ۰/۵۰ - ۱۴/۵۲ در نوسان می‌باشد. بیشترین چولگی مربوط به عنصر نقره و سپس طلا می‌باشد.
- کشیدگی یا Kurtosis که حالت خاصی از تیزی منحنی توزیع را نشان می‌دهند، رنجی بین ۰/۶۷۵ - (مربوط عنصر لیتیم) و ۳۱۲/۳۷ (مربوط به عنصر نقره) دارا می‌باشد.
- با توجه به دو پارامتر فوق می‌توان تا حدودی به نرمال بودن یا لاغ نرمال بودن جوامع عنصری پی برد. بدیهی است که چنانچه چولگی و کشیدگی به ترتیب برابر و یا نزدیک به اعداد صفر و سه باشند، نشان از نرمال بودن توزیع آن جامعه می‌باشد.
- ضریب تغییرات هم رنجی بین ۱۰ - ۱۶۴ درصد داشته که کمترین ضریب تغییرات مربوط به Al و Te می‌باشد و حداقل ضریب تغییرات هم مربوط به (129) As و (164) Au می‌باشد. مقادیر بالای این عنصر اهمیت اکتشافی دارد.

با توجه به اینکه امروزه مشخص شده است که آمایش و ماساز بیش از اندازه داده‌های خام در راستای نرمال سازی، چاره ساز نخواهد بود و پروژه‌های اکتشافی بزرگی توسط شرکتهای بسیار معتبر در سطح دنیا در تمامی مقیاسها بدون توجه به داده پردازی آماری در حد بالا در حال اجراست و پاسخگوی

تمامی نیازها هم می‌باشد، لذا تنها به لگاریتم طبیعی داده‌ها به عنوان تبدیل داده‌ها بسنده گردید. جدول پارامترهای آماری جوامع لگاریتمی‌نیز در جدول شماره ۱۰-۲ آورده شده است.

همانطوریکه در جدول مشاهده می‌شود جوامع لگاریتمی‌غالباً به ترتیب به یک جامعه نرمال نزدیکتر شده‌اند و بنابراین صلاحیت بیشتری برای ورود به پردازش‌های چند متغیره را دارند.

۳-۷-۲ - رسم هیستوگرامها و شرح آنها

داده‌های تک متغیره با نمایش تعدادی از نمودارهای یک بعدی در راستای یک خط مقیاس بندی شده ارائه می‌شوند. با هدف نمایش داده‌ها، اخذ نتایج و ارائه یک روش تفسیر مناسب‌تر، آماره‌های توصیفی به طور خلاصه در یک محیط نرم افزاری محاسبه گردیده و در یک محیط گرافیکی مطلوب به تصویر در می‌آیند. سه ویژگی موقعیت (Location)، پراکندگی (Dispersion)، شکل (Shape) توسط هیستوگرامها قابل بررسی و تفسیر هستند. این ویژگی‌ها به یک یا چند مقدار ثابت (Constant) وابسته هستند که این مقادیر ثابت به نام پارامترهای جامعه و یا پارامترهای توزیع فراوانی نامیده می‌شوند. با این مقدمه و تکیه براین هدف، نمودارهای داده‌های خام در دو بخش هیستوگرام و نمودارهای خط گروههای انتخابی در هیستوگرام بر مبنای توزیع و توسط خود نرم افزار SPSS انجام شده است. میزان نرمال pp در سطح صفر ترسیم شده‌اند. (این محاسبات در نرم افزار SPSS انجام شده است). میزان گروههای انتخابی در هیستوگرام بر مبنای توزیع و توسط خود نرم افزار اعمال شده است و فراوانی هر گروه در روی محور Y مشخص شده است. مقایسه فراوانی گروهها و کل هیستوگرام با هیستوگرام تابع نرمال، میتواند به صورت نمایی، اطلاعات را در زمینه نحوه توزیع جامعه بدست دهد.

اشکال ۱۲-۲ هیستوگرامهای نرمال ولگاریتمی و همچنین نمودارهای خط نرمال p-p (نمودار احتمال عناصر Cu، Au و As) و اشکال ۱۳-۲ نمودارهای عناصر Pb-Zn-Sb را نشان میدهد. اشکال ۱۴-۲ الی ۲۵ هیستوگرامهای بقیه عناصر را در بخش ضمیمه نشان میدهد. با نگاهی گذرا به توزیع عناصر در می‌یابیم که عناصر RbSn، Sr، Al، Bi، Ce، Hg، K، La، Li، Mg نسبتاً نرمالتری نسبت به داده‌های لگاریتمی‌نشان می‌دهد و توزیع لگاریتمی‌سایر عناصر به توزیع نرمال نزدیکتر می‌باشد.

جدول شماره ۱۰-۲ : جدول پارامترهای آماری داده های لگاریتمی در محدوده نقدہ ۲

		Log Au	Log Ag	Log Al	Log As	Log Ba	Log Be	Log Bi	Log Ca	Log Cd	Log Ce	Log Co
N	Valid	736	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740
	Missing	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mean		0.42	-0.53	4.91	0.88	2.54	0.26	0.50	4.34	-0.50	1.81	1.39
Median		0.38	-0.55	4.91	0.93	2.58	0.26	0.54	4.36	-0.51	1.82	1.38
Mode		0.36	-0.70	4.861116044162(a)	-0.30	2.57	.160768561861(a)	.526597709104(a)	4.131939295211(a)	-1.00	1.763053440300(a)	1.331224781021(a)
Std. Deviation		0.25	0.14	0.05	0.43	0.18	0.14	0.21	0.27	0.16	0.10	0.12
Variance		0.06	0.02	0.00	0.18	0.03	0.02	0.05	0.07	0.03	0.01	0.02
Skewness		2.04	1.14	-0.87	-0.70	-0.44	-0.27	-1.91	-0.14	0.46	-0.95	0.60
Std. Error of Skewness		0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09
Kurtosis		7.82	5.04	5.85	1.61	0.12	0.24	5.86	-0.73	2.87	2.84	0.80
Std. Error of Kurtosis		0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18
Minimum		0.00	-0.71	4.58	-0.65	2.05	-0.21	-0.80	3.66	-1.01	1.35	1.02
Maximum		2.00	0.62	5.08	2.34	3.03	0.70	0.91	5.17	0.30	2.14	1.80
Sum		308.17	-394.34	3635.51	647.89	1880.97	191.05	370.51	3208.30	-368.30	1341.42	1031.34
Median+S		0.63	-0.40	4.96	1.36	2.76	0.40	0.75	4.63	-0.35	1.92	1.50
Median+2S		0.87	-0.26	5.01	1.79	2.94	0.55	0.97	4.90	-0.19	2.02	1.62
Median+3S		1.12	-0.12	5.05	2.22	3.12	0.69	1.18	5.17	-0.03	2.11	1.74
CV%		58.68	-26.71	0.93	48.91	7.02	55.17	42.14	6.24	-32.00	5.36	8.73

		Log Cr	Log Cs	Log Cu	Log Fe	Log Hg	Log K	Log La	Log Li	Log Mg	Log Mn	Log Mo
N	Valid	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740
	Missing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mean		2.11	0.89	1.53	4.88	-0.95	4.18	1.48	1.48	4.05	3.08	-0.01
Median		2.11	0.82	1.54	4.86	-0.95	4.22	1.49	1.52	4.05	3.07	-0.03
Mode		2.11	1.09	1.49	5.01	-0.97	4.228143607598(a)	1.442166085785(a)	1.239049093140(a)	4.048053173116(a)	3.049218022670(a)	0.06
Std. Deviation		0.19	0.21	0.15	0.11	0.10	0.20	0.11	0.19	0.14	0.13	0.18
Variance		0.03	0.04	0.02	0.01	0.01	0.04	0.01	0.03	0.02	0.02	0.03
Skewness		0.11	1.20	-0.39	0.99	-0.06	-0.92	-1.10	-0.94	-0.46	0.04	0.57
Std. Error of Skewness		0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09
Kurtosis		2.96	0.97	1.90	3.07	-0.40	0.58	3.07	0.45	1.64	1.24	0.93
Std. Error of Kurtosis		0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18
Minimum		1.14	0.40	0.76	4.47	-1.26	3.44	0.92	0.89	3.32	2.57	-0.56
Maximum		2.94	1.70	2.14	5.50	-0.70	4.59	1.79	1.86	4.45	3.58	0.80
Sum		1560.06	659.96	1131.48	3609.77	-700.13	3093.56	1096.53	1096.57	3000.03	2276.54	-9.81
Median+S		2.30	1.03	1.69	4.97	-0.85	4.42	1.61	1.71	4.19	3.20	0.15
Median+2S		2.48	1.24	1.84	5.07	-0.75	4.61	1.72	1.89	4.33	3.33	0.34
Median+3S		2.67	1.45	2.00	5.18	-0.66	4.81	1.83	2.08	4.47	3.45	0.52
CV%		8.80	23.60	9.88	2.22	-10.14	4.71	7.58	12.49	3.40	4.12	-1381.04

ادامه جدول شماره ۱۰-۲ : جدول پارامترهای آماری داده های لگاریتمی در محدوده نقدہ ۲

	Log Na	Log Nb	Log Ni	Log P	Log Pb	Log Rb	Log S	Log Sn	Log Sb	Log Sc	Log Sr
N	Valid	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740
	Missing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mean	4.04	1.30	1.85	3.03	1.57	1.76	2.72	0.51	0.50	1.30	2.23
Median	4.02	1.28	1.86	2.99	1.57	1.80	2.78	0.55	0.52	1.30	2.24
Mode	4.02242837119(a)	1.26	2.003460532110(a)	2.860577551245(a)	1.480868923687(a)	1.366049209800(a)	2.868644438395(a)	0.55	.361727836018(a)	1.295567099963(a)	2.009025742087(a)
Std. Deviation	0.25	0.12	0.18	0.19	0.08	0.21	0.27	0.16	0.24	0.13	0.19
Variance	0.06	0.02	0.03	0.04	0.01	0.04	0.08	0.03	0.06	0.02	0.04
Skewness	0.18	0.85	-0.45	1.13	0.73	-0.99	-1.03	-0.76	-3.06	-0.36	-0.17
Std. Error of Skewness	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09
Kurtosis	-0.66	1.76	0.75	2.20	6.53	1.12	1.60	1.11	18.88	0.15	-0.76
Std. Error of Kurtosis	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18
Minimum	3.32	0.87	1.06	2.53	1.22	0.85	1.60	-0.08	-1.30	0.79	1.57
Maximum	4.64	1.88	2.31	3.98	2.20	2.15	3.45	0.97	1.23	1.67	2.65
Sum	2989.09	960.37	1365.69	2239.55	1164.17	1303.02	2013.21	379.70	367.01	958.55	1646.89
Median+S	4.28	1.40	2.03	3.18	1.65	2.01	3.05	0.70	0.76	1.43	2.43
Median+2S	4.53	1.52	2.21	3.36	1.73	2.22	3.33	0.86	1.00	1.56	2.63
Median+3S	4.78	1.64	2.38	3.55	1.80	2.43	3.60	1.02	1.23	1.69	2.82
CV%	6.28	9.36	9.52	6.15	4.85	11.94	10.08	31.12	47.81	10.06	8.65

		Log Te	Log Th	Log Ti	Log Tl	Log U	Log V	Log W	Log Y	Log Zn	Log Zr
N	Valid	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740
	Missing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mean	-0.47	1.30	3.86	0.06	0.81	2.21	0.22	1.62	2.01	2.23	
Median	-0.49	1.30	3.79	0.03	0.80	2.22	0.22	1.61	2.00	2.24	
Mode	-.52622116535(a)	1.28	3.79	0.01	0.75	2.136403448134(a)	0.19	1.58	2.019946681679(a)	2.156851901070(a)	
Std. Deviation	0.08	0.08	0.20	0.11	0.13	0.16	0.10	0.12	0.11	0.12	
Variance	0.01	0.01	0.04	0.01	0.02	0.03	0.01	0.01	0.01	0.02	
Skewness	0.75	0.33	1.42	1.13	0.24	-0.46	0.50	0.27	1.06	-1.08	
Std. Error of Skewness	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	
Kurtosis	1.48	2.54	2.02	1.91	0.81	1.01	3.92	0.72	6.20	6.14	
Std. Error of Kurtosis	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	
Minimum	-0.73	0.90	3.38	-0.31	0.36	1.45	-0.18	1.21	1.62	1.49	
Maximum	-0.14	1.76	4.70	0.52	1.36	2.70	0.84	2.02	2.77	2.56	
Sum	-350.62	965.57	2858.23	44.14	598.50	1632.06	163.81	1197.55	1485.21	1653.88	
Median+S	-0.41	1.38	4.00	0.14	0.93	2.38	0.32	1.72	2.11	2.36	
Median+2S	-0.34	1.47	4.20	0.25	1.06	2.54	0.42	1.84	2.22	2.48	
Median+3S	-0.26	1.55	4.40	0.35	1.19	2.71	0.52	1.96	2.33	2.60	
CV%	-15.95	6.46	5.21	176.93	16.17	7.43	44.19	7.29	5.53	5.42	

به طور کلی می‌شود نتایج زیر را از نمودارهای فراوانی و فراوانی تجمعی عناصر کسب کرد:

- بجز عنصر Li تمامی عناصر از یک چولگی مثبتی برخوردار می‌باشند. همچنین کشیدگی تمام عناصر بجز عناصر Rb,Sr,Li و K نیز مثبت می‌باشد.
- خصلت چند گروهی به طور بارزی در عناصر Cr, Co, Cd, U Ba, Tl, Ti, Th, Te, P, Nb, Na, Mo, Au, As, Sb, Ag, Fe, Cs, Y قابل مشاهده است.
- بنظر می‌رسد که می‌توان انتظار مناطق امیدبخش از طلا و مس در منطقه داشته باشیم.

۴-۷-۲ - مقادیر خارج از رده :

به طور کلی مقادیر خارج از رده مقادیری هستند که بنا به دلایلی بنحو چشمگیری، خارج از جامعه سایر داده‌ها و در متنهای ایله مقادیر کم یا مقادیر زیاد آنالیز عناصری جا گرفته‌اند. میزان جدایش این نمونه‌ها و نحوه شناخت آنها و تاثیر وجودی آنها بر پردازش داده‌ها در مقالات و مراجع گوناگونی به بحث و بررسی گزارده شده است. نمونه‌های خارج از رده به بیانی می‌تواند در برگیرنده مقادیر ناهنجاری‌ها باشند.

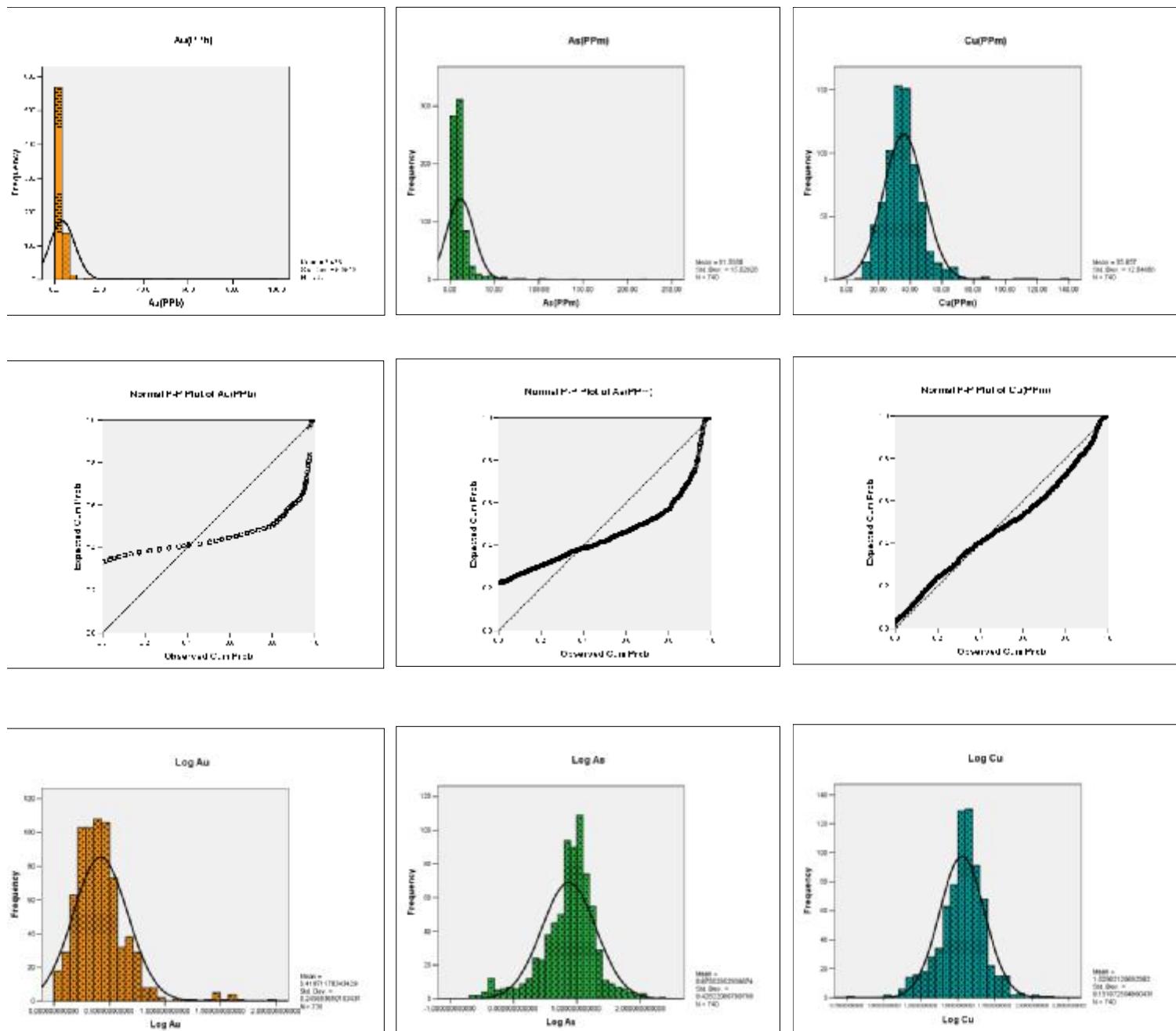
به طور کلی مقادیر خارج از رده نمونه‌های ناهنجاری مقادیر بالا (Positive Outlier) و یا نمونه‌های در حد پایین (Negative Outlier) را در بر دارد. به طور کلی اطمینان از صحت شماره گذاری و کد گذاری نمونه‌ها در صحرا، عدم آلدگی نمونه‌ها در کمپ صحراوی، عدم آلدگی در هنگام خردایش و پودر کردن نمونه‌ها در آزمایشگاه و در کل، خطای نمونه برداری و آماده سازی، باعث می‌شود که بدانیم که بآن نمونه‌های خارج از رده چگونه می‌توان برخورد کرد.

بحث اینکه منشا مقادیر خارج از رده و فوق العاده از کجاست دیر زمانی است در بین نظریه پردازان و کارشناسان رواج داشته و احتمالات زیر در مورد آنها صادق است:

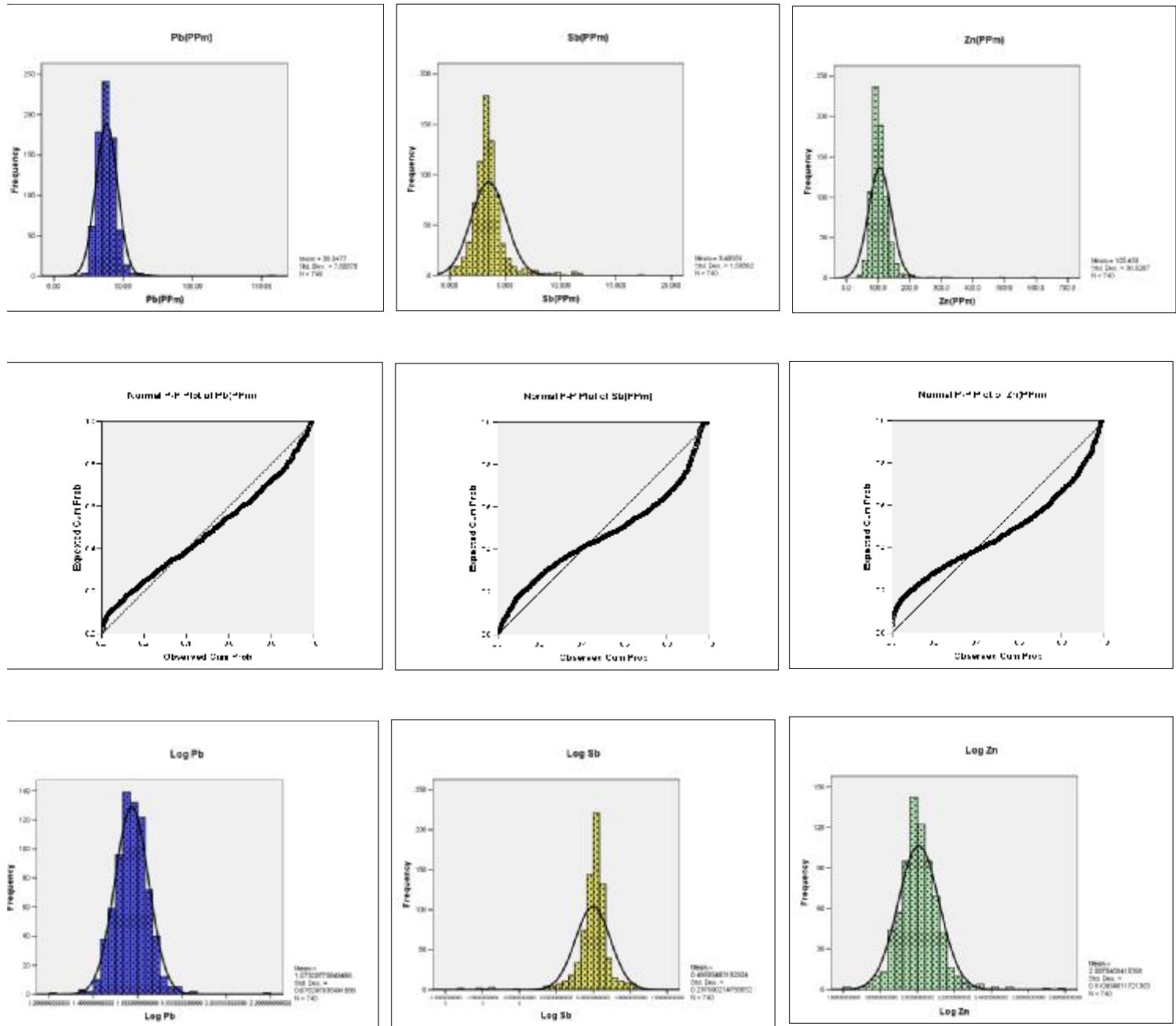
- مقادیر خارج از رده (Outlier) می‌تواند ناشی از خطای آزمایشگاهی باشد.

- مقادیر خارج از رده می‌تواند ناشی از آلودگی در محیط نمونه برداری یا آماده سازی و شماره گذاری و غیره باشد. اگر مشخص شود که مقادیر خارج از رده در اثر خطاهای نمونه برداری و آنالیز باشد باید نمونه‌های خارج از رده از سیستم داده پردازی حذف یا مقادیر آنها تصحیح گردد.

شکل ۲-۱۲: هیستوگرام نرمال، لگاریتمی و نمودار احتمال عناصر Au, As, Cu

شکل ۲-۱۳: هیستوگرام نرمال، لگاریتمی و نمودار احتمال عناصر Pb, Sb, Zn

- گاهی مقادیر خارج از رده مشاهداتی هستند که به صورت یک پدیده بیش از اندازه نمود می‌یابند. در این صورت، داده پرداز بایستی دقیق کند که مقادیر خارج از رده بر خاسته از یک مشاهده معتبر است یا مشاهده یاد شده یک داده غیر معتبر می‌باشد. اگر مشاهده معتبر است باید در پردازش داده‌ها باقی بماند و گرنه بایستی از جریان داده پردازی حذف شود. بررسیهای کنترل آنومالی (Anomaly) نمونه برداری مجدد (کنترلی) و نمونه برداری کانی سنگین و انطباق ناهنجاری‌های Checking پارازنی و بررسی‌های آماری چند متغیره می‌تواند راهی باشد برای جداسازی ناهنجاری‌های کاذب و واقعی برای تعیین و تمایز مقادیر خارج از رده از روش‌های گوناگون استفاده می‌شود یکی از این روشها بررسی توزیع داده‌ها بر اساس پلاتهای Box Plot Box and Whisker نامیده می‌شود. باکس پلاتها (نمودارهای جعبه‌ای) یکی از روش‌های نمایش توزیع محدوده‌های جوامع آماری محسوب می‌شوند. حدود مقادیر منعکس شده در این نمودارها با توجه به چارکهای آن و حد بین چارکی (Interquartile Range) انتخاب شده است. در این نمودارها میزان حداقل، ۲۵٪ میانگین، ۷۵٪ و حد اکثر به نمایش گذارده شده، و نمونه‌هایی نیز بر اساس حد بین چارکی، به عنوان نمونه‌های خارج از رده (Outlier) یا فوق العاده (Extreme) محسوب شده‌اند. نمونه‌هایی خارج از رده محسوب می‌شوند که فرمول ذیل در آنها صادق باشد:

$$\text{Outlier} = 1/5 - 3(75^{\text{th}} - 25^{\text{th}})$$

نمونه‌هایی که مقادیر عنصری آنها بالاتر از این حد باشد به عنوان نمونه‌های فوق العاده نامیده می‌شوند. محاسبات مزبور با توجه به داده‌های خام عناصر در محیط نرم افزاری SPSS انجام شده است. در باکس پلات، نمونه‌های خارج از رده با نماد ○ و نمونه‌های فوق العاده با نماد * مشخص شده‌اند. کشیدگی Tail یا دم باکس پلاتها، می‌تواند معرف نمونه‌هایی باشد که به نحوی از انتقام، در مقادیر غیر معمول خود را نشان داده‌اند. باکس پلاتهای بعضی از عناصر در شکل ۲۶-۲ آورده شده است. همچنین بقیه باکس پلاتها در اشکال ۲۷-۲ الی ۳۱-۲ در بخش ضمیمه آورده شده است.

در نگاه اول به نمودارهای جعبه‌ای، مطالب زیر برداشت می‌گردد:

- عناصر و Al, Bi, Ce, Cr, Cu, Fe, La, Mg, Mn, Nb, Pb, Sb, Te, Th, Tl, V, W, Y, Zn

دارای مقادیر خارج از رده منفی می‌باشند.

برای شناخت دقیق تر نمونه‌های خارج از رده و فوق العاده واقعی با استفاده از نمودارهای باکس‌پلات و نظر همچنین نظر کارشناسی پردازشگر جدول شماره ۱۱-۲ تنظیم شده است. در این جدول دو ستون اصلی معرف نمونه‌های خارج از رده و فوق العاده مثبت و منفی است که به النسبه اهمیت بیشتری دارند.

نمونه‌های خارج از رده با فونت عمومی و نمونه‌های فوق العاده با فونت Bold مشخص شده‌اند. همانطور که از جدول مشخص می‌شود به طور مثال، نمونه شماره NG2-S-613 می‌تواند یک نمونه حايز اهمیت باشد زیرا که در عناصر Ce, Fe, Mn, Nb, Te, Th, Ti, Tl و U یک نمونه فوق العاده محسوب می‌شود.

برای دستیابی به مقادیر نمونه‌ها جدول ۱۲-۲ ترسیم شده است. در این جدول مقادیر نمونه‌های فوق العاده و آخرین نمونه خارج از رده مثبت به نمایش گذاشته شده است.

جدول شماره ۱۳-۲ نمونه‌هایی که حاوی بیشترین مقادیر خارج از رده و فوق العاده مثبت در عناصر مختلف هستند را نشان میدهد. به عبارتی نتیجه بررسی جدایش مقادیر خارج از رده در جدول فوق آورده شده است. با نگاهی به جدول فوق در می‌یابیم که نمونه‌های مهم با مقادیر بالای عناصر مختلف در محدوده، بسیار کم می‌باشد.

در این مرحله فقط نمونه‌هایی که حاوی مقادیر خارج از رده می‌باشند، شناسایی شدند و داده‌پردازان این مشاور بدون حذف مقادیر فوق داده‌پردازی را انجام دادند.

شکل ۲-۲۶: باکس پلات برخی عناصر

TABLE(2-11): SUMMARY OF OUTLIER SAMPLES IN NAGHADEH 2 SHEET

Element	Sample No. Positive Outlier	Sample No. Negative Outlier
Au(PPb)	57-55	
Ag(PPm)	538	
Al(PPm)	724	385-274
As(PPm)	325-717	
Ba(PPm)	610-177-178-608	
Be(PPm)	631-629-238	
Bi(PPm)	585	77
Ca(PPm)	385-450-403-206	
Cd(PPm)	384-538-325-717	
Ce(PPm)	613	
Co(PPm)		
Cr(PPm)	107-106	613-617
Cs(PPm)		
Cu(PPm)	69-335-302-105	109
Fe(PPm)	613-710-683	385
Hg(PPm)		
K(PPm)	452-277	
La(PPm)		
Li(PPm)		
Mg(PPm)	450-107	613-617
Mn(PPm)	308-613-443-194	310
Mo(PPm)	613	
Na(PPm)	617-650	
Nb(PPm)	613-683	
Ni(PPm)	106	
P(PPm)	684-694-685	
Pb(PPm)	328	385
Rb(PPm)		
S(PPm)	403-89-310-484	
Sn(PPm)		
Sb(PPm)	710	107-106
Sc(PPm)	66	
Sr(PPm)	316-724-733	
Te(PPm)	613	385
Th(PPm)	613	
Ti(PPm)	613-710-679	385
Tl(PPm)	613	
U(PPm)	613	
V(PPm)	171-736-570	617
W(PPm)	325	
Y(PPm)	561	
Zn(PPm)	325-717-650-661	724-304
Zr(PPm)		109-90-82

TABLE(2-12): CONTENTS OF OUTLIER SAMPLES INNAGHADEH 2 SHEET

Element	Outlier Sample No. and Content
Au(PPb)	57(99)-55
Ag(PPm)	538(4.20)
Al(PPm)	724(121000)
As(PPm)	325(218.60)-717
Ba(PPm)	610(1065)-177-178-608
Be(PPm)	631(5)-629-238
Bi(PPm)	585(8.16)
Ca(PPm)	385(148200)-450-403-206
Cd(PPm)	384(1.98)-538-325-717
Ce(PPm)	613(138.70)
Co(PPm)	
Cr(PPm)	107(865.90)-106
Cs(PPm)	
Cu(PPm)	69(139.10)-335-302-105
Fe(PPm)	613(312650)-710-683
Hg(PPm)	
K(PPm)	452(38660)-277
La(PPm)	
Li(PPm)	
Mg(PPm)	450(28340)-107
Mn(PPm)	308(3801)-613-443-194
Mo(PPm)	613(6.30)
Na(PPm)	617(43700)-650
Nb(PPm)	613(76.60)-683
Ni(PPm)	106(205.60)
P(PPm)	684(9567)-694-685
Pb(PPm)	328(156.80)
Rb(PPm)	
S(PPm)	403(2789)-89-310-484
Sn(PPm)	
Sb(PPm)	710(17.02)
Sc(PPm)	66(47.24)
Sr(PPm)	316(446.20)-724-733
Te(PPm)	613(0.73)
Th(PPm)	613(57.64)
Ti(PPm)	613(50250)-710-679
Tl(PPm)	613(3.35)
U(PPm)	613(23.01)
V(PPm)	171(498.70)-736-570
W(PPm)	325(6.98)
Y(PPm)	561(105.70)
Zn(PPm)	325(588.60)-717-650-661
Zr(PPm)	

Table 2-13 : Positive Outliers Samples in NAGHADEH 2 1:25000 Sheet

Two Star are Extreme Outlier

۸-۲- برسیهای آماری چند متغیره

۱-۸-۲- مقدمه

اساس این بررسیها بر پایه روابط دو متغیر تعریف شده است این روابط به گونه‌ای نوع تغییرات و جهت گیری آنها نسبت به یکدیگر را، یا بر اساس - روابط ریاضی و یا بر اساس دیاگرامها نشان می‌دهد. محاسبات ریاضی این تغییرات بر پایه ضرایب همبستگی (Correlation Coefficient) یا معادلات رگرسیون استوار است. در این محاسبات با روش‌های مختلف، ضرایب همبستگی محاسبه و معادلات رگرسیون با درجات مختلف و انواع گوناگون بدست می‌آید.

۲-۸-۲- محاسبه ضرایب همبستگی و بررسی اعتبار آنها

در بسیاری از محاسبات دو متغیره، ضرایب همبستگی به عنوان یکی از اصول شناخته شده به کار می‌روند و بسیاری از کارشناسان دامنه پاراژنتیک عناصر را بر اساس ضرایب همبستگی آنها می‌سنجند. ضریب همبستگی مبنای محاسبات رگرسیون و پیش‌بینی متغیری از روی متغیر دیگر و بدست آوردن فرمول دقیق رگرسیون و نوع آن است. اما به نظر میرسد همیشه دامنه همبستگی‌ها معرف واقعیات پاراژنتیکی عناصر نباشد به چنددلیل :

- عوامل سیستماتیکی در دستگاه‌های آنالیز وجود دارد که گاها باعث ایجاد همبستگی‌های بسیار کاذب شده و کارشناسان را با مشکل روبرو می‌کند. این عوامل بایستی در هنگام آنالیز نمونه‌ها کاملاً شناسایی شده و نقش آنها به حداقل رسد. در بسیاری از این موارد در صورت عدم احاطه کامل به پاراژنرهای واقعی در طبیعت ممکن است کارشناسان با مواردی گمراه کننده هم، روبرو شوند.

- در مجموعه داده‌ها (به فرض اینکه روش آنالیز تا حد امکان معتبر باشد) وجود تنها یک نمونه خارج از رد (Outlier) می‌تواند به صورت مشهودی ضریب همبستگی را بالا ببرد در صورتیکه همبستگی واقعی، شاید به مراتب کمتر از مقداری باشد که نرم افزار گزارش کرده است.

- به تجربه ثابت شده که در مطالعات ناحیه‌ای و نیمه تفصیلی و حتی در بعضی اوقات در مطالعات تفصیلی، همبستگی‌های یک جامعه معرف دو یا چند زیرخانواده باشند که در هم ادغام شده و بعضاً

نتایج همبستگی ضعیفی را نشان می‌دهند. اما اگر زیر خانواده‌ها که متاثر از عواملی همچون زمین شناسی، لتراسیون، مینرالیزاسیون و ... می‌باشند شناسایی شده و از هم جدا شوند، ضریب همبستگی بدست آمده اعتبار بیشتری خواهد یافت.

- ضریب همبستگی متاثر از تعداد نمونه‌ای است که محاسبات بر مبنای آن واقع شده است و در تعداد انداز نمونه، بعضی ضرایب همبستگی معتبری بدست نخواهد آمد.

با توجه به مطالب مطرح شده و برای درک بیشتر این مسئله محاسبه ضریب همبستگی در سری داده‌ها امری اجتناب ناپذیر می‌باشد. محاسبه ضریب همبستگی از راههای گوناگون امکان‌پذیر است که حساسیت بعضی از آنها به نرمال بودن تابع توزیع، مانع کارایی آنها در سایر توابع توزیع می‌شود. انتخاب بهینه روش محاسباتی ضریب همبستگی آن است که به نوع تابع توزیع وابستگی چندانی نداشته باشد. با توجه به مراتب بالا در محاسبه ضرایب همبستگی از توابع ضریب همبستگی رتبه‌ای اسپیرمن استفاده گردید.

ضریب همبستگی در حد بین ۰ تا ۱ در نوسان است. عدد صفر نمایانگر عدم همبستگی بین دو متغیر و عدد یک بیانگر همبستگی کامل آن دو است. این محاسبات بر مبنای ضریب همبستگی Spearman در نرم افزار SPSS محاسبه گردید. ماتریس 43^*43 همبستگی در جدول ۲-۱۴ آورده شده است. نکاتی که از ماتریس همبستگی برداشت می‌گردد عبارتند از :

- ن بالاترین همبستگی طلا با آرسنیک می‌باشد که در حدود 0.47 است.
- ن Cd, Bi با هیچکدام از عناصر همبستگی بالایی نشان نمی‌دهند.
- ن Fe با Th در یک سطح اعتماد بالا همبستگی خوبی (0.932) نشان می‌دهد.
- ن سرب با عناصر آرسنیک و باریم همبستگی مثبت و تقریباً بالایی را نشان می‌دهد.
- ن As با Be, Pb, Rb و W همبستگی خوبی نشان می‌دهد.
- ن مس بالاترین همبستگی را با کرم (0.5) نشان می‌دهد.

جدول ۲-۱۴: ضریب همبستگی به روش اسپرم

		Correlations																																												
		As(Pb)	Ag	Al	As	Ba	Be	Bi	Ca	Cd	Ce	Co	Cr	Cs	Cu	Fe	Hg	K	La	Li	Mg	Mn	Mo	Na	Nb	Ni	P	Pb	Rb	S	Sn	Sb	Sc	Sr	Te	Th	Ti	Tl	U	V	Y	Zn	Zr			
Au (Pb)	Correlation Coefficient	1																																												
	Sign. (2-tailed)																																													
Ag	Correlation Coefficient	.062**	1																																											
	Sign. (2-tailed)		0.013																																											
Al	Correlation Coefficient	.057	.106**	1																																										
	Sign. (2-tailed)		0.123		0.004																																									
As	Correlation Coefficient	.470***	0.004	1																																										
	Sign. (2-tailed)		0	0.919	0																																									
Ba	Correlation Coefficient	.313**	0.071	-.061	.436**	1																																								
	Sign. (2-tailed)		0	0.053	0.098	0																																								
Be	Correlation Coefficient	.219**	0.069	-.233**	.500***	1																																								
	Sign. (2-tailed)		0	0.059	0	0	0																																							
Bi	Correlation Coefficient	-.006	.214**	.249**	-.204**	.130**	1																																							
	Sign. (2-tailed)		0.103	0	0	0	0																																							
Ca	Correlation Coefficient	.321**	-.066	.212**	-.578***	.-604**	1																																							
	Sign. (2-tailed)		0	0.071	0.053	0.098	0																																							
Cd	Correlation Coefficient	.156**	1	-.043	.422**	.082*	.266**	.190**	1																																					
	Sign. (2-tailed)		0	0	0.241	0	0.025	0	0	0																																				
Ce	Correlation Coefficient	.055	.171**	1	-.197**	.336**	.589**	.705*	1																																					
	Sign. (2-tailed)		0.139	0	0	0	0	0	0.041	0																																				
Co	Correlation Coefficient	.-233**	.091*	.293**	-.347**	.321**	-.367**	.186**	.438**	1																																				
	Sign. (2-tailed)		0	0.044	0	0	0	0	0	0																																				
Cr	Correlation Coefficient	.112**	0.011	.194**	1	-.178**	.081	.168**	.032	.026	.314**	1																																		
	Sign. (2-tailed)		0.002	0.769	0	0	0.393	0	0.39	0.473	0	0	0																																	
Cs	Correlation Coefficient	.223**	0.056	.148**	-.309**	.472**	-.390**	.195**	.362**	-.063	.158**	.559**	1																																	
	Sign. (2-tailed)		0	0.129	0	0	0	0	0	0	0.086	0	0																																	
Cu	Correlation Coefficient	.056	.095**	.425**	-.153**	1																																								
	Sign. (2-tailed)		0.128	0.001	0	0	0.277	0.002	0.001	0	0	0	0																																	
Fe	Correlation Coefficient	.192**	1	-.190**	.285**	.353**	-.367**	.346**	.407**	.313**	-.027	.232**	.626**	1																																
	Sign. (2-tailed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0.458	0	0	0																																
Hg	Correlation Coefficient	.052	.356**	-.383**	.406**	.446**	.386**	.489**	-.005	.041	.463**	.-142**	.530**	.110**	1																															
	Sign. (2-tailed)		0	0.161	0	0	0	0	0	0	0.176	0.271	0	0	0	0	0.003	0																												
K	Correlation Coefficient	.298**	1	-.186**	.497**	.607**	.629**	1	0.014	.094**	.111**	.462**	.577**	1																																
	Sign. (2-tailed)		0	0	0	0	0	0	0.7	0	0.002	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
La	Correlation Coefficient	.144**	1	-.095**	.240**	.463**	.545**	.797**	-.056	.559**	.226**	.391**</																																		

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

g ()

۳-۸-۲ - جدایش جوامع سنگی و اهمیت آن

یکی از اساسی ترین شرایط لازم جهت هر گونه تخمین صحیح متغیرها در جوامع ژئوشیمیایی، همگن بودن آنها است و هر گونه انحراف در صحت چنین شرایطی می‌تواند کم و بیش منجر به اخذ نتایج نادرست گردد. نظر به اینکه مقادیر زمینه عناصر مورد بررسی، به نوع سنگ بستر، محیط‌های مختلف نمونه برداری و تغییرات فاحش در مسافت‌های کم بستگی دارد، فاکتور لیتولوزی می‌تواند یکی از مهمترین عوامل ایجاد ناهمگنی در جوامع مختلف ژئوشیمیایی باشد. پس فرض همگن بودن جوامع آماری آنها بدون توجه به بعضی از پیش فرضها از بین رفته و تجزیه و تحلیل آنها تابع روند ویژه‌ای خواهد بود تا بتوان حتی الامکان به تعیین مناطق پر پتانسیل اقدام نمود.

بنابراین یکی از اهداف تجزیه و تحلیل داده‌ها شدت بخشی به میزان ناهنجاریهای وابسته به کانی سازی است. آشنایی به مکانیزم‌های مرکز و پراکندگی عناصر در محیط‌های مختلف سطحی و علم به طبیعت ناهنجاریهای مرتبط با کانی سازی از پیش شرط‌های اولیه‌این امر می‌باشد. از جمله مهمترین عوامل تغییر دهنده محیط‌های سطحی نوع سنگ بستر رخنمون دار می‌باشد که آبراهه آن را قطع می‌کند. این سنگها به عنوان منشا رسوبات حاصل از فرسایش آنها هستند که در تعیین کمی، نقش‌این متغیر در تعیین مقدار زمینه و حد آستانه‌ای محلی و ناحیه‌ای ضروری هستند. بالا بودن اثر سرشکن شدگی Average Effect در رسوبات آبراهه‌ای در رسوبات رود خانه‌ای به طور چشمگیری این محیط را از سایر محیط‌های نمونه برداری متمایز می‌کند. در واقع همین اثر کمک می‌کند که رسوبات بر داشت شده ترکیب متوسط حوضه آبریز واقع در بالا دست خود را معرفی نماید. به عبارتی همین خاصیت رسوبات آبراهه‌ای است که بر اساس آن کارشناسان قادر خواهند بود تا سریهایی از داده‌های ژئوشیمیایی سیستماتیک را در مقیاس ناحیه‌ای تنظیم نموده و بر اساس آن نقشه‌های توزیع عناصر کمیاب در اختیار قرار گیرد.

بنابراین یکی از مهمترین عوامل ایجاد ناهمگنی در جامعه نمونه‌های ژئوشیمیایی، فاکتور تغییرات لیتولوزی در سنگهای ناحیه منشا می‌باشد این ناهمگنی خود موجب انحرافاتی در تحلیل داده‌ها خواهد شد. پس باقیتی در مرحله اول سنگهای بالا دست نمونه مشخص و تنوع این سنگها در تاثیر بر

نمونه‌ها مطالعه گردد. وجود نقشه‌های زمین شناسی هم مقیاس کمک شایان توجهی در کار اکتشاف ژئوشیمیایی ناحیه‌ای به خصوص در قسمت جدایش جوامع سنگی به ما می‌کند. اما بدلیل نبودن نقشه زمین شناسی ۱:۲۵۰۰۰ منطقه بدلیل تهیه نشدن آن در این گزارش از نقشه ۱:۱۰۰۰۰۰ نقده استفاده گردید که مسلماً از دقت کافی برخوردار نخواهد بود. بنابراین، مطالعات بر روی نقشه زمین شناسی ۱:۱۰۰۰۰۰ صورت گرفت و پس از بررسی واحدهای مختلف زمین شناسی تصمیم به جدایش تنوع‌های سنگی گردید. لازم به ذکر است که اصولاً در صورت تهیه نبودن نقشه زمین شناسی با مقیاس ۱:۲۵۰۰۰ عمل جدایش سنگ‌های بالا دست ضروری نمی‌باشد ولیکن کارشناسان این شرکت جهت مقایسه اقدام به آوردن این قسمت در گزارش نموده‌اند. جدول ۲-۱۵ واحدهای خلاصه شده و علائم اختصاری آنها نشان می‌دهد. پس با هدف کاهش تنوع و شناخت لیتولوژی واحدها تقسیم بندی جدید صورت گرفت. نقشه شماره (۱) پیوست، نقشه خلاصه شده واحدهای مختلف لیتولوژی را نشان می‌دهد.

بعد از مشخص شدن این مطلب که هر نمونه از چه تیپ سنگ‌هایی در بالا دست خود اثر می‌گیرد، نمودار فراوانی گروههای مختلف ترسیم گردید (نمودار شماره ۲-۳۲) ترسیم گردید. بنابراین رده بندی نمونه‌ها بر حسب تعداد سنگ بالا دست به شرح زیر است.

الف - زیر جامعه تک سنگی : شامل ۳۹۱ نمونه (در ۵ تیپ سنگ مختلف)

ب - زیر جامعه دو سنگی : شامل ۲۴۱ نمونه (در ۱۰ تیپ سنگ مختلف)

ج - زیر جامعه سه سنگی : شامل ۶۶ نمونه (در ۱۰ تیپ سنگ مختلف)

د - زیر جامعه چهار سنگی : شامل ۲۸ نمونه (در ۳ تیپ سنگ مختلف)

۵ - زیر جامعه پنج سنگی : شامل ۱۴ نمونه (در ۱ تیپ سنگ مختلف)

زیر جامعه تک سنگی در بر دارنده نمونه‌هایی است که در بالا دست خود در حوضه آبریز فقط یک نوع سنگ بستر رخنمون دار داشته باشند. به همین ترتیب زیر جامعه دو، سه و چهار سنگی به ترتیب معرف دو، سه و چهار نوع سنگ بستر رخنمون دار در فرا دست محل برداشت نمونه‌هاست.

نتیجه‌این تقسیم بندی در محاسبه مقادیر زمینه و حد آستانه‌ای هر محیطی (هر جامعه‌ای) به طور جداگانه نمود خواهد داشت. بعد از این تقسیم بندی درجه همگنی جوامع افزایش یافته و امکان بررسی تمامی داده‌ها فراهم می‌گردد.

جدول شماره: (۱۵-۲) علایم اختصاری و خلاصه سازی با توجه به جنس سنگها

ردیف	علامت اختصاری	شرح	واحدهای لیتولوژی نقشه ۱:۲۵۰۰۰ زمین شناسی در منطقه نقده ۲
۱	AL	Alluvial	Qt2
۲	And	Andesite	Kv
۳	CHS	Chemical Sediments	K ¹ – K ^d
۴	MGS	Medium Grain Sediments	Ksh - Kst
۵	Gr	Granite	Gr1 – gr-h – gr2

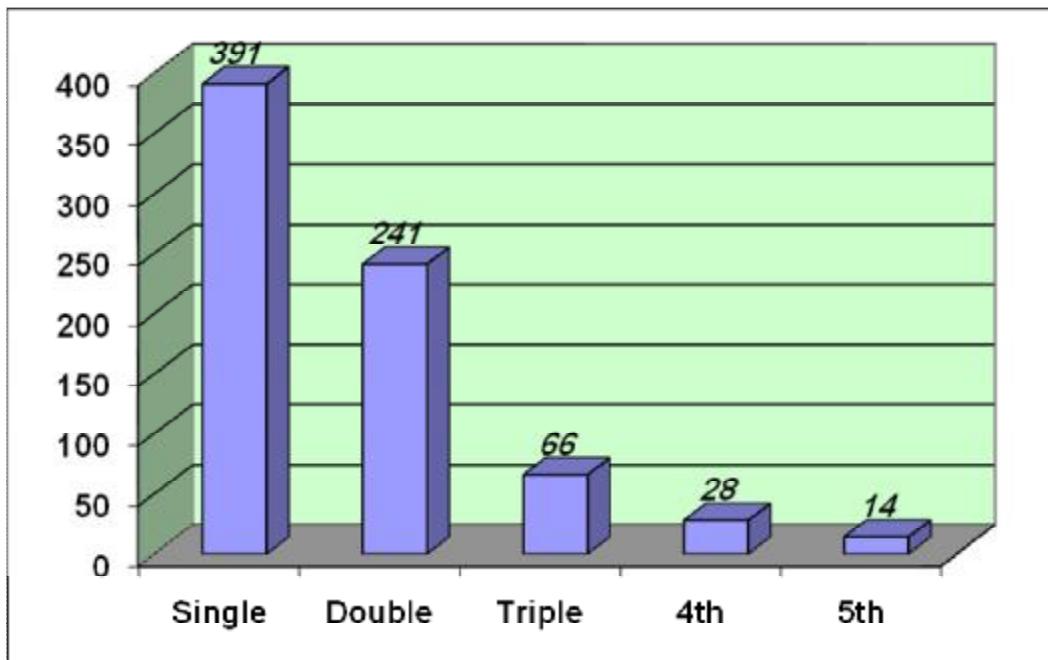

Figure No.2-32 : Classification of Stream Sediment Samples Based on UPSRT

in NAGHADEH 2 Sheet

۱-۳-۸-۲ - رده بندی نمونه‌ها بر اساس نوع سنگ‌های بالا دست :

برای اینکه در جوامع مختلف، خانواده‌ها مشخص شوند و با این هدف و برای تعیین فراوانی و شناخت اولیه به نوع و تعداد خانواده‌های هر زیر جامعه هیستوگرمهایی در قالب شکل (۳۳-۲) آورده شده است. بنابراین با توجه به این اشکال مشخص می‌شود که :

۲-۳-۸-۲ - پردازش داده‌های جوامع تک سنگی :

از تعداد ۷۴۰ نمونه‌ای که در برگه نقده ۲ مورد آنالیز قرار گرفته ۳۹۱ نمونه آن نمونه‌هایی هستند که در بالا دست آنها فقط یک نوع سنگ بستر رخنمون دارند و در ۵ تیپ مختلف قرار گرفته‌اند. در بین این تیپ سنگ‌ها بیشترین تعداد نمونه، متعلق به گروه گرانیت Gr و بعد از آن مربوط به گروه‌اندزیت(And) می‌باشد. گروه AL یا زیر گروه رسویات آلومینیم نیز حداقل تعداد نمونه را شامل می‌شود.

۳-۳-۸-۲ - پردازش داده‌های جوامع دو سنگی

در جامعه نمونه‌هایی که از دو تیپ سنگ بالا دست سرچشمه می‌گیرند، ۲۴۱ نمونه قرار می‌گیرد. تعداد ۱۰ تیپ مختلف دو سنگی در این جامعه دیده می‌شود. گروه MGS-And (۶۶ نمونه) و گروه Gr-AL با ۵۲ نمونه، بیشترین فراوانی را بخود اختصاص داده‌اند.

۴-۳-۸-۲ - پردازش داده‌های جوامع سه سنگی

در مجموع نمونه‌هایی که از سه سنگ بالا دست سرچشمه گرفته‌اند (۶۶ نمونه) بیشترین فراوانی متعلق به گروه‌های CHS-MGS-And می‌باشد.

۵-۳-۸-۲ - پردازش داده‌های جوامع چهار سنگی

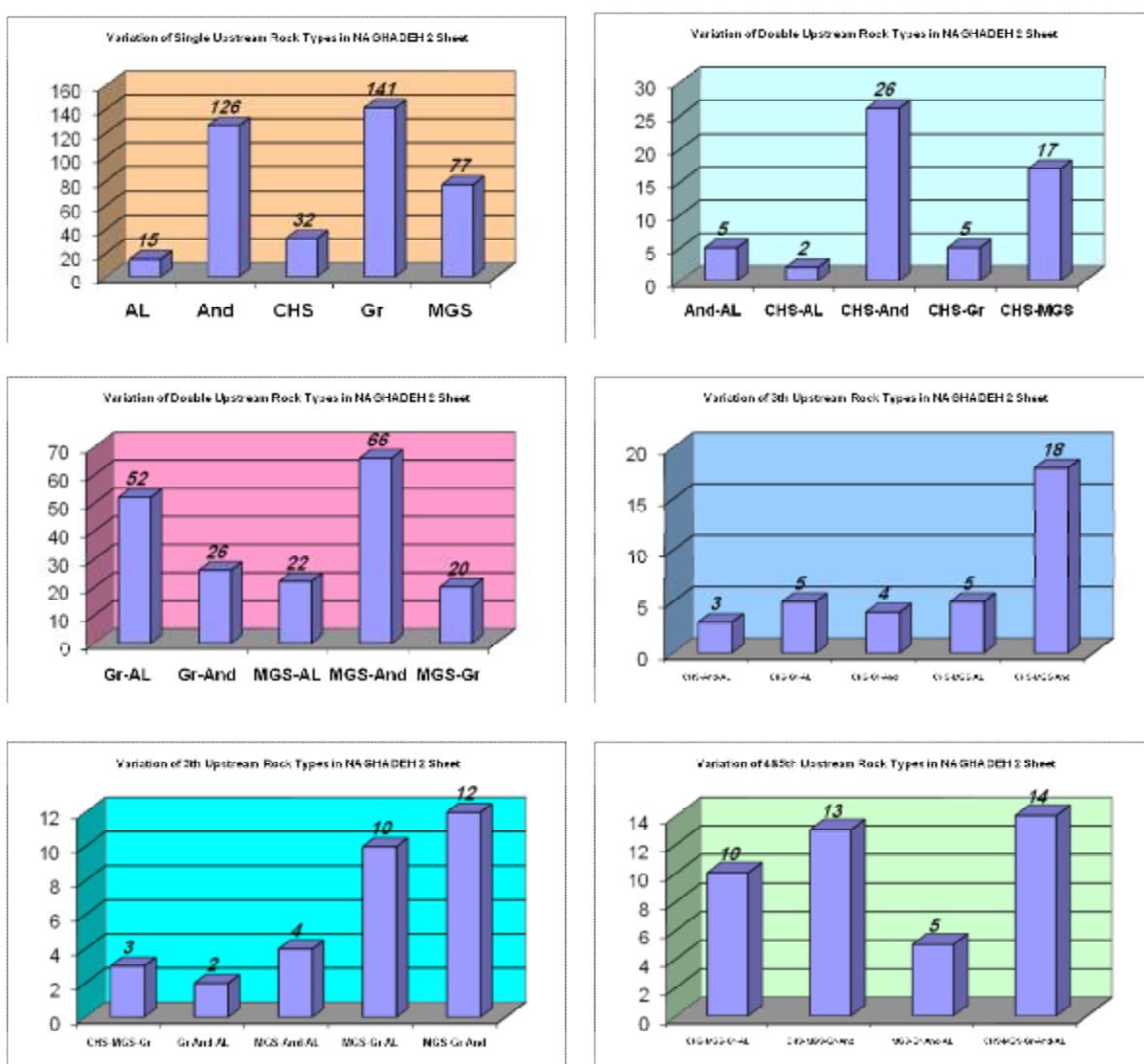
در جوامع چهار سنگی که ۲۸ نمونه متعلق به این گروه می‌باشد تنها سه گروه را شامل می‌شود که گروه CHS-MGS-Gr-And شامل بالاترین تعداد نمونه نمونه (۱۳ نمونه) می‌باشند.

۶-۳-۸-۲ - پردازش داده‌های جوامع پنج سنگی

تنها یک تیپ سنگی با تعداد ۱۴ نمونه را شامل می‌شود که مربوط به گروه AL می‌باشد.

بعد از مشخص شدن جوامع و تیپهای مختلف، گروههایی که فراوانی آنها بیش از نه عدد بود مورد پردازش قرار گرفتند به طوریکه مقادیر هر عنصر در جوامع مختلف بر میانه همان جامعه تقسیم گردید. حاصل این تقسیم ضریب غنی شدگی Enrichment Index عنصر مربوطه خواهد بود. در مواردی که تعداد نمونه‌ها در جامعه آماری فراوانی کمتری داشت، آن جامعه در بررسیهای آماری قرار نگرفته بلکه مجموع چنین جوامعی با همدیگر جمع شده تا به صورت یک جامعه مرکب درآیند.

شکل ۲: فراوانی نمونه‌ها در جوامع سنگی تک سنگی تا پنج سنگی

۴-۸-۲ - روش کلاستر به منظور رده بندی نمونه‌ها

تجمع ژنتیکی بعضی از عناصر ممکن است به عنوان راهنمای مستقیمی در تفسیر نوع نهشته‌ای که احتمالاً در ناحیه وجود دارد به کار رود و بر عکس، تجمع بعضی از عناصر هم ممکن است دلالت بر وجود ناهنجاری‌هایی داشته باشد که بی‌اهمیت بوده و گمراه کننده‌اند.

به طور کلی آنالیز خوش‌های یا Cluster، یکی از متدهای چند متغیره است که هدف آن تفسیر ساختار ماتریس واریانس - کوواریانس مجموعه‌ای از داده‌های چند متغیره می‌باشد.

آنالیز کلاستر با برقراری ارتباط بین مجموعه‌ای از متغیرهای به ظاهر بی ارتباط در شناخت یک مدل فرضی فیما بین آنها اقدام کرده و به کاهش ابعاد متغیرها می‌پردازد. دو نوع تجزیه و تحلیل در این رابطه وجود دارد:

الف - تجزیه و تحلیل نوع R-Mode

در این مقایسه روابط و تعیین بستگی‌های بین پارامتری متغیرها (غلظت عناصر) مد نظر است. بنابراین با استفاده از این روش عناصر اصلی موجود در یک مجموعه ژئوشیمیایی شناخته می‌شوند.

ب - تجزیه و تحلیل نوع Q-Mode

هدف از این بررسی تعیین و ارزیابی همبستگی‌های موجود بین نمونه‌های مختلف بر حسب تغییر متغیرهایی نظری آنالیز و ترکیب شیمیایی سنگها است. در این روش نمونه‌های مشابه در گروههای مختلف قرار می‌گیرند. در این پروژه بعلت تعدد گروهها مجموعه تمامی نمونه‌هایی که تعداد آنها، در جوامع مختلف سنگ بالا دست کمتر از ۹ عدد بوده‌اند، در این نوع تجزیه و تحلیل وارد شده و در نهایت سه گروه مشابه از تعداد ۴۳ نمونه بدست آمد.

۴-۸-۳ - پردازش جوامع کمتر از ۹ نمونه با استفاده از روش آنالیز کلاستر:

همانطور که اشاره شد گروههایی که تعداد آنها کمتر از نه عدد بود همگی در یک فایل جداگانه قرار گرفتند. بعد از این مسئله می‌بایست گروههای مشابه را از لحاظ نوع نمونه (Case) پیدا کنیم. بدین ترتیب فایل اشاره شده وارد محیط spss گردیده و گروههای مشابه با استفاده از متدهای اقلیدوسی جدا گردید.

به عبارتی از طریق آنالیز کلاستر Cluster Analysis ۴۳، نمونه به تعداد ۳ مجموعه تقریبا همگن تقسیم گردید. نمودار درختی داده‌ها در شکل ۳۴-۲ ترسیم شده است. در گروه کلاستر اول ۲۱ نمونه، و در گروه دوم ۱۳ نمونه و در کلاستر سوم ۹ نمونه قرار گرفت.

محاسبات آماری و تعیین ضریب غنی شدگی این جامعه نیز همانند جوامع (تک سنگی و دو سنگی و....) بر روی این سه گروه (کلاستری) انجام گرفت و در نهایت تمامی ضرایب غنی شدگی جوامع مختلف (اعم از تک سنگی، دو سنگی، سه سنگی و... گروههای کلاستری) مجددا در یک فایل قرار گرفت. در این فایل اثر سنگ به نحو مطلوب ختنی شده و آماده ترسیم نقشه‌ها گردید. جدول ۱۶-۲ سنگهای بالا دست نمونه‌های مختلف را نشان می‌دهد (ادامه جدول در بخش ضمیمه آورده شده است).

۵-۸-۲ - تغییر پذیری سنگ بستر و نقش آن در ارزیابی مقدار زمینه

به طور کلی مقدار غلظت اندازه گیری شده هر عنصر در سنگ و یا رسوبات آبراهه‌ای را می‌توان وابسته به زایش سنگ و یا وابسته به کانی سازی احتمالی نسبت دادند. مقادیر وابسته به زایش سنگ یا سن‌زنگیک هر عنصر در سنگهای مختلف، متفاوت می‌باشد. در صورتیکه این مسئله مهم لحاظ نگردد، تغییرات این مقادیر ممکن است به عنوان ناهنجاری قلمداد شود در صورتیکه این ناهنجاری کاذب است. به طور مثال میزان زمینه عناصر As و B در شیلها به ترتیب ۵۰ و ۵۲ برابر میزان متوسط آن در سنگهای آذرین نفوذی و گرانیت‌ها می‌باشد.

این افزایش مقدار عناصر ارتباط با کانی سازی ندارد و باعث افزایش مقدار زمینه و در نتیجه کم رنگ شدن و یا محو شدن ناهنجاریهای واقعی می‌گردد. بنابراین ویژگی زایشی سنگها (که رسوبات آبراهه‌ای از آنها منشأ می‌گیرد) بایستی دقیقاً مورد بررسی قرار گرفته و میزان تمرکز و یا تهی شدگی عناصر در آنها شناخته شود.

جدول ۲: سنگ‌های بالادست نمونه‌ها در برگه ۱:۲۵۰۰۰ نقدہ ۲

ردیف	شماره نمونه	X	Y	Upstream	Total	ردیف	شماره نمونه	X	Y	Upstream	Total
1	NG2-1	534772	4047850	MGS-Gr-And-AL	4	51	NG2-51	536414	4042980	Gr	1
2	NG2-2	537130	4045760	MGS-Gr-And-AL	4	52	NG2-52	535896	4042760	Gr	1
3	NG2-3	536878	4045060	AL	1	53	NG2-53	541953	4040060	Gr	1
4	NG2-4	536588	4045660	AL	1	54	NG2-54	541997	4040000	Gr	1
5	NG2-5	538024	4046320	AL	1	55	NG2-55	542737	4039740	Gr	1
6	NG2-6	544090	4040280	MGS	1	56	NG2-56	542708	4039800	Gr	1
7	NG2-7	542802	4040460	AL	1	57	NG2-57	543086	4039730	MGS-Gr	2
8	NG2-8	541589	4041300	Gr	1	58	NG2-58	543003	4039750	Gr	1
9	NG2-9	539416	4044750	MGS	1	59	NG2-59	544405	4041570	MGS-And	2
10	NG2-10	539262	4044370	MGS	1	60	NG2-60	542532	4040800	Gr-AL	2
11	NG2-11	540017	4042840	Gr	1	61	NG2-61	542945	4043280	And	1
12	NG2-12	539914	4043210	MGS	1	62	NG2-62	542867	4043360	And	1
13	NG2-13	535160	4043180	AL	1	63	NG2-63	542206	4043760	MGS-And	2
14	NG2-14	534769	4042960	AL	1	64	NG2-64	542284	4043670	MGS-And	2
15	NG2-15	534692	4041440	AL	1	65	NG2-65	543159	4044700	And	1
16	NG2-16	535084	4040890	AL	1	66	NG2-66	543225	4044610	And	1
17	NG2-17	534650	4040590	AL	1	67	NG2-67	543520	4044800	And	1
18	NG2-18	537671	4040970	AL	1	68	NG2-68	543581	4044730	And	1
19	NG2-19	536513	4040040	AL	1	69	NG2-69	542112	4048020	And	1
20	NG2-20	535884	4039860	AL	1	70	NG2-70	541770	4046630	CHS-And	2
21	NG2-21	535442	4040060	AL	1	71	NG2-71	542388	4046230	And	1
22	NG2-22	543822	4050660	AL	1	72	NG2-72	540647	4047050	CHS-MGS	2
23	NG2-23	537531	4047490	Gr	1	73	NG2-73	540523	4047180	CHS-MGS	2
24	NG2-24	538524	4043980	Gr	1	74	NG2-74	540101	4046640	CHS	1
25	NG2-25	536821	4043710	Gr	1	75	NG2-75	540130	4046480	CHS	1
26	NG2-26	537798	4044290	Gr	1	76	NG2-76	539995	4046570	CHS-MGS	2
27	NG2-27	539872	4042050	Gr	1	77	NG2-77	539896	4046370	CHS-MGS	2
28	NG2-28	541997	4047120	And	1	78	NG2-78	540060	4046330	CHS	1
29	NG2-29	538019	4046820	Gr-And	2	79	NG2-79	539439	4046200	MGS	1
30	NG2-30	537854	4046850	Gr	1	80	NG2-80	539503	4046290	MGS	1
31	NG2-31	535031	4049310	MGS	1	81	NG2-81	539562	4046220	MGS	1
32	NG2-32	534405	4049580	MGS	1	82	NG2-82	539667	4045970	MGS	1
33	NG2-33	542319	4049100	And	1	83	NG2-83	539890	4045990	CHS-MGS	2
34	NG2-34	540447	4047760	CHS	1	84	NG2-84	537939	4046070	CHS-MGS-Gr-And-AL	5
35	NG2-35	541159	4044920	CHS	1	85	NG2-85	538445	4045970	CHS-MGS-Gr-AL	4
36	NG2-36	541672	4044900	MGS-And	2	86	NG2-86	538676	4045630	MGS	1
37	NG2-37	537392	4044790	Gr-AL	2	87	NG2-87	538839	4045650	MGS-AL	2
38	NG2-38	543043	4046910	And	1	88	NG2-88	538717	4045850	MGS-AL	2
39	NG2-39	544355	4048020	MGS-And	2	89	NG2-89	538112	4045910	MGS	1
40	NG2-40	544627	4048780	And	1	90	NG2-90	537285	4045000	MGS-AL	2
41	NG2-41	543564	4048640	And	1	91	NG2-91	536486	4044920	Gr	1
42	NG2-42	537920	4051900	MGS	1	92	NG2-92	536129	4045200	Gr	1
43	NG2-43	536839	4051880	MGS	1	93	NG2-93	534498	4044880	CHS-MGS	2
44	NG2-44	536786	4052040	MGS	1	94	NG2-94	535016	4045410	MGS	1
45	NG2-45	534407	4050540	And	1	95	NG2-95	534728	4045220	MGS	1
46	NG2-46	534739	4049940	And	1	96	NG2-96	536596	4046130	Gr	1
47	NG2-47	539022	4045500	MGS	1	97	NG2-97	536035	4047220	MGS-Gr-AL	3
48	NG2-48	535485	4040340	Gr-AL	2	98	NG2-98	535843	4046970	CHS-MGS	2
49	NG2-49	535733	4043880	Gr	1	99	NG2-99	535602	4046400	Gr	1
50	NG2-50	536494	4044130	Gr	1	100	NG2-100	534950	4046470	CHS-MGS-Gr-And-AL	5

۱-۵-۸-۲ - اهمیت بررسی مقادیر کلارک در منطقه :

با توجه به مطالبی که در مورد اهمیت نقش تغییرات لیتولوژیکی در ناهمگنی جوامع ژئوشیمیایی ذکر گردید ، بررسی مقدار کلارک عناصر در سنگهای مختلف منطقه میتواند معرف حساسیت یا تغییرات غلظت یک عنصر در سنگهای مختلف باشد به تبع آن تغییرات مقدار زمینه نیز میتواند نسبت به تغییرات جنس سنگ بستر به شدت حساس باشد. پس نوع محیط سنگی در راستای تعیین مقدار زمینه امری الزامی میباشد. در جهت هر چه ملموس تر شدن تاثیرات فاکتور اقدام به ارائه مقادیر کلارک عناصر مورد بررسی در واحدهای لیتولوژیکی گردید.

جدول ۷-۲ مقایسه‌ای بین میزان متوسط فراوانی برخی از عناصر با مقدار کلارک عناصر در سنگ‌های رسوبی، آذرین و خاک را نشان می‌دهد.

جدول ۱۷-۲: میزان متوسط فراوانی برخی از عناصر در سنگ‌های مختلف

Element	Earths Crust	Ultramafic	Basalt	Granodiorite	Granite	Shale	LimeStone	Soil	River / Water
Ag	0.07	0.06	0.1	0.07	0.04	0.05	1	0.1	0.3
As	1.8	1	2	2	1.5	15	2.5	1-50	2
Au	0.004	0.005	0.004	0.004	0.004	0.004	0.005	-	0.002
Ba	425	2	250	500	600	700	100	100-3000	10
Be	2.8	-	0.5	2	5	3	1	6	-
Bi	0.17	0.02	0.15	-	0.1	0.18	-	-	-
Cd	0.2	-	0.2	0.2	0.2	0.2	0.1	1	-
Ce	60	8	35	40	46	50	10	-	0.06
Co	25	150	50	10	1	20	4	1-40	0.2
Cr	100	2000	200	20	4	100	10	5-1000	1
Cs	3	-	1	2	5	5	-	6	0.02
Cu	55	10	100	30	10	50	15	2-100	7
Hg	0.08	-	0.08	0.08	0.08	0.5	0.05	0.03	0.007
La	30	3.3	10.5	36	25	20	6	-	0.2
Li	20	-	10	25	30	60	20	5-200	3
Mn	950	1300	2200	1200	500	850	1100	850	7
Nb	20	15	20	20	20	20	-	-	-
Nd	28	3.4	17.8	26	18	24	3	-	0.2
Pb	12.5	0.1	5	15	20	20	8	2-200	3
Rb	90	-	30	120	150	140	5	20-500	1
Sb	0.2	0.1	0.2	0.2	0.2	1	-	5	1
Sc	16	10	38	10	5	15	5	-	0
Sn	2	0.5	1	2	3	4	4	10	-
Sr	375	1	465	450	285	300	500	50-1000	50
Te	0.001	0.001	0.001	0.001	0.001	0.01	-	-	-
Th	10	0.003	2.2	10	17	12	2	13	0.1
Ti	5700	3000	9000	8000	2300	4600	400	5000	3
Tl	0.45	0.05	0.1	0.5	0.75	0.3	-	0.1	-
U	2.7	0.001	0.6	3	4.8	4	2	1	0.4
V	135	50	250	100	20	130	15	20-500	0.9
W	1.5	0.5	1	2	2	2	0.5	-	0.03
Y	30	-	25	30	40	25	15	-	0.7
Zn	70	50	100	60	40	100	25	10-300	20
Zr	165	50	150	140	180	160	20	300	-

۶-۸-۲ - تحلیل ناهمگنی‌ها:

در مسیر دستیابی به یک جامعه همگن آماری، بایستی عوامل ناهمگن ساز را از منشا شناسایی و در راه حذف یا تعدیل آنها گامهای موثری برداشت. در نمونه‌های رسوبات آبراهه‌ای، تنوع لیتولوژی در سنگهای بالا دست از مهمترین عوامل ناهمگن ساز، محسوب می‌شود.

برای دستیابی به جوامع یکدست و همگون که از طریق آنها می‌توان به مقدار زمینه واقعی تری دست یافت، اقدام به جداسازی نمونه‌ها بر اساس سنگ بستر رخنمون دار در محدوده حوضه آبریز بالا دست هر نمونه شده است. این سنگها می‌توانند مقادیر زمینه متفاوتی از عناصر مورد بررسی را در بر داشته باشد. بعد از جداسازی تنوعات گوناگونی که در این حوضه‌ها می‌توانست وجود داشته باشد، (جوامع تک سنگی، دو سنگی و.....) یکدست گردیده و با روشهای آماری نتایج آنها نرمالایز گردیده و سپس نتایج حاصله با یکدیگر مقایسه شده و تشابهات و تضادهای بدست آمده، مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. این نتایج ماحصل پردازش پنج تیپ تک سنگی، هفت تیپ دوسنگی، سه تیپ سه‌سنگی، دو تیپ چهارسنگی، یک تیپ پنج سنگی و سه گروه کلاستری (متشكل از جوامع کمتر از نه نمونه) می‌باشد.

برای اینکه بینیم این ناهمگنی‌ها چه تاثیری می‌گذارند جدول ۱۸-۲ که مقایسه‌ای بین میانگین تمام گروههای سنگی و میانگین کل داده‌ها است، ترسیم گردید. همانطور که در این جدول مشخص است:

ن	مقدار طلا، نقره و آرسنیک در گروه کلاستر دوم و گروه دو سنگی MGS-Gr	به میزان دو برابر گروههای دیگر افزایش نسبی پیدا کرده است.
---	---	---

در مرحله بعد میانه تمامی گروههای سنگی با میانه کل مقایسه گردید. جدول ۱۹-۲ این مقایسه را نشان می‌دهد.

ن	با نگاه گذرا به این جداول می‌توان گروههای مهم برای تمرکز عناصر مختلف را شناسایی کرد.
ن	طلا و مخصوصاً آرسنیک (دو برابر) در گروه کلاستر دوم افزایش قابل ملاحظه‌ای نشان می‌دهد.

بنظر می‌رسد گروههای کلاستر دوم برای طلا حائز اهمیت بوده است.

جدول شماره ۲-۱۸: مقایسه میانگین تمامی گروه‌های سنگی با میانگین کل

	Au (PPb)	Ag (PPm)	Al (PPm)	As (PPm)	Ba (PPm)	Be (PPm)	Bi (PPm)	Ca (PPm)	Cd (PPm)	Ce (PPm)	Co (PPm)	Cr (PPm)	Cs (PPm)	Cu (PPm)	Fe (PPm)	Hg (PPm)	K (PPm)	La (PPm)	Li (PPm)	Mg (PPm)	Mn (PPm)	Mo (PPm)
Cluster 1	2.68	0.31	80869.52	12.48	421.36	2.22	3.09	22223.33	0.36	68.11	22.39	127.28	6.96	33.94	67444.29	0.11	17387.14	33.91	34.46	10733.43	1141.06	0.98
Cluster 2	7.61	0.57	81016.15	36.15	529.06	2.50	3.84	10805.85	0.57	79.42	19.01	102.71	6.95	26.91	72847.69	0.11	28108.46	38.07	35.82	9004.92	1249.88	1.32
Cluster 3	2.74	0.26	88912.22	11.94	263.66	1.47	3.41	43941.11	0.30	52.55	25.91	238.16	7.53	41.13	68068.89	0.13	9847.44	23.82	27.59	17116.67	965.12	0.69
AL	2.91	0.33	82838.00	9.06	297.51	1.81	2.48	29299.33	0.28	60.06	30.05	153.59	10.92	37.95	77342.67	0.10	12339.80	27.92	26.66	12199.87	1131.79	0.80
And	2.91	0.31	84501.83	7.60	397.03	1.76	3.53	25592.33	0.30	60.98	23.42	147.82	6.30	41.36	72498.49	0.11	16211.83	29.16	35.45	12951.68	1220.80	0.86
CHS	3.05	0.41	79458.75	12.66	466.89	2.32	3.23	24064.06	0.47	72.83	24.45	159.76	5.95	38.15	68277.19	0.10	18547.50	35.58	45.38	12569.28	1361.33	1.11
Gr	3.66	0.31	84095.04	11.22	265.12	1.58	3.72	31451.12	0.32	67.50	31.48	129.81	14.49	34.46	95490.92	0.14	14128.81	29.19	21.73	11948.67	1383.92	1.33
MGS	3.73	0.31	78054.29	14.13	457.99	2.39	2.72	18636.00	0.36	68.51	21.49	138.24	5.86	34.01	64396.49	0.10	19144.94	34.30	41.95	10529.08	1102.93	0.98
CHS-And	2.83	0.36	85863.46	8.93	407.38	1.91	3.56	26976.92	0.38	67.87	24.48	142.02	6.52	37.40	75765.77	0.11	18680.77	31.53	40.61	12395.77	1198.21	1.06
CHS-MGS	2.15	0.26	77618.82	11.27	418.80	2.37	2.30	28392.00	0.41	75.26	23.18	151.62	6.30	33.66	67124.12	0.11	17668.18	39.38	46.06	12168.88	1199.41	0.92
Gr-AL	2.24	0.34	81851.92	10.15	225.53	1.24	4.37	38086.46	0.33	63.31	37.17	114.68	17.98	34.87	110483.08	0.15	10890.54	26.77	17.38	12533.79	1397.77	1.45
GR-And	2.63	0.26	84249.62	8.82	370.09	1.67	3.72	18621.73	0.34	57.13	23.20	146.30	6.31	35.80	67916.15	0.10	14248.58	27.32	31.92	11583.77	1034.25	0.84
MGS-AL	4.11	0.27	78752.73	14.84	535.43	2.79	2.61	16338.18	0.29	75.12	21.10	122.70	6.70	29.24	67716.82	0.10	21852.50	37.43	39.98	8891.95	1211.61	1.02
MGS-And	4.19	0.30	82619.39	12.88	408.92	2.06	3.88	22959.08	0.37	65.60	23.46	153.30	6.27	38.53	70517.27	0.11	17127.85	31.81	38.04	12076.38	1235.62	0.95
MGS-Gr	7.50	0.29	79986.00	13.31	432.37	2.09	3.52	21204.50	0.31	70.05	23.74	153.98	8.80	28.37	78592.50	0.11	17738.65	32.73	31.59	11807.90	1290.91	1.24
CHS-MGS-And	3.11	0.32	81947.78	10.65	420.45	2.04	3.64	26443.00	0.35	69.67	23.42	136.55	6.10	37.57	72266.67	0.11	19728.33	33.80	41.30	12167.56	1222.33	0.96
MGS-Gr-AL	2.91	0.23	77830.00	11.36	448.50	1.87	2.83	25387.20	0.27	67.24	25.01	262.76	8.22	34.79	67312.00	0.11	18313.30	31.48	29.00	13180.40	1111.79	0.99
MGS-Gr-And	3.82	0.26	82685.83	15.16	410.58	1.85	3.26	20312.83	0.35	64.70	24.97	144.61	8.21	31.29	73571.67	0.11	17006.08	30.27	30.71	10950.83	1173.09	0.85
CHS-MGS-Gr-AL	2.44	0.22	77177.00	12.04	421.53	2.23	3.35	25744.00	0.29	75.64	23.22	110.08	10.47	24.72	76277.00	0.12	22118.00	35.64	28.55	9884.60	1395.43	1.31
CHS-MGS-Gr-And	2.41	0.29	82304.62	8.70	422.41	1.95	4.08	33260.85	0.34	70.31	22.25	119.58	5.91	37.07	69179.23	0.11	18563.08	33.84	38.16	10419.23	1112.33	0.91
CHS-MGS-Gr-And-AL	3.49	0.27	81987.14	16.16	404.44	2.07	3.16	25356.43	0.33	71.69	23.07	143.04	8.06	32.31	77355.71	0.12	18960.71	34.24	33.68	11453.79	1219.07	1.03
Total 740	3.44	0.31	82257.84	11.59	377.03	1.91	3.47	26043.74	0.34	66.52	25.81	141.29	8.98	35.86	78132.59	0.12	16575.48	31.27	32.84	11887.76	1244.78	1.07

	Na (PPm)	Nb (PPm)	Ni (PPm)	P (PPm)	Pb (PPm)	Rb (PPm)	S (PPm)	Sn (PPm)	Sb (PPm)	Sc (PPm)	Sr (PPm)	Te (PPm)	Th (PPm)	Ti (PPm)	Tl (PPm)	U (PPm)	V (PPm)	W (PPm)	Y (PPm)	Zn (PPm)	Zr (PPm)
Cluster 1	11960.10	19.18	73.28	969.24	39.49	70.19	831.33	3.45	3.20	19.19	185.57	0.31	18.63	6462.33	1.05	6.14	154.96	1.74	43.59	100.17	200.08
Cluster 2	15565.54	21.26	65.73	965.02	42.15	101.89	441.62	4.76	4.18	13.88	100.96	0.32	20.37	6293.62	1.06	6.45	106.52	2.20	43.10	124.34	158.60
Cluster 3	11449.89	16.69	83.63	790.99	39.49	38.85	580.36	2.87	3.19	27.43	235.39	0.35	18.02	6943.33	1.15	5.43	176.97	1.46	37.52	84.07	164.13
AL	13554.13	20.50	86.73	1326.99	36.33	51.50	586.49	3.52	3.58	21.67	184.89	0.36	19.97	10048.00	1.30	6.50	177.20	1.70	40.50</td		

جدول شماره ۲-۱۹: مقایسه میانگین تمامی گروه‌های سنگی با میانگین کل

	Au (PPb)	Ag (PPm)	Al (PPm)	As (PPm)	Ba (PPm)	Be (PPm)	Bi (PPm)	Ca (PPm)	Cd (PPm)	Ce (PPm)	Co (PPm)	Cr (PPm)	Cs (PPm)	Cu (PPm)	Fe (PPm)	Hg (PPm)	K (PPm)	La (PPm)	Li (PPm)	Mg (PPm)	Mn (PPm)	Mo (PPm)
Cluster 1	2.70	0.28	81130.00	9.62	410.80	1.77	2.88	20940.00	0.30	62.77	21.91	127.00	6.51	33.09	66760.00	0.11	16990.00	29.63	32.37	10850.00	1118.00	0.95
Cluster 2	3.60	0.26	81890.00	26.24	548.70	2.42	3.89	10220.00	0.40	78.61	19.94	109.20	6.39	26.46	66730.00	0.11	27870.00	36.36	37.20	9111.00	1271.00	1.37
Cluster 3	3.00	0.20	87860.00	11.48	257.60	1.51	3.38	43580.00	0.28	50.66	25.87	204.70	7.31	40.00	70400.00	0.14	8757.00	22.88	27.79	17030.00	965.10	0.65
AL	2.70	0.30	81640.00	5.49	259.60	1.58	2.36	27540.00	0.23	62.42	30.50	132.60	11.74	32.60	73340.00	0.09	11090.00	28.83	26.25	10780.00	1137.00	0.82
And	2.60	0.30	85075.00	6.84	391.80	1.72	3.57	23350.00	0.28	60.04	23.43	139.35	6.01	38.09	72115.00	0.11	16370.00	29.13	35.11	12430.00	1152.00	0.85
CHS	2.70	0.41	83245.00	10.64	403.60	2.39	3.49	12895.00	0.47	74.82	25.75	158.15	5.78	38.83	69920.00	0.10	18940.00	36.37	46.13	11090.00	1334.00	1.15
Gr	2.00	0.29	82150.00	4.95	220.50	1.49	3.74	32660.00	0.31	69.53	29.74	106.70	13.79	31.72	96140.00	0.14	12110.00	30.40	19.55	11680.00	1379.00	1.15
MGS	2.70	0.27	78970.00	11.91	436.30	2.32	2.87	13010.00	0.34	68.08	21.75	138.00	5.80	33.75	65380.00	0.10	18770.00	34.30	43.18	10250.00	1054.00	0.98
CHS-And	2.30	0.35	84770.00	6.97	397.80	1.82	3.90	22355.00	0.34	67.53	23.94	137.15	6.37	36.19	74690.00	0.12	19160.00	30.99	40.26	11910.00	1186.50	0.94
CHS-MGS	2.10	0.25	76380.00	9.50	420.40	2.33	2.84	19790.00	0.37	76.93	21.82	144.60	5.58	34.81	66060.00	0.11	17060.00	39.31	47.43	12390.00	1139.00	0.91
Gr-AL	1.80	0.31	80980.00	1.75	181.05	1.10	4.14	38515.00	0.31	63.89	38.11	98.07	16.22	34.83	98215.00	0.15	8125.50	26.38	15.78	12800.00	1336.50	1.02
GR-And	2.40	0.25	84560.00	7.74	358.70	1.71	3.83	14730.00	0.30	59.39	23.54	122.55	6.35	34.76	67330.00	0.10	14805.00	28.38	31.92	11470.00	1069.00	0.84
MGS-AL	2.50	0.25	78975.00	12.78	512.60	2.91	2.58	13700.00	0.27	73.64	19.20	111.70	5.85	27.75	66890.00	0.10	22390.00	36.69	38.31	9062.50	1055.00	0.93
MGS-And	2.60	0.29	83920.00	9.79	390.50	1.97	3.91	21115.00	0.32	65.45	23.76	140.50	6.23	38.32	70685.00	0.11	16510.00	31.64	39.12	11470.00	1167.50	0.93
MGS-Gr	2.45	0.27	79335.00	11.72	370.00	2.05	3.65	17220.00	0.30	67.27	23.24	126.10	7.61	26.68	71700.00	0.11	20925.00	33.44	30.30	10760.50	1253.50	0.93
CHS-MGS-And	3.05	0.30	81500.00	8.07	421.25	1.88	3.66	25105.00	0.34	71.64	23.80	136.75	6.04	36.20	70730.00	0.11	18515.00	32.60	40.89	11480.00	1222.50	0.95
MGS-Gr-AL	2.30	0.20	79645.00	8.55	485.30	1.98	3.09	15090.00	0.25	69.96	22.47	125.75	7.41	34.73	66410.00	0.11	21385.00	35.61	26.99	11191.50	1032.50	0.87
MGS-Gr-And	2.70	0.23	83825.00	11.21	398.65	1.82	3.44	16175.00	0.33	64.10	23.13	130.05	7.29	32.77	72480.00	0.11	17175.00	28.81	29.20	10639.50	1170.50	0.80
CHS-MGS-Gr-AL	2.00	0.20	76415.00	11.66	427.05	2.16	3.35	20675.00	0.29	75.08	20.00	97.09	11.02	22.20	70550.00	0.12	25235.00	36.36	28.80	8498.50	1432.00	1.02
CHS-MGS-Gr-And	2.20	0.29	86400.00	9.47	416.90	1.85	4.45	16720.00	0.31	71.58	22.56	116.40	6.06	34.66	70150.00	0.11	17320.00	33.75	35.65	11040.00	1178.00	0.93
CHS-MGS-Gr-And-AL	2.35	0.25	81120.00	12.16	402.80	2.07	3.37	21080.00	0.29	70.70	23.31	146.95	7.74	31.15	75870.00	0.12	17450.00	34.62	34.21	11660.00	1235.50	0.98
Total 740	2.40	0.28	82120.00	8.60	384.15	1.83	3.49	22660.00	0.31	66.17	23.86	129.35	6.60	34.88	71990.00	0.11	16585.00	31.23	33.48	11340.00	1180.50	0.93

	Na (PPm)	Nb (PPm)	Ni (PPm)	P (PPm)	Pb (PPm)	Rb (PPm)	S (PPm)	Sn (PPm)	Sb (PPm)	Sc (PPm)	Sr (PPm)	Te (PPm)	Th (PPm)	Ti (PPm)	Tl (PPm)	U (PPm)	V (PPm)	W (PPm)	Y (PPm)	Zn (PPm)	Zr (PPm)
Cluster 1	11320.00	17.15	71.26	834.80	37.43	67.08	709.30	3.37	3.14	18.89	183.30	0.32	17.99	6173.00	1.03	6.01	152.90	1.62	38.74	96.47	178.30
Cluster 2	15090.00	20.31	66.06	954.60	42.27	102.60	443.60	4.57	4.50	13.42	98.65	0.32	19.97	5784.00	1.04	6.18	113.30	2.05	43.08	114.20	164.60
Cluster 3	12070.00	17.96	80.16	776.40	39.55	36.80	504.30	2.82	2.90	26.19	216.50	0.36	19.50	6876.00	1.16	5.39	166.60	1.40	37.30	81.57	150.80
AL	15240.00	21.13	82.13	1205.00	37.52	51.33	529.50	3.50	3.42	21.36											

۷-۸-۲ - سیماهای ژئوشیمیایی جوامع مختلف بر اساس سنگ بستر بالا دست

برای تعیین سیماهای ژئوشیمیایی جوامع مختلف، نمونه‌های برداشت شده از حوضه‌های آبریز مختلف بر اساس سنگ بالا دست به صورت زیر عمل شد:

- مقدار میانگین در کل جامعه و در تیپهای مختلف گروههای تک سنگی مختلف محاسبه گردید.
- در یک سری کاهنده Descending میانگین عناصر بر حسب کاهش مقدار فراوانی آنها ردیف گردیدند.
- مقایسه مکان قرارگیری هر عنصر در تیپهای مختلف نسبت به مکان قرارگیری همان عنصر در سری کلی بررسی گردید.

جدول شماره ۲۰-۲ نتایج این بررسی‌ها را نشان میدهد. این مقایسه بین گروههای CHS, And, Al, Gr, MGS و جامعه کل صورت گرفته است.

در روش دیگر برای مقایسه مقدار زمینه عناصر در جوامع سنگی مختلف از نمودارهای ستونی Column استفاده شده است. در این روش ابتدا میانه‌های جوامع سنگی با میانه کل مقایسه گردید. اشکال Chart ۳۵-۲ الی ۳۷-۲ این نمودارها را نشان می‌دهد.

در مقایسه‌ای دیگر، میانگین گروههای مختلف باهم مقایسه شده است این نمودارها در اشکال ۳۸-۲ الی ۴۰-۲ آورده شده است.

۹-۸-۲ - تعیین شاخص غنی شدگی Enrichment Index

یکی از مسائل پیچیده در بررسی‌های ژئوشیمیایی، بررسی همزمان تغییرات چند متغیر مورد نظر در یک نقطه و در نهایت انعکاس نحوه تغییرات آن می‌باشد. در واقع مسئله اصلی بیان بستگی بین مقادیر غلظت تعدادی از عناصر به منظور نمایش الگوی تغییرات همزمان آنها در یک مکان است. از آنجا که مقایسه جدایانه نقشه‌های مربوط به هر متغیر مشکلاتی را ایجاد می‌نماید، بنابراین عاقلانه تر آن است که از روش‌هایی استفاده نماییم که منعکس کننده تغییرات کلی در محل نمونه‌ها باشند. ساده‌ترین راه استفاده از نسبت عناصر مورد نظر است. برای این منظور می‌توان از شاخص غنی شدگی استفاده نمود.

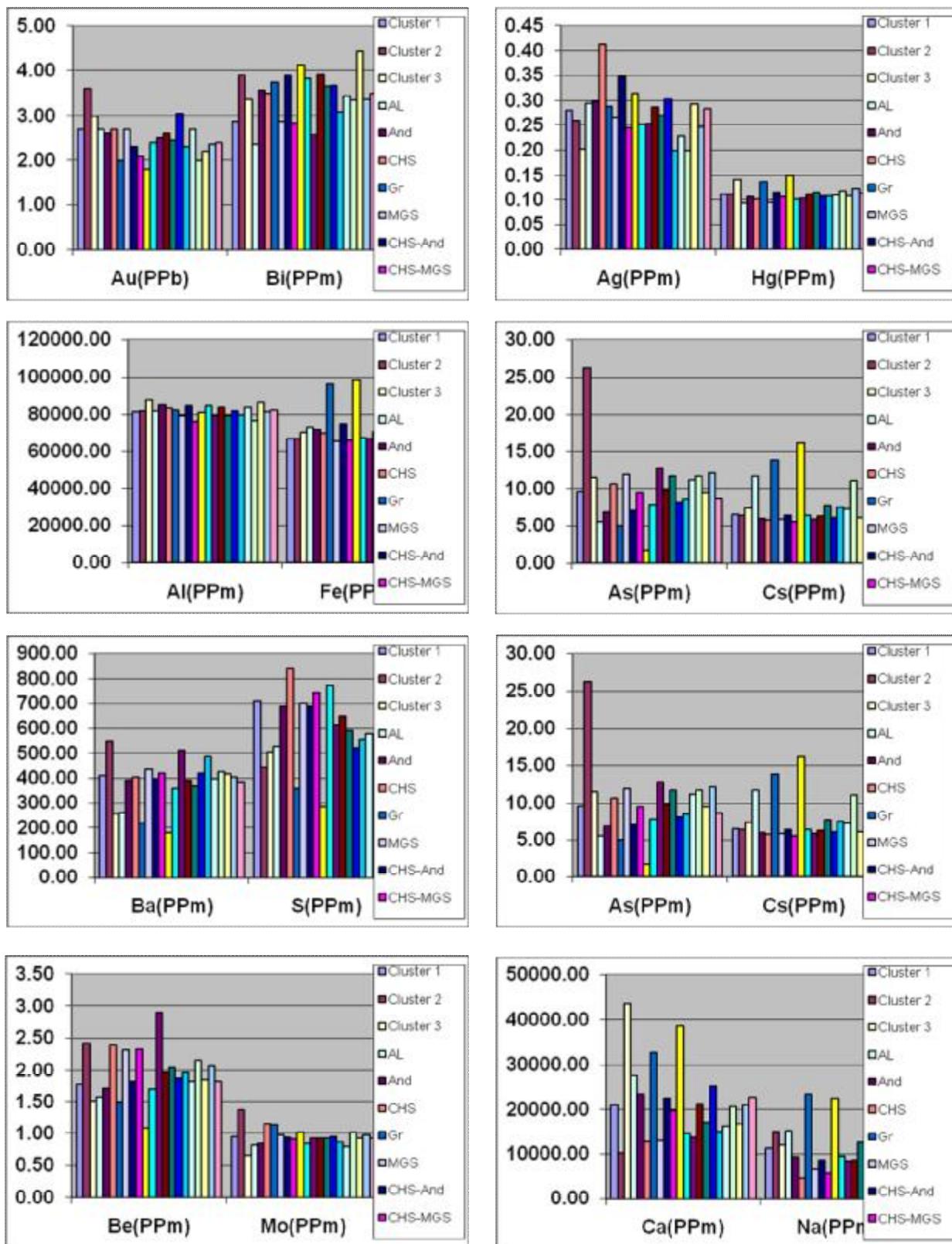
شاخص غنی شدگی بنا به تعریف عبارت است از نسبت فراوانی عنصر موردنظر در هر نمونه به میانه یا میانگین همان عنصر در جامعه‌ای که نمونه به آن متعلق است.

بنابراین نه تنها غلط است یک عنصر در شاخص غنی شدگی موثر است بلکه فراوانی آن عنصر در کل جامعه هم در شاخص غنی شدگی موثر است. لذا اگر فراوانی محلی و منطقه‌ای یک عنصر هر دو با شبیه ثابتی افزایش یا کاهش یابد شاخص غنی شدگی ثابت خواهد ماند چرا که صورت و مخرج این کسر به یک نسبت افزایش یا کاهش می‌یابد. بنابراین شاخص غنی شدگی تاحد زیادی مستقل از تغییرات سنگ شناسی است لذا می‌توان با محاسبه شاخص غنی شدگی برای هر جامعه سنگی آن جامعه را مستقل از اثر سنگ شناسی کرد.

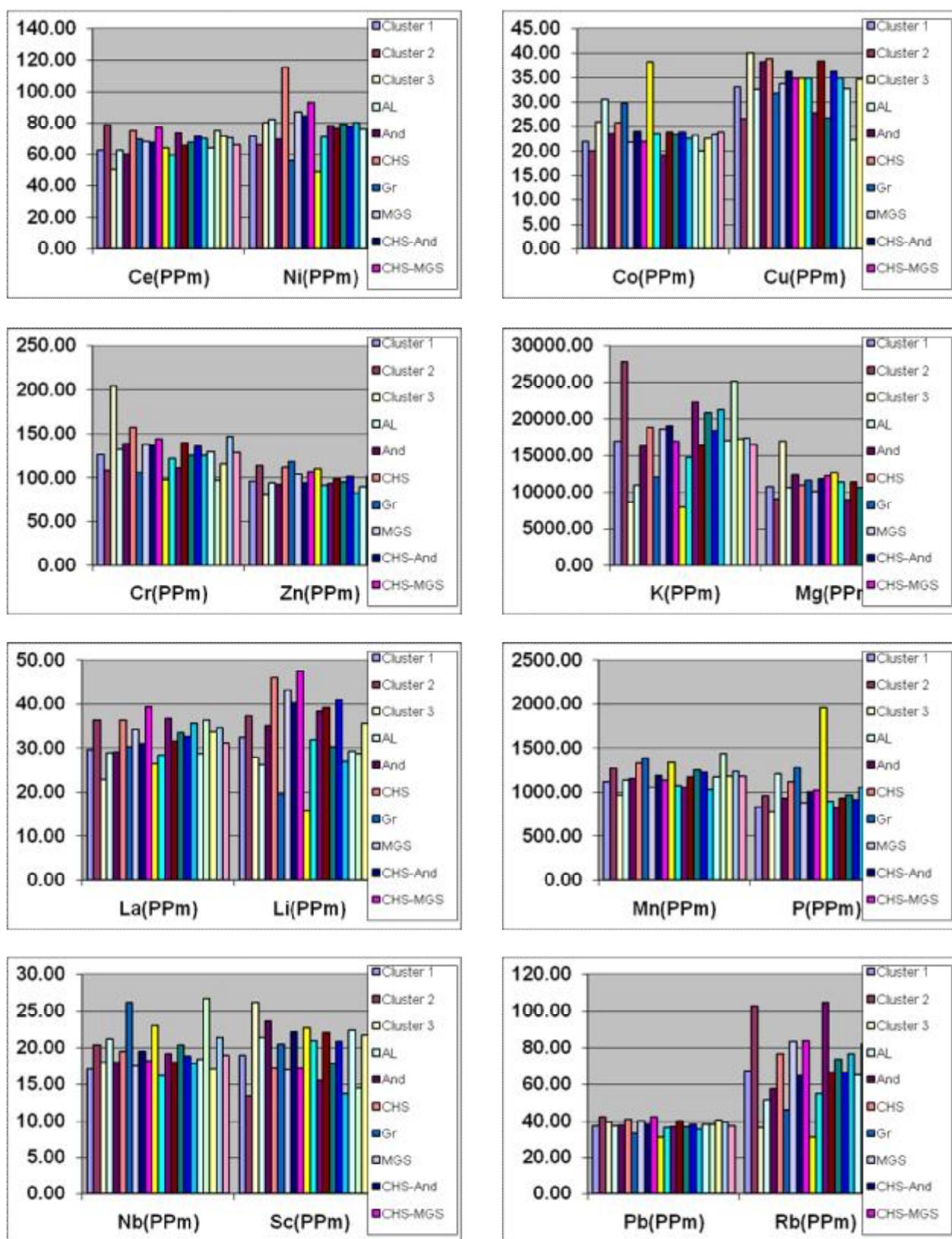
برای محاسبه شاخص غنی شدگی از فرمول $E_i = C_i / (C_{med})^i$ استفاده شده است. در این رابطه E_i برابر با شاخص غنی شدگی، C_i مقدار فراوانی عنصر i در یک نمونه معین و $(C_{med})^i$ مقدار زمینه همان عنصر (مقدار میانه یا میانگین) در جامعه مربوطه است. بخاطر اینکه میانه مستقل از تابع توزیع است و مستقل از مقادیر حدی است، در بسیاری از موارد از این مقدار استفاده می‌شود.

علاوه بر خاصیت از بین بردن اثر لیتوژیکی، شاخص غنی شدگی خواص دیگری هم دارد که از آن جمله عبارتند از :

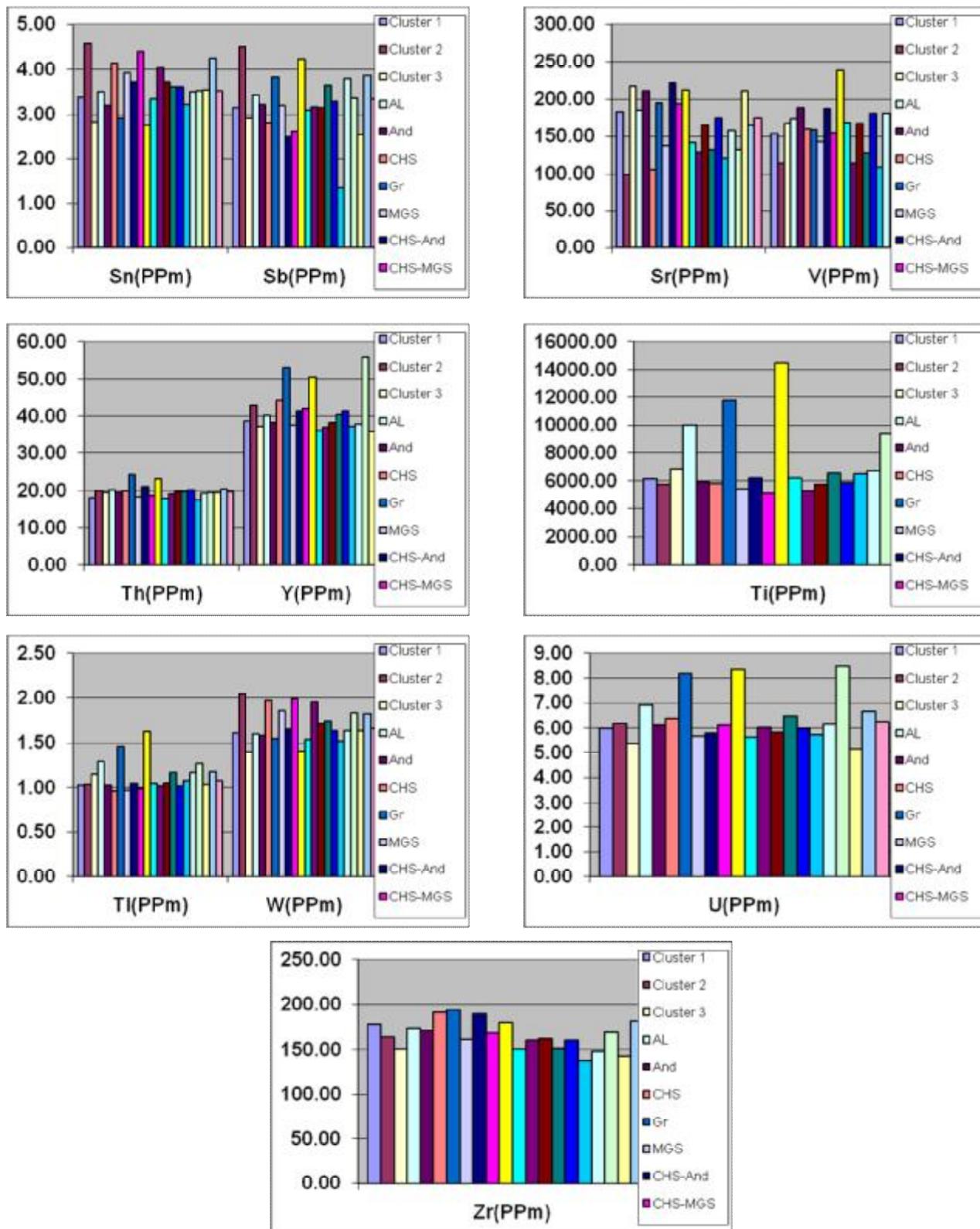
- ۱- شاخص غنی شدگی باعث خنثی سازی خطاهای نسبی می‌شود زیرا که برای محاسبه شاخص غنی شدگی هر متغیر فراوانی آن عنصر به میانه و میانگین جامعه تقسیم گردیده است.
- ۲- کاربرد شاخص غنی شدگی تا حدودی باعث شدت بخشی به ناهنجاریها شده لذا ناهنجاریها بارزتر می‌شوند.

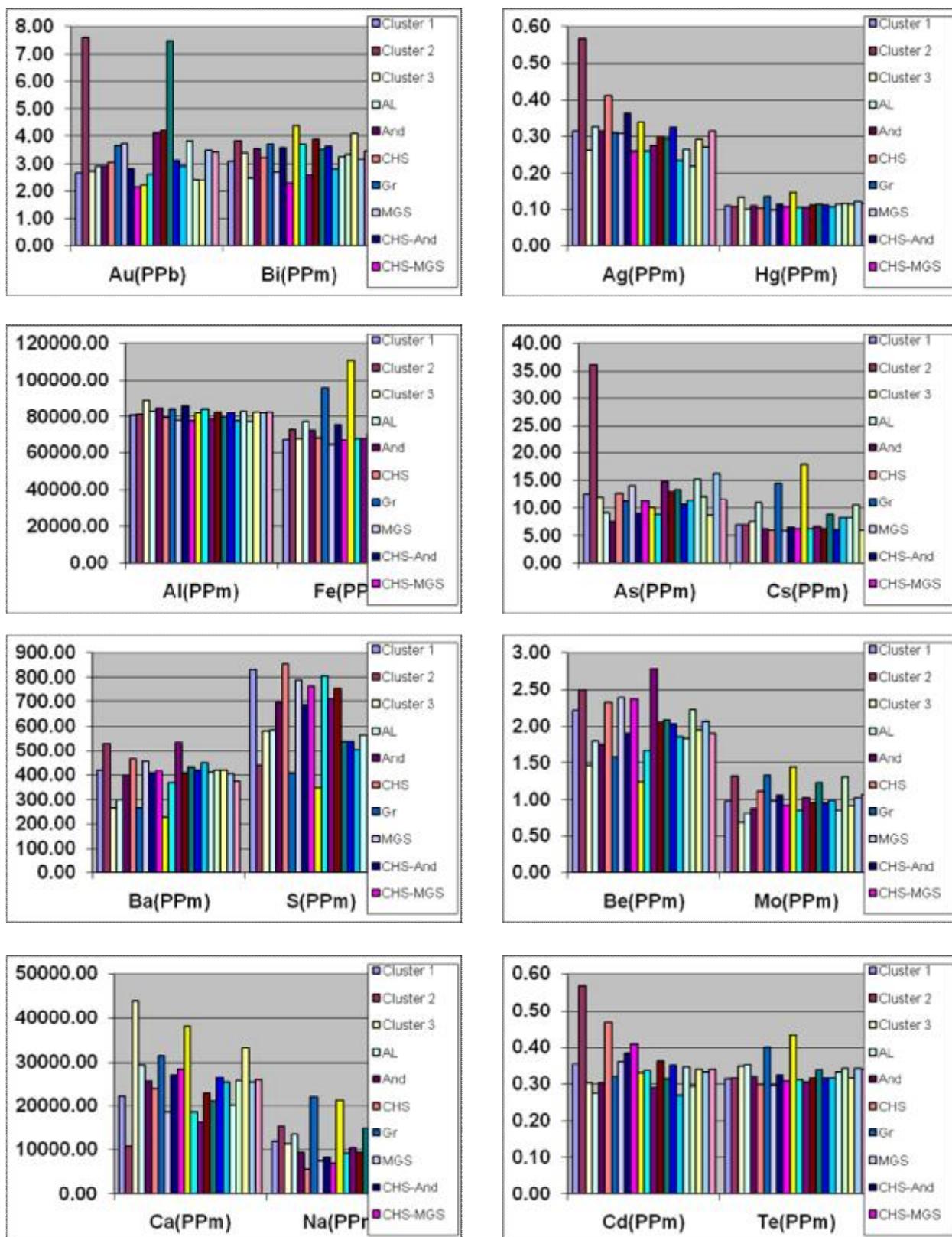
شکل ۲-۳۵: مقایسه میانه کلی عناصر با میانه‌های جوامع مختلف

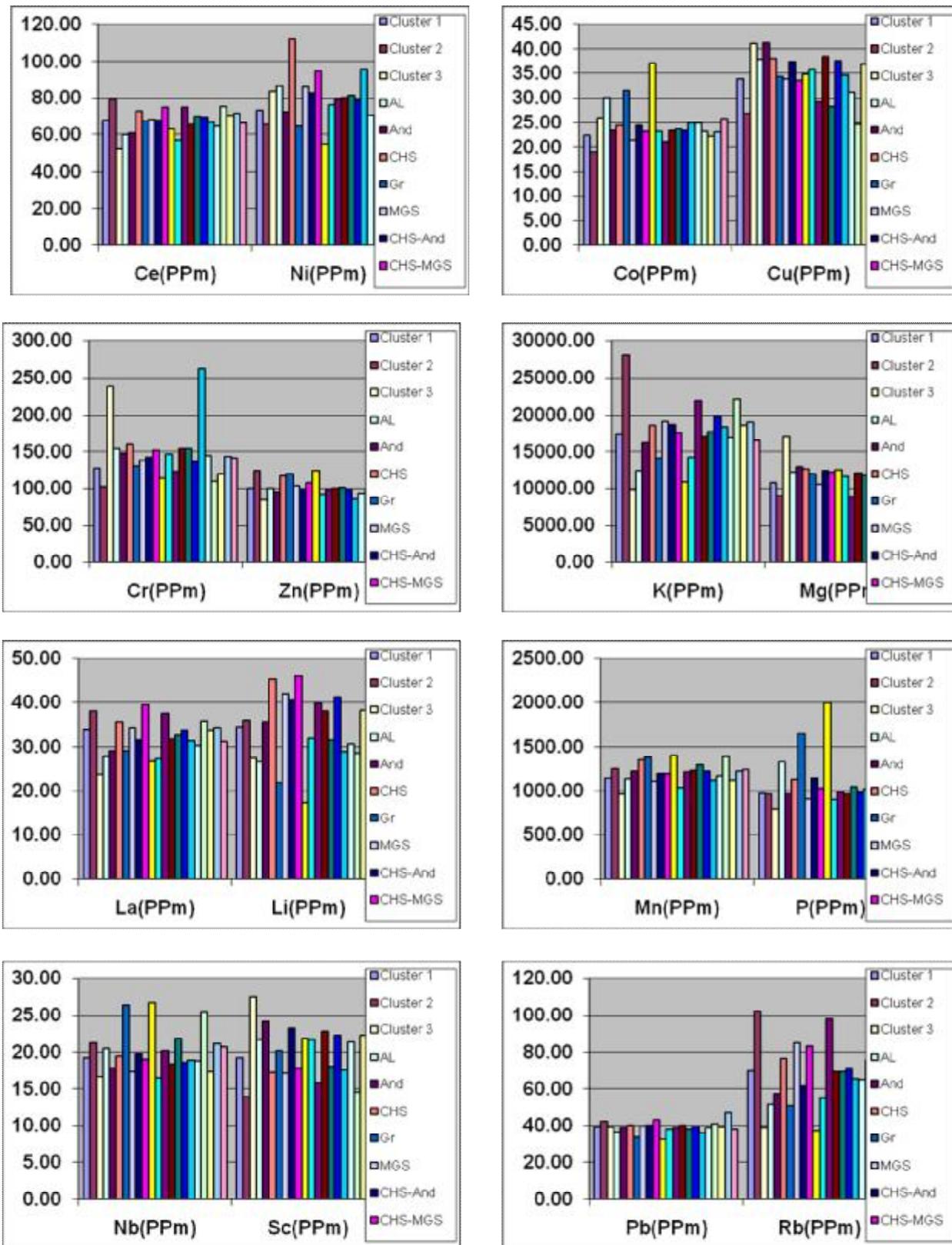
شکل ۲: مقایسه میانه کلی عناصر با میانه‌های جوامع مختلف

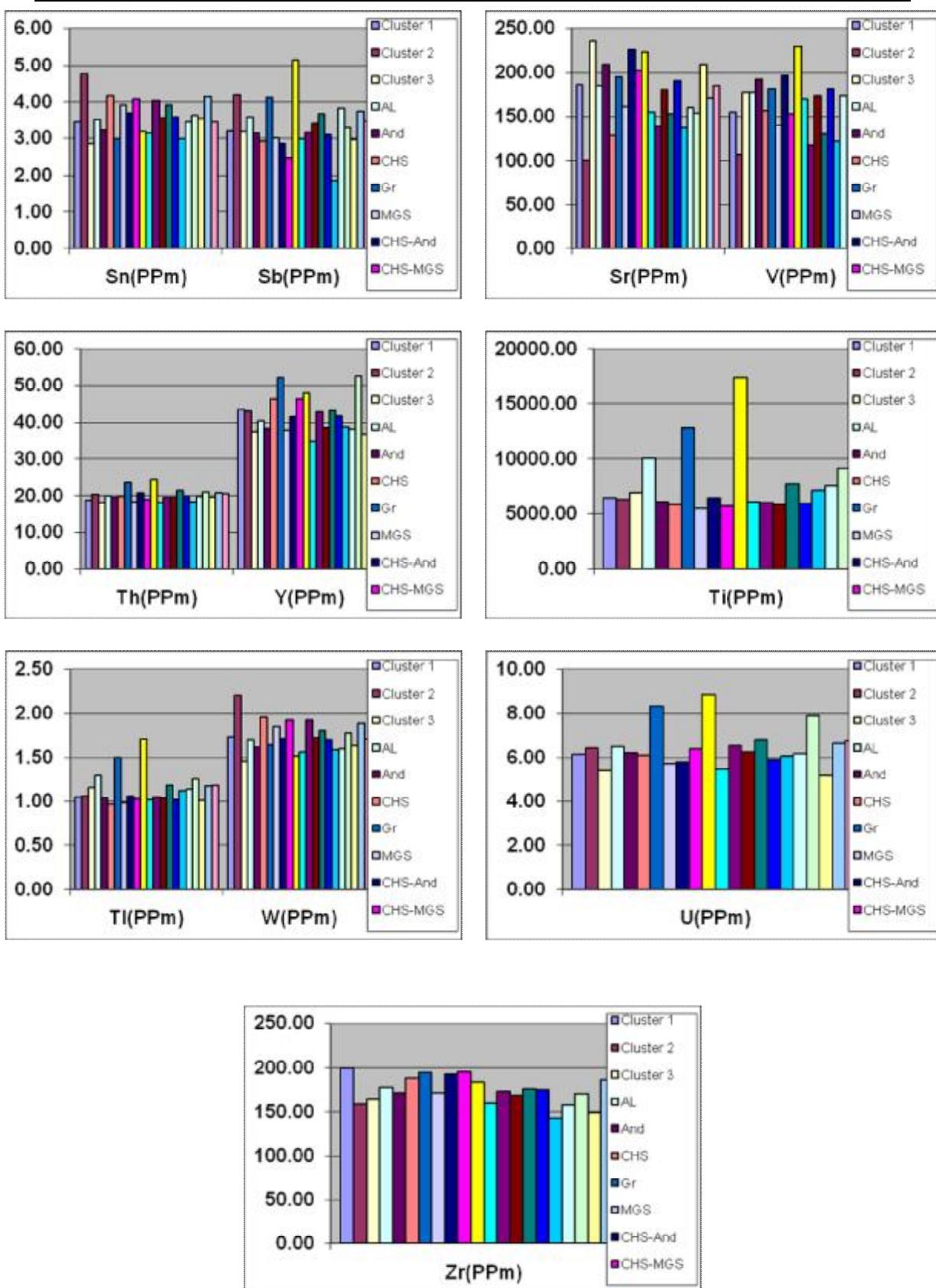
شکل ۲-۳۷: مقایسه میانه کلی عناصر با میانه‌های جوامع مختلف

شکل ۲-۳۸: مقایسه میانه کلی عناصر با میانگین‌های جوامع مختلف

شکل ۲-۳۹: مقایسه میانه کلی عناصر با میانگین‌های جوامع مختلف

شکل ۲-۴۰: مقایسه میانه کلی عناصر با میانگین‌های جوامع مختلف

۱-۸-۹-۱- محاسبه پارامترهای آماری و توسمی هیستوگرامهای شاخص غنی شدگی

اطلاع از پارامترهای آماری جامعه شاخص غنی شدگی و همچنین نوع توزیع جامعه، اولین شرط برای ادامه روند داده پردازی می‌باشد. بدین منظور ابتدا فایل شاخصهای غنی شدگی توسط نرم افزار spss مورد پردازش قرار گرفت و جداول پارامترهای آماری داده‌های E_i و بعد از آن پارامترهای آماری داده‌های لگاریتمی $\ln E_i$ تنظیم و تهییه گردید (جداول ۲۱-۲ و ۲۲-۲). همانطور که در جداول پیداست اکثر عناصر بعد از لگاریتم گرفتن توزیع نسبتاً نرمالی پیدا کرده‌اند و برای ترسیم نقشه‌ها آماده می‌باشند. بعبارتی تابع اولیه جامعه شاخص غنی شدگی، یک تابع لاغ نرمال بوده که پس از لگاریتم گرفتن به یک جامعه بالنسبه نرمال نزدیک شده‌اند.

در مرحله بعد هیستوگرامهای شاخص غنی شدگی و لگاریتم آنها ترسیم گردید. شکل ۴۱-۲ شاخص غنی شدگی عناصر Au,As,Zn,Sb را نشان می‌دهد و بقیه هیستوگرامها در بخش ضمیمه آورده شده است.

همانطور که در مقایسه هیستوگرامها مشخص است اکثربیت عناصر بجز عناصر Al,Bi,Hg,Th پس از لگاریتم گرفتن به جامعه نرمال نزدیک شده‌اند و برای ترسیم نقشه داده پردازیهای بعد باید از جامعه لگاریتمی استفاده کرد.

جدول شماره ۲۱-۲: جدول پارامترهای آماری ضرایب غنی شدگی

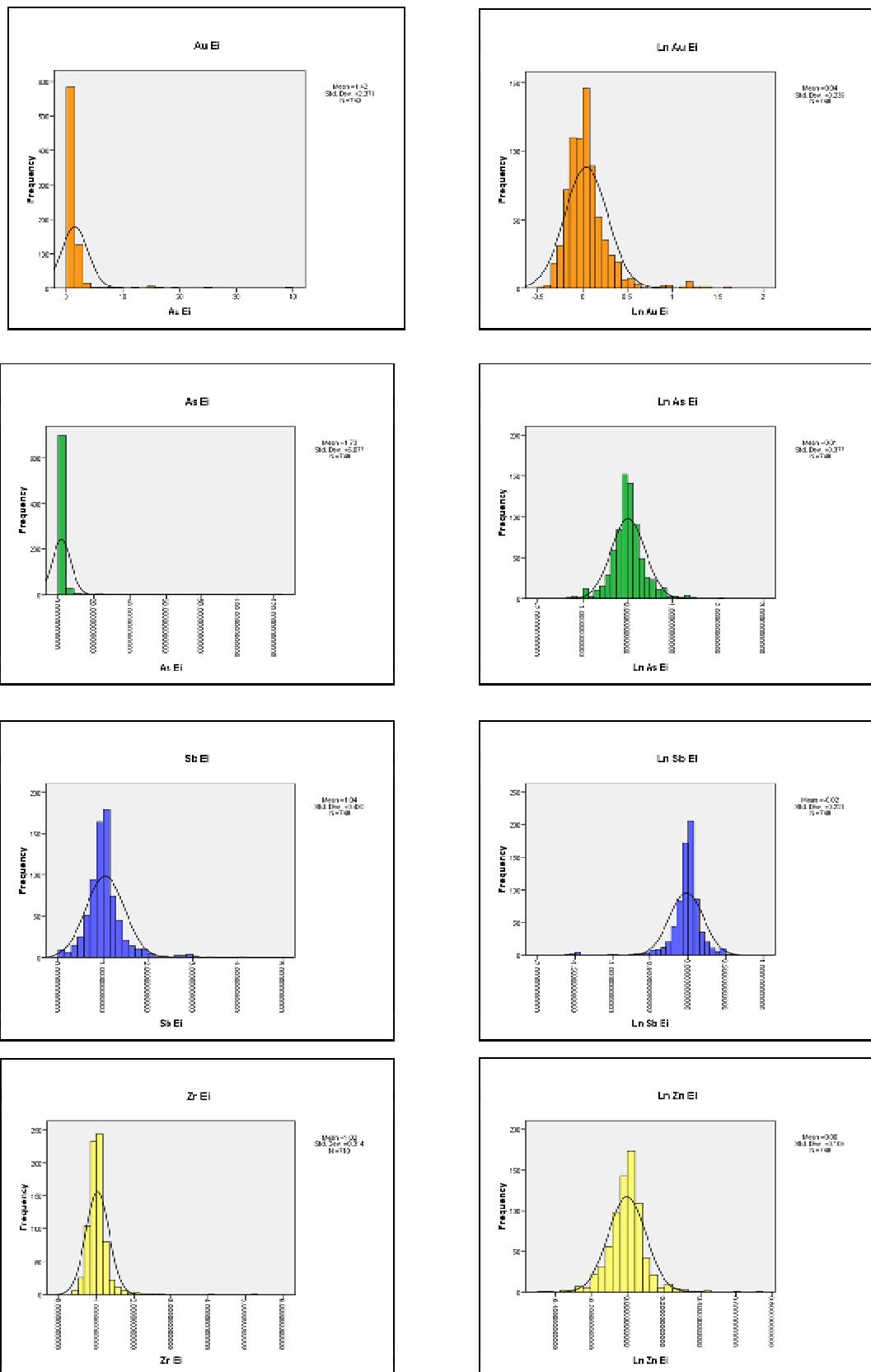
		Au Ei	Ag Ei	Al Ei	As Ei	Ba Ei	Be Ei	Bi Ei	Ca Ei	Cd Ei	Ce Ei	Co Ei	Cr Ei	Cs Ei	Cu Ei	Fe Ei	Hg Ei	K Ei	La Ei	Li Ei	Mg Ei	Mn Ei	Mo Ei
N	Valid	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740
	Missing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mean		1.42	1.08	1.00	1.73	1.08	1.04	0.98	1.18	1.10	1.00	1.01	1.11	1.05	1.04	1.01	1.00	1.06	1.00	1.03	1.03	1.03	1.10
Std. Error of Mean		0.09	0.02	0.00	0.19	0.02	0.01	0.01	0.03	0.02	0.01	0.01	0.02	0.01	0.01	0.01	0.01	0.02	0.01	0.01	0.01	0.01	0.02
Median		1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.01	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.01
Mode		1.00	0.67	1.00	.102040816327(a)	1.00	.840000000000(a)	0.67	1.00	0.33	.941833333333(a)	.69292929293(a)	1.00	0.88	.800000000000(a)	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	.8824(a)
Std. Deviation		2.37	0.66	0.10	5.08	0.43	0.29	0.34	0.87	0.48	0.20	0.24	0.61	0.38	0.37	0.22	0.18	0.44	0.22	0.31	0.31	0.31	0.53
Variance		5.62	0.43	0.01	25.77	0.18	0.08	0.12	0.75	0.23	0.04	0.06	0.37	0.14	0.14	0.05	0.03	0.19	0.05	0.10	0.10	0.10	0.28
Skewness		9.59	16.77	0.02	18.59	3.22	1.45	0.15	4.55	4.41	0.30	1.08	3.96	1.78	2.33	2.25	0.12	1.50	0.37	1.41	0.99	2.14	2.96
Std. Error of Skewness		0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09
Kurtosis		118.04	380.81	3.52	422.33	15.41	4.10	1.02	37.78	35.70	3.31	3.90	23.33	5.80	11.91	16.14	0.01	3.35	3.02	4.02	2.24	11.45	17.30
Std. Error of Kurtosis		0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18
Range		40.00	15.66	0.99	121.40	3.93	2.25	2.50	11.17	5.77	1.85	2.11	6.74	2.84	3.43	3.00	1.17	2.80	1.95	2.18	2.39	3.25	6.02
Minimum		0.00	0.52	0.48	0.05	0.33	0.41	0.06	0.22	0.32	0.32	0.42	0.14	0.28	0.22	0.00	0.48	0.23	0.27	0.39	0.17	0.35	0.28
Maximum		40.00	16.18	1.47	121.44	4.27	2.67	2.55	11.39	6.09	2.17	2.54	6.88	3.12	3.65	3.00	1.64	3.03	2.22	2.57	2.56	3.60	6.30
Sum		1049.00	800.26	739.76	1278.17	802.81	772.15	725.60	873.65	812.62	738.23	750.41	823.38	775.15	773.08	751.00	742.24	782.68	737.92	761.91	765.36	762.44	816.55
Percentiles	25	0.78	0.80	0.94	0.68	0.89	0.87	0.79	0.70	0.85	0.89	0.87	0.81	0.85	0.84	0.91	0.87	0.80	0.88	0.84	0.84	0.85	0.78
	50	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.01	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.01
	75	1.31	1.25	1.05	1.49	1.14	1.16	1.18	1.43	1.24	1.10	1.12	1.21	1.16	1.19	1.10	1.12	1.19	1.11	1.15	1.17	1.15	1.25
	90	1.95	1.51	1.11	2.64	1.41	1.39	1.39	1.95	1.56	1.21	1.30	1.50	1.47	1.41	1.22	1.23	1.59	1.24	1.37	1.41	1.36	1.64
	99	15.15	2.09	1.32	16.47	3.23	2.15	1.86	4.48	2.53	1.57	1.89	4.00	2.68	2.44	1.76	1.45	2.61	1.61	2.30	2.02	2.13	3.08

		Na Ei	Nb Ei	Ni Ei	P Ei	Pb Ei	Rb Ei	S Ei	Sn Ei	Sb Ei	Sc Ei	Sr Ei	Te Ei	Th Ei	Ti Ei	Tl Ei	U Ei	V Ei	W Ei	Y Ei	Zn Ei	Zr Ei	
N	Valid	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740
	Missing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mean		1.04	1.02	1.06	1.10	1.02	1.04	1.09	1.02	1.04	1.01	1.06	1.01	1.00	1.05	1.01	1.02	1.03	1.02	1.01	1.02	1.03	
Std. Error of Mean		0.02	0.01	0.02	0.02	0.01	0.01	0.02	0.01	0.02	0.01	0.02	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	
Median		1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	
Mode		1.00	.875000000000(a)	.762643678161(a)	1.00	1.06	.77233115468(a)	1.00	1.11	1.03	.512195121951(a)	1.00	1.00	1.00	1.00								

جدول شماره ۲۲-۲: جدول پارامترهای آماری ضرایب غنی شدگی

		Ln Au Ei	Ln Ag Ei	Ln Al Ei	Ln As Ei	Ln Ba Ei	Ln Be Ei	Ln Bi Ei	Ln Ca Ei	Ln Cd Ei	Ln Ce Ei	Ln Co Ei	Ln Cr Ei	Ln Cs Ei	Ln Cu Ei	Ln Fe Ei	Ln Hg Ei	Ln K Ei	Ln La Ei	Ln Li Ei	Ln Mg Ei	Ln Mn Ei	Ln Mo Ei
N	Valid	737	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740
	Missing	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mean		0.04	0.01	0.00	0.01	0.01	0.00	-0.04	0.00	0.01	-0.01	-0.01	0.01	0.00	0.00	0.00	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	0.00	0.00	0.01
Std. Error of Mean		0.01	0.01	0.00	0.01	0.01	0.00	0.01	0.01	0.01	0.00	0.00	0.01	0.01	0.00	0.00	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.01
Median		0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Mode		0.00	-0.18	0.00	-0.991226075693(a)	0.00	-0.075720713938(a)	-0.18	0.00	-0.48	-0.026025943086(a)	-0.159311078891(a)	0.00	-0.05	-0.096910013008(a)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.054334500568(a)
Std. Deviation		0.24	0.14	0.04	0.38	0.14	0.11	0.20	0.25	0.15	0.09	0.10	0.17	0.15	0.14	0.09	0.08	0.17	0.10	0.13	0.13	0.12	0.17
Variance		0.06	0.02	0.00	0.14	0.02	0.01	0.04	0.06	0.02	0.01	0.01	0.03	0.02	0.02	0.01	0.01	0.03	0.01	0.02	0.02	0.02	0.03
Skewness		2.27	1.28	-0.93	0.39	0.74	0.13	-1.89	0.15	0.40	-1.17	-0.18	0.67	-0.10	-0.07	0.05	-0.45	-0.18	-1.20	0.04	-0.54	0.08	0.45
Std. Error of Skewness		0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09
Kurtosis		8.98	7.48	6.06	3.17	3.52	1.35	5.92	0.73	3.06	4.30	1.33	3.67	1.61	2.03	3.48	0.32	1.03	4.33	0.88	2.64	1.80	1.06
Std. Error of Kurtosis		0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18
Range		2.00	1.49	0.49	3.42	1.11	0.81	1.66	1.72	1.28	0.83	0.78	1.69	1.05	1.22	1.00	0.54	1.12	0.91	0.82	1.19	1.01	1.35
Minimum		0.00	-0.28	-0.32	-1.34	-0.48	-0.38	-1.25	-0.66	-0.50	-0.49	-0.37	-0.85	-0.55	-0.66	0.00	-0.32	-0.64	-0.56	-0.41	-0.78	-0.46	-0.56
Maximum		2.00	1.21	0.17	2.08	0.63	0.43	0.41	1.06	0.78	0.34	0.40	0.84	0.49	0.56	1.00	0.21	0.48	0.35	0.41	0.41	0.56	0.80
Sum		28.00	5.22	-1.72	7.43	8.56	2.45	-32.65	-2.31	8.86	-7.55	-4.31	4.59	-3.53	-3.28	-2.00	-4.59	-6.80	-9.26	-4.31	-3.42	-3.12	3.87
Percentiles	25	-0.11	-0.10	-0.03	-0.17	-0.05	-0.06	-0.10	-0.16	-0.07	-0.05	-0.06	-0.09	-0.07	-0.08	-0.04	-0.06	-0.10	-0.05	-0.08	-0.07	-0.07	-0.11
	50	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	75	0.12	0.10	0.02	0.17	0.06	0.06	0.07	0.15	0.09	0.04	0.05	0.08	0.06	0.08	0.04	0.05	0.08	0.04	0.06	0.07	0.06	0.10
	90	0.29	0.18	0.05	0.42	0.15	0.14	0.14	0.29	0.19	0.08	0.11	0.18	0.17	0.15	0.09	0.09	0.20	0.09	0.14	0.15	0.13	0.22
	99	1.18	0.32	0.12	1.21	0.51	0.33	0.27	0.65	0.40	0.20	0.28	0.60	0.43	0.39	0.25	0.16	0.42	0.21	0.36	0.31	0.33	0.49

		Ln Na Ei	Ln Nb Ei	Ln Ni Ei	Ln P Ei	Ln Pb Ei	Ln Rb Ei	Ln S Ei	Ln Sn Ei	Ln Sb Ei	Ln Sc Ei	Ln Sr Ei	Ln Te Ei	Ln Th Ei	Ln Ti Ei	Ln Tl Ei	Ln U Ei	Ln V Ei	Ln W Ei	Ln Y Ei	Ln Zn Ei	Ln Zr Ei	
N	Valid	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740	740
	Missing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mean		-0.02	0.00	0.00	0.01	0.01	0.00	-0.02	-0.02	-0.02	-0.01	-0.01	0.00	-0.01	0.00	0.00	-0.01	0.00	-0.01	0.00	-0.01	0.00	0.00
Std. Error of Mean		0.01	0.00	0.01	0.01	0.00	0.01	0.01	0.01	0.01	0.00	0.01	0.00	0.01	0.01	0.00	0.01	0.00	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00
Median		0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Mode		0.00	-0.057991946978(a)	-0.117678325418(a)	0.00	0.03	-0.112196446018(a)	0															

شکل ۲-۴۱: هیستوگرام نرمال و لگاریتمی ضرایب غنی‌شدگی در محدوده نقده ۲

۱۰-۸-۲ - تجزیه عاملی داده‌ها

۱-۱۰-۸-۲ - مقدمه

آنالیز فاکتوری یکی از روش‌های چند متغیره است که هدف اولیه آن کاهش ابعاد داده‌ها همراه با تفسیر ساختارماتریس واریانس – کوواریانس مجموعه‌ای از داده‌های چند متغیره است.. در این روش با پیدا کردن ترکیبات خطی بین متغیرهای اولیه به متغیرهای جدید با تعداد کمتر می‌رسیم که این متغیرها می‌توانند در صد قابل توجهی از تغییرپذیری داده‌های اولیه را توجیه کنند بنابراین با از دست دادن درصد کمی از داده در عوض تعداد متغیرها به صورت قابل توجهی کاهش می‌یابد. این روش رابطه‌ای را در میان متغیرهای به ظاهر بی ارتباط با یکدیگر برقرار کرده و متغیرهای کنترل کننده اصلی در میان یک سری از داده‌های ژئوشیمیایی را شناسایی می‌نماید. همچنین سهم نسبی هر یک از متغیرها در به وجود آمدن تغییرات توزیع عناصر را تعیین می‌کند.

آنچه که لازمه ورود داده‌ها به محیط چند متغیره است، مبنای نرمال بودن نسبی آنهاست. انتخاب جوامع بر مبنای هیستوگرام‌ها و توجه به پارامترهای آماری کشیدگی و چولگی صورت گرفته است. تعیین تعداد فاکتورها با توجه به معیارهایی از جمله $\lambda < 1$ و یا تکیه بر نمودار صخره‌ای Scree plot و یا نظرات کارشناسی تعیین می‌گردد. تجربه پردازشگر و احاطه آن به مجموعه‌ای از توانمندی‌های نرم‌افزارها و ویژگی‌های زمین‌شناسی و خصوصیات همبستگی‌ها و یا عدم همبستگی عناصر در این زمینه ضروری است.

نحوه تفسیر فاکتورها و دلایل مستند در مورد اطلاق هر کدام از آنها به پدیده‌هایی از جمله پارامترهای زمین‌شناسی، سنگ‌شناسی و یا کانی‌سازی و رد یا قبول هر کدام از آنها نیز بایستی مد نظر باشد و در نهایت در مرحله کنترل آنومالی، تأیید یا رد آنومالی‌های حاصل از کار داده‌پردازی چند متغیره مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

آنالیز فاکتوری داده‌های منطقه نقده ۲ در طی ۴ مرحله و بر روی دو سری از داده‌ها به شرح زیر انجام

گرفت:

الف: سری داده‌های خام و لگاریتمی: در این مرحله ابتدا با تمامی عناصر و با در نظر گرفتن هیستوگرام‌ها و مقادیر چولگی و کشیدگی، جوامع نسبتاً نرمال از بین داده‌های خام و لگاریتمی انتخاب شدند. در مرحله نخست ۷ فاکتور به دست آمد که نتایج آن در جدول ۲-۲۳ آورده شده است. در مرحله دوم با ۲۱ عناصر که عمدتاً عناصر کانساری یا عناصر ردیاب بودند پردازش آنالیز فاکتوری به انجام رسید. نتایج این مرحله که شامل بر ۴ فاکتور شده در جدول ۲-۲۴ آورده شده است.

ب: سری داده‌های حاصل از غنی شدگی: در این مرحله نیز ابتدا تمامی عناصر لگاریتمی ($\ln E_i$) انتخاب شدند. در این مرحله ۸ فاکتور به دست آمد که نتایج آن در جدول ۲-۲۵ آورده شده است. در مرحله بعد با ۲۱ عناصر که عمدتاً عناصر کانساری یا عناصر ردیاب بودند پردازش آنالیز فاکتوری به انجام رسید. نتایج این مرحله که شامل بر ۵ فاکتور شده در جدول ۲-۲۶ آورده شده است.

بررسی این چهار مرحله از پردازش دال بر آن است که نتایج مجموعه‌های انتخابی (۲۱ عنصر) در هر دو سری داده از توجیه مناسبتری برای تفسیر فاکتورها برخوردارند و علاوه بر آن شباهت نسبتاً زیادی نیز با هم دارند. بنابراین مجموعه ۲۱ عنصری داده‌های غنی شده برای بررسی و شرح فاکتورها انتخاب گردید.

ضرایب اشتراک (Communalities) جدول ۲-۲۷ عناصر این مجموعه حاکی از آن است که ضریب اشتراک عناصر مورد نظر از حداقل ۰.۳۱۷ (عنصر Sb) تا حداًکثر ۰.۹۲۳ (عنصر Fe) محاسبه شده است که در حد قابل قبول می‌باشند. شکل ۲-۴۲ نمودار سخره‌ای (Scree plot) نشان از شکست تقریبی نمودار در فاکتور چهارم دارد. اما تجربه مشاور بر آن است که محاسبه مقادیر $Eigen Value > 1$ پارامتر مناسبتری جهت انتخاب تعداد فاکتور می‌باشد.

جدول ۲-۲۸ Total Variance Explained نشان از انتخاب تعداد ۵ فاکتور دارد که مجموعاً ۱۶/۶۸ % تغییرات کل منطقه را پوشش می‌دهند که درصد نسبتاً بالایی می‌باشد. از این میان فاکتور اول با ۹۹/۱۸ % بیشترین و فاکتور پنجم با ۵/۷ % کمترین مقادیر را نشان داده‌اند. مقادیر فاکتورهای چهارم

و پنجم کمتر از ۱۰٪ می‌باشد و ۳ فاکتور اول مجموعاً حدود ۵۱/۲۸٪ تغییرات را پوشش داده‌اند که حد مطلوبی محسوب می‌گردد. جدول ۲۶-۲ فاکتورهای پنج‌گانه را نشان داده است که در زیر به شرح مختصر چند فاکتور مهم پرداخته می‌شود:

فاکتور اول شامل عناصر (Zn, Mn, Co, Th, Fe, Te)

این فاکتور که ۱۸.۹۹٪ واریانس کلی منطقه را به خود اختصاص داده است در ارتباط با ضرائب همبستگی بالای این عناصر بوده و تا حدود زیادی فاقد توجیه منطقی می‌باشد.

فاکتور دوم با مجموعه عناصر (As, Ba, Pb, Zn, Sn, W)

این فاکتور با پوشش واریانسی در حدود ۱۶.۷۲٪ متشکل از عناصری است که به خوبی نمادی از کانی سازی‌های چند فلزی و در خور توجه می‌باشد. این فاکتور به عنوان فاکتور کانی سازی احتمالی در نظر گرفته می‌شود.

فاکتور سوم با عناصر (Co, (Pb), (Cd), S, Cu, Cr, Ni)

این فاکتور ۱۵.۵۸٪ از مجموع واریانس کلی منطقه را پوشش می‌دهد. حضور عناصر Ni, Cr, Co, (Pb), (Cd), S, Cu, Cr, Ni مس در این فاکتور به احتمال زیاد در ارتباط با توده‌های بازیک می‌باشد.

فاکتور چهارم با عناصر (Sb, Mo, Ag, Bi)

همراهی عناصر فوق کانساری (Sb, Ag) و تحت کانساری (Bi, Mo) در این فاکتور شک برانگیز است.

فاکتور پنجم با عناصر (Cd, (Pb), As, Au)

این فاکتور با پوشش واریانسی ۷.۵۳٪ معرف کانی سازی احتمالی طلای هیدروترمال می‌باشد.

۲-۱۰-۸-۲ - معرفی ناهنجاریهای عاملی :

پس از مشخص شدن امتیاز هر عامل، مقادیر عاملی هر نمونه محسوب شده، همانند سایر عناصر نقشه‌ها و ناهنجاریهای فاکتورهای ۲، ۳ و ۵ (بدلیل اهمیت) ترسیم گردید. نقشه سایر فاکتورها داخل cd پیوست آمده است.

جدول ۲۳-۲: فاکتورهای بدست آمده از بین داده‌های خام و لگاریتمی تمامی عناصر

Rotated Component Matrix(a)

	Component						
	1	2	3	4	5	6	7
Log Tl	0.917						
Log Cs	0.916						
Log Fe	0.905						
Log Ti	0.903						
Log Nb	0.902						
Log Th	0.879						
Log Te	0.878						
Log U	0.808						
Log Y	0.739						
Log Co	0.715		0.454				
Log P	0.692						
Log Na	0.653		-0.453				
Log Zn	0.635						
Log Mn	0.599				0.472		
Log S	-0.572		0.428				
Log Mo	0.538						
Hg(PPm)	0.529				0.467		
La(PPm)		0.873					
Log Be		0.844					
Log W		0.805					
Rb(PPm)		0.78					
Li(PPm)	-0.456	0.741					
Ce(PPm)		0.74					
Log Ba	-0.422	0.731					
Sn(PPm)		0.686					
K(PPm)		0.682	-0.453				
Log Pb		0.627					
Log Ca		-0.554		-0.414			
Log Cr			0.803				
Log Ni			0.761				
Log Cu			0.728				
Mg(PPm)			0.651				
Log Sc			0.552	-0.523	0.429		
Log Cd			0.487			0.461	
Sr(PPm)				-0.654	0.402		
Log As		0.523		0.643			
Log V			0.512	-0.636			
Log Au				0.588			
Al(PPm)					0.827		
Log Ag						0.758	
Log Zr	0.409					0.569	
Bi(PPm)					0.429	0.459	
Log Sb							0.519

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

a Rotation converged in 10 iterations.

جدول ۲-۲: فاکتورهای بدست آمده از بین داده‌های خام لگاریتمی عناصر مه

Rotated Component Matrix(a)

	Component			
	1	2	3	4
Log Te	0.903			
Log Co	0.892			
Log Fe	0.861			
Log Th	0.777			
Log Ba	-0.597	0.496		
Log S	-0.538		0.523	
Log W		0.951		
Sn(PPm)		0.843		
Log Zn	0.44	0.679		
Log As	-0.547	0.62		
Log Pb		0.617	0.411	
Log Cd		0.454	0.449	0.356
Log Cr			0.878	
Log Ni			0.838	
Log Cu			0.808	
Bi(PPm)				0.694
Log Ag				0.684
Log Mn	0.448			0.52
Log Mo		0.399	-0.373	0.493
Log Sb				0.396
Log Au	-0.355			0.355

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

a Rotation converged in 11 iterations.

جدول ۲-۲۵: فاکتورهای بدست آمده از بین داده‌های غنی شده تمامی عناصر

Rotated Component Matrix(a)

	Component							
	1	2	3	4	5	6	7	8
Ln Ti Ei	0.931							
Ln Cs Ei	0.929							
Ln Tl Ei	0.922							
Ln Fe Ei	0.903							
Ln Te Ei	0.857							
Ln Th Ei	0.852							
Ln Nb Ei	0.795	0.355						
Ln U Ei	0.718				0.426			
Ln Co Ei	0.717		0.544					
Ln P Ei	0.643							
Ln Y Ei	0.595	0.474						
Ln Zn Ei	0.539	0.377			0.468			
Ln Mn Ei	0.538					0.525		
Ln Be Ei		0.851						
Ln La Ei		0.845						
Ln Rb Ei		0.773						
Ln Ce Ei	0.407	0.757						
Ln Li Ei		0.721	0.436					
Ln K Ei		0.692	-0.394					
Ln W Ei		0.667			0.573			
Ln Ba Ei		0.666						
Ln Sh Ei		0.559			0.457			
Ln Pb Ei		0.451	0.389		0.387			
Ln Ni Ei			0.834					
Ln Cr Ei			0.783					
Ln Cu Ei			0.751					
Ln Na Ei	0.395		-0.619					
Ln Mg Ei			0.602	0.507				
Ln Sc Ei			0.547	0.471				
Ln V Ei	0.485		0.539					
Ln S Ei	-0.372		0.491					
Ln Ca Ei		-0.454		0.753				
Ln Sr Ei				0.673				
Ln Mo Ei	0.404			-0.428				
Ln As Ei		0.379			0.679			
Ln Au Ei					0.606			
Ln Cd Ei			0.441		0.591			
Ln Ag Ei						0.668		
Ln Zr Ei						0.611		
Ln Al Ei							0.806	
Ln Bi Ei								0.781
Ln Sb Ei								0.461
Ln Hg Ei				0.387			0.365	0.459

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

a Rotation converged in 10 iterations.

جدول ۲-۲: فاکتور های بدست آمده از بین داده های غنی شده عناصر مفہومی

Rotated Component Matrix(a)

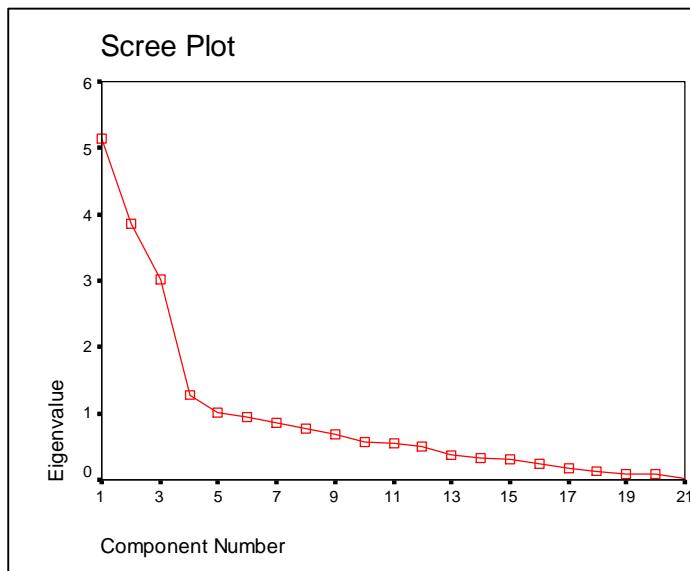
	Component				
	1	2	3	4	5
Ln Te Ei	0.903				
Ln Fe Ei	0.893				
Ln Th Ei	0.813				
Ln Co Ei	0.797		0.462		
Ln Mn Ei	0.484			0.471	
Ln W Ei		0.913			
Ln Sn Ei		0.824			
Ln Zn Ei	0.432	0.675			
Ln Pb Ei		0.605	0.421		
Ln Ba Ei		0.586			
Ln Ni Ei			0.871		
Ln Cr Ei			0.857		
Ln Cu Ei			0.786		
Ln S Ei	-0.439		0.507		
Ln Cd Ei			0.485		0.46
Ln Bi Ei				0.781	
Ln Ag Ei				0.626	
Ln Mo Ei				0.474	
Ln Sb Ei				0.463	
Ln Au Ei					0.877
Ln As Ei		0.497			0.646

Extraction Method: Principal Component Analysis.
 Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.
 a Rotation converged in 7 iterations.

Table No. 2-27 :Communalities

	Initial	Extraction
Ln Au Ei	1	0.777
Ln Ag Ei	1	0.425
Ln As Ei	1	0.78
Ln Ba Ei	1	0.554
Ln Bi Ei	1	0.647
Ln Cd Ei	1	0.574
Ln Co Ei	1	0.885
Ln Cr Ei	1	0.772
Ln Cu Ei	1	0.668
Ln Fe Ei	1	0.923
Ln Mn Ei	1	0.539
Ln Mo Ei	1	0.58
Ln Ni Ei	1	0.839
Ln Pb Ei	1	0.559
Ln S Ei	1	0.507
Ln Sn Ei	1	0.691
Ln Sb Ei	1	0.317
Ln Te Ei	1	0.832
Ln Th Ei	1	0.86
Ln W Ei	1	0.883
Ln Zn Ei	1	0.702

Extraction Method: Principal Component Analysis.

شکل ۲-۴۲: نمودار صخره‌ای فاکتورهای انتخابی

Table No.2-28 :Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	5.142	24.486	24.486	5.142	24.486	24.486	3.987	18.986	18.986
2	3.857	18.367	42.853	3.857	18.367	42.853	3.51	16.715	35.701
3	3.02	14.383	57.235	3.02	14.383	57.235	3.271	15.577	51.277
4	1.274	6.066	63.302	1.274	6.066	63.302	1.965	9.358	60.635
5	1.021	4.864	68.165	1.021	4.864	68.165	1.581	7.53	68.165
6	0.941	4.482	72.647						
7	0.865	4.117	76.764						
8	0.769	3.661	80.426						
9	0.673	3.206	83.632						
10	0.58	2.762	86.394						
11	0.546	2.599	88.993						
12	0.506	2.407	91.4						
13	0.386	1.837	93.237						
14	0.336	1.598	94.835						
15	0.315	1.502	96.336						
16	0.243	1.159	97.496						
17	0.175	0.834	98.33						
18	0.135	0.645	98.974						
19	0.096	0.455	99.429						
20	0.09	0.43	99.859						
21	0.03	0.141	100						

Extraction Method: Principal Component Analysis.

۹-۲ - روش و تهیه نقشه‌های ژئوشیمیایی

نقشه‌ها به عنوان آخرین مرحله از به تصویر در آوردن داده‌ها محسوب می‌گردد و راهکارهای اجرائی و پیگیری هدف‌های اکتشافی، در راستای نقشه تجزیه و تحلیل آن به سهولت قابل دسترسی است. تمامی مراحل داده پردازی در نهایت منتهی به معرفی مناطقی می‌شوند که حاوی بالاترین پتانسیل اکتشافی می‌باشند. اما این پتانسیل نبایستی به مفهوم تمرکز مواد معدنی بویژه در نقشه‌های تک متغیره در مناطق ناهنجار باشد بلکه قصد نهایی معرفی مناطقی است که در آنها گروهی از نمونه‌ها بطور مشترک در دسته‌ای از عناصر ناهنجاری نشان داده‌اند.

۱-۹-۲ - تخمین شبکه‌ای داده‌ها

۱-۱-۹-۲ - مقدمه

تخمین شبکه‌ای یکی از روش‌هایی است که با استفاده از داده‌های مربوط به نقاط نمونه برداری تخمین-هایی در مورد نقاطی که از آنها نمونه برداری صورت نگرفته انجام می‌دهد. با توجه به گستردگی مناطق تحت پوشش اکتشاف به روش رسوبات آبراهه‌ای و نیز چگالی پایین نمونه برداری بخصوص در ایران روش تخمین شبکه‌ای کارایی بهتری دارد. تخمین شبکه به ژئوشیمیست‌ها امکان می‌دهد تا نتایج حاصل از تخمین اطلاعاتی که مستقیماً از سلولها بدست می‌آید را به سایر سلولها نسبت دهند. این اطلاعات عموماً شامل فراوانی عناصر و شاخص‌های غنی شدگی مربوط به آنها می‌شوند.

در چنین حالتی افزایش تعداد سلولهایی که در مورد آنها داده‌ای بدست می‌آید، موجب می‌گردد تا ارتباط منطقی بین فراوانی یک عنصر در سلولها ظاهر گشته و امکان ارزیابی منطقه بندی موجود در نقشه توزیع یک عنصر فراهم گردد برای مثال اگر آنومالی توسط مقادیر زمینه محصور گردد. در این صورت این مدل تغییرات تدریجی از حد زمینه به حد استانه و از حد استانه به آنومال موجب افزایش اعتبار خواهد گردید. تبدیل یک شبکه نامنظم نمونه برداری به یک شبکه منظم از امتیازات دیگر تخمین شبکه است. مهمترین ویژگی رسوبات آبراهه‌ای به منظور ارزیابی پتانسیل کانی‌سازی می‌تواند ناشی از این واقعیت باشد که مقدار هر متغیر در رسوبات رودخانه‌ای دارای خاصیت برداری است و جهت‌این

بردار به طریقی است که همواره فقط برای ناحیه بالادست خود صادق است به عبارت دیگر ارقام حاصل از بررسی رسوبات آبراهه‌ای برخلاف سایر روش‌های ژئوشیمیایی خاصیت جهت یافتگی دارند و همواره انعکاس دهنده تغییرات در بالادست خود می‌باشند.

روش تخمین شبکه‌ای به نحوی طراحی گردیده که این انحراف را به حساب آورد. این تکنیک بر اساس برداری بودن داده‌های رسوبات آبراهه‌ای بنا گردیده است، بدین صورت که داده‌های حاصل از برداشت رسوبات آبراهه‌ای فقط شامل اطلاعات حوضه آبریز بالادست خود بوده و نمی‌تواند در تخمین نقطه‌ای که در پایین دست آنها قرار دارد، شرکت کند. لذا برای درون یابی چنین داده‌های جهت دار، ابتدا باید مرز حوضه آبریز مربوط به نمونه‌ها مشخص شده، سپس جهت داده‌ها که می‌تواند در تخمین شرکت نماید مشخص شود. بدین صورت امکان معرفی ساخته تغییر پذیری داده‌ها فراهم می‌گردد. بدین‌جهت است بیشترین انطباق بین یک شکل هندسی با حوضه آبریز را در یک چند ضلعی نیمه منتظم یافت. این چند ضلعیها یا به اصطلاح پلی گونه‌ها با استفاده از نقشه‌های توپوگرافی برای حوضه هر نمونه ترسیم گردند.

برای رسیدن به اهداف فوق یک Extention تحت بسته نرم افزاری Arcview طراحی گردیده که به صورت نیمه اتوماتیک بوده و با بهره گیری از نقشه‌های توپوگرافی در حداقل زمان و به بهترین نحو حوضه‌ها را ترسیم نموده و تا حد امکان حوضه‌های آبریز را اصلاح می‌نماید.

۲-۱۰- تعبیر و تفسیر نقشه‌های ژئوشیمیایی

در روش تخمین شبکه‌ای ابتدا نقشه مورد نظر بوسیله شبکه‌ای از سلولهای هم بعد پوشانده می‌شود که بعد شبکه به مقیاس برداشتها و دقت مورد نیاز بستگی دارد. در این پروژه از شبکه‌های 30×30 استفاده گردید. در نهایت سه نوع وزن شامل فاصله، مساحت و نسبت مساحت اشغال شده از سلول مورد تخمین به مجموع مساحت‌های اشغال شده برای هر سلول محاسبه گردیده و با توجه به این اوزان مقدار یک متغیر در هر یک از سلولهای شبکه تخمین زده می‌شود. نقش هر یک از وزنهای سه گانه به شرح زیر می‌باشد.

۱. وزنی که می‌تواند منعکس کننده فاصله بین موقعیت نمونه و مرکز سلول شبکه مورد تخمین باشد. در این مورد عکس مجدور فاصله به عنوان وزن مورد نظر به کار برده می‌شود.
 ۲. وزنی که می‌تواند منعکس کننده نسبت‌این قسمت از مساحت یک پلی‌گون که درون سلول خاصی واقع شده است به کل مساحت پلی‌گون باشد.
 ۳. وزنی که می‌تواند منعکس کننده نسبت سهم مساحت یک پلی‌گون خاص به جمع مساحت پلی‌گونهای مختلفی که با مساحتهای گوناگون سلول شبکه خاصی را اشغال می‌کند، باشد. برای این منظور همین Extention دارای گزینه‌ای است که می‌تواند موارد آورده شده در بالا را محاسبه و انجام دهد، لذا در این پروژه توسط این Extention یک بار داده‌های خام و یک بار داده‌های شاخص غنی شدگی مورد تخمین قرار گرفته‌اند.
- اشکال ۲-۴۳-۲۶-۵۶ نقشه‌های داده‌های خام و غنی شدگی عناصر مهم در منطقه را نشان می‌دهند (سایر عناصر در CD پیوست می‌باشد). همچنین اشکال ۲-۵۷-۲۶-۵۹ نقشه‌های حاصل از آنالیز فاکتوری داده‌ها را نشان می‌دهد.

۱۱-۲- معرفی مناطق امیدبخش ژئوشیمیایی

مهمترین و کارآمدترین بخش یک پروژه ژئوشیمیایی در مقیاس ۱:۲۵۰۰۰ معرفی نواحی ناهنجار عناصر مختلف می‌باشد که نقش عمدہ‌ای در تعیین مناطق امیدبخش ایفا می‌کند. برای تعیین مناطق امیدبخش، پارامترهای مهمی همچون طراحی صحیح و منطقی، نمونه برداری دقیق، آماده سازی و روش آنالیز مفید و کارساز با حد خطای مجاز و سرانجام داده پردازی‌های مناسب انجام شده بر روی نتایج آنالیزها نقش اساسی و پایه‌ای به عهده دارند. در راستای تحقیق این مسائل، این مشاور از بهترین نیروهای متخصص برای عملیات نمونه برداری و داده پردازی استفاده کرده است. جداول ۲-۲۹-۲-۳۵ مهمترین مناطق ناهنجار برخی از عناصر و جداول ۲-۳۶-۲-۳۸ مهمترین مناطق ناهنجار برخی از عوامل فاکتوری را نشان می‌دهد. کنترل ناهنجاری‌های ارائه شده با مطالعات کانی سنگین و آنالیز نمونه‌های میزالیزه و آلتره در مرحله بعدی صورت گرفته است.

۱۲۰

گزارش اکتشافات ژئوشیمیایی در محدوده
۲ نقدہ ۱۲۵۰۰

جدول شماره ۲-۲: جدول شماره ۲۹-۲ : مشخصات مناطق ناهنجار Zn و نمونه های مرقبط با آن در نمونه رسوب آبراهه ای

ردیف	نام منطقه	شماره نمونه	X	Y	مساحت Km ²	عیار نمونه ppm	ردیف مقدار خام	Ln Ei	ردیف آنومالی	ناهنجاریهای سایر عناصر و عاملهای فاکتوری	لیتوژیوگرافی که نمونه از آن منشا می گیرد
۱	منطقه آنومال جنوب غرب کانی کیله	4042230	537431	NG2 683	1	213.1	9	0.25	3	MGS-Gr-And-AL	
		4040990	542371	NG2 641		193.6	11	0.24			
		4039980	542966	NG2 613		184	14	0.22			
		4040380	543401	NG2 610		170.6	18	0.21			
		4039740	542737	NG2-55		168.2	19	0.15			
		4040690	542788	NG2 636		159.1	25	0.22			
۲	منطقه آنومال شرق غلات	4040570	538810	NG2 717	2.4	492.1	2	0.62	1	CHS-Gr-AL	
		4040970	540898	NG2 650		322	3	0.43			
		4041210	540679	NG2 661		313.8	4	0.42			
		4042350	540963	NG2 586		275.4	5	0.38			
		4041350	538252	NG2 710		227.8	7	0.31			
		4042230	537431	NG2 683		213.1	11	0.25			
		4042190	537786	NG2 679		188.9	16	0.2			
۳	منطقه آنومال شرق گرد مراد بیگ	4045870	536954	NG2-325	0.4	588.6	1	0.73	1	CHS-MGS-Gr-And-AL	
		4045660	539022	NG2-317		213.4	7	0.31			
		4045910	538112	NG2-89		209.6	8	0.3			

جدول شماره ۲-۳۰ : مشخصات مناطق ناهنجار Sb و نمونه های مرتبط با آن در نمونه رسوب آبراهه ای

ردیف	نام منطقه	شماره نمونه	X	Y	مساحت Km2	ppm عیار نمونه	ردیف مقدار خام	Ln Ei	ردیف آنومالی	ناهنجاریهای سایر عناصر و عاملهای فاکتوری	لیتوژیوگرافی که نمونه از آن منشا می گیرد
۱	جنوب شرق کانی کیله	NG2-63	542206	4043760	0.43	9.7	11	0.5	3		MGS-And
		NG2-64	542284	4043670		8.99	14	0.46	6		
۲	آنومالی کوهنه کج	NG2 702	535711	4041740	0.99	11.71	2	0.45	7	Gr-AL	
		NG2 700	535505	4042140		11.18	5	0.43	9		
		NG2 694	536282	4042350		9.04	13	0.33	13		
		NG2 695	536112	4042290		8.56	15	0.31	15		
		NG2 697	535975	4041960		7.8	20	0.27	19		
۳	جنوب شرق کوهنه کج	NG2 710	538252	4041350	1.58	17.02	1	0.61	1	Gr-AL	Zn-Mo
		NG2 714	537755	4041220		11.18	4	0.48	4		
		NG2 711	538245	4041240		9.9	9	0.37	12		
		NG2 709	538157	4041420		7.82	19	0.27	19		
		NG2 706	538956	4041730		7.49	23	0.29	17		
		NG2 707	538934	4041880		7.18	24	0.28	18		
۴	شرق غلات	NG2 719	539767	4039810	1.2	11.12	6	0.47	5	Gr	Zn-As-Factor2
		NG2 717	538810	4040570		11.01	7	0.46	6		
		NG2 723	539304	4039590		9.89	10	0.42	10		
		NG2 720	539684	4040180		9.49	12	0.4	11		
		NG2 722	539576	4039970		7.88	18	0.32	14		
		NG2 721	539586	4040120		7.78	21	0.31	15		
۰	کوه سر بستان	NG2-134	537360	4051170		10.45	8	0.53	2	MGS-And	Au-As-Factor5

جدول شماره ۳۱-۲ : مشخصات مناطق ناهنجار Pb و نمونه های مرتبط با آن در نمونه رسوب آبراهه ای

لیتوژئیابی که نمونه از آن مشا می گیرد	ناهنجاریهای سایر عناصر و عاملهای فاکتوری	درجه آنومالی	ردیف Ln Ei	Ln Ei	ردیف مقدار خام	ppm عیار نمونه	مساحت Km2	Y	X	شماره نمونه	نام منطقه	ردیف
And	Zn-CU-Factor2	2	4	0.24	4	66.42	0.26	4053090	534975	NG2-230	شمال غرب محدوده ۱:۲۵۰۰۰	۱
And	Zn	2	3	0.26	3	69.38	0.15	4050610	538133	NG2-211	شمال شرق اوغان	۲
CHS-MGS-Gr-And-AL	Zn-Cu-As-Factor3	1	1	0.6	1	156.8	3.4	4045480	536765	NG2-328	منطقه آنومال گرد مراد بیگ	۳
			2	0.3	6	61.84		4045870	536954	NG2-325		
			7	0.19	7	61.6		4044600	539088	NG2-528		
			6	0.21	8	60.49		4044520	538853	NG2-527		
			7	0.19	10	56.96		4046570	538506	NG2-301		
CHS-MGS-Gr-And-AL		2	3	0.26	2	70.28	0.6	4043510	540334	NG2 547	منطقه آنومال جنوب شرق کانی کیله	۴
			9	0.15	11	56.8		4044150	540781	NG2-261		

جدول شماره ۳۲-۲ : مشخصات مناطق ناهنجار Mo و نمونه های مرقبط با آن در نمونه رسوب آبراهه ای

لیتوژیهایی که نمونه از آن مشتمل است گیرد	ناهنجاریهای سایر عناصر و عاملهای فاکتوری	درجه آنومالی	$\frac{Ln}{Ei}$	$\frac{Ln}{Ei}$	ردیف مقدار خام	عیار نمونه ppm	مساحت Km2	Y	X	شماره نمونه	نام منطقه	ردیف
MGS-Gr-AL	Zn-Sb-Au-As-Factor2-5	1	1	0.8	1	6.3	0.39	4039980	542966	NG2 613	منطقه آنومال جنوب شرق محدوده	1
			5	0.51	10	2.92		4039730	543086	NG2-57		
Gr	Zn	2	8	0.45	6	3.09	0.84	4043120	538004	NG2 549	جنوب غرب کانی کیله	2
			9	0.43	9	2.99		4043200	537896	NG2 548		
			11	0.4	14	2.75		4042780	538396	NG2 674		
			12	0.39	16	2.69		4042860	538605	NG2 673		
Gr-AL		2	6	0.49	7	3.08	0.216	4039830	535094	NG2 749	غرب غلات	3
			7	0.46	12	2.86		4040020	535006	NG2 747		
Gr-AL	Zn-Sb	1	3	0.6	2	4.37	2	4042230	537431	NG2 683	منطقه آنومال شمال شرق غلات	4
			4	0.57	3	4.08		4040830	541102	NG2 651		
			6	0.49	8	3.08		4040450	536461	NG2 751		
			11	0.4	13	2.79		4042040	539233	NG2 669		
			9	0.43	15	2.72		4040850	537123	NG2 729		
			9	0.43	17	2.68		4041350	538252	NG2 710		
			14	0.37	18	2.61		4041730	538956	NG2 706		
			13	0.38	24	2.38		4041160	537591	NG2 713		

جدول شماره ۲-۳: مشخصات مناطق ناهنجار Cu و نمونه های مربوط با آن در نمونه رسوب آبراهه ای

ردیف	نام منطقه	شماره نمونه	X	Y	مساحت Km2	عیار نمونه ppm	ردیف مقدار خام	Ln Ei	ردیف Ln Ei	درجه آنومالی	ناهنجاریهای سایر عناصر و عاملهای فاکتوری	لیتوژئیابی که نمونه از آن منشا می گیرد
Gr-And	جنوب رحمان آباد پائین	NG2-69	542112	4048020	1	139.1	1	0.56	1	1		
		NG2-23	537531	4047490		86.29	3	0.43	6			
		NG2-192	542219	4050000		70.16	15	0.27	10			
		NG2-366	542094	4049450		69.66	16	0.26	11			
MGS-Gr-And-AL	منطقه آنومال گرد مراد بیگ	NG2-335	535708	4045310	2.15	115.7	1	0.56	2	1	Zn-Pb-As-Factor3	
		NG2-302	537325	4046850		111.4	2	0.55	3			
		NG2-105	537227	4047330		106.5	3	0.53	4			
		NG2-326	536624	4046610		88.07	4	0.44	5			
		NG2-23	537531	4047490		86.29	5	0.43	6			
		NG2-96	536596	4046130		73.38	8	0.36	9			
		NG2-514	536525	4048410		68.89	12	0.3	13			
		NG2-107	536342	4047630		68	13	0.29	14			
		NG2-327	536798	4045620		66.56	14	0.28	15			
		NG2-303	537380	4046940		65.02	11	0.31	20			
		NG2-325	536954	4045870		64.96	15	0.27	21			

جدول شماره ۳۴-۲ : مشخصات مناطق ناهنجار Au و نمونه های مربوط با آن در نمونه رسوب آبراهه ای

ردیف	نام منطقه	شماره نمونه	X	Y	مساحت Km2	عیار نمونه ppb	ردیف مقدار خام	Ln Ei	ردیف آنومالی	ناهنچاریهای سایر عناصر و عاملهای فاکتوری	لیتوژیبایی که نمونه از آن منشا می گیرد
1	منطقه آنومال کوه سریستان	NG2-199	537559	4051150	0.316	40.5	3	1.19	5	Sb-As-Factor5	MGS-And
		NG2-134	537360	4051170		40.5	4	1.19	5		
2	جنوب کانی خلیل	NG2-47	539022	4045500	0.35	39.5	5	1.17	7	As-Factor5	MGS
		NG2-270	540193	4045140		26.5	13	0.99	9		
3	منطقه آنومال جنوب شرق محدوده ۲۵۰۰:۱	NG2-57	543086	4039730	2.5	99	1	1.6	1	Zn-Sb-Mo-As-Factor5	CHS-MGS-Gr-And-AL
		NG2-55	542737	4039740		50	2	1.4	2		
		NG2 647	541719	4040720		39	6	1.29	3		
		NG2-56	542708	4039800		33.5	7	1.22	4		
		NG2 646	541543	4041120		31	8	0.94	10		
		NG2 648	542104	4041070		30.5	9	1.18	6		
		NG2 602	544244	4040320		30	10	1.08	8		
		NG2 620	542849	4040210		30	11	1.18	6		
		NG2 645	541997	4041170		27	12	0.88	11		
		NG2 611	543172	4040380		13.5	16	0.7	14		
		NG2 614	543021	4039950		9	17	0.59	16		
		NG2 597	544696	4040150		8.4	20	0.54	19		
		NG2 613	542966	4039980		7.4	25	0.61	18		

جدول شماره ۳۵-۲ : مشخصات مناطق ناهنجار As و نمونه های مرتبط با آن در نمونه رسوب آبراهه ای

ردیف	نام منطقه	شماره نمونه	X	Y	مساحت Km ²	عیار نمونه ppm	ردیف مقدار خام	Ln Ei	ردیف Ln Ei	درجه آنومالی	ناهنجرهای سایر عناصر و عاملهای فاکتوری	لیتولوژیهای که نمونه از آن منشا می گیرد
1	منطقه آنومال کوه سربستان	NG2-134	537360	4051170	0.15	47.19	22	0.68	28	3	Sb-Au-Factor5	CHS-MGS-And
		NG2-135	537110	4051030	0.15	44.02	24	0.8	19			
2	جنوب گرد مراد بیگ	NG2-325	536954	4045870	0.235	218.6	1	2.08	1	1	Cu-Pb-Zn-Factor3	Gr-AL
3	جنوب کانی خلیل	NG2-47	539022	4045500	0.2	85.57	6	0.86	16	3	Au-Factor5	MGS
4	منطقه آنومال جنوب شرق محدوده ۲۵۰۰۰	NG2 648	542104	4041070	2.8	109.9	3	1.35	4	1	Zn-Sb-Mo-Au-Factor2-5	CHS-MGS-Gr-And-AL
		NG2-55	542737	4039740		106.6	4	1.34	5			
		NG2-56	542708	4039800		105.3	5	1.33	6			
		NG2 586	540963	4042350		81.6	7	0.49	50			
		NG2 646	541543	4041120		77.4	8	0.47	52			
		NG2 620	542849	4040210		70.41	10	1.16	8			
		NG2 647	541719	4040720		63.81	11	1.11	10			
		NG2 604	543645	4041170		60.42	12	0.79	20			
		NG2 631	543031	4041640		58.23	13	0.7	25			
		NG2 645	541997	4041170		56.8	15	0.34	65			
		NG2 634	542975	4041110		52.33	16	0.3	67			
		NG2 613	542966	4039980		50.58	17	1.45	3			
		NG2 602	544244	4040320		49.69	18	0.59	35			
		NG2 630	543158	4041890		47.87	19	0.69	27			
		NG2 597	544696	4040150		44.14	23	0.56	40			

جدول شماره ۲-۳۶ : مشخصات مناطق ناهنجار فاکتور دوم و نمونه های مرتبط با آن

ردیف	نام منطقه	شماره نمونه	X	Y	مساحت Km2	مقدار فاکتور	رتبه فاکتور	درجه آنومالی	ناهنجریهای سایر عناصر و عاملهای فاکتوری	لیتوژیوگرافی که نمونه از آن منشامی گیرد
1	شمال غرب محدوده ۱:۲۵۰۰۰	NG2-230	534975	4053090	0.34	3.4	4	1	Zn-Pb-Cu	And
2	جنوب گرد مراد بیگ	NG2-325	536954	4045870	0.35	5.5	1	1	Factor5-Zn-Pb-Cu-As	CHS-MGS-Gr-And-AL
		NG2-328	536765	4045480		2.3	15			
3	شرق غلات	NG2 717	538810	4040570	0.1	4.1	2		Zn-Sb-AS	Gr
4	شرق کوهنه کج	NG2 584	540773	4042470	1	4	3	3	Zn-Mo-As	CHS-MGS-Gr
		NG2 661	540679	4041210		2.6	10			
		NG2 586	540963	4042350		2.3	16			
		NG2 626	541767	4041850		2.2	17			
		NG2 624	541463	4042010		2.2	19			
		NG2 622	541744	4041600		2	21			
		NG2 641	542371	4040990		3.03	6	3	Factor5-Zn	Gr-AL
5	جنوب شرق محدوده ۱:۲۵۰۰۰	NG2-60	542532	4040800		2.4	13			

جدول شماره ۲-۳۷: مشخصات مناطق ناهنجار فاکتور سوم و نمونه های مرتبط با آن

ردیف	نام منطقه	شماره نمونه	X	Y	مساحت Km2	مقدار فاکتور	رتبه فاکتور	درجه آنومالی	ناهنجریهای سایر عناصر و عاملهای فاکتوری	لیتوژیهایی که نمونه از آن منشامی گیرد
1	جنوب شرق غلات	NG2 726	538236	4039920	0.4	2.2	17	Cu	Gr	لیتوژیهایی که نمونه از آن منشامی گیرد
		NG2 727	538174	4039980		2.08	19			
		NG2 728	537833	4039620		1.8	26			
2	جنوب غرب گرد مراد بیگ	NG2-335	535708	4045310	0.16	2.6	12	2	Cu	Gr
3	محدوده آنومال گرد مراد بیگ	NG2-302	537325	4046850	4	3.5	1	Factor2-Zn-Pb-Cu-As	CHS-MGS-Gr-AL	لیتوژیهایی که نمونه از آن منشامی گیرد
		NG2-326	536624	4046610		3.38	2			
		NG2-107	536342	4047630		3.2	3			
		NG2-105	537227	4047330		3.03	4			
		NG2-23	537531	4047490		2.98	5			
		NG2-303	537380	4046940		2.9	6			
		NG2-325	536954	4045870		2.81	7			
		NG2-106	536261	4047420		2.79	9			
		NG2-96	536596	4046130		2.75	10			
		NG2-327	536798	4045620		2.66	11			
		NG2-111	537882	4048880		2.48	13			
		NG2-308	537623	4045970		2.44	14			
		NG2-520	535435	4046190		2.32	15			
		NG2-514	536525	4048410		2.3	16			
		NG2-324	537206	4046030		2.09	18			
		NG2-30	537854	4046850		2.03	21			
		NG2-167	535347	4048670		1.99	23			

جدول شماره ۳۸-۲ : مشخصات مناطق ناهنجار فاکتور پنجم و نمونه های مرتبط با آن

ردیف	نام منطقه	شماره نمونه	X	Y	مساحت Km2	مقدار فاکتور	رتبه فاکتور	درجه آنومالی	نامهای ناهنجاری سایر عناصر و عاملهای فاکتوری	لیتوژئیایی که نمونه از آن منشا می گیرد
1	منطقه آنومال جنوب شرق محدوده ۱:۱۰۵۰۰	NG2-55	542737	4039740	4	6.02	1	Factor2-Zn-Mo-Au-As	CHS-MGS-Gr-And-AL	
		NG2-56	542708	4039800		5.8	2			
		NG2 620	542849	4040210		5.57	3			
		NG2 648	542104	4041070		5.2	4			
		NG2 647	541719	4040720		4.9	5			
		NG2-57	543086	4039730		4.87	6			
		NG2 602	544244	4040320		4.22	9			
		NG2 645	541997	4041170		3.87	10			
		NG2 613	542966	4039980		3.4	13			
		NG2 646	541543	4041120		3.39	14			
		NG2 611	543172	4040380		3.26	16			
		NG2 614	543021	4039950		2.52	19			
		NG2 597	544696	4040150		2.37	21			
		NG2 609	543406	4040480		2.18	22			
2	جنوب کوه سربستان	NG2-134	537360	4051170	0.24	4.49	7	Sb-AU-As	MGS-And	
		NG2-199	537559	4051150		3.73	11			
3	جنوب گرد مراد بیگ	NG2-325	536954	4045870	0.18	2.66	18	Zn-Pb-Cu-As	Gr-AL	
4	جنوب و جنوب شرق کانی خلیل	NG2-47	539022	4045500	0.25	4.31	8	As-Au	MGS	
		NG2-270	540193	4045140		3.44	12			

فصل سوم

اکتشافات کانیهای سنگین

۱-۳ - مقدمه

نقشه‌های تک عنصری و فاکتوری ترسیم شده در فصل دوم منتج به ارائه نواحی شد که ممکن است از پدیده‌های کانی سازی احتمالی و یا مؤلفه‌های سن ژنتیک‌های اولیه تاثیر بگیرد. همزمان با انجام نمونه‌برداری ژئوشیمیایی، عملیات برداشت نمونه‌های کانی سنگین و بعد از معرفی مناطق ناهنجار، عملیات کنترل ناهنجاری‌ها در این مناطق با هدف تمیز ناهنجاری‌های واقعی از ناهنجاری‌های کاذب و ظاهری با توجه به بررسی‌های دقیق و نمونه‌برداری برونزدهای احتمالی میزالیزه و آلتره میسر گردید. از طرفی روش‌های آنالیز شیمیایی نمی‌توانند فاز پیدایش کانی سازی را مشخص کنند. معمولاً بسته به نوع حلال و روش آنالیز تمام و یا بخشی از عناصر را مورد سنجش قرار می‌دهند. از این روست که اطلاعات تکمیلی به ویژه در مورد نمونه‌های کانی سنگین ضرورت پیدا می‌کند. ظهور یک عنصر در فازهای مختلف می‌تواند از روش مطالعاتی و اقتصادی گوناگونی داشته باشد که بررسی و اطلاع از آن در حیطه توانمندی‌های کانی‌های سنگین می‌باشد.

۲-۳ - روش نمونه‌برداری و اهداف آن

۱-۲-۳ - طراحی شبکه نمونه‌برداری و نحوه نمونه‌برداری و کد گذاری نمونه‌های کانی سنگین

مواردی از جمله اجتناب از حواشی آبراهه‌ها، رژیم بارندگی، شبیب توپوگرافی، پهنه‌ای آبراهه، حوضه آبریز، انتخاب مناندر، دانه‌بندی رسوبات می‌توانند پارامترهای مهمی در نمونه‌برداری کانی سنگین باشند. در آبراهه‌های با عرض بیش از سه متر نمونه‌های کانی سنگین در چندین نقطه از عرض آبراهه‌ها برداشت می‌گردد.

عمق برداشت نمونه بین ۳۰ تا ۵۰ سانتیمتر بوده است. اصولاً باید در شرایط محیط خشک حجم ۱۰-۵ لیتر از زیر الک ۲۰ مش و یا ۱۵-۲۰ لیتر الک نشده برداشت گردد. بدیهی است که عواملی چون همگن نبودن ذرات، محل پیچش آبراهه‌ها، آبشارکها Rapids، محل اتصال آبراهه‌ها، مرکز نقل آبریزها و... محل‌های مناسب برای برداشت کانی سنگین بوده‌اند. نکته دیگر توجه به رنگ رسوبات بوده است. تجربه ثابت کرده رسوباتی با رنگ سیاه، قهوه‌ای و قرمز نتایج بهتری بدست می‌دهد. مکان‌هایی که جهت آب، عمود بر سنگ‌ها می‌باشد، پشت و جلوی سنگ‌های بزرگ و موائع طبیعی هم برای این کار

مناسب تشخیص داده شده است. برای کد گذاری نمونه‌های کانی سنگین مشخصات هر نمونه شامل شماره صحرایی، محیط نمونه‌برداری نظیر رودخانه آبرفت و... لیتولوژی بالا دست آبراهه و... ثبت گردید. شماره نمونه‌ها بصورت NG2-H-5 کد گذاری شد (NG2 مخفف برگه نقده ۲ و H مخفف Heavy یا سنگین که بخش زیر ۲۰ متش و ۵ شماره محل نمونه) نمونه‌ها پس از آماده‌سازی اولیه، آماده مطالعه در زیر میکروسکوپ گردید.

۲-۲-۳ - هدف از نمونه‌برداری کانی سنگین

از مهمترین مزایای برداشت و مطالعات کانی سنگین به نکات زیر می‌توان اشاره کرد:

- نـا بررسی مستقیم و عینی کانی‌ها و مشاهده گروه عمده کانی‌های اقتصادی.
- نـا قرار گرفتن قریب به اتفاق کانی‌های ارزشمند اقتصادی در گروه کانی‌های سنگین
- نـا شناخت فاز شکل‌گیری کانی‌ها و بکارگیری این اطلاعات در زمینه مطالعات فنی و اقتصادی و برآورد چگونگی استحصال ماده معدنی.
- نـا شناخت انحصاری بعضی از کانی‌ها که تنها توسط روش بررسی کانی‌های سنگین مقدور می‌شود. از آنجلمه می‌توان به پی‌جوبی یک نوع ویژه از مونازیت به نام بدوفان را اشاره کرد.
- نـا کسب اطلاعات ارزشمند از شکل، اندازه و نحوه فرم هر کانی سنگین که معرف دوری و نزدیکی از منشا کانی‌سازی، میزان فرسایش و... است.
- نـا پاراژنرهای شناخته شده کانی‌های سنگین حتی در صورت فقدان کانی‌های ارزشمند تا حدود زیادی معرف پتانسیل اقتصادی در منطقه فرادست نمونه‌ها است.
- نـا کوتاه کردن سیکل یک پروژه اکتشافی و در پی آن صرفه‌جویی در هزینه و زمان.
- نـا یافتن الگوی پراکندگی رسوبات و تعیین وضعیت لیتولوژی عمومی منطقه و خاستگاه بالقوه کانیهای ارزشمند.

۳-۲-۳ - مطالعه نمونه‌های کانی سنگین

سه فراکسیون به دست آمده از آماده‌سازی نمونه‌ها با میکروسکوپ دو چشمی مطالعه می‌شوند. مبنای مطالعات، نظرات و تجربیات یک مینرالوژیست مهندس است که در این زمینه تبحر داشته و به روش‌های کمکی (میکروشیمی، سختی‌سنگی، رنگ‌آمیزی و...) آشنایی کامل داشته باشد.

مطالعه تمامی فراکسیون‌های نمونه و مشخص کردن ذرات مشاهده شده و تکمیل جدول مربوطه بر اساس میزان کانی‌های مطالعه شده در هر بخش منجر به تکمیل مطالعات کیفی در زمینه کانی‌های سنگین می‌گردد. در نهایت جداول مربوط (که در پیوست آورده شده است)، ارائه گردید. این جداول بایستی مراحل کمی‌شدن داده‌ها را جهت ورود به مرحله داده‌پردازی و ترسیم نقشه‌های نمادین پشت سر گذارند.

۳-۳ - نحوه آماده سازی نمونه‌های کانی سنگین

اولین مرحله آماده‌سازی نمونه‌ها تغليظ نمونه‌های آبرفتی برداشت شده می‌باشد. نمونه‌های کانی سنگین برداشت شده، ابتدا گلشویی شدند. هدف از این مرحله جداسازی رس، سیلت و ذرات معلق می‌باشد. پس از پایان این مرحله نمونه‌ها در لاوک‌های ویژه‌ای قرار گرفته و بر پایه خاصیت اختلاف وزن کانی‌ها و غوطه‌ور نمودن نمونه‌ها و انجام حرکات دورانی ذرات سبک جداسازی می‌گردند. این عمل تا آنجا که نمونه به حجم دلخواه برسد. در مرحله بعد نمونه‌ها با محلول مایع سنگین (بروموفرم) ادامه می‌یابد که نمونه به حجم دلخواه برسد. در مرحله بعد نمونه‌ها با مطالعه مغناطیسی متغیر می‌باشد. مورد جدایش قرار گرفته و سپس توسط آهنرباهای دستی با بارهای مغناطیسی متفاوت به سه فراکسیون تقسیم گردیدند: بخش کانی‌های دارای خاصیت مغناطیسی شدید AA، کانی‌های دارای خاصیت مغناطیسی متوسط AV و کانی‌های فاقد خاصیت مغناطیسی NM تقسیم‌بندی می‌شوند.

۴-۳ - کمی کردن (Quantitative) داده‌های کانی‌های سنگین و تعیین نمونه‌های مهم و خیلی مهم

هدف از کمی کردن نتایج به دست آمده از مطالعات کانی‌های سنگین تجزیه و تحلیل‌های آماری مرسوم در مطالعات ژئوشیمیایی است. داده‌های کیفی در مورد کانی‌هایی چون طلا و نقره و پلاتین و... و به طور

کلی کانی‌های کانسارساز اقتصادی مفید واقع می‌شود. ولی در مورد توزیع کانی‌های سنگساز و کانی‌هایی که از درصد اقتصادی فراوانی برخوردار نیستند، روش کیفی کارساز نیست و بهتر است که نتایج به صورت کمی‌ارائه شوند.

از مهمترین پارامترهای تاثیرگذار در کیفی‌کردن نتایج داده‌ها، حجم یا وزن کل نمونه برداشت شده، حجم یا وزن پس از شستشو، حجم یا وزن مقدار انتخابی برای جدایش با محلول سنگین، حجم یا وزن نمونه پس از جدایش با محلول سنگین می‌باشد.

برای تبدیل داده‌های کیفی به کمی و در نتیجه امکان محاسبات آماری و پردازش‌ها از فرمول ذیل استفاده گردید.

در این فرمول پارامترهای مختلف عبارتند از:

$$ppm = \frac{A.B.C.1000.D}{X.Y.D'}$$

A: درصد کانی محاسبه شده در هر بخش از سه بخش مورد مطالعه

B: حجم نمونه پس از جدایش با محلول سنگین

C: حجم نمونه پس از شستشو و تغییط

X: حجم نمونه اولیه برداشت شده

Y: حجم انتخابی برای جدایش با محلول سنگین

D: وزن مخصوص کانی مطالعه شده

D': میانگین وزن مخصوص رسوبات

جدول شماره ۳-۱ نتایج کمی‌کردن داده‌های خام کانی‌سنگین را نشان می‌دهد.

۳-۵-۳ - بررسی خطای نمونه‌برداری کانی‌های سنگین

از آنجا که مطالعات کانی سنگین مطالعه کیفی می‌باشد و کمی‌کردن داده‌های آن فقط از طریق فرمولی انجام می‌پذیرد که اعتماد کامل به آن منطقی بهنظر نمی‌رسد، گرفتن نمونه‌های تکراری کانی سنگین منطقی بهنظر نمی‌رسد.

جدول ۱-۳: نتایج کمی کردن داده‌های خام نمونه‌های کانی سنگین

No.	Sample No.	Magnetite	Apatite	Zircon	Rutile	Anatase	Sphene	Leucoxene	Barite	Pyrite	Galena	Cerussite	Gold	Disthene	Cacarbonate	FQ	Silver	Dolomite	Malachite	Sapphire	Andalusite	Xenotime	Tourmaline	Nativecopper	
1	22-H	1.37	0.17	1.24											0.14	0.15									
2	59-H	212.91		0.11											0.07	0.07									
3	73-H	0.48	2.93	2.15			1.60		8.28	1.38					0.12	3.93	0.05								
4	84-H	29.22	0.12	0.88						0.19					0.10	0.11									
5	85-H	932.40	6.36	74.88	0.17		3.48		0.18						0.11	2.85									
6	97-H	716.50	34.73	221.46	0.61		25.33		0.22	0.28	0.32				0.99	20.75	1.04		2.33						
7	103-H	130.95	4.02	44.37	0.27	0.25	4.40		0.22						0.86	45.03	3.60								
8	115-H	173.48	0.25	1.84			1.37			0.39					0.21	0.22			0.32	1.26					
9	157-H	29.84	0.02	0.15	0.03		0.02		0.02		0.03				0.02	0.09									
10	162-H	64.78	0.16	1.17					0.18						0.14	0.14									
11	164-H	16.16	0.10	0.15											0.08	0.09									
12	172-H	54.70	0.11	0.16		0.14			0.16	0.18					0.10	0.10									
13	174-H	7994.73	32.29	166.32	0.86	0.79	247.35			5.08					1.38	57.88	1.45								
14	183-H	41.03	0.17	1.24												0.15									
15	185-H	27.76		0.25					0.24	0.27					0.15	0.15	0.15	0.21							
16	196-H	7.46		0.13																					
17	197-H	20.72	0.05	0.07											0.04	0.05									
18	202-H	0.05																							
19	203-H	87.02	0.71	1.57	0.09		0.08		1.96	0.25	0.28				1.52	3.19	0.59								
20	217-H	6045.88	23.20	68.28			330.01									1.98	62.37								
21	219-H	847.64	78.05	76.58		0.64	85.42		1.84	0.82					4.43	23.32	1.17		1.31						
22	232-H	0.00																							
23	236-H	2.49	0.02	0.02											0.01	0.01									
24	240-H	464.54	3.75	11.04			156.04			0.24					0.13	3.36									
25	242-H	13.78	0.18	0.66	0.01		9.26		0.06	0.07					0.23	1.20	0.04								
26	244-H	66.30	0.20	1.20	0.11		44.54	0.09		0.13				0.09	0.17	1.82								1.23	
27	250-H	93.24	0.19	0.70			0.52	0.21	0.68	0.30					1.63	8.55	4.28								
28	253-H	271.85	0.21	0.31			1.14		1.48						0.89	0.93	0.19								
29	256-H	167.83	0.11	12.64			37.58		0.16						0.24	10.26								0.45	
30	257-H	74.59	0.15	0.22			0.84		0.22					0.04		0.13	0.68								
31	259-H	24.04																							
32	260-H	994.56	22.90	112.32			41.76									0.68	13.68							0.48	
33	261-H	29.01	0.36	0.10	0.09		0.39	0.08							0.06	0.06									
34	262-H	18.03																							
35	263-H	121.83																							
36	264-H	9.12																							
37	267-H	120.38	0.53	3.11			11.55		2.99						71.98	4.73									
38	268-H	72.52	1.27	9.36			10.44								2.71	2.85									
39	269-H	67.34																							
40	270-H	25.90	0.06	0.09			0.07		0.09	0.10					0.27	0.06									
41	276-H	124.32		0.28				0.21		0.30					0.16	0.17									
42	278-H	110.64	0.57	5.00			6.19		0.32	0.89					9.65	5.07	0.20								
43	280-H	290.08	0.25	0.37			0.28																		
44	281-H	745.92	0.25	0.37			0.28								0.22										
45	282-H	4.14	0.03	0.04			0.03	0.03																	
46	283-H	238.69	3.05	44.93	0.41		58.46	0.34							0.65	6.84									
47	284-H	198.91	0.15	0.22			0.84							0.17									0.15		
48	285-H	308.21	0.56	4.91			60.90		0.35	</															

ادامه جدول ۳-۱: نتایج کمی کردن داده‌های خام نمونه‌های کانی سنگین

ادامه جدول ۳ - ۱: نتایج کمی گردان داده‌های خام نمونه‌های کانی سنگین

No.	Sample No.	Magnetite	Apatite	Zircon	Rutile	Anatase	Sphene	Leucoxene	Barite	Pyrite	Galena	Cerussite	Gold	Disthene	Cacarbonate	FQ	Silver	Dolomite	Malachite	Sapphire	Andalusite	Xenotime	Tourmaline	Nativecopper	
119	400-H	72.52																							
120	401-H	134.27	0.14	0.20					0.19	0.22		0.28	0.03		0.12	0.12									
121	402-H	31.08	0.13	0.19					0.18						0.11	0.11								0.36	
122	403-H	193.94		0.29				0.22							0.17	0.18									
123	405-H	97.38		0.09											0.05	0.05									
124	406-H	33.15		0.15											0.09	0.09									
125	407-H	15.54																							
126	408-H	24.86																							
127	409-H	65.27																							
128	411-H	27.85	0.04	0.13		0.04									0.30	14.36		0.03							
129	412-H	0.83	0.00	0.00												0.00									
130	413-H	268.53	0.31	0.09			0.07		0.09						0.05	0.27		0.05							
131	414-H	22.79		0.08												20.27	0.13		1.25						
132	416-H	0.35																							
133	418-H	53.46	0.11	0.16		0.13	0.12		0.15	0.17		0.23			0.09	0.49		0.10	0.14					0.31	
134	420-H	8.29																							
135	422-H	82.88	0.13	0.19												0.54	0.57		0.11						
136	424-H	35.43																							
137	426-H	153.85		0.31		0.26		0.23	0.30							71.54	9.41		4.70					0.59	
138	429-H	59.67																							
139	431-H	29.01	0.18	0.26												0.76	0.16		0.16						
140	436-H	139.24	0.21	0.31												0.91	0.19								
141	437-H	94.28	0.17	0.24					1.30							1.41	3.71		0.37						
142	439-H	21.96																							
143	440-H	24.86																							
144	442-H	0.00																							
145	446-H	1.86																							
146	447-H	258.59																							
147	448-H	44.96																							
148	449-H	0.05																							
149	452-H	109.40	0.17	0.25					0.24	79.20						0.36	0.15								
150	453-H	49.73		0.22						0.24						0.13	0.68								
151	456-H	85.57																							
152	457-H	33.57	0.02	0.03						0.09															
153	460-H	14.50	0.03	0.04	0.03			0.03	0.18	0.04						0.11	0.02		0.02						
154	462-H	13.05	0.01	0.01	0.01				0.05								0.01								
155	464-H	16.58	0.64	1.87	0.04		0.01	0.70	0.18	0.02						0.27	0.17		0.06						
156	466-H	0.00																							
157	467-H	0.02																							
158	471-H	14.92	0.38	1.12	0.02		0.17	0.25	0.05	0.02						0.33	0.21		0.03						
159	474-H	27.97	0.34	0.84	0.08		0.03	0.25	0.16	0.09						0.98	0.51		0.10						
160	475-H	7.46																							
161	476-H	40.61	0.04	0.05	0.05			0.20	0.05	0.06						0.15	0.03		0.03						
162	478-H	0.10																							
163	479-H	21.76		0.08												0.23	0.05		0.05						
164	480-H	75.42	0.33	1.46	0.09		0.07	0.18	2.34	1.56				0.05	0.07	2.82	1.48		0.15			0.07			
165	481-H	17.40	0.05	0.20				1.47	15.12	2.10							3.41	2.39		0.12					
166	482-H	124.32																							
167	483-H	208.86																							
168	484-H	19.89	0.04	3.00				0.22	0.29	0.06						0.17	0.18		0.04						
169	486-H	248.64	3.18	2.34	0.21																				

ادامه جدول ۳-۱: نتایج کمی کردن داده‌های خام نمونه‌های کانی سنگین

No.	Sample No.	Magnetite	Apatite	Zircon	Rutile	Anatase	Sphene	Leucoxene	Barite	Pyrite	Galena	Cerussite	Gold	Disthene	Cacarbonate	FQ	Silver	Dolomite	Malachite	Sapphire	Andalusite	Xenotime	Tourmaline	Nativecopper					
178	500-H	372.96		0.14		0.12	0.52	0.53		0.15					0.09														
179	502-H	372.96	50.88	9.36			69.60								0.22	5.70				0.80	0.26								
180	503-H	492.10	47.70	11.70			104.40								0.27	4.28				0.40	0.32								
181	504-H	1479.41	45.41	50.12	0.60		86.97		1.61	0.71					19.35	30.52		10.17		1.14									
182	506-H	18.23	0.03	0.04			0.15	0.15							0.03														
183	507-H	421.24	40.83	20.03			59.58	0.30		0.43					3.48	12.20		2.44		0.34									
184	508-H	265.22	25.44	7.49			55.68		0.29	0.80					4.34	9.12		0.46		0.51									
185	509-H	21.76	1.91	7.02			8.35	0.04		0.06					0.08	2.57													
186	510-H	314.94	24.17	17.78			66.12	0.27		0.38					2.06	16.25		0.22											
187	511-H	801.86	2.73	2.41			35.91	0.30							0.23	9.80		0.10											
188	512-H	37.30	0.08	0.11			4.18								0.07	0.07													
189	515-H	2337.22	11.96	316.74			26.17			0.75						1.07													
190	519-H	261.07	17.17	8.42		0.28	87.70			0.36					1.95	5.13	0.76	0.51											
191	520-H	132.74	40.74	79.95			208.08								0.46	7.30													
192	521-H	2217.04	13.61	60.09	0.36		461.73									0.24					0.43								
193	522-H	285.94	58.51	64.58			176.09									0.52													
194	524-H	75.42	0.13	0.19			7.96																						
195	525-H	23.31	0.86	0.84			112.75			0.09																			
196	526-H	740.12	23.91	52.79			248.61		1.69	0.38			0.06		20.38	10.72		0.21											
197	527-H	39.16	0.05	0.08			11.69										71.82												
198	531-H	188.97	9.67	7.11			42.32									0.41	8.66												
199	534-H	3008.54	27.98	51.48	0.37		244.99		0.40	0.44						0.24	6.27			0.35									
200	535-H	91.17	0.28	3.09			18.37	0.03	0.10	0.04						0.02	0.38												
201	536-H	319.09	0.56	1.24	0.07		116.37		0.08	0.09						0.05	1.25												
202	539-H	37.30	0.03	0.56			12.53										10.26												
203	540-H	3978.24	15.26	44.93	0.41		167.04			1.20	0.72					0.65	13.68		0.27										
204	541-H	70.24	0.14	0.21			8.65	0.79	0.20	0.23							0.13		0.18										
205	542-H	689.98	11.77	13.85			51.50										1.27												
206	544-H	1279.25	9.35	9.17			47.75	0.14	0.44	0.20						0.27	11.17		0.11										
207	546-H	629.89	2.42	3.56			68.76	0.11	0.14	0.15						0.08	2.17												
208	547-H	3356.64	1.03	1.52			1.13									0.18	0.92												
209	550-H	4527.30	77.20	227.24			105.61			1.21						1.64	51.89		0.69										
210	551-H	957.26	91.82	108.11	0.97		401.94	0.81	2.60	1.16						1.57	98.75												
211	554-H	853.15	3.64	53.53	0.19		15.92									0.12	3.26												
212	556-H	3432.89	83.19	142.83	0.74	0.68	112.28									1.18	24.85												
213	558-H	4850.14	55.97	181.21	0.59		36.75		0.63	0.70						0.38	20.06												
214	560-H	2311.70	78.84	154.71	0.70		28.76		11.16	0.83						1.12	35.33												
215	561-H	2817.92	54.06	143.21			47.33		1.53							0.37	19.38												
216	566-H	503.91	20.35	65.89	0.22		35.64		0.58							0.14	3.65												
217	567-H	2275.06	62.07	79.93	0.41		16.98		1.10	0.49						0.66	20.86		0.70										
218	568-H	455.84	13.99	308.88			137.81		0.40								1.19	25.08											
219	569-H	27.35	0.14	0.21			27.56										0.02	0.13											
220	570-H	7750.58	317.21	291.77			130.17										1.35	142.14		3.55									
221	578-H	1.04																											
222	579-H	45.58		0.21			0.15																						
223	580-H	91.17		0.33			0.24											0.20											
224	581-H	14.92		0.07			0.05																						
225	583-H	2221.18	25.57	31.36	0.23		13.99		1.21	0.27	1.21	0.35				0.15	15.28		0.38										
226	591-H	137.79		0.36														0.21	0.22										
227	595-H	305.83	31.29	76.75	0.28		3.42	0.57	7.38								0.44	9.35		0.19									
228	597-H	12503.04	71.96	211.80	1.27	1.18	78.75		135.77	3.77							2.04	64.49		2.15									
229	598-H	1795.18	25.38	26.68	0.19		11.90	0.16	10.26	0.23							0.31	6.50		0.13									
230	602-H	23869.44	228.96	673.92			160.36		38.88			</td																	

ادامه جدول ۳-۱: نتایج کمی کردن داده‌های خام نمونه‌های کانی سنگین

۶-۳-۱-۶-۳ - پردازش داده‌های کانی‌سنگین

۱-۶-۳ - جدول پارامترهای آماری

همانطور که مشخص است برداشت نمونه‌های سنگین بر اساس خصلت و ویژگی‌های این نوع نمونه‌برداری بر پایه شناخت کانی‌های اقتصادی انتشار یافته استوار بوده است. در این محدوده تعداد ۲۸۹ نمونه کانی سنگین در مرحله اول از گستره برگه ۱:۲۵۰۰۰ نقده ۲ برداشت گردید. در نمونه‌های کانی‌سنگین نقده ۲ تعدادی از نمونه‌های شاخص کانی‌ساز مشاهده گردید. از مهمترین کانی‌های اقتصادی به نظر، مالاکیت، سینابر، سرب و طلا می‌توان اشاره نمود.

اصلی‌ترین پارامترهای آماری شامل تعداد نمونه (Valid & Missing)، میانگین، میانه، انحراف معیار، واریانس، چولگی و کشیدگی، میزان حداقل و حداکثر و درصدهای کانی‌های سنگین در جداول شماره ۳-۲ آورده شده است. در این جدول پارامترهای آماری تمامی کانی‌های سنگین مطالعه شده و حتی آنها بی‌که فقط در یک نمونه مشاهده شده‌اند نیز آورده شده است. البته با توجه به تعداد اندک مشاهده، بسیاری از پارامترهای آماری مفهوم خود را از دست می‌دهند ولی با توجه به نمایش و ارائه تمامی پارامترها و اینکه چه کانی‌هایی با چه مقدار و در چه نمونه‌هایی دیده شده‌اند، لزوم ارائه این جدول را بیش از پیش هویتاً می‌کند.

۶-۳-۲-۶-۳ - هیستوگرام‌های کانی‌های سنگین

از آنجا که جوامع عددی داده‌های کانی‌های سنگین فاقد سری داده‌های کامل می‌باشند و ممکن است بعضی از کانی‌ها تنها در موارد انگشت‌شماری از نمونه‌ها مشاهده شوند، پردازش آماری آنها چندین مطلوب به نظر نمی‌رسد و تنها به جداول و نمودارهایی بسته می‌شود که خصلت بیان اطلاعات را دربر داشته باشند، هیستوگرام‌ها نیز از این دسته هستند. هیستوگرام‌های کانی‌های سنگین برگه نقده ۲ مختص به نمایش ۴۱ کانی سنگین می‌باشد، در حالیکه در جدول پارامترهای آماری ۴۵ کانی سنگین مورد بررسی قرار گرفته است. اختلاف این دو مورد، در کانی‌های سنگینی است که تعداد مشاهدات آنها بسیار اندک بوده است.

اشکال شماره ۳-۱ هیستوگرام‌های برخی از کانی‌های سنگین در برگه نقده ۲ را نشان می‌دهد. سایر هیستوگرام‌ها در پیوست آورده شده است.

جدول ۲-۲: جدول پارامترهای آماری نمونه‌های کانی سنگین در محدوده نقده ۲

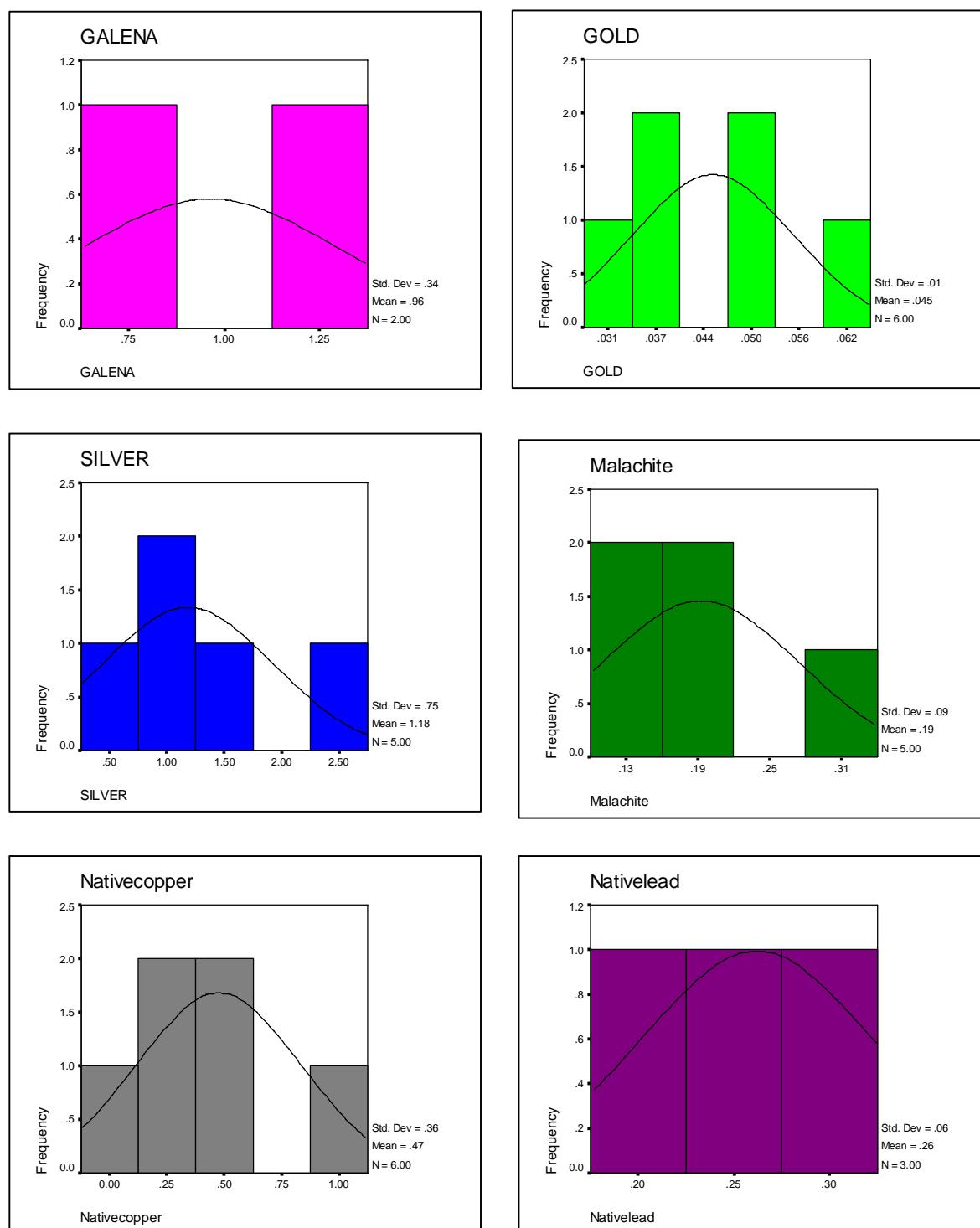
		Magnetite	APATITE	ZIRCON	RUTILE	ANATASE	SPHENE	Leucoxene	BARITE	PYRITE	GALENA	Cerussite	GOLD
N	Valid	289	209	241	48	21	182	67	106	114	2	4	6
	Missing	0	80	48	241	268	107	222	183	175	287	285	283
Mean		1663.48	47.51	62.52	0.36	0.45	55.44	0.48	5.25	1.28	0.96	0.26	0.05
Median		124.32	4.07	3.56	0.21	0.26	28.02	0.25	0.85	0.31	0.96	0.25	0.05
Mode		72.52	.0012720(a)	0.37	.0743(a)	0.25	.1740(a)	.0280(a)	0.18	0.09	.72(a)	.17816(a)	.04(a)
Std. Deviation		3602.42	88.03	109.96	0.43	0.41	76.51	0.75	15.91	7.42	0.34	0.07	0.01
Variance		12977402.43	7749.13	12091.15	0.18	0.17	5853.98	0.56	253.28	55.05	0.12	0.01	0.00
Skewness		3.56	2.56	2.57	2.43	1.19	2.37	4.45	6.25	10.43		0.34	0.00
Std. Error of Skewness		0.14	0.17	0.16	0.34	0.50	0.18	0.29	0.24	0.23		1.01	0.85
Kurtosis		15.29	6.43	7.89	7.32	0.39	6.97	25.17	45.66	110.40		-1.07	-0.25
Std. Error of Kurtosis		0.29	0.34	0.31	0.67	0.97	0.36	0.58	0.47	0.45		2.62	1.74
Minimum		0.00	0.00	0.00	0.01	0.04	0.01	0.00	0.00	0.00	0.72	0.18	0.03
Maximum		24400.36	455.32	673.92	2.21	1.37	461.73	5.25	135.77	79.20	1.21	0.35	0.06
Percentiles	25	27.14	0.17	0.21	0.09	0.14	3.09	0.14	0.23	0.11	0.72	0.19	0.04
	50	124.32	4.07	3.56	0.21	0.26	28.02	0.25	0.85	0.31	0.96	0.25	0.05
	75	1290.23	55.97	79.94	0.52	0.66	68.97	0.53	2.96	0.72	1.21	0.33	0.05
	90	5552.96	161.94	211.16	0.87	1.26	162.86	1.14	12.34	1.34	1.21	0.35	0.06

		DISTHENE	Cacarbonate	FQ	SILVER	DOLOMITE	Malachite	SAPPHIRE	Andalusite	XENOTIME	Tourmaline	Nativecopper	Native lead
N	Valid	10	191	227	5	84	5	23	14	5	2	6	3
	Missing	279	98	62	284	205	284	266	275	284	287	283	286
Mean		3.13	2.29	16.19	1.18	2.06	0.19	0.57	0.79	0.50	0.57	0.47	0.26
Median		0.20	0.38	3.93	0.84	0.27	0.18	0.34	0.41	0.48	0.57	0.44	0.26
Mode		.05184(a)	.108400000000(a)	.171000(a)	.588(a)	.11400(a)	.0960(a)	.0864(a)	.0461(a)	.43(a)	.06804(a)	.00356(a)	.204(a)
Std. Deviation		8.78	8.91	27.74	0.75	10.36	0.09	0.58	1.03	0.06	0.71	0.36	0.06
Variance		77.08	79.43	769.56	0.56	107.37	0.01	0.34	1.06	0.00	0.51	0.13	0.00
Skewness		3.14	6.82	2.71	1.64	8.66	0.84	2.04	2.48	0.55		0.66	0.30
Std. Error of Skewness		0.69	0.18	0.16	0.91	0.26	0.91	0.48	0.60	0.91		0.85	1.23
Kurtosis		9.91	48.73	8.18	2.57	77.36	0.77	3.69	7.08	-1.36		1.38	
Std. Error of Kurtosis		1.33	0.35	0.32	2.00	0.52	2.00	0.94	1.15	2.00		1.74	
Minimum		0.05	0.00	0.00	0.59	0.00	0.10	0.09	0.05	0.43	0.07	0.00	0.20
Maximum		28.08	71.98	147.97	2.43	94.05	0.32	2.33	3.94	0.58	1.08	1.07	0.32
Percentiles	25	0.09	0.13	0.15	0.67	0.10	0.12	0.25	0.14	0.44	0.07	0.23	0.20
	50	0.20	0.38	3.93	0.84	0.27	0.18	0.34	0.41	0.48	0.57	0.44	0.26
	75	0.77	1.17	20.52	1.86	0.84	0.27	0.68	1.24	0.56	1.08	0.71	0.32
	90	25.45	2.91	54.85	2.43	3.00	0.32	1.69	2.75	0.58	1.08	1.07	0.32

ادامه جدول ۳-۲: جدول پارامترهای آماری نمونه‌های کانی سنگین در محدوده نقده ۲

		CINNABAR	Smithsonite	STIBNITE	HEMATITE	GOETHITE	Pyriteoxide	PYROXENS	Amphibols	EPIDOTS	GARNETS	CHLORITE			
N	Valid	1	1	1	283	247	216	286	286	286	47	246			
	Missing	288	288	288	6	42	73	3	3	3	242	43			
Mean		0.28	0.15	5.82	218.08	30.26	28.94	237.73	359.59	40.45	60.62	3.74			
Median		0.28	0.15	5.82	77.85	10.38	3.73	41.22	36.63	21.90	0.63	0.54			
Mode		0.28	0.15	5.82	42.08	88.00	0.43	7.68	5.63200000000(a)	68.00	.002(a)	.120(a)			
Std. Deviation					365.63	53.50	107.87	504.98	724.42	49.01	228.76	7.14			
Variance					133686.45	2862.08	11635.06	255002.71	524784.93	2401.81	52330.76	51.03			
Skewness					3.20	4.27	9.78	3.66	3.79	1.70	5.35	3.34			
Std. Error of Skewness					0.15	0.16	0.17	0.14	0.14	0.14	0.35	0.16			
Kurtosis					12.30	26.57	114.93	16.15	19.45	2.79	31.34	13.92			
Std. Error of Kurtosis					0.29	0.31	0.33	0.29	0.29	0.29	0.68	0.31			
Minimum		0.28	0.15	5.82	0.02	0.01	0.00	0.00	0.01	0.00	0.00	0.00			
Maximum		0.28	0.15	5.82	2603.70	438.24	1373.76	3553.33	6083.84	242.08	1454.23	51.92			
Percentiles	25	0.28	0.15	5.82	19.99	0.88	0.36	8.74	6.88	3.13	0.19	0.13			
	50	0.28	0.15	5.82	77.85	10.38	3.73	41.22	36.63	21.90	0.63	0.54			
	75	0.28	0.15	5.82	243.01	38.72	21.33	185.42	412.99	61.31	9.36	5.22			
	90	0.28	0.15	5.82	629.10	88.00	54.25	753.10	1101.14	108.80	166.78	10.80			

		BIOTITE	Pyritelimonite	LIMONITE	OLIGISTE	ILMENITE	CHROMITE	MARTITE	SERICITE	Pyrolusite	Altreadssilicate
N	Valid	40	187	216	26	189	13	99	89	1	289
	Missing	249	102	73	263	100	276	190	200	288	0
Mean		0.91	23.98	13.17	2.65	993.39	21.29	16.36	1.75	0.00	439.82
Median		0.42	2.56	2.17	0.33	80.84	3.02	1.76	0.45	0.00	266.72
Mode		0.12	17.80	7.60	0.33	.033840000000(a)	.0736(a)	.00(a)	.001100000000(a)	0.00	259.20
Std. Deviation		1.29	71.18	25.36	8.61	2234.70	34.14	50.24	4.24		469.16
Variance		1.67	5066.79	643.25	74.19	4993873.59	1165.82	2523.80	17.94		220108.55
Skewness		2.41	5.46	3.13	4.55	4.64	2.18	7.85	4.63		1.76
Std. Error of Skewness		0.37	0.18	0.17	0.46	0.18	0.62	0.24	0.26		0.14
Kurtosis		6.33	32.75	10.21	21.51	28.90	4.99	69.97	24.28		3.57
Std. Error of Kurtosis		0.73	0.35	0.33	0.89	0.35	1.19	0.48	0.51		0.29
Minimum		0.01	0.01	0.01	0.00	0.02	0.07	0.00	0.00	0.00	0.05
Maximum		6.09	534.00	136.19	43.13	19141.82	117.09	471.00	28.38	0.00	2658.83
Percentiles	25	0.13	0.23	0.29	0.10	3.95	0.69	0.34	0.11	0.00	98.10
	50	0.42	2.56	2.17	0.33	80.84	3.02	1.76	0.45	0.00	266.72
	75	1.06	17.80	12.77	1.10	1027.61	29.05	19.20	1.35	0.00	638.28
	90	2.74	44.59	38.30	5.64	3227.82	94.49	41.00	5.18	0.00	1113.55

شکل ۳-۱: هیستوگرام فراوانی کانیهای سنگین در برگه ۱:۲۵۰۰۰ نقدر ۲

۳-۶-۳ - محاسبه شاخص غنی‌شدگی کانی‌های سنگین

۱-۳-۶-۳ - مقدمه:

کاربرد شاخص غنی‌شدگی، تعریف آن و نحوه استفاده از آن در جهت کاهش تاثیر اثرات لیتولوژی و ناهمگنی‌ها در مباحث قبلی توصیف شد. گوناگونی لیتولوژی‌های بالادست نمونه‌ها از عوامل ناهمگن‌ساز محسوب می‌شود که با توجه به شناخت لیتولوژی‌های مختلف و بررسی تمرکز یا پراکندگی بعضی از عناصر در آنها می‌توان به توجیه‌این امر (ختنی کردن اثر لیتولوژی در نمونه‌های ژئوشیمیایی) پرداخت. اما در اینجا مسائلی باقیست که ایا می‌توان به صحت نسبی نقشه‌ها اطمینان داشت. با توجه به‌اینکه شناسایی واحدهای لیتولوژی بر مبنای نقشه زمین‌شناسی ۱:۱۰۰۰۰۰ بود آیا به صحت نسبی نقشه‌ها می‌توان اطمینان کرد؟

نآ مسئله دیگر اینکه نقشه‌های زمین‌شناسی گویای عوارض سطحی می‌باشد، آیا امکان حضور توده‌های نفوذی با عمق کم در زیر آنها و تاثیر آپوفیزهایی در لایه‌های رویی وجود ندارد؟ گرچه نقشه‌های ژئوفیزیک هوایی امکان شناسایی نسبی این توده‌ها را تا حدودی می‌دهد.

نآ اصل داده‌های کانی‌های سنگین بر پایه داده‌های کیفی استوار است، تغییر ماهیت این داده‌ها به داده‌های کمی‌خالی از ایراد نخواهد بود، حال بعد از کمی‌کردن اطلاعات چگونه مثلاً یک یا دو مورد مشاهده از کانی طلا را با شاخص غنی‌شدگی مرتبط کنیم نتایج واقعی‌تر می‌شود؟

نآ فرآیندهای کانی‌سازی و تاثیرات آنها در منطقه در بسیاری از موارد به دلیل عدم همخوانی با مقیاس نقشه‌ها و یا قرار گرفتن در درجات بعدی اهمیت، حین تهیه نقشه انعکاس واضحی را ندارند، آیا این فرآیندها را می‌توان در قالب لیتولوژی سنگ‌های میزبان به تصویر کشید؟

از طرفی نمونه‌گیری کانی‌های سنگین دارای محسن می‌باشد از جمله عینی بودن آنها و امکان کنترل و آنالیزهای میکروژئیمیایی در شناخت واقعیت فاز تشکیل آنها و نحوه واکنش آنها در محیط‌های مختلف. با توجه به مطالب ذکر شده و مطالب ناگفته دیگر به نظر می‌رسد که شاخص غنی‌شدگی کانی‌های سنگین کارایی بالایی نداشته باشد.

گروههایی از نمونههای کانی سنگین که در واحدهای لیتولوژی مختلف قرار دارد تعیین و مجزا شدند

(شکل ۳-۳ مجموعه سنگهای بالادست و تعداد آنها را در نمونههای سنگین نقده ۲ نشان می‌دهد).

همانطور که مشاهده می‌شود گروههای تک سنگی ۹۷ نمونه، گروههای دوسنگی ۱۰۱ نمونه، گروههای

سهسنگی ۵۱، گروههای چهارسنگی ۲۶ و گروههای پنج سنگی شامل ۱۴ نمونه می‌شوند. بیشترین

مقدار مربوط به گروه تکسنگی Gr می‌باشد که شامل ۴۲ نمونه می‌شود.

به علت کم بودن تعداد نمونه هر گروه انتقال داده‌ها به محیط spss و آنالیز کلاسی و تجزیه و تحلیل نوع

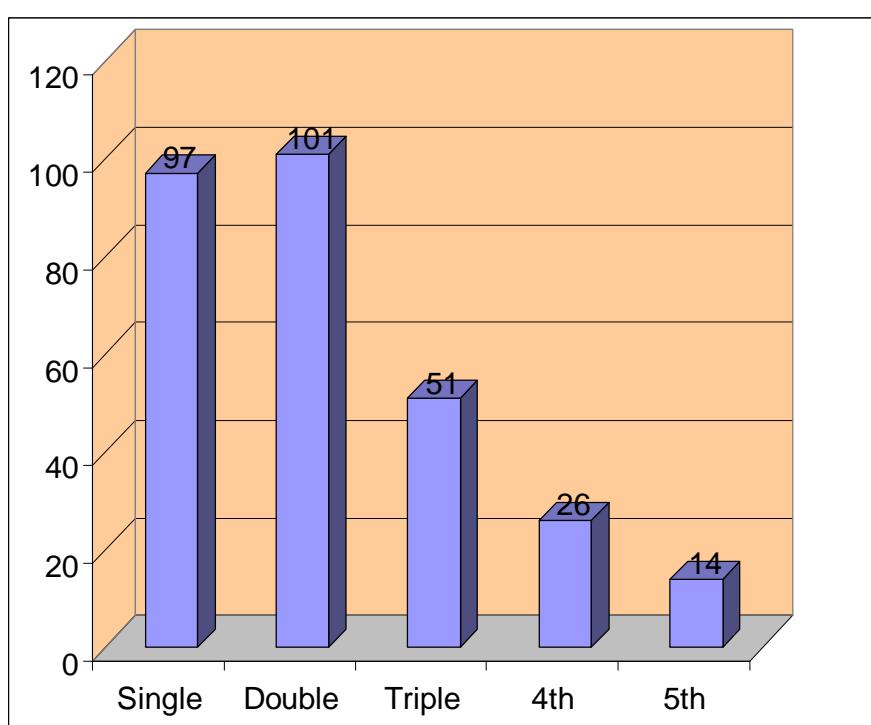
(Q-mode) صورت نگرفت. دلیل واضح این امر عدم فراوانی مناسب برای محاسبات آماری در

داده‌های کانی‌های مهم می‌باشد.

به طور کلی همانگونه که ذکر شد اهمیت کانی‌های سنگین بدلیل بررسی مستقیم و عینی کانی‌ها و

مشاهده گروه عمده کانی‌های اقتصادی می‌باشد. بنابراین کارشناسان این شرکت کانی‌های سنگین

مهم و موقعیت آنها را در نقشه‌های که به پیوست می‌باشند نمایش داده است.

شکل ۳-۳: مجموع سنگهای بالادست و تعداد آنها در نمونههای کانی‌سنگین در بروگه ۱:۲۵۰۰۰ نقده ۲

۷-۳ - روش تهیه و توصیف نقشه‌های کانی سنگین

برای ترسیم نقشه‌های توزیع کانی سنگین در منطقه، مقادیر بالای نود در صد فراوانی هر کانی سنگین در نظر گرفته و پس از تعیین حوضه‌ای که هر نمونه از آن تغذیه می‌گردد، محدوده هر کانی با سمبول و حاشور خاص به نمایش گذاشته شد. در موارد کانی سنگین‌های مهم، مانند طلا، سرب طبیعی، مالاکیت، مس طبیعی و... تمامی نمونه‌ها به نمایش گذاشته شده‌اند. نقشه‌های مذکور (نقشه‌های شماره ۲ و ۳) در بخش پیوست آورده شده است.

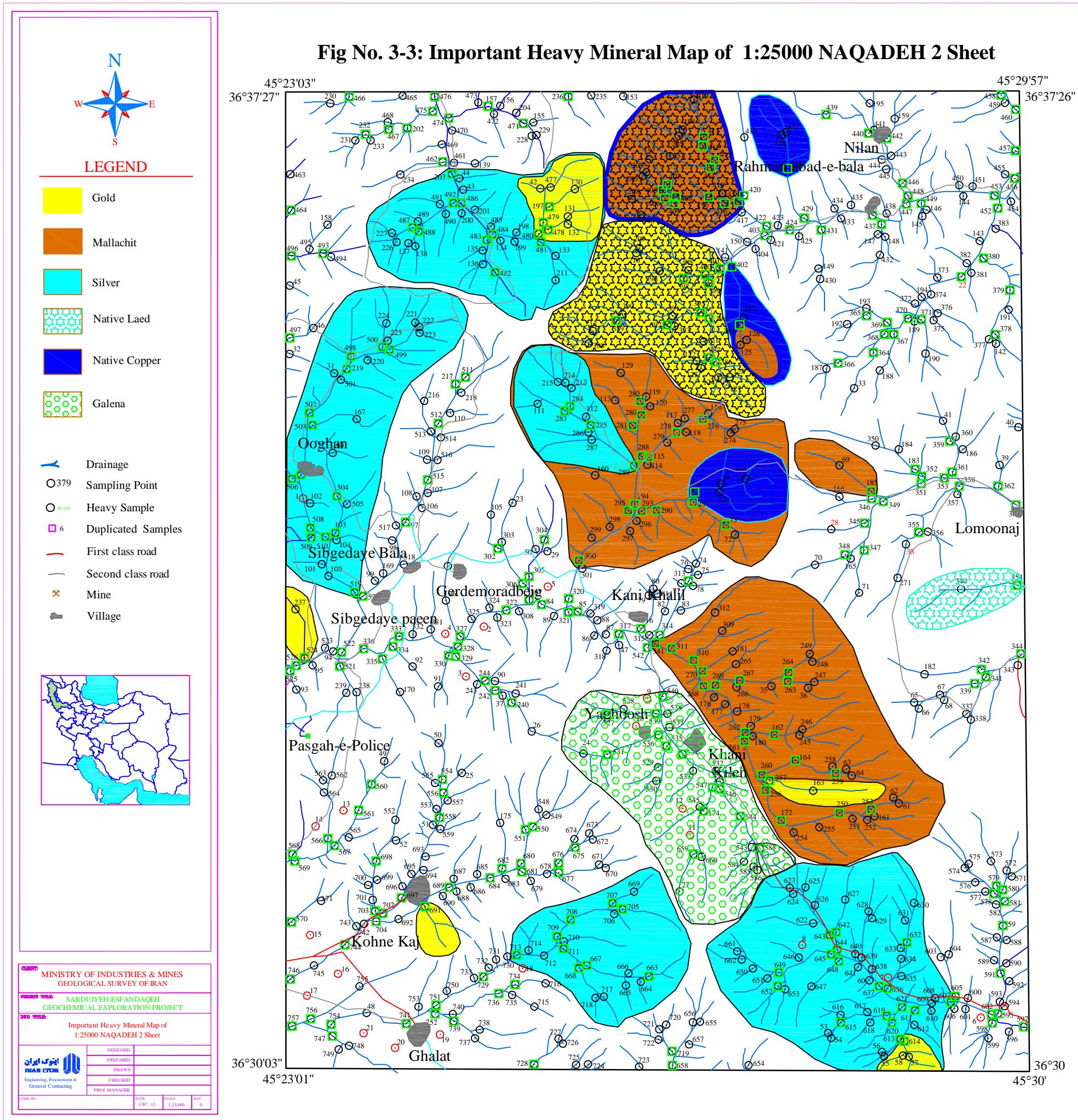
همانطور که مشاهده می‌گردد از خانواده گروه سرب که شامل سرب طبیعی، گالن و سروسیت می‌شوند مجموعاً در ۹ نمونه مشاهده شده‌اند که ۳ نمونه سرب طبیعی، ۲ نمونه گالن و ۴ نمونه سروسیت می‌باشد. خانواده گروه مس نیز شامل تعداد ۲۵ نمونه بوده است که مربوط به کانه‌های مالاکیت، آندالوزیت و مس طبیعی بوده‌است. طلا تنها در ۶ نمونه که آنهم فقط در یک ذره مشاهده شده است.. سینابر نیز در تعداد ۱ نمونه مشاهده شده است.

از طرف دیگر کانی‌های سنگین برداشت شده بر اساس ناهنجاری‌های ژئوشیمیایی، برونزدهای کانی‌سازی و... دگرسانی انتخاب گردیده است و طبیعی خواهد بود اگر تطابق کاملی بین نتایج مطالعات کانی‌های سنگین و نتایج آنالیزهای ژئوشیمیایی و پردازش آنها برقرار نباشد.

۸-۳ - نمونه‌های کانی سنگین مهم

برای تعیین نمونه‌های کانی سنگین مهم در منطقه نقده ۲ بصورت نسبی نمونه‌هایی که شامل کانی‌های اقتصادی و با ارزش بودند را انتخاب کردیم. جدول ۳-۳ نمونه‌های مهم را نشان می‌دهد که در این جدول کانی‌های بالارزش و مهم که در بخش ژئوشیمی نیز حائز اهمیت بوده اند آورده شده است. همچنین شکل شماره ۳-۳ موقعیت این نمونه‌هارا در منطقه نشان می‌دهد.

Fig No. 3-3: Important Heavy Mineral Map of 1:25000 NAQADEH 2 Sheet

جدول ۳-۳: نتایج عددی نمونه‌های کانی سنگین مهر

No.	Sample No.	Galena	Cerussite	Gold	Silver	Malachite	Nativecopper	Nativelead	Cinnabar
1	185-H					0.21			
2	203-H				0.59				
3	257-H			0.04					
4	289-H				0.84				
5	292-H						0.53		
6	300-H					0.32			
7	316-H						0.00		
8	354-H		0.18					0.20	
9	384-H					0.10	1.07		
10	401-H		0.28	0.03				0.32	
11	402-H						0.36		
12	418-H		0.23			0.14	0.31	0.26	0.28
13	426-H						0.59		
14	480-H			0.05					
15	519-H				0.76				
16	526-H				0.06				
17	540-H	0.72							
18	541-H					0.18			
19	583-H	1.21	0.35						
20	607-H				1.29				
21	614-H			0.05					
22	691-H			0.04					
23	713-H				2.43				

۳-۹- معرفی مناطق امید بخش کانی سنگین

با توجه به کانیهای سنگین مهم در برگه ۲۵۰۰۰:۱ نقده ۲ تعداد دو منطقه امید بخش برای کانیهای سنگین معرفی می‌شود، که اطلاعات هر منطقه در جداول زیر آمده است. لازم به ذکر است که معرفی این مناطق به مفهوم ارزش اکتشافی آنها نمی‌باشد و تنها بدليل وجود کانیهای سنگین مهم، بخصوص طلا به عنوان مناطق آنومال کانیهای سنگین معرفی می‌شوند. لازم به ذکر است که در جدول ۳-۴ نیز موقعیت نمونه‌های کانی سنگین که حاوی طلا بوده به همراه نمونه‌های که با این نمونه‌ها هم پوشانی دارند آورده شده است.

:A منطقه آنومال

NG-H-384	مالاکیت (۰/۱)	مس طبیعی (۰/۰۷)
NG-H-401	سرپ طبیعی (۰/۲۸)	طلا (۰/۰۳)
NG-H-402	مس طبیعی (۰/۳۶)	

:B منطقه آنومال

NG-H-418	سرپ طبیعی (۰/۲۸)	مالاکیت (۰/۱۴)	سرپ طبیعی (۰/۳۱)	مس طبیعی (۰/۲۶)	سینابر (۰/۲۸)

جدول ۳-۴: نتایج عددی نمونه‌های کانی سنگین حاوی طلا و عناصر همراه آن

No.	Sample No.	Cerussite	Gold	Nativelead
1	257-H		0.04	
2	289-H			
3	401-H	0.28	0.03	0.32
4	480-H		0.05	
5	526-H		0.06	
6	614-H		0.05	
7	691-H		0.04	

فصل چهارم

کنترل آنومالی

نتیجه گیری و پیشنهادات

۴ - امیدبخش مناطق معرفی

٤٠ مقدمة - ١-١-٤

در مبحث کانی سنگین اشاره گردید که همزمان با نمونه برداری نمونه‌های ژئوشیمیایی، نمونه برداری کانی‌های سنگین نیز صورت گرفت (۲۸۹ نمونه). این مطالعات منتج به معرفی مناطق ناهنجار گردید. برای بی‌جوبی و کنکاش بیشتر در این مکان‌ها، از مناطق آلتره، مینرالیزه، درزها، شکستگی‌ها نمونه‌های مینرالیزه و از آبراهه‌های مناطق ناهنجار اقدام به اخذ نمونه‌های کانی سنگین مجدد (۲۴ نمونه) گردید. در مکانهایی که جنس سنگ مورد تردید و سوال بود نیز اقدام به گرفتن نمونه برای مطالعات میکروسکوپی گردید.

در نهایت تعداد ۱۳ نمونه برای مطالعات XRD ، ۷۱ نمونه جهت مطالعات مینرالیزه و ۲۴ نمونه جهت مطالعات کانی سنگین تهیه گردید که لیست نمونه‌ها و مختصات آنها به تفکیک هر یک از مناطق ۷ گانه ناهنجاری در جداول مربوط به هر یک از آنها آورده شده است. همچنین نقشه پیوست شماره ۴ موقعیت این نمونه‌ها را در برگه نقده ۲ نشان می‌دهد.

۴-۱-۲- معرفی مناطق امید بخش

معرفی این مناطق عمدتاً بر اساس ناهنجاریهای ژئوشیمیابی، همپوشانی آنها و نتایج مطالعات کانیهای سنگین (عمدتاً در مرحله نخست) استوار است. برخی از مناطق تنها بر اساس نتایج کانیهای سنگین تعریف شده است. شماره گذاری آنها بر حسب اولویت (۱ تا ۵) اکتشافی آنها منظور شده و اولویتهای شماره ۶ و ۷ بیشتر بر اساس نتایج نمونه‌های کانی سنگین بدست آمده است. (موقعیت مناطق در نقشه‌های پیوست آمده است) ذکر این نکته ضروری است که در مجموع حدود ۲۳/۴۱ کیلومتر مربع در قالب ۷ محدوده از کل منطقه بنوان محدوده‌های امید پخش معرفی شده که قریب ۱۶/۵٪ از مساحت کل منطقه را در بر دارد.

منطقه ناهنجار جنوب شرق (I)

این منطقه در جنوب شرق محدوده اکتشافی نقده ۲ واقع گردیده است. مساحت آن $4/8$ کیلومتر مربع می‌باشد. عمدۀ ترین ناهنجاری در این منطقه مربوط به عنصر طلا است که گسترش و منطقه بندی (Zonality) بسیار مناسبی را در بر دارد. از میان ۶۳ نمونه ژئوشیمیایی این منطقه، تعداد ۱۰ نمونه عیاری برابر یا بیش از ۱۰ ppb برای طلا را نشان داده اند. در بخش غربی این منطقه ناهنجاری نسبتاً کوچکی از روی، در شمالغرب ناهنجاری‌های نسبتاً گسترده و همپوشانی از تنگستان، قلع و تا حدودی بیسموت بدست آمده است. هم پوشانی مناسبی از ناهنجاری طلا، مولیبدن، آرسنیک و تا حدودی با آهن مشاهده شده است اما ناهنجاری طلا با عناصری همچون آنتیموان، مس، بیسموت و نقره هم پوشانی نشان نداده است. در این منطقه ۱۳ نمونه سنگی جهت آنالیز شیمیایی و ۲۲ نمونه کانی سنگین در مرحله کنترل ناهنجاری برداشت شده است. البته در جنوب منطقه و در خارج از چارچوب منطقه اکتشافی نیز ۱۰ نمونه سنگی برداشت شده است. در نمونه‌های کانی-سنگین تنها در یک نمونه شواهدی از طلا (H-614) و در نمونه دیگر (H-607) نشانه‌هایی از نقره بدست آمده است.

هر چند در نمونه‌های سنگی نیز نشانی از شواهد کانساری طلا بدست نیامده، اما نشانه‌های اندکی از غنی شدگی ضعیفی در نمونه‌های شماره N-54 و N-55 در جنوب منطقه و در خارج از محدوده مطالعاتی بدست آمده است.

از لحاظ زمین شناسی منطقه فوق بر روی واحدهای K^{sh} , gr_1 , gr_2 واقع گردیده است. یک اندیس معدن سیلیس نیز در جنوب این منطقه وجود دارد. از نمونه‌های لیتو ژئوشیمیایی برداشت شده و در این منطقه اکثر نمونه‌ها حاوی مقادیر بالای آنتیموان می‌باشند.

در مرحله کنترل آنومالی تعداد ۳۰ نمونه لیتوژئوشیمیایی، ۱۵ نمونه کانی سنگین و ۴ نمونه XRD از این منطقه برداشت گردید که کد نمونه برداری و مختصات آنها در جداول ۱-۴ آورده شده است. بدلیل اینکه این منطقه مهم ترین و با ارزش ترین منطقه ناهنجار از مناطق ۷ گانه است لذا اکثر نمونه های کنترل آنومالی از این منطقه برداشت گردیده است. همچنین نتایج نمونه های ژئوشیمیایی و کانی سنگین اخذ شده در این منطقه، به ترتیب در جداول ۲-۴ و ۴-۳ نشان داده شده است.

نتایج ۴ نمونه XRD این منطقه به همراه گرافهای ارسالی از آزمایشگاه که در آن نوع کانی های اصلی و فرعی نیز مشخص گردیده در ادامه آورده شده است.

جدول ۱-۴ : لیست نمونه های مینرالیزه برداشت شده در منطقه ناهنجار (I)

ردیف	نام نمونه	X	Y
1	N-42	543104	4039407
2	N-43	543104	4039407
3	N-44	543104	4039407
4	N-45	543010	4039456
5	N-46	543010	4039456
6	N-47	543010	4039456
7	N-48	543010	4039456
8	N-49	543010	4039456
9	N-50	543010	4039456
10	N-51	543010	4039456
11	N-52	543010	4039456
12	N-53	542898	4039543
13	N-54	542898	4039543
14	N-55	542898	4039543
15	N-56	542898	4039543
16	N-57	542862	4039590
17	N-58	542862	4039590
18	N-59	541578	4040953
19	N-60	541578	4040953
20	N-61	541578	4040953
21	N-62	541426	4040867
22	N-63	541426	4040867
23	N-64	541426	4040867
24	N-65	541426	4040867
25	N-66	541426	4040867
26	N-67	541356	4040841
27	N-68	541356	4040841
28	N-69	541366	4040874
29	N-70	541366	4040874
30	N-71	541366	4040874

لیست نمونه‌های کانی سنگین برداشت شده در منطقه ناهنجار (I)

ردیف	نام نمونه	X	Y
1	Ng-H-1	543039	4039796
2	Ng-H-2	542942	4039898
3	Ng-H-3	542509	4040185
4	Ng-H-4	542827	4040111
5	Ng-H-5	543020	4040362
6	Ng-H-6	543355	4040316
7	Ng-H-7	542808	4040448
8	Ng-H-8	542871	4040660
9	Ng-H-9	542421	4041297
10	Ng-H-10	542107	4041019
11	Ng-H-11	542124	4041020
12	Ng-H-12	541268	4040804
13	Ng-H-13	541326	4040710
14	Ng-H-14	541536	4040920
15	Ng-H-15	541672	4041704

لیست نمونه‌های XRD برداشت شده در منطقه ناهنجار (I)

ردیف	نام نمونه	X	Y
1	N-46	543010	4039456
2	N-49	543010	4039456
3	N-51	543010	4039456
4	N-69	541366	4040874

گزارش اکتشافات ژئوشیمیایی در محدوده ۱۲۵۰۰۰ نقدہ ۲
فصل چهارم - کنترل آنومالی، نتیجه گیری و پیشنهادات

جدول ۴-۲ : نتایج نمونه های ژئوشیمیایی واقع در منطقه آنومال ۱

No.	Sample.No	X	Y	Au(PPb)	Ag(PPm)	As(PPm)	Ba(PPm)	Cu(PPm)	Fe(PPm)	Mo(PPm)	Pb(PPm)	Sb(PPm)	W(PPm)	Zn(PPm)
1	NG2-54	541997	4040000	5.4	0.28	24.04	347.50	19.28	98520	1.83	33.18	4.14	1.83	98.56
2	NG2-55	542737	4039740	50.0	0.32	106.60	237.90	16.35	99950	1.71	33.09	4.91	2.02	168.20
3	NG2-56	542708	4039800	33.5	0.20	105.30	241.50	15.60	101600	2.36	35.16	4.79	1.76	110.40
4	NG2-57	543086	4039730	99.0	0.28	24.93	555.60	25.16	139500	2.92	48.16	6.24	1.96	155.80
5	NG2-58	543003	4039750	5.4	0.20	27.08	719.70	25.58	68010	0.88	40.19	3.04	2.26	70.03
6	NG2 586	540963	4042350	4.6	0.20	81.60	658.50	17.42	59010	0.92	49.29	4.50	3.81	275.40
7	NG2 597	544696	4040150	8.4	0.40	44.14	476.30	20.00	95000	1.57	32.38	4.32	2.03	127.70
8	NG2 602	544244	4040320	30.0	0.35	49.69	471.00	21.70	96620	1.37	33.64	3.95	2.12	134.80
9	NG2 607	543673	4040500	5.7	0.37	24.59	473.90	28.38	92600	1.24	35.01	4.12	2.16	141.80
10	NG2 609	543406	4040480	6.9	0.31	29.43	413.10	21.71	95480	1.71	31.56	4.05	1.82	120.80
11	NG2 611	543172	4040380	13.5	0.41	58.23	445.90	19.28	81600	1.45	36.74	3.62	1.82	126.50
12	NG2 613	542966	4039980	7.4	0.37	50.58	275.10	12.80	312650	6.30	29.01	11.56	1.94	184.00
13	NG2 614	543021	4039950	9.0	0.40	35.74	503.80	20.94	97490	1.62	37.77	4.07	2.01	135.80
14	NG2 616	542128	4040320	5.2	0.49	12.77	319.10	21.39	95860	1.77	32.65	3.84	1.91	140.90
15	NG2 620	542849	4040210	30.0	0.36	70.41	289.80	13.84	119600	2.36	28.19	4.94	1.88	140.30
16	NG2 623	541416	4042100	7.6	0.27	12.46	345.90	47.25	76640	0.91	34.44	3.71	1.30	88.13
17	NG2 641	542371	4040990	6.2	0.26	24.20	528.20	23.48	96480	1.63	36.70	4.28	2.57	193.60
18	NG2 645	541997	4041170	27.0	0.39	56.80	308.50	18.53	83280	1.49	32.75	3.62	1.86	120.10
19	NG2 646	541543	4041120	31.0	0.26	77.40	476.60	37.46	66410	2.09	40.74	4.64	2.79	102.70
20	NG2 647	541719	4040720	39.0	0.28	63.81	287.20	24.07	92810	1.36	31.27	3.69	1.92	126.80
21	NG2 648	542104	4041070	30.5	0.41	109.90	450.20	22.36	126300	2.19	31.05	5.62	2.23	152.80
22	NG2 654	540838	4039610	5.0	0.32	4.95	297.90	28.95	101400	0.84	28.79	4.11	1.46	97.45
23	NG2 661	540679	4041210	4.9	0.62	33.57	308.30	44.75	114900	2.42	38.25	5.17	3.63	313.80
Mean		20.2	0.3	49.1	410.1	23.8	104857.0	1.9	35.2	4.6	2.1	144.6		
Minimum		4.6	0.2	4.95	237.9	12.8	59010	0.84	28.19	3.04	1.3	70.03		
Maximum		99	0.62	109.9	719.7	47.25	312650	6.3	49.29	11.56	3.81	313.8		
Anomal Limit in Stream Sediment		5	1	40	1000	150	100000	5	100	10	8	300		

جدول ۴-۳: نتایج نمونه های کانی سنگین واقع در منطقه آنومال ۱

No.	Sample No.	Magnetite	Rutile	Anatase	Barite	Pyrite	Gold	Silver	Hematite	Pyriteoxide	Epidots	Oligiste	Martite
1	595-H	305.83	0.28		7.38				93.17	0.30	200.74		
2	597-H	12503.04	1.27	1.18	135.77	3.77			158.70		41.03		15.09
3	598-H	1795.18	0.19		10.26	0.23			23.99	0.21	3.10		
4	602-H	23869.44			38.88				605.95	2.59	19.58		28.80
5	605-H	1301.22	0.27	0.24	2.83	0.79			792.79	0.28	0.21	0.33	471.00
6	607-H	5729.08			13.83	0.61		1.29	64.64	5.53	2.09		3.07
7	611-H	2987.41	0.30		16.02	0.36			56.18	1.60	2.42		7.12
8	613-H	16857.79			4.07	1.81			95.10	1.63	1.23		9.04
9	614-H	24400.36	2.21		58.88	6.54	0.05		275.30	2.36	8.90		13.08
10	615-H	3779.33			14.40	0.64			13.47		0.44		
11	619-H	8547.00			61.88	0.92			96.43	0.83	3.12		0.92
12	620-H	1566.43			12.60	0.28			117.82	0.25	0.19		5.60
13	621-H	15.75							159.90	3.42	25.84		
14	636-H	1042.01	0.18	0.17					56.28	4.82	0.15		
15	637-H	4633.91			12.58	0.56			35.29	0.50	3.80		0.56
16	642-H	2584.61			2.77				32.40	1.39	4.19		0.31
17	643-H	7906.75			1.91				44.60	0.76	5.77		4.24
18	644-H	3978.24		0.37	2.16	0.48			20.20	0.43	19.58		0.48
19	645-H	74.59							64.38	3.24	0.61		
20	648-H	725.20							315.60	4.50	6.80		
21	649-H	865.27	0.20		10.44				14.64		0.16		
22	652-H	1790.21			0.35				10.10		6.53		

منطقه ناهنجار روستای کانی خلیل (II)

این منطقه در جنوب روستای کانی خلیل و شمال روستاهای یاقوش و کانی کلیه واقع گردیده است.

مساحت آن در حدود ۲/۸ کلیومتر مربع بوده و ناهنجاری عناصر طلا و آرسنیک با یکدیگر هم پوشانی دارند. نمونه کانی سنگین ۵۴۱ (حاوی ملاکیت) و ۵۴۰ نمونه (حاوی گالن) از این منطقه برداشت گردیده است. منطقه فوق بر روی واحدهای زمین شناسی K^{st} , K^{sh} قرار دارد.

در مرحله کنترل آنومالی تعداد ۱۹ نمونه لیتوژئوشیمیایی، ۳ نمونه کانی سنگین و ۲ نمونه XRD از این منطقه برداشت گردید که کد نمونه برداری و مختصات آنها در جداول ۴-۴ آورده شده است. همچنین نتایج نمونه های ژئوشیمیایی و کانی سنگین اخذ شده در این منطقه، به ترتیب در جداول ۴-۵ و ۴-۶ نشان داده شده است.

نتایج ۲ نمونه XRD این منطقه به همراه گرافهای ارسالی از آزمایشگاه که در آن نوع کانی های اصلی و فرعی نیز مشخص گردیده در ادامه آورده شده است.

جدول ۴-۴ : لیست نمونه‌های مینرالیزه برداشت شده در منطقه ناهنجار (II)

ردیف	نام نمونه	X	Y
1	N-1	540161	4044955
2	N-2	540296	4045103
3	N-3	540489	4045323
4	N-4	540872	4045361
5	N-5	541014	4045546
6	N-6	540547	4045523
7	N-7	540531	4045981
8	N-8	540385	4045563
9	N-9	540282	4045453
10	N-10	539127	4045499
11	N-11	539124	4045426
12	N-12	539039	4045426
13	N-13	539030	4045394
14	N-14	539446	4044143
15	N-15	538988	4044361
16	N-16	538992	4045360
17	N-17	538991	4044615
18	N-18	538456	4046416
19	N-19	538410	4046448

لیست نمونه‌های کانی سنگین برداشت شده در منطقه ناهنجار (II)

ردیف	نام نمونه	X	Y
1	Ng-H-16	540173	4044858
2	Ng-H-17	539988	4045132
3	Ng-H-18	539747	4045273

لیست نمونه‌های XRD برداشت شده در منطقه ناهنجار (II)

ردیف	نام نمونه	X	Y
1	N-9	540282	4045453
2	N-12	539039	4045426

جدول ۴-۵ : نتایج نمونه های رُؤشیمیابی واقع در منطقه آنومال ۲

No.	Sample.No	X	Y	Au(PPb)	Ag(PPm)	As(PPm)	Ba(PPm)	Cu(PPm)	Fe(PPm)	Mo(PPm)	Pb(PPm)	Sb(PPm)	W(PPm)	Zn(PPm)
1	NG2-47	539022	4045500	39.5	0.40	85.57	519.10	42.86	72410	1.10	47.50	4.51	2.41	116.80
2	NG2-87	538839	4045650	8.0	0.20	17.65	702.40	28.61	59250	0.48	37.06	5.23	1.99	90.50
3	NG2-88	538717	4045850	6.6	0.23	18.76	567.20	27.82	58220	0.58	40.17	4.14	2.00	96.62
4	NG2-177	540509	4044670	6.8	0.40	12.67	1042.00	45.07	71600	0.95	42.68	4.06	2.33	132.90
5	NG2-178	540678	4044570	5.2	0.41	11.64	1015.00	47.39	67000	1.05	41.18	3.39	2.14	121.30
6	NG2-270	540193	4045140	26.5	0.20	38.95	417.80	30.59	60720	0.86	44.75	3.30	2.29	101.80
7	NG2-315	539447	4045640	8.8	0.30	16.29	528.80	38.43	71990	0.70	47.96	4.66	2.27	106.90
8	NG2 538	539699	4044540	5.7	4.20	47.84	567.00	36.81	64250	1.11	50.64	3.02	2.29	119.50
9	NG2 542	539421	4045460	5.3	0.20	14.29	437.50	17.08	72550	1.35	39.01	4.67	1.96	104.50
Mean				12.5	0.7	29.3	644.1	35.0	66443.3	0.9	43.4	4.1	2.2	110.1
Minimum				5.2	0.2	11.64	417.8	17.08	58220	0.48	37.06	3.02	1.96	90.5
Maximum				39.5	4.2	85.57	1042	47.39	72550	1.35	50.64	5.23	2.41	132.9
Anomal Limit in Stream Sediment				5	1	40	1000	150	100000	5	100	10	8	300

جدول ۴-۶ : نتایج نمونه های کانی سنگین واقع در منطقه آنومال ۲

No.	Sample No.	Magnetite	Rutile	Barite	Pyrite	Galena	Malachite	Nativecopper	Hematite	Pyriteoxide	Epidots	Oligiste	Martite
1	267-H	120.38		2.99					1746.32	493.02	11.29		
2	268-H	72.52							420.80	18.00	68.00		
3	269-H	67.34							136.76	46.80	35.36		
4	270-H	25.90		0.09	0.10				52.60	108.00	0.07		
5	310-H	3.11			0.00				0.44	0.25	0.29		
6	311-H	0.21		0.18	0.04				21.04	0.04	13.60		
7	316-H	0.01		0.00	0.00			0.00	2.10	0.36	0.27		
8	317-H	530.43	0.11						100.99	28.80	21.76		
9	540-H	3978.24	0.41		1.20	0.72			201.98	0.43	3.26	0.50	4.80
10	541-H	70.24		0.20	0.23		0.18		118.88	0.20	153.68		
11	542-H	689.98							77.85	3.33	5.03		0.15

منطقه ناهنجار شمال غرب محدوده (III)

این منطقه در شمال غرب محدوده نقده ۲ واقع گردیده است. مساحت آن در حدود ۲/۶ کیلومتر مربع بوده و ناهنجاری‌های عناصر Zn, Pb, Mo, Au, As, Sb با یکدیگر هم پوشانی دارند. (مخصوصاً نمونه‌های ۱۳۴، ۱۹۹ و ۲۱۱). نمونه‌های سنگین ۲۱۱ (حاوی طلا) و ۲۰۳ (حاوی نقره) از این منطقه برداشت گردیده است. منطقه فوق بر روی واحدهای زمین شناسی gr₂, K^v و K^{sb} قرار دارد. نتایج نمونه‌های ژئوشیمیایی و کانی سنگین اخذ شده در این منطقه، به ترتیب در جداول ۷-۴ و ۸-۴ نشان داده شده است.

جدول ۴-۷: نتایج نمونه های ژئوشیمیایی واقع در منطقه آنومال ۳

No.	Sample.No	X	Y	Au(PPb)	Ag(PPm)	As(PPm)	Ba(PPm)	Cu(PPm)	Fe(PPm)	Mo(PPm)	Pb(PPm)	Sb(PPm)	W(PPm)	Zn(PPm)
1	NG2-134	537360	4051170	40.5	0.44	47.19	434.30	36.49	72270	1.80	49.69	10.45	2.28	134.50
2	NG2-200	536816	4051550	4.9	0.37	21.57	368.60	28.54	55450	0.54	38.74	3.53	1.49	87.21
3	NG2-478	538029	4051320	4.1	0.20	13.46	430.80	30.22	63910	1.23	41.44	2.95	1.57	94.88
4	NG2-484	537250	4051260	8.3	0.23	23.58	385.10	27.71	59630	1.13	40.46	4.83	1.76	117.70
Mean				14.5	0.3	26.5	404.7	30.7	62815.0	1.2	42.6	5.4	1.8	108.6
Minimum				4.1	0.2	13.46	368.6	27.71	55450	0.54	38.74	2.95	1.49	87.21
Maximum				40.5	0.44	47.19	434.3	36.49	72270	1.8	49.69	10.45	2.28	134.5
Anomal Limit in Stream Sediment				5	1	40	1000	150	100000	5	100	10	8	300

جدول ۴-۸: نتایج نمونه های کانی سنگین واقع در منطقه آنومال ۳

No.	Sample No.	Magnetite	Rutile	Anatase	Barite	Pyrite	Gold	Silver	Hematite	Pyriteoxide	Epidots	Oligiste	Martite
1	203-H	87.02	0.09		0.25	0.28		0.59	212.08	45.36	34.27	0.12	
2	478-H	0.10							42.08	3.60	6.80		
3	479-H	21.76							176.74	22.68	17.14		
4	480-H	75.42	0.09		2.34	1.56	0.05		147.70	8.42	31.82	0.11	
5	481-H	17.40			15.12	2.10			176.74	75.60	17.14		0.08
6	482-H	124.32							42.08	14.40	27.20		
7	483-H	208.86							181.79	51.84	23.50		
8	484-H	19.89			0.29	0.06			201.98	57.60	21.76		0.06
9	486-H	248.64	0.21	0.08	2.25	1.00			257.74	63.00	14.28		3.50
10	492-H	19.89	0.01		0.01	0.01			5.05	1.73	3.26		

منطقه ناهنجار شرق و جنوب شرق روستای کهنه کج (IV)

این منطقه در شرق و جنوب شرق روستای کهنه کج و شمال غرب روستای غلات واقع گردیده است. مساحت آن در حدود ۴/۹ کیلومتر مربع بوده و ناهنجاری عناصر Fe, Mo, Zn, Sb با یکدیگر هم پوشانی دارند. کانی سنگین ۶۹۱ (حاوی طلا) و ۷۱۳ (حاوی نقره) از این محدوده برداشت گردیده است. از لحاظ زمین شناسی بر روی واحدهای زمین شناسی gr_1 و gr_2 قرار دارد. چندین معدن فعال سنگ گرانیت در این محدوده واقع می باشند.

در مرحله کنترل آنومالی تعداد ۹ نمونه لیتوژئوشیمیایی، ۴ نمونه کانی سنگین و ۱ نمونه XRD از این منطقه برداشت گردید که کد نمونه برداری و مختصات آنها در جداول ۹-۴ آورده شده است. همچنین نتایج نمونه های ژئوشیمیایی و کانی سنگین اخذ شده در این منطقه، به ترتیب در جداول ۱۰-۴ و ۱۱-۴ نشان داده شده است. همچنین نتیجه ۱ نمونه XRD این منطقه به همراه گراف ارسالی از آزمایشگاه که در آن نوع کانی های اصلی و فرعی نیز مشخص گردیده در ادامه آورده شده است.

جدول ۴-۹ : لیست نمونه های مینرالیزه برداشت شده در منطقه ناهنجار (IV)

ردیف	نام نمونه	X	Y
1	N-72	537862	4043051
2	N-73	537862	4043051
3	N-74	537862	4043051
4	N-75	538023	4043021
5	N-76	538023	4043021
6	N-77	538017	4042855
7	N-78	537978	4042721
8	N-79	537978	4042721
9	N-80	537978	4042721

لیست نمونه های کانی سنگین برداشت شده در منطقه ناهنجار (IV)

ردیف	نام نمونه	X	Y
1	Ng-H-19	539626	4045349
2	Ng-H-20	538957	4045372
3	Ng-H-21	538481	4046547
4	Ng-H-23	536621	4045501

لیست نمونه های XRD برداشت شده در منطقه ناهنجار (IV)

ردیف	نام نمونه	X	Y
1	N-74	537862	4043051

جدول ۴-۱۰: نتایج نمونه های ژئوشیمیایی واقع در منطقه آنومال ۴

No.	Sample.No	X	Y	Au(PPb)	Ag(PPm)	As(PPm)	Ba(PPm)	Cu(PPm)	Fe(PPm)	Mo(PPm)	Pb(PPm)	Sb(PPm)	W(PPm)	Zn(PPm)
1	NG2 678	538014	4042290	14.5	0.48	8.39	168.40	15.44	105200	2.10	27.89	3.78	1.52	133.50
	Mean			14.5	0.48	8.39	168.40	15.44	105200	2.10	27.89	3.78	1.52	133.50
	Minimum			14.5	0.48	8.39	168.40	15.44	105200	2.10	27.89	3.78	1.52	133.50
	Maximum			14.5	0.48	8.39	168.40	15.44	105200	2.10	27.89	3.78	1.52	133.50
	Anomal Limit in Stream Sediment			5	1	40	1000	150	100000	5	100	10	8	300

جدول ۴-۱۱: نتایج نمونه های کانی سنگین واقع در منطقه آنومال ۴

No.	Sample No.	Magnetite	Rutile	Anatase	Barite	Pyrite	Gold	Silver	Hematite	Pyriteoxide	Epidots	Oligiste	Martite
1	550-H	4527.30				1.21			1.28		0.83		
2	551-H	957.26	0.97		2.60	1.16			243.01	10.40	47.12	1.22	11.55
3	667-H	5494.50			0.88				206.64		13.36		
4	668-H	1514.22							29.90		0.55		
5	676-H	3858.06		0.61					20.62		0.53		
6	677-H	5701.81							193.00				18.35
7	680-H	12.43							25.25		163.20		
8	681-H	5039.10							242.38		0.87		38.40
9	684-H	6259.03							211.86		13.69		20.14
10	691-H	6751.27			2.93	1.30	0.04		342.78	1.17	0.89		32.58
11	708-H	4077.70	0.55	0.51	1.48	0.66			138.02	0.59	8.92		0.66
12	709-H	4678.95	0.64		10.16	0.75			316.75	0.68	0.51		0.75
13	711-H	2043.17			0.63				259.34	0.63	0.48		24.65
14	713-H	7193.98			10.42	1.16		2.43	243.50	1.04	15.74		1.16
15	729-H	11472.66			4.15	1.85			388.33	1.66	1.26		36.91
16	734-H	6555.05							499.22		1.08		1.58
17	736-H	5870.67							625.94		0.96		42.50

منطقه ناهنجار روستای گرد مراد بیگ (V)

این منطقه ناهنجار در شرق روستای سیب گدای بالا، گرد مراد بیگ و سیب گدای پایین واقع شده است که روستای گرد مراد بیگ داخل این ناهنجاری واقع گردیده است. مساحت آن در حدود ۲/۱ کیلومتر مربع بوده و ناهنجاریهای عناصر As, Zn, Pb با یکدیگر هم پوشانی دارند. منطقه فوق بر روی واحدهای زمین شناسی K^{sh} , Q^{st} و gr_1 واقع گردیده است. در مرحله کنترل آنومالی تعداد ۱۳ نمونه لیتوژئوشیمیایی، ۲ نمونه کانی سنگین و ۶ نمونه XRD از این منطقه برداشت گردید که کد نمونه برداری و مختصات آنها در جداول ۴-۱۲ آورده شده است. همچنین نتایج نمونه های ژئوشیمیایی و کانی سنگین اخذ شده در این منطقه، به ترتیب در جداول ۱۳-۴ و ۱۴-۴ نشان داده شده است. همچنین نتایج ۶ نمونه XRD این منطقه به همراه گرافهای ارسالی از آزمایشگاه که در آن نوع کانی های اصلی و فرعی نیز مشخص گردیده در ادامه آورده شده است.

جدول ۱۲-۴ : لیست نمونه های مینرالیزه برداشت شده در منطقه ناهنجار (V)

ردیف	نام نمونه	X	Y
1	N-20	537849	4046642
2	N-21	537822	4046643
3	N-22	537822	4046643
4	N-23	537125	4046555
5	N-24	537088	4046558
6	N-25	536883	4045445
7	N-26	536989	4045524
8	N-27	537002	4045549
9	N-28	537008	4045629
10	N-29	537008	4045629
11	N-30	537031	4045649
12	N-31	537195	4045753
13	N-41	537195	4045753

لیست نمونه های کانی سنگین برداشت شده در منطقه ناهنجار (V)

ردیف	نام نمونه	X	Y
1	Ng-H-22	537140	4045801
2	Ng-H-24	536810	4045423

لیست نمونه های XRD برداشت شده در منطقه ناهنجار (V)

ردیف	نام نمونه	X	Y
1	N-18	538456	4046416
2	N-21	537822	4046643
3	N-22	537822	4046643
4	N-25	536883	4045445
5	N-26	536989	4045524
6	N-27	537002	4045549

جدول ۴-۱۳ : نتایج نمونه های ژئوشیمیایی واقع در منطقه آنومال ۵

No.	Sample.No	X	Y	Au(PPb)	Ag(PPm)	As(PPm)	Ba(PPm)	Cu(PPm)	Fe(PPm)	Mo(PPm)	Pb(PPm)	Sb(PPm)	W(PPm)	Zn(PPm)
1	NG2-4	536588	4045660	4.8	0.20	47.28	273.30	42.99	88140	0.51	42.04	4.31	1.82	101.00
2	NG2-105	537227	4047330	5.8	0.20	16.19	249.70	106.50	49700	0.77	42.37	0.14	1.73	79.32
3	NG2-325	536954	4045870	4.8	0.25	218.60	208.70	64.94	93190	0.32	61.84	5.04	6.98	588.60
Mean				5.1	0.2	94.0	243.9	71.5	77010.0	0.5	48.8	3.2	3.5	256.3
Minimum				4.8	0.2	16.2	208.7	43.0	49700.0	0.3	42.0	0.1	1.7	79.3
Maximum				5.8	0.3	218.6	273.3	106.5	93190.0	0.8	61.8	5.0	7.0	588.6
Anomal Limit in Stream Sediment				5	1	40	1000	150	100000	5	100	10	8	300

جدول ۴-۱۴ : نتایج نمونه های کانی سنگین واقع در منطقه آنومال ۵

No.	Sample No.	Magnetite	Barite	Pyrite	Hematite	Pyriteoxide	Epidots	Martite
1	302-H	2.59			0.53		102.00	
2	322-H	255.27		0.15	38.88	22.18	41.89	0.15
3	327-H	134.16	0.39	0.43	22.71	0.39	58.71	

منطقه ناهنجار شرق روستای کانی کلیله (VI)

این منطقه ناهنجار در شرق روستای کانی کلیله واقع گردیده است. مساحت آن $1/5$ کیلومتر مربع بوده و ناهنجاری عنصر Sb، در این منطقه وجود دارد. کانی سنگین ۲۵۷ (حاوی طلا) نیز از این منطقه برداشت گردیده است. منطقه فوق بر روی واحدهای زمین شناسی K^V و K^{sh} و K^I واقع گردیده است. نتایج نمونه های ژئوشیمیایی و کانی سنگین اخذ شده در این منطقه، به ترتیب در جداول ۱۵-۴ و ۱۶-۴ نشان داده شده است.

جدول ۱۵-۴ : نتایج نمونه های ژئوشیمیایی واقع در منطقه آنومال ۶

No.	Sample.No	X	Y	Au(PPb)	Ag(PPm)	As(PPm)	Ba(PPm)	Cu(PPm)	Fe(PPm)	Mo(PPm)	Pb(PPm)	Sb(PPm)	W(PPm)	Zn(PPm)
1	NG2-164	541498	4043890	4.9	0.52	13.09	448.90	34.82	70810	1.44	40.80	3.18	1.90	107.60
Mean				4.9	.52	13.09	448.9	34.8	70810	1.4	40.8	3.2	1.9	107.6
Minimum				4.9	.52	13.09	448.9	34.8	70810	1.4	40.8	3.2	1.9	107.6
Maximum				4.9	.52	13.09	448.9	34.8	70810	1.4	40.8	3.2	1.9	107.6
Anomal Limit in Stream Sediment				5	1	40	1000	150	100000	5	100	10	8	300

جدول ۱۶-۴ : نتایج نمونه های کانی سنگین واقع در منطقه آنومال ۶

No.	Sample No.	Magnetite	Barite	Gold	Hematite	Pyriteoxide	Epidots	Martite
1	164-H	16.16			16.41	0.14	53.04	
2	256-H	167.83	0.16		340.85	72.90	55.08	
3	257-H	74.59	0.22	0.04	252.48	10.80	163.20	
4	259-H	24.04			48.81		78.88	
5	260-H	994.56			403.97	0.43	78.34	19.20

منطقه ناهنجار غرب روستای رحمان آباد بالا (VII)

این منطقه در شمال محدوده نقده ۲ و در غرب روستای رحمان آباد بالا واقع گردیده است. مساحت محدوده فوق ۰/۸ کیلومتر مربع می‌باشد. نمونه کانی سنگین ۴۱۸ (مس طبیعی، مالاکیت، سرب طبیعی و سینابر) و ۴۰۱ (حاوی طلا، سرب طبیعی) در این منطقه برداشت گردیده است. منطقه فوق بر روی واحدهای زمین شناسی K^V و K^1 واقع گردیده است.

نتایج نمونه های ژئوشیمیایی و کانی سنگین اخذ شده در این منطقه، به ترتیب در جداول ۱۷-۴ و ۱۸-۴ نشان داده شده است.

جدول ۱۷-۴ : نتایج نمونه های رُؤشیمیایی واقع در منطقه آنومال ۷

No.	Sample.No	X	Y	Au(PPb)	Ag(PPm)	As(PPm)	Ba(PPm)	Cu(PPm)	Fe(PPm)	Mo(PPm)	Pb(PPm)	Sb(PPm)	W(PPm)	Zn(PPm)
1	NG2-196	540284	4051780	2.0	0.33	4.28	387.00	30.67	68870	0.53	32.93	2.64	1.46	90.25
2	NG2-401	540439	4050770	2.4	0.32	3.30	395.20	33.44	67410	0.91	34.76	1.86	1.42	82.43
3	NG2-415	540471	4051830	1.9	0.49	10.39	403.60	35.63	74850	1.22	43.40	2.23	1.73	97.45
4	NG2-416	540510	4051690	1.8	0.37	5.63	419.70	40.67	76180	0.85	38.29	2.34	1.62	92.61
5	NG2-418	540693	4051720	1.9	0.37	8.70	390.60	36.20	75850	1.07	38.12	2.32	1.63	92.91
Mean				2.0	0.4	6.5	399.2	35.3	72632.0	0.9	37.5	2.3	1.6	91.1
Minimum				1.8	0.3	3.3	387.0	30.7	67410.0	0.5	32.9	1.9	1.4	82.4
Maximum				2.4	0.5	10.4	419.7	40.7	76180.0	1.2	43.4	2.6	1.7	97.5
Anomal Limit in Stream Sediment				5	1	40	1000	150	100000	5	100	10	8	300

جدول ۱۸-۴ : نتایج نمونه های کانی سنگین واقع در منطقه آنومال ۷

No.	Sample No.	Magnetite	Anatase	Barite	Pyrite	Cerussite	Gold	Malachite	Nativecopper	Nativelead	Cinnabar	Hematite	Pyriteoxide	Epidots	Oligiste	Martite
1	196-H	7.46										30.30	0.13	48.96		
2	401-H	134.27		0.19	0.22	0.28	0.03			0.32		295.40	52.49	66.10		
3	416-H	0.35										214.61	6.12	13.87		0.07
4	418-H	53.46	0.13	0.15	0.17	0.23		0.14	0.31	0.26	0.28	633.30	46.44	116.96	0.18	0.17

۴-۲- مطالعات کانی سنگین

بررسی ناهنجاری‌ها در محدوده اکتشافی منجر به برداشت ۲۴ نمونه کانی سنگین در مرحله چک آنومالی گردید که عملیاتی همچون تغليس، جدایش و در نهایت مطالعه منجر به شناسایی کانی‌های سنگین موجود در نهشته‌های آبرفتی شده است.

مطالعه بر روی بخش غیرمغناطیسی (NM) نمونه‌ها، بیشترین حجم کانی‌های در برگیرنده این بخش را کانی‌های تشکیل دهنده توده‌های عمیق تا نیمه عمیق اسید تا متوسط همچون ذرات سیلیس، کوارتز، آپاتیت، اسفن و زیرکن تشکیل داده است. سایر کانی‌های تشکیل دهنده این بخش را در حد ذرات جزئی و پراکنده (Pts) تا مقادیر گرم در تن بدست آمده کانی‌های همچون باریت، روتیل، آناتاز، لوکوکسن، پیریت و کربنات کلسیم تشکیل داده است. تنها در ۲ نمونه به شماره‌های ۱۷ و ۲۴ و در هر نمونه یک ذره گالن سروزیته شده گزارش شده است که نمی‌تواند از دیدگاه اقتصادی قابل توجه باشد. کانی‌های بخش مغناطیسی متوسط (AV) نمونه‌ها به ترتیب انتشار کانی‌هایی همچون هماتیت، آمفیبول، ایلمنیت، بیوتیت، پیروکسن و گوتیت تشکیل داده است.

مقادیر گرم در تن کانی‌های فوق در جدول ۱۹-۴ ارائه شده است. انتشار کانی‌هایی همچون آمفیبول، ایلمنیت و بیوتیت نشان دهنده گسترش توده‌های نفوذی اسید تا متوسط عمیق تا نیمه عمیق در محیط‌های نمونه‌برداری است. انتشار کانی‌هایی همچون هماتیت و گوتیت نشان دهنده زون‌های دگرسان شده از محیط‌های هماتیتی شده و گوتیتی شده است. حضور ایلمنیت بعنوان یکی از کانی‌های کانسارهای ایلمنیت نشان دهنده انتشار این کانی بصورت عنصر فرعی و ذرات پراکنده در متن توده‌های نفوذی است. با توجه به مقادیر بدست آمده از این کانی در نهشته‌های آبرفتی (جدول مقادیر گرم در تن) و عدم وجود حوضه‌های پلاسی، انتشار کانی بعنوان یکی از کانی‌های تامین کننده منابع تیتانیوم نمی‌توانند از دیدگاه اکتشافی مورد توجه شایانی قرار گیرد.

بخش پر مغناطیس نمونه‌ها (AA) را کانی مگنتیت به همراه کانی‌های پاراژنزی همچون تیتانومگنتیت و ایلمنومگنتیت تشکیل داده که آن هم بدلیل موجود در مورد کانی ایلمنیت نمی‌تواند از جایگاه اکتشافی حائز اهمیت باشد.

با توجه به عدم انتشار کانی‌های کانسuar سازی همچون طلا، نقره و کانی‌های پاراژنز این دو عنصر و کانی‌های خانواده عناصر مس، سرب و روی و سایر کانی‌های اقتصادی محدوده اکتشافی، ناحیه تحت بررسی از لحاظ اکتشافی در موقعیت جالب توجهی قرار ندارد.

۳- ۴- مطالعات نمونه‌های لیتوژئوشیمیایی

تعداد ۷۱ نمونه مینرالیزه در منطقه مورد آنالیز ICP قرار گرفت که نتایج خلاصه آن به صورت پارامترهای آماری در جدول ۴-۲۰ آورده شده است.

جدول ۴-۱۹: نتایج عددی نمونه‌های کانی سنگین در مرحله کنترل آنومالی

No.	Sample No.	X	Y	ALT.SIL.	AMPHIBOL	ANATASE	APATITE	BARITE	BIOTITE	CALCITE	CHLORITE	CERUSSITE	EPIDOTS	FELDSPAR	GALENA	GARNET
1	NG-H-1	543039	4039796	725.529		0.001	0.001			0.001		0.001	0.001	0.001		0.001
2	NG-H-2	542942	4039898	777.600		0.001						0.001	0.001	0.001		0.001
3	NG-H-3	542509	4040185	722.057		0.001	0.001					0.001	0.001			0.001
4	NG-H-4	542827	4040111	1037.957		0.001			0.001			0.001	0.001			0.001
5	NG-H-5	543020	4040362	1215.000		0.001		0.001	0.001			0.001				0.001
6	NG-H-6	543355	4040316	1333.029		0.001		0.001						24.686		0.001
7	NG-H-7	542808	4040448	962.280						0.001				6.750		
8	NG-H-8	542871	4040660	277.830			0.001									
9	NG-H-9	542421	4041297	737.100			0.001							27.000		0.001
10	NG-H-10	542107	4041019	1909.286			0.001							7.329		
11	NG-H-11	542124	4041020	2381.400		0.001	0.001	0.001						18.514		0.001
12	NG-H-12	541268	4040804	2632.500				0.001						14.464		
13	NG-H-13	541326	4040710	756.000			0.001	0.001						0.540		
14	NG-H-14	541536	4040920	1417.500			0.001	0.001						0.270		
15	NG-H-15	541672	4041704	1790.100			0.001	0.001						2.025		
16	NG-H-16	540173	4044858	196.714		0.001		0.001	0.001	0.001			0.001	29.314		0.001
17	NG-H-17	539988	4045132	297.000	0.001	0.001	0.001		0.001		0.001	0.001	0.001	51.300	0.001	0.001
18	NG-H-18	539747	4045273	216.000	0.001	0.001	0.001		0.001		0.001	0.001	0.001	36.643		
19	NG-H-19	539626	4045349	135.000	0.001	0.001								0.001		
20	NG-H-20	538957	4045372	1652.400					0.001				0.001	0.001		
21	NG-H-21	538481	4046547	263.829		0.001	0.001	0.001						1.041		
22	NG-H-22	537140	4045801	1389.150		0.001		0.001					0.001	1.094		
23	NG-H-23	536621	4045501	648.000		0.001		0.001					0.001	1.798		0.001
24	NG-H-24	536810	4045423	524.880		0.001		0.001					0.001	0.001	1.607	0.001

No.	Sample No.	X	Y	GOETHITE	HEMATITE	ILMENITE	LEUCOXENE	MARTITE	PYROLUSITE	PYRITE	PYRITE(OXIDE)	PYROXENES	RUTILE	SPHENE	XENOTIME	ZIRCON
1	NG-H-1	543039	4039796	0.001		0.003	0.001	0.001	0.001	0.001	0.001	0.001	0.001			
2	NG-H-2	542942	4039898	0.001		0.537	0.001	0.001	0.001		0.001	0.001	0.001			
3	NG-H-3	542509	4040185	0.001		4.700	0.001	0.001	0.001		0.001		0.001			
4	NG-H-4	542827	4040111	0.001		0.403	0.001	0.001	0.001	0.001	0.001	0.001	0.001			
5	NG-H-5	543020	4040362	0.001		0.671	0.001	0.001	0.001	0.001	0.001		0.001		0.001	
6	NG-H-6	543355	4040316	0.001		0.201	0.001	0.001					0.001			
7	NG-H-7	542808	4040448	0.001		15.510	0.001	0.001								
8	NG-H-8	542871	4040660	0.001		13.442		0.001							0.001	
9	NG-H-9	542421	4041297	0.001		0.001	0.001	0.001					0.001		0.001	
10	NG-H-10	542107	4041019	0.001		0.001				0.001				0.001		
11	NG-H-11	542124	4041020	0.001		0.201	0.001						0.001			
12	NG-H-12	541268	4040804	0.001		2.518	0.001									
13	NG-H-13	541326	4040710			7.050	0.001									
14	NG-H-14	541536	4040920			2.938	0.001									
15	NG-H-15	541672	4041704			23.265	0.001									
16	NG-H-16	540173	4044858			0.001							0.001			
17	NG-H-17	539988	4045132			0.001							0.001			
18	NG-H-18	539747	4045273			0.001	0.001	0.001	0.001					0.001		
19	NG-H-19	539626	4045349			0.001	0.001	0.001	0.001				0.001		0.001	
20	NG-H-20	538957	4045372			4.029					0.001	0.001				
21	NG-H-21	538481	4046547	0.001	0.001	1057.500				0.001						
22	NG-H-22	537140	4045801			200.338					0.001					
23	NG-H-23	536621	4045501			500.550					0.001		0.001			
24	NG-H-24	536810	4045423			631.210					0.001		0.001			

جدول ۴-۲۰: جدول پارامترهای آماری داده‌های نمونه‌های مینرالیزه

		Au (ppb)	Ag (ppm)	As (ppm)	Bi (ppm)	Cd (ppm)	Co (ppm)	Cs (ppm)	Ge (ppm)	Hf (ppm)	Mo (ppm)	Ni (ppm)	P (ppm)	Pb (ppm)	S (ppm)	Sb (ppm)	Se (ppm)	U (ppm)	Al2O3 %	Ba (ppm)	Be (ppm)	CaO %
N	Valid	71	71	71	71	71	71	71	71	71	71	71	71	71	71	71	71	71	71	71	71	71
	Missing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mean	2.99	0.49	20.11	3.22	0.34	11.51	22.75	1.53	11.70	6.13	22.83	609.33	15.13	479.62	27.92	5.22	3.22	19.17	687.29	2.21	15.12	
Median	1.00	0.25	8.93	2.04	0.28	8.54	16.94	1.16	5.59	0.25	12.43	366.71	11.25	97.78	18.47	4.94	2.60	22.08	505.19	1.33	5.77	
Mode	0.50	0.25	1.8137(a)	0.25	0.05	1.4041(a)	0.10	0.25	0.05	0.25	.1000(a)	.20(a)	0.25	25.00	7.5752(a)	0.05	0.25	.267(a)	44.204(a)	0.01	.2069(a)	
Std. Deviation	6.22	0.54	52.26	3.28	0.39	9.79	16.43	1.37	11.82	16.79	27.34	743.24	16.00	1805.96	32.35	3.36	3.08	9.10	758.67	2.58	17.60	
Variance	38.73	0.29	2731.12	10.73	0.15	95.75	270.04	1.87	139.61	281.85	747.48	552402.95	256.07	3261490.52	1046.37	11.26	9.47	82.76	575585.49	6.65	309.71	
Skewness	5.50	4.08	7.01	1.59	5.06	2.07	0.58	1.47	0.97	3.71	2.50	3.52	3.30	7.67	5.46	0.59	1.74	-0.88	3.70	2.17	1.18	
Std. Error of Skewness	0.29	0.29	0.29	0.29	0.29	0.29	0.29	0.29	0.29	0.29	0.29	0.29	0.29	0.29	0.29	0.29	0.29	0.29	0.29	0.29	0.29	
Kurtosis	34.84	22.01	53.13	2.31	34.25	4.99	-0.53	1.70	-0.43	13.68	8.42	16.26	14.07	61.88	35.54	-0.07	3.11	-0.13	16.84	7.19	0.65	
Std. Error of Kurtosis	0.56	0.56	0.56	0.56	0.56	0.56	0.56	0.56	0.56	0.56	0.56	0.56	0.56	0.56	0.56	0.56	0.56	0.56	0.56	0.56	0.56	
Minimum	0.50	0.25	1.81	0.25	0.05	1.40	0.10	0.19	0.05	0.25	0.10	0.20	0.25	19.26	7.58	0.05	0.25	0.27	44.20	0.00	0.21	
Maximum	46.00	3.89	424.41	14.95	3.05	51.33	68.92	5.68	40.12	88.73	157.97	4766.71	102.46	14994.50	254.07	14.35	15.12	36.69	4533.01	14.88	63.83	

		Cr (ppm)	Cu (ppm)	Fe2O3 %	Ga (ppm)	K2O %	La (ppm)	Li (ppm)	MgO %	Mn (ppm)	Mo (ppm)	Na2O %	Nd (ppm)	Rb (ppm)	Sn (ppm)	Sr (ppm)	Te (ppm)	V (ppm)	W (ppm)	Yb (ppm)	Zn (ppm)	Zr (ppm)
N	Valid	71	71	71	71	71	71	71	71	71	71	71	71	71	71	71	71	71	71	71	71	
	Missing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Mean	74.41	29.03	5.97	22.35	3.05	79.18	16.81	4.66	927.68	1.92	5.71	39.52	89.94	3.11	349.82	0.51	132.96	4.94	12.53	72.08	231.01	
Median	57.47	14.63	4.65	26.23	2.69	83.25	9.14	1.81	664.77	1.67	4.71	37.22	78.45	2.60	199.56	0.39	127.57	5.51	12.24	58.01	189.41	
Mode	1.3385(a)	5.5270(a)	.07485(a)	.0500(a)	.05614(a)	42.220066889633(a)	.9799(a)	.03685(a)	43.753(a)	0.25	.00915(a)	0.30	3.8826(a)	0.25	9.238(a)	0.05	5.2809(a)	0.25	0.01	.2728(a)	93.522288910903(a)	
Std. Deviation	62.79	49.16	4.32	11.51	2.28	21.70	21.83	7.77	937.57	1.31	4.30	25.72	66.16	2.25	353.67	0.38	57.42	2.49	11.30	77.80	101.48	
Variance	3942.92	2416.81	18.67	132.50	5.19	470.97	476.47	60.45	879039.66	1.71	18.53	661.65	4376.61	5.07	125082.23	0.15	3296.71	6.19	127.66	6052.88	10297.90	
Skewness	2.78	4.50	1.21	-0.55	0.28	-0.16	2.39	2.36	2.28	0.89	0.33	0.89	1.19	1.13	0.96	1.38	0.12	-0.69	0.34	2.62	1.12	
Std. Error of Skewness	0.29	0.29	0.29	0.29	0.29	0.29	0.29	0.29	0.29	0.29	0.29	0.29	0.29	0.29	0.29	0.29	0.29	0.29	0.29	0.29		
Kurtosis	11.82	21.73	2.43	-0.42	-1.23	-1.20	6.14	4.99	6.54	1.07	-1.30	1.44	2.00	2.18	-0.15	3.48	0.28	-0.23	-1.39	8.97	0.35	
Std. Error of Kurtosis	0.56	0.56	0.56	0.56	0.56	0.56	0.56	0.56	0.56	0.56	0.56	0.56	0.56	0.56	0.56	0.56	0.56	0.56	0.56	0.56		
Minimum	1.34	5.53	0.07	0.05	0.06	42.22	0.98	0.04	43.75	0.25	0.01	0.30	3.88	0.25	9.24	0.05	5.28	0.25	0.01	0.27	93.52	
Maximum	416.29	307.19	23.09	44.66	7.10	118.58	111.33	34.62	4951.35	6.62	14.90	124.80	335.27	11.90	1300.02	2.14	277.58	10.19	35.28	450.82	489.03	

۴-۴- نتیجه گیری

مطالعات انجام گرفته در محدوده نقده ۲ منجر به دستاوردهایی گردید که اهم آن عبارتند از :

- ۱- محدوده مورد مطالعه در برگه نقده و در یکی از مناطق مهم امیدبخش معرفی شده از بررسی‌های ۱۰۰۰۰۰:۱ بوده است. مطالعات برروی این محدوده طی چندین مرحله صحرایی صورت گرفت.
- ۲- نمونه‌های ژئوشیمیایی در آزمایشگاه شرکت توسعه علوم زمین آنالیز گردید که نتایج حاکی از دقت قابل قبول در این منطقه می‌باشد.
- ۳- عیار حداقل عنصر طلا (99ppb)، نقره (4.2ppm)، آرسنیک (218ppm)، بیسموت (8.2ppm)، آهن (31.3%)، آنتیموان (17ppm)، تیتانیوم (5%)، روی (589ppm) و تا حدودی اورانیوم (23ppm)، مس (3.4ppb)، آهن (7.8%)، منگنز (3801ppm) (139ppm) و مولیبدن (6.3ppm) قابل توجه است، این امر زمانی از اهمیت بیشتری برخوردار می‌گردد که میزان میانگین عناصری همچون طلا (3)، مس (0.83%) و ضریب تغییرات (CV%) عناصر طلا (۱۶۵) و آرسنیک (۱۳۰) نیز قابل توجه گزارش شده است.
- ۴- از تعداد ۷۴۰ نمونه (در مورد طلا ۷۳۶ نمونه) ۱۳ نمونه، عیاری بیش از 20ppb طلا در بر دارند. نمونه نیز عیاری مساوی یا بیش از 5 ppb (حد ناهنجاری طلا در نمونه‌های رسوب آبراهه‌ای) طلا دارند که حدود ۱۰٪ نمونه‌ها را شامل شده و میزان قابل توجهی است.
- ۵- عیار آهن در نمونه‌ها بسیار جالب است قریب ۹۶ نمونه (۱۳٪ نمونه) عیاری بیش از ۱۰٪ آهن را نشان داده‌اند که حد عیار ناهنجار در رسوبات آبراهه‌ای محسوب می‌شود.
- ۶- نمونه‌های پر عیار طلا (Au / 20ppb) بیشتر با نمونه‌های پر عیار آرسنیک همراهی دارند و در میان آنها شواهدی از نمونه‌های پر عیار نقره، مس، جیوه، مولیبدن، تلوریوم، توریوم، تنگستن، روی، سرب دیده نشده است.
- ۷- در میان نمونه‌های پر عیار آهن همراهی با نمونه‌های پر عیار تیتانیوم، وانادیوم و به مقدار کمتری بیسموت مشاهده شده است.

- ۸- هر چند عیار چندان بالایی از مس گزارش نشده است اما همواهی فیما بین نمونه‌های نسبتاً پر عیار مس با مولیبدن نیز بچشم نمی‌خورد.
- ۹- نمونه NG2-613 که از یکی از سرشاخه‌های فرعی در جنوب شرقی منطقه مورد مطالعه برداشت شده حاوی حداقل مقدار عناصر آهن، مولیبدن، تلوریوم، تیتانیوم، اورانیوم و تالیوم بوده و مقادیر قابل توجهی از طلا، آرسنیک، منگنز و آنتیموان را نیز در بر داشته است. نمونه NG2-325 نیز حاوی حداقل عیار در عناصر آرسنیک، روی، تنگستن و قلع می‌باشد. این نمونه در غرب محدوده و در جنوب روستای گرد مرادبیک برداشت شده است.
- ۱۰- همبستگی عنصر طلا با سایر عناصر هر چند در مقادیر ۰/۵٪ / گزارش نشده است اما همبستگی‌های طلا با آرسنیک (۴/۰٪)، تنگستن (۳/۲٪)، باریم (۰/۳۱٪) و عدم همبستگی این عنصر با نقره، مس، مولیبدن، آنتیموان، روی، منگنز و بیسموت از جمله مواردی است که بایستی در نظر قرار گیرد.
- ۱۱- همبستگی‌های بالای آهن با عناصر تلوریوم (۰/۹۳٪)، تلوریوم (۰/۸۵٪)، تالیوم (۰/۸۳٪)، تیتانیوم (۰/۸۱٪)، اورانیم (۰/۶۹٪)، کبات (۰/۶۳٪)، جیوه (۰/۵۵٪)، منگنز (۰/۵۴٪) در مقادیر بالای ۰/۵٪ و با عناصر وانادیوم، آنتیموان، روی، بیسموت در مقادیر ۰/۴٪ تا ۰/۴۹٪ بیشتر جنبه وابستگی لیتولوژیکی آهن را می‌رساند.
- ۱۲- همبستگی مس تنها با کروم در مقادیر بالای ۰/۵٪ گزارش شده، در صورتیکه با عناصر V, CO, Sb نیز بصورت ۰/۴۷٪ تا ۰/۴٪ و با مولیبدن بصورت همبستگی منفی (-0.27) و با عناصر Zn, As, W مشخص شده است.
- ۱۳- در بررسی آنالیز فاکتوری نیز مجموعه عناصر با ضرایب همبستگی بالا در قالب فاکتورهای اول و دوم قرار گرفتند که ویژگیهای لیتولوژیکی را نشان می‌دادند، در فاکتور سوم بیشتر ویژگیهای سنگهای اولترامافیک با حضور عناصر Cr, Ni, Mg بهمراه مس نشان داده می‌شود و فاکتور چهارم بصورت فاکتور کانی‌سازی طلا با عناصر Au, As, Sr و V مشخص شده است.

۱۴- در ترسیم نقشه‌ها مهمترین ناهنجاری طلا در گوشه جنوب شرقی منطقه تشکیل شده، جائیکه هم گسترش و هم منطقه‌بندی ناهنجاریها نشان از ارزش و اهمیت آن دارد. سر شاخه‌های آبراهه بخش جنوبی این ناهنجاری بسمت جنوب و در خارج از منطقه گسترش دارد و این امر نشان از ادامه ناهنجاری و احتمالاً منشأ اصلی آن در جنوب منطقه مورد مطالعه می‌باشد. همپوشانی ناهنجاریها ژئوشیمیایی دیگر به ویژه آرسنیک با این ناهنجاری طلا و تأیید ناهنجاریها توسط نمونه‌های کانی سنگین اهمیت منطقه را بیشتر می‌کند. از ۱۱ نمونه 30ppb Au که در کل منطقه به ثبت رسیده ۸ نمونه در این منطقه قرار دارد. در خمن از ۶ نمونه کانی سنگین طلا دارد یک نمونه در این محدوده برداشت شده است. در شمال غرب منطقه نیز ناهنجاری نسبتاً گسترده‌ای از طلا بدست آمده است که متأسفانه در نمونه‌های کانی سنگین شواهدی از طلا بدست نیامده است. با توجه به عیارهای بدست آمده و به ویژه میزان حداکثر عیار، علاوه بر طلا نقشه‌های عناصر نقره، روی، آرسنیک، آهن، منگنز و تا حدودی آنتیموان، گوگرد و کادمیوم جهت شناسایی همپوشانی‌ها و معرفی مناطق امید بخش مد نظر بوده است اما نقشه‌های مس و سرب چندان امید بخش نیستند.

۱۵- ناهنجاریها اهن بطور کاملاً مشخصی در جنوب غرب و به میزان کمتری در جنوب منطقه گسترش دارند، در صورتیکه بخش اعظم مناطق مرکزی و شمالی تهی شدگی از این عنصر را نشان می‌دهد. همراهی و انطباق نتایج کانی سنگین در مورد ناهنجاریها ژئوشیمیایی اهن، اهمیت این ناهنجاریها را افزایش می‌دهد. این ناهنجاریها پوشش کمتری را با ناهنجاریها منگنز در شمال شرق نشان داده‌اند، هر چند در منطقه جنوبی این همپوشانی‌ها بیشتر شده است.

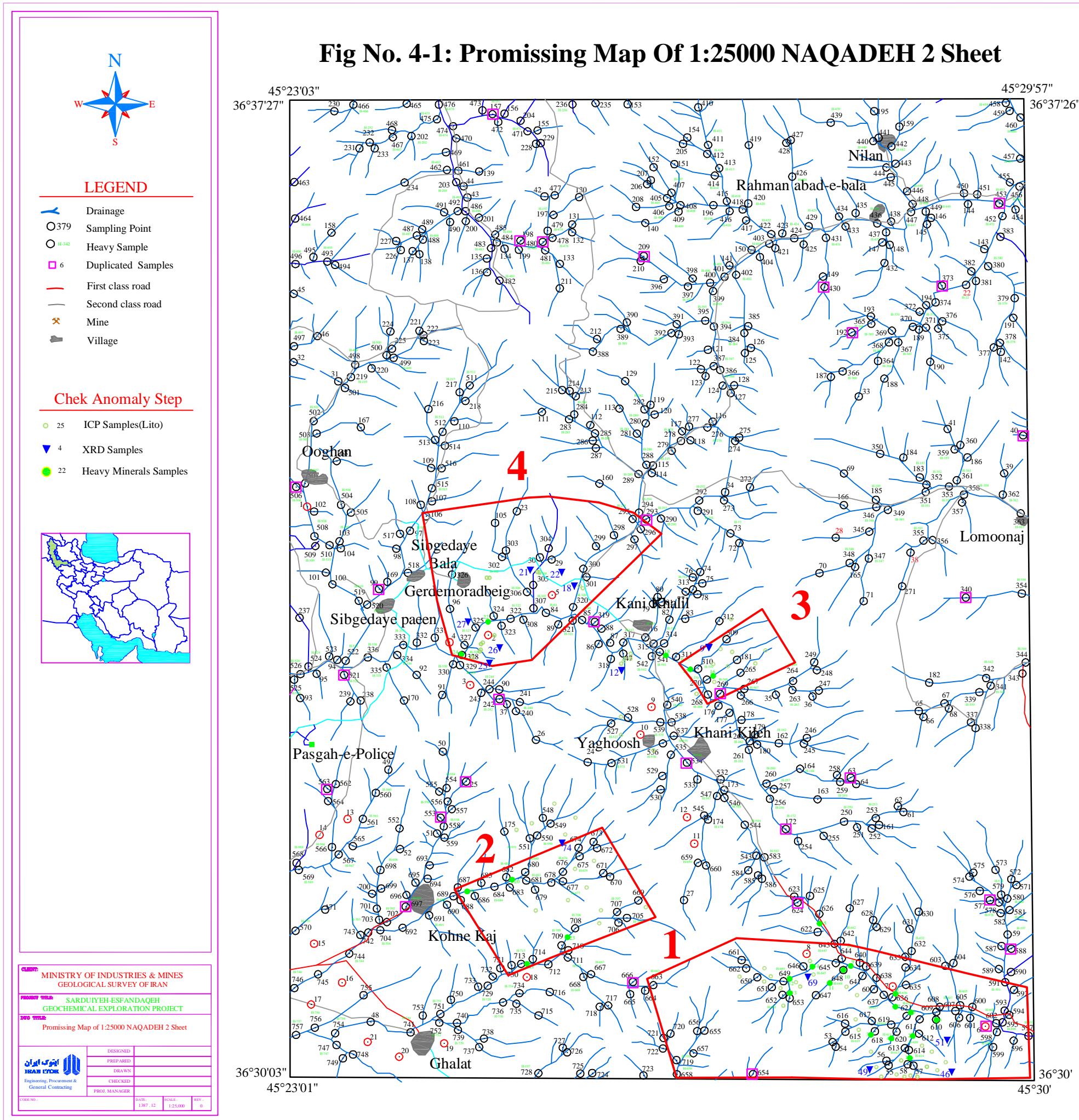
۱۶- بین ناهنجاریهای مس و مولیبدن هیچگونه انطباقی وجود ندارد. هر چند غالب نمونه‌های کانی سنگین حاوی مس (مس خالص و مالاکیت) در اطراف روستای رحمان آباد بالا در شمال منطقه برداشت شده‌اند اما ناهنجاریهای ژئوشیمیایی مس بیشتر در جنوب منطقه گسترش دارد و همپوشانی با نتایج کانی سنگین را نشان نمیدهد.

۱۷- ناهنجاریهای سرب و روی هم انطباق بسیار ضعیفی را نشان می‌دهند. در این مورد نیز انطباقی ما بین نتایج نمونه‌های کانی سنگین و ناهنجاریهای ژئوشیمیایی مشاهده نشده است.

۱۸ - در مرحله کنترل ناهنجاری ۲۴ نمونه کانی سنگین و ۷۱ نمونه سنگی (آنالیز ICP) برداشت شد که نتایج در خور توجهی بویژه در مورد نمونه‌های کانی سنگین بدست نیامد. غالب نمونه‌های کانی سنگین برداشت شده فاقد هماتیت و مگنتیت بوده که به نظر طبیعی نمی‌آید، در ضمن مقادیر کانیهایی از جمله مارتیت، پیریت، گوتیت، پیریت اکسید و حتی کانیهای سنگ سازی همچون پیرووکسن، بیوتیت و آمفیبیول نیز در تعداد اندکی از نمونه‌ها و به میزان بسیار اندک (pts) گزارش شده است که مسلمان نمی‌تواند با واقعیت منطبق باشد. بنابراین عملاً استفاده چندانی از نتایج این نمونه‌ها بعمل نیامده است. در این نمونه‌ها نشانی از طلا و نقره بدست نیامده اما شواهد ناچیزی از سروزیت در ۷ نمونه، گالن در ۲ نمونه، پیروزیت در ۵ نمونه (همگی در مقادیر pts) ثبت شده است.

۱۹ - در ضمن از نتایج آنالیز نمونه‌های سنگی نیز چنین بر می‌آید که تقریباً هیچکدام از آنها نشانه‌ای از کانی سازی اقتصادی را در بر ندارند و تنها شواهدی از برخی از غنی شدگی‌ها در بعضی از عناصر (Sb, Mo, و تا حدودی طلا و نقره) بدست آمده است.

Fig No. 4-1: Promissing Map Of 1:25000 NAQADEH 2 Sheet

۴-۵- پیشنهادات

هر چند ۷ محدوده شرح داده شده نشان دهنده مهم ترین مناطق امید بخش در پروژه نقده ۲ می باشند، اما مساحت مناطق امید بخش از حداقل $۸/۰$ تا حداتر $۴/۸$ کیلومتر مربع در نوسان است. بنابراین از لحاظ منطقی تجمیع آنها در راستای تعریف پروژه یک پیشنهاد کاربردی و اصولی تلقی خواهد شد. با این هدف مناطق مذبور در قالب ۲ محدوده (محدوده جنوبی با مساحت $۴/۵۰$ کیلومتر مربع و محدوده شمالی با مساحت $۸/۹$ کیلومتر مربع) معرفی شده و عملیات اکتشافی پیشنهادی به شرح زیر بر روی آنها توصیه می شود (موقعیت منطقه ها در نقشه پیوست آمده است).

الف - تهیه نقشه زمین شناسی با مقیاس $۱:۲۵۰۰۰$ با تکیه بر لایه زمین شناسی اقتصادی و نمونه برداری از تمامی رگه ها و آلتراسیون ها و واحدهای مشکوک به کانی سازی.

ب - کنترل دقیق حوضه هایی با مشخصه $Au \geq 40 ppb$ و برداشت نمونه سنگی از کلیه واحدهای مشکوک در شبکه های 50×50 (مجموعاً حدود ۴۵۰ نمونه در منطقه امید بخش اولویت اول در دو محدوده جداگانه با مساحت تقریبی ۱۰۵ هکتار و حدود ۱۰۰ نمونه در منطقه امید بخش اولویت سوم با مساحت حدود ۲۴ هکتار).

ج - کنترل دقیق سایر حوضه های طلا دار با مشخصه $Au \geq 20 ppb$ و برداشت نمونه بصورت موردی از بروونزدهای مشکوک به کانی سازی.

د - تلفیق اطلاعات بدست آمده از مرحله اخیر با اطلاعات پیشنهادی (بندهای الف، ب، ج) و در صورت تائید ادامه عملیات با تهیه نقشه $۱:۵۰۰۰$ و عملیات تفصیلی نمونه برداری (عمدتاً لیتوژئوشیمیایی) و عملیات ژئوفیزیکی (در صورت نیاز).

در انتهای گروه کارشناسان شرکت ایتوک ایران بر خود می داند که از خدمات کلیه اساتید، کارشناسان و دوستان که بنحوی در نگارش این پروژه همراه ما بوده اند کمال تشکر را بنمایند. در ضمن این مشاور معتقد است که گزارش ارائه شده خالی از اشکال نبوده و همواره از راهنمایی های تمامی کارشناسان در راستای رفع نقاطی این پروژه به گرمی استقبال می نماید.